

පාරිසරික කථා පුවත් නාමාවලිය 2006

සිංහල පුවත්පත්වල 2006 දී පළවූ විශිෂ්ඨතම
පාරිසරික ලිපි එකතුව

සකසුම:

ප්‍රකාශනය:

BIBLIOGRAPHY ON ENVIRONMENT - 2006
Environmental best articles in National Sinhala Newspapers

පවුන

	පිටුව
පිළිගැන්වීම.....	V
පෙරවදන.....	Vii
පාරිසරික පුවත්පත් ලේඛක නාම සුවිස.....	11
විශිෂ්ඨතම පාරිසරික විශේෂාංග ලිපි / ප්‍රවෘත්ති පළවූ පුවත්පත් නාම සුවිස.....	19
පාරිසරික විශේෂාංග ලිපි / පුවත්පත්වල පළවූ පුවත්පත් නාම සුවිසට අදාළ පුවත්පත්.....	20
ශ්‍රී ලංකාවේ දිනපතා සහ සතිඅන්ත සිංහල පුවත්පවල පළවූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති සහ විශේෂාංග සංඛ්‍යාව.....	22
ශ්‍රී ලංකාවේ දිනපතා සහ සතිඅන්ත සිංහල පුවත්පවල පළවූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති/විශේෂාංග ලේඛක ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය.....	23
2006 ජනවාරි - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික විශේෂාංග.....	24
2006 ජනවාරි - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති.....	25
ගබ්ද දූෂණය.....	26
පොල්ලෙබැද්දේ අදිවාසීන්.....	35
2006 පෙබරවාරි - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික විශේෂාංග.....	41
2006 පෙබරවාරි - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති.....	42
කොළඹ නගරයේ වායු දූෂණය.....	43
බිඳ දැමුණු කිරි නිෂ්පාදනය.....	50
2006 මාර්තු - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික විශේෂාංග.....	55
2006 මාර්තු- ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති.....	56
දැඳුරු ඔය නිමිනියේ වැලි කඳු.....	57
2006 අප්‍රේල් - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික විශේෂාංග.....	64
2006 අප්‍රේල් - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති.....	65
දැඳුරු ඔය වැලි කොල්ලය.....	66
යාල වන උයනේ පළමු සුදු ජාතික පාලක.....	72
2006 මැයි- ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික විශේෂාංග.....	77
2006 මැයි- ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති.....	78

වැව් නාවුල්ලේ අනවසර ඉදිකිරීම්.....79

2006 ජුනි - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික විශේෂාංග.....85

2006 ජුනි - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති..... 86

නකල්ස් ඉවරයි!..... 87

රිවස්ටන් කැලේ මැද පාරක්?..... 91

2006 ජූලි- ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික විශේෂාංග.....96

2006 ජූලි - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති..... 97

අනතුරු හඟවන කඳුකර ජලාශ..... 98

ගිලීමලේ රක්ෂිතය අවදානමේ..... 102

2006 අගෝස්තු - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික විශේෂාංග..... 106

2006 අගෝස්තු - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති..... 107

ලමා ගණිකා උවදුර..... 108

ගාල මුහුදෙන් මතු වූ ලන්දේසි නැවේ කටාව..... 117

2006 සැප්තැම්බර් - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික විශේෂාංග..... 121

2006 සැප්තැම්බර් - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති..... 122

ටෙලි නාට්‍යයක් රඟපෑමට ගෙනගිය නළු කිඹුලාගේ 123

දකුණු මුහුදේ ගිලා බැස්ස නැව කළ හදිය..... 127

2006 ඔක්තෝබර් - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික විශේෂාංග..... 134

2006 ඔක්තෝබර් - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති..... 135

සිංහරාජයට රතු එළිය දැල්වමින් සුපිරි හෝටලයක්..... 136

නිදහස් ජල අයිතිය!..... 146

2006 නොවැම්බර් - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික විශේෂාංග..... 151

2006 නොවැම්බර් - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති..... 152

තිලාපිය මාළු, නෙළුම් අල කැමෙන් වකුගඩු රෝග?..... 153

ජල කළමනාකරණයේ දියරකුසු වත..... 163

2006 දෙසැම්බර් - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික විශේෂාංග..... 170

2006 දෙසැම්බර් - ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති..... 171

ආර්පිකෝ ගින්නේ තිරය පිටුපස..... 172

දෙහෙන ඇල්ල වැනසෙන ලකුණු!..... 180

සටහන් පත්‍රිකාව..... 184

පාරිසරික ලේඛන නාම සූචිය - 2006

ලේඛනයාගේ නම, අදාළ ලිපිය මෙහි පලවන පිටු අංකය පිළිවෙලින් සඳහන් වේ.

අ

- අමරසිංහ, කතනන 102
- අබේසිංහ, නිමල් 122
- අබේසුන්දර දිලිසා 121
- අමරසූරිය, රත්න කුමාරි 107
- අත්තනායක, ප්‍රනාන් 41, 96
- අමරසූරිය, හේම ශ්‍රී 96
- අබේසිංහ, නිනාල් පී 85, 171
- අබේරත්න, දයා 151
- ආරියසේන, සම්පත් 170
- අත්තනායක, ගුණපාල 171
- අත්තනායක, සුනිල් 170
- අමරතුංග, සී.ජේ. 65

ආ

- ආරියවංශ, මොහාන් ඡ්‍රියන්ත 50
- ආරියදාස, කාංචනා කුමාර 65 සහ 170

ඇ

- ඇත්තනි, ඩී. ඉග්නේෂන්ස් 86

ඉ

- ඉඹුලාන, බුද්ධිකා 41
- ඉලේපෙරුම, රංජිත් 42
- ඉලංගතිලක, ගාමිණී බණ්ඩාර 97

උ

- උඩුවර, ගිලා 25, 152
- උඩවත්ත, අමල් 151

එ

චදිරිසූරිය, අසුන්තා 96

ඒ

ඒකනායක, වම්ලි 55 සහ 134
ඒකනායක, රත්න බී 79 සහ 121

ක

කණහැරආරච්චි, ජගත් 24, 41, 55, 64, 66 සහ 121
කරුණාචලක, ප්‍රගීන් සම්පත් 55
කරුණාරත්න, හේවා පී 86, 87 සහ 135
කහගල්ල, සුනිල් 97
කටුගම්පොල, රංජිත් 122
කරුණානායක, සමන්මලී 85

කි

කිරිතිරත්න, තුෂාරී 122, 134

කු

කුමාරවිතාන, ශාන්ත 85
කුරුනේරු, සීසර් 122
කුරුප්පු, එච්. ආර් 180

කො

කොඩිතුවක්කු, නෙල්සන් 171

කෙ

කෙහෙල්ගමුව, නන්දන බී 152

ග

ගමගේ, රත්නපාල 122
ගමගේ, කරුණාරත්න 77
ගනේවත්ත, ගනාමි නුවන් 78
ගමගේ, විනිතා එම් 43 සහ 170

ගු

ගුණචලක, ටිකිරි හේරත් 96
ගුණචලක, ජගත් 151
ගුණචලක, නිස්ස 171
ගුණසේකර, සාලිය කුමාර 25, 42, 56, 65, 77, 96, 97, 98, 107, 121, 135, 170 සහ 171

ච

චන්ද්‍රසේන, ගාමිණී 97
චන්ද්‍රපාල, ඇම්.පී 152

ජ

ජයසේන, ඉන්ද්‍රමති 151
ජුඩ් සමන්ත 171
ජයචලක, නුවන් 172
ජයකොඩි, කලවානි පී 121
ජයවර්ධන, දුමින්ද 55 සහ 64
ජයසේකර, ජයසිරි 35

ජී

ජීනදාස, දුමේගොඩ 42

ච

චම්මිට, උපුල් 25

ද

ද සිල්වා, ක්‍රිස්ටි මහේෂ් 57, 77 සහ 78
දලවැල්ල, දයාරත්න 77
ද සිල්වා, තිලිණි 106

ති

තිලකරත්න, නිවන්ති 78
තිලකරත්න, එටික් එස් 86

දේ

දේවප්‍රිය, කේ.ඩී. 66

ධ

ධර්මවර්ධන, මලික් වමිණිද 152

නා

නානායක්කාර, බීයංකා 151

නි

නිරෝෂණ එස්.ඒ.එල් 56
නිමල්සිරි, රංජිත් 122, 134 සහ 151

නේ

නෙත්තසිංහ, දයා 25

ප

පද්ම කුමාරි 97

පී

පියදාස, එම්. සුසිල් 134
පින්තු, ගයාත්‍රී නදිකා 42 සහ 77

ප්‍රී

ප්‍රියංකර, හිරාන් 97
ප්‍රියන්ත, එම්. සුසිල් 135

ප්‍ර

ප්‍රනාන්දු, ක්‍රිස්පිල් 97
ප්‍රනාන්දු, සරත් 24

ප්‍රේ

ප්‍රේමසිරි, ඒ ඒ 24 සහ 170

පෙ

පෙරේරා, ඉන්දු 42, 43
පෙරේරා, සුනිල් සී 121

ආ

ආනන්ද්‍රේකා, ගනාමපීත් 42

බ

බණ්ඩාර, සංජීව 24, 85 සහ 78-15
බන්දුරත්න, එල්.පී. 25
බණ්ඩාර, ආර්.එම්.පී. 25
බාවිවගේ, සිරි 65
බණ්ඩාර, සීසිර කුමාර 85
බණ්ඩාර, වතුර ගීතනාත් 96

ඩ

ඩාලවන්ද, බුද්ධික ප්‍රසාද් 135

ම

මාතර විශේෂ, මාතර සමූහ අමිබලන්ගොඩ 152

මේ

මෙන්ඩිස්, කීර්ති 77

ර

රත්නපාල, මහාවාර්ශ නන්දසේන 108
රන්වැල්ල, නයනක 96, 121 සහ 146
රණසිංහ, සුනිල් 151

රා

රාජනායක, සුරංග 152
රාජනායක, එස්.ඩී. 96
රාමවික්‍රම, පසන් 25, 42 සහ 170
රාමනායක ඉන්දිකා 97

රෑ

රෑද්ටිගෝ, යසවර්ධන 55

ල

ලලිත්, වාමන්ද 24, 65, 86 සහ 170

ලී

ලීයනගේ, ජයකාන්ත 78

ව

වන්නිආරච්චි, ගයා 42

වා

වාරියගොඩ, වමන්ද 78

ලො

ලොකුසේවා, සඳුරුවන් 96

වැ

වැලිගමගේ, නන්දසිරි 56 සහ 107

වි

වික්‍රමරත්න, පැතුම් 26
විදානගමගේ, අජේනෂා 41
විජේසුන්දර, උදානි 41, 64 සහ 85
විජේසුන්දර, කිංස්ලි 42 සහ 56
විජේරත්න, අනිල් ගාමිණී 65
විජේසේවා, කමල් 78
විජේබණ්ඩාර, ප්‍රියාන් ආර් 85
විතානාච්චි, තිලානි ගානිකා 85
විජේවිර, සජීව 86
වික්‍රමසිංහ, සෙනාන් 121
විජේබණ්ඩාර, ක්‍රිෂ්ණ 121, 136 සහ 163

ග

ගක්තික, යක්කුමාර 122

ස

සමරපිල, මනාලාථය රෝහාන් 96
සමරසිංහ, තිලිණ 78
සමරතුංග, සප්පිකා 64
සමරසිංහ, උපාලි 64

සේ

සේනාරත්න, බෙනාරි ගිතනාත් 96
සේනාරත්න, චම්ප්ද 79 සහ 153

හ

හත්ලාල්ල, ජයසේන 25

භි

භිස්ලාල්ල, ක්‍රිශාන්ත 85

භෞ

භෙට්ටිආරච්චි, ඡෛවන් 78

භෞ

භේරන්, ශ්‍රීලා 107

විශේෂිතම පාරිකර්ම විශේෂාංග ලිපි/පුවත්පත් පළවූ පුවත්පත් නාම පුස්තක - 2006

දිනපතා / සතියතා සියළුම පුවත්පත් පරිච්ඡේදය කරන ලදී
දෙවන පියවරේදී අධ්‍යයනය කල ලිපි/ලිපිශේෂාංග සංඛ්‍යාව - 1273
අවසාන පියවරේදී අධ්‍යයනය කල ලිපි සංඛ්‍යාව - 183

විශේෂිතම පාරිකර්ම පුවත් පළවූ දිනපතා පුවත්පත්

(පළමු ලිපි සංඛ්‍යාව අනුව අනුපිණිච්ඡිත)

- ලක්ඛිම - 54
- දිනමිණ - 24
- ලංකාදීප - 19
- දිවයින - 08

**(අවසානේදී අයයිමට ලක්වූ පුවත්පත්/විශේෂාංග මුදා ලිපි සංඛ්‍යාව -105)
විශේෂිතම පාරිකර්ම පුවත් පළවූ සතිඅභ්‍යන්ත / මාසික පුවත්පත්
සහ පුවත් සංඛ්‍යාව**

(පළමු ලිපි සංඛ්‍යාව අනුව පුවත්පත් සංඛ්‍යාව පිණිස)

- ලක්ඛිම ඉරිදා සංග්‍රහය - 17
- ඉරිදා ලංකාදීප සංග්‍රහය - 14
- දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය - 10
- සත්දින - 9
- ටිවිට් ඉරිදා සංග්‍රහය - 8
- ලංකා ඉරිදා සංග්‍රහය - 6
- මව්බිම ඉරිදා සංග්‍රහය - 5
- ටාමය - 5
- සිඳාමිණ - 3
- නියමුවා - 1

(අවසානේදී අයයිමට ලක්වූ පුවත්පත් / විශේෂාංග ලිපි සංඛ්‍යාව - 78)

ආර්ථික විශේෂාංග ලිපි/ පුවත්පත්වල පළවූ පුවත්පත් නාම සුවිකයට අදාළ පුවත්පත් සහ එම ලිපියට අදාළ මෙම ග්‍රන්ථයේ පිටු අංකයන්

- දැනමිණ - 25, 41, 55, 56, 64, 65, 77, 78, 85, 96, 97, 106, 107, 122, 151, 152, 170 සහ 171
- දවසින - 42, 64, 77, 78, 96, 134, 151, 171
- ලක්ඛිම - 24, 25, 41, 42, 56, 65, 77, 78, 85, 86, 96, 97, 106, 107, 121, 122, 134, 135, 151, 170 සහ 171
- ලංකාදීප - 24, 25, 55, 64, 65, 85, 86, 96, 97, 106, 122, 135, 152 සහ 171
- දවසින ඉරිදා සංග්‍රහය - 24, 41, 55, 64, 77, 106, 121 සහ 134
- නියමුවා - 41
- මව්බිම ඉරිදා සංග්‍රහය - 122, 134, 151, 152 සහ 170
- රාවය - 24, 78, 96, 122 සහ 170
- රිවිට් ඉරිදා සංග්‍රහය - 78, 96, 121, 134, 151 සහ 170
- ලක්ඛිම ඉරිදා සංග්‍රහය - 41, 42, 55, 64, 77, 85, 96, 135, 151, 170 සහ 171
- ලංකා ඉරිදා සංග්‍රහය - 25, 41, 42, 77, 151
- ඉරිදා ලංකාදීප - 24, 41, 64, 65, 78, 85, 96, 106, 121 සහ 170
- සත්දින - 77, 85, 96, 107, 121 සහ 135
- සිටමිණ - 64, 77 සහ 171

ශ්‍රී ලංකාවේ දිනපතා සහ සතිඅන්ත සිංහල පුවත්පත්වල වසර 2006දී පළවූ ආර්ථික ප්‍රවෘත්ති සහ විශේෂාංග සංඛ්‍යාව පිළිබඳ පර්යේෂණ දත්ත සටහන

මාසය	විශේෂාංග ලිපි සංඛ්‍යාව	පුවත්පත් ලිපි සංඛ්‍යාව	මාසය තුළ පළවූ මුළු ලිපි සංඛ්‍යාව
ජනවාරි	38	29	67
පෙබරවාරි	66	35	101
මාර්තු	69	45	114
අප්‍රේල්	63	29	92
මැයි	97	26	123
ජූනි	98	16	114
ජූලි	102	16	18
අගෝස්තු	86	13	99
සැප්තැම්බර්	52	11	63
ඔක්තෝබර්	96	28	124
නොවැම්බර්	93	67	160
දෙසැම්බර්	63	35	98
පළවූ මුළු ලිපි සංඛ්‍යාවේ එකතුව	923	350	1273
ප්‍රතිශතය %	72%	28%	100%

(සටහන: පර්යේෂණයට ලක්කල පුවත්පත්වලින් දැනමිණ, ලංකාදීප, දවසින, ලක්ඛිම, සිටමිණ, ඉරිදා ලංකාදීප, දවසින ඉරිදා සංග්‍රහය, ලක්ඛිම ඉරිදා සංග්‍රහය, රාවය, ලංකා, රිවිට්, මව්බිම, ඉරාදින, සත්දින, නියමුවා සහ සරය යන පුවත්පත්ය.)

ශ්‍රී ලංකාවේ දූතපතා සහ සත්අන්ත සීඟල පුවත්පත්වල වසර 2006දී පළමු පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති සහ විශේෂාංග අත්පොත විශේෂ පටක පිළිබඳ දත්ත සටහන

මාසය	විෂය පටක		
	පාහසන්තර	ජාතික	ප්‍රාදේශීය
ජනවාරි	00	48	19
පෙබරවාරි	01	83	17
මාර්තු	02	94	18
අප්‍රේල්	00	80	12
මැයි	03	114	06
ජූනි	09	102	03
ජූලි	13	78	27
අගෝස්තු	04	87	08
සැප්තැම්බර්	02	59	02
ඔක්තෝබර්	02	109	13
නොවැම්බර්	00	155	05
දෙසැම්බර්	00	96	02
අදාල ලිපි සංඛ්‍යාවේ ඵනතුළ	36	1105	132
ප්‍රතිශතය %	3%	86%	11%

(කටහන: ජාතික වශයෙන් පිලිගැනෙන ප්‍රාදේශීයව පිහිටි ස්වභාවික ගම්පහ සහ වයඹ බැඳුණු ක්‍රියාදාමයන්ද ඇතුළත්වන්නේ ජාතික විෂය පටකවය. ප්‍රාදේශීය වශයෙන් පොළුබර ඇත්තේ අදාල භූගෝලීය සීමාවට පමණක් බලපාන පාරිසරික ලිපි වේ.)

ශ්‍රී ලංකාවේ දූතපතා සහ සත්අන්ත සීඟල පුවත්පත්වල වසර 2006දී පළමු පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති සහ විශේෂාංග සැපයු පනමාඛ්‍යවේදීන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය පිළිබඳ දත්ත සටහන

මාසය	පුවත්පත් කලාවේදීන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂ භාවය ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්		
	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	නම සඳහන් නොවූ
ජනවාරි	65%	12%	23%
පෙබරවාරි	60%	31%	9%
මාර්තු	68%	23%	9%
අප්‍රේල්	71%	18%	11%
මැයි	72%	21%	7%
ජූනි	64%	25%	11%
ජූලි	62%	17%	21%
අගෝස්තු	71%	11%	18%
සැප්තැම්බර්	73%	19%	8%
ඔක්තෝබර්	74%	16%	10%
නොවැම්බර්	56%	24%	20%
දෙසැම්බර්	74%	17%	9%
ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය % වශයෙන්	75%	16%	9%

(කටහන: ලිපිවල නම් සඳහන් නොවීමට හේතු වනුයේ ආරක්ෂිතභාවය, දේශපාලන බලපෑම්වලට ලක්වීමට, ආධුනික මාධ්‍යවේදීන් නිසා නම නොදැමීම, කිහිප දෙනෙකුගේ තොරතුරු මත වාර්තාව ලිවීම සහ පසුකිම් වාර්තා ඇසුරින් කර්තෘ මාණ්ඩලිකයෙකු ලිවීම ආදී කරුණු නිසාවෙනි.)

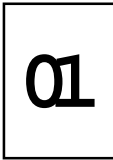
සිංහල පුවත්පත්වල වසර 2006දී ඇගයීමට ලක්වූ පාරිසරික කටා පුවත්

● පාරිසරික විශේෂාංග - 2006,ජනවාරි

1. වික්‍රමරත්න, පැතුම්
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
මිනිසාට මෙන්ම පරිසරයටද විශාල විනාශයක් කරන ශබ්ද දූෂණය
ලක්බිම, 2006 ජනවාරි 23වන සදද
2. ජයසේකර, ජයසිරි
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
ගල්ලෙනෙන් නික්මී පොල් බැද්දේ මං මුලාවුවෝ
රාවය, 2006 ජනවාරි 08වන ඉරිද
3. ලලිත් වමන්ද
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
කළු සුද්දන් නිසා සුද්දන්ට අයිතිවන
කොර්ගල ඔයේ සුන්දර දූපත්
ලක්බිම, 2006 ජනවාරි 09වන සදද
4. කණහැරආරච්චි, ජගත්
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
ගල්ඔය - නිලගල වනසන දේශපාලන කල වැද්දේ
දිවයින ඉරිද සංග්‍රහය, 2006 ජනවාරි 15වන ඉරිද
5. බණ්ඩාර, සංජීව
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
යෝජිත පොතුවිල් - පානම සංචාරක කලාපයේ සැබෑ තතු මෙන්න
ලක්බිම, 2006 ජනවාරි 16වන බදද
6. සුනාමියෙන් විනාශවූ කොරල්පර රැකගැනීමට කඩිනම් පිළියමක් හින
ලක්බිම, 2006 ජනවාරි 30වන සදද
7. ලංචීම අර්බුදයේ අහිත කතාව
ඉරිද ලංකාදීප, 2006 ජනවාරි 01වන ඉරිද
8. ජේමසිරි, ඒ.ඒ.
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
වනජීවී නිලධාරීන් අලු වලෙව්වේ අපේ හේන්වලටයි
දිවයින ඉරිද සංග්‍රහය, 2006 ජනවාරි 01වන ඉරිද
9. වික්‍රමරත්න, පැතුම්
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
පොඩි වැස්සටත් කොළඹ නගරය යටවෙන්නේ ඇයි?
ලක්බිම, 2006 ජනවාරි 09වන සදද
10. ප්‍රනාන්දු, සරත්
(නිදහස් ලේඛක)
කෘෂි ප්‍රතිපත්තිය ගැන ගොවීන්ගේ යෝජනා ගැනත්
සලකා බැලිය යුතුයි
ලංකාදීප, 2006 ජනවාරි 07වන සෙනසුරාද

● පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති - 2006,ජනවාරි

1. නෙත්තසිංහ, දයා
(නිදහස් ලේඛක)
ලෝක උරුමයට හෝටලයක් කඩා පාත්වෙයි
ලංකා ඉරිද සංග්‍රහය, 2006 ජනවාරි 15වන ඉරිද
2. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
කැලෑ එළිකිරීම නිසා වන සත්තු ගම්වැදී මිනිසුන්ට පහර දෙති
ලක්බිම, 2006 ජනවාරි 03වන අඟහරුවාද
3. දිගු ඉතිහාසයක් ඇති මීලන්ද ඇළ අද අනතුරේ
ලක්බිම, 2006 ජනවාරි 28වන සෙනසුරාද
4. බන්දුරත්න, එල්.පී.
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
මහවැලි B කලාපයේ පළමු වතාවට පැරණි වගාව
ලංකාදීප, 2006 ජනවාරි 14
5. රාමවික්‍රම, පසන්
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
දකුණු වෙරළ බාදනය උග්‍රවෙයි
ලක්බිම, 2006 ජනවාරි 17වන අඟහරුවාද
6. හත්වැල්ල, ජයසේන
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
ආගන්තුක ශාක වර්ග 10ක් කොළඹ වගා බිම්වල පැතිරීම
ලංකාදීප, 2006 ජනවාරි 19වන බ්‍රහස්පතින්ද
7. බණ්ඩාර, ආර්.එම්.පී.
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
මඩකලපුව මහා මාර්ගයේ ගල්ලැල්ලේ කුණුවල නැවතත්
තිබුණු තත්වයට
ලක්බිම, 2006 ජනවාරි 27වන සිකුරාද
8. සුනාමියෙන් පසු වසරක් පුරා පරිසරය ගැන
පර්යේෂණය කල රට ශ්‍රී ලංකාවයි
ලක්බිම, 2006 ජනවාරි 12වන බ්‍රහස්පතින්ද
9. තමිමිට, උපුල්
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
මැදවම්බියේ උග්‍ර වල්අලි ප්‍රහාර හේතුවෙන්
වනජීවී නිලධාරීන් සහ ගම්වාසීන් අතර ගැටුම්
ලක්බිම, 2006 ජනවාරි 14වන සෙනසුරාද
10. උඩුවර, ශිලා
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
රටවටා වෙරළ තීරුවේ හරිත ආවරණයක්
දිනමිණ, 2006 ජනවාරි 09වන සෙනසුරාද

මිනිසාට මෙන්ම පරිසරයටද විශාල විනාශයක් කරන ශබ්ද දූෂණය

නොයෙකුත් කැලිකසළ, අපද්‍රව්‍ය සහ විෂවායු වර්ග මගින් සිදුවන පරිසර දූෂණය පිළිබඳවද, එමගින් පරිසර පද්ධතියට සිදුවන හානිය පිළිබඳවද අප කොතෙකුත් අසා ඇත. කතාබහද කරන්නෙමු. නමුත් ශබ්දය තුළින් සිදුවන මෙම දූවැන්න පරිසර විනාශය පිළිබඳව මෙතෙක් අපගේ නිසි අවධානය යොමුවී තිබේද?

යම් වස්තුවක් කම්පනයවීමේදී ශබ්ද ශක්තිය තරංග මගින් සම්ප්‍රේෂණයක් මගින් කරනු ලබන අතර, එම වස්තුව කම්පනය වන මාධ්‍යයට මුදාහරනු ලබයි. භෞතික විද්‍යානුකූලව, “ශබ්දය” ලෙස හඳුන්වන්නේ, එසේ මුදාහරිනු ලබන ශක්ති ප්‍රමාණයයි. මෙම ශක්ති ප්‍රමාණය, අපේ කනට දරාගත නොහැකි තත්ත්වයට පත්වුවට “ශබ්ද දූෂණය” ඇතිවේ.

වඩාත් සරලව දැක්වුවහොත් පරිසරයට නිකුත්වන ශබ්දවලින් මිනිසාගේ කායික සහ මානසික සුවතාවට අහිතකර බලපෑම් ඇතිවන්නේ නම් එය “ශබ්ද දූෂණය” ලෙස හැඳින්විය හැකිය. මිනිසාගේ ශ්‍රවණතා පරාසය හර්ට්ස් 20ත්, හර්ට්ස් 20,000ත් අතර වෙයි. හර්ට්ස් 20,000ට ආසන්න ශබ්ද අපේ කනට අපහසුතාවයක් ඇති කරයි.

කොළඹ සහ තදාසන්න නගර, ශ්‍රී ලංකාව තුළ බෙහෙවින්ම ශබ්ද දූෂණය සිදුවන ප්‍රදේශ ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. නගරාශ්‍රිතව සිදුවන මෙම ශබ්ද දූෂණයට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපාන ප්‍රධාන හේතු සාධක කිහිපයක් වෙයි. රටවාහන මගින් නිකුත් කරන ශබ්ද සහ කෝෂාවන් මින් එක් ප්‍රධාන සාධකයකි.

බොහෝ රියදුරෝ වේලාවක්, අවේලාවක්, තැනක්, නොතැනක් නොබලා ඉතා අනවශ්‍ය ලෙස තම රථයේ නළා හඬවති. අධික රථවාහන තදබදයක් පවතින වේලාවන්හිදී කොළඹ නගරය රථවාහන “නළා” හඬින් පිරී පවතින්නේ මේ නිසයි. මෙම නළා හඬවල්ද විවිධාකාරය. ඇතැම් ත්‍රිරෝද රථ සහ කුඩා මෝටර් රථවලට සවිකර ඇත්තේ ඒවාට කිසිසේත්ම නොගැළපෙන, අධිකවූ ශබ්දයන් ගෙනදෙන නළාවන්ය. පෞද්ගලික බස් රථවල තත්ත්වයන්ද මීට බොහෝ සෙයින් සමානය. කෝෂාකාරී ලෙස “නළා” හැඬවීම බොහෝ පෞද්ගලික බස් රථ රියදුරන්ගේ විනෝදාංශයක්වී ඇත.

කිසියම් රථයකට සයිලන්සරයක් සවිකරන්නේ, එම රථයේ එන්ජිමෙන් නැගෙන අධික ශබ්දය පාලනය කිරීමටය. ඇතැම් “නානෙටනාහන” තරුණ කොටස් තම රථයේ සයිලන්සරය ගලවා දමති. ඔවුන් මෝටර් රථ ධාවන තරඟ සඳහා පුහුණුවීම් කරනු ලබන්නේ කොළඹ නගරයේ ප්‍රධාන මංමාවත් ඔස්සේදැයි සැක සිතෙන තරම්ය.

අබලන්ව ගිය පැරණි බස්, ලොරි ආදී රථවාහන, මෙරට නගරාශ්‍රිත මහා මාර්ගවලදී අපට නිතර මුණ ගැසේ. ඒ අප රට තුන්වන ලෝකයේ දුප්පත් රටක් වන නිසාය. නමුත් නිසිලෙස නඩත්තු නොකළ එම රථවාහන එංජින් මගින් සිදුවන ශබ්ද දූෂණය ගැන සලකා බලනවිට නම්, දුප්පත්කම සමාවට කරුණක් ලෙස සැලකිය හැකිද?

මීටත් වඩා අභාග්‍යසම්පන්න ඉරණමකට මුහුණදීමට අප රටේ බස් මගියාට සිදුවී ඇත. එනම් ඔවුන්ට බලහත්කාරයෙන් අසන්නට සලස්වන “කෝෂාකාරී” සහ “පිඩාකාරී” සංගීතයයි. බස් මගියාට තම ගමනාන්තය දක්වාම, කොන්දෝස්තර මහතාගේ සහ රියදුරු මහතාගේ සංගීත රැවිකත්වයට කැමැත්තෙන් හෝ අකැමැත්තෙන් යටවන්නට සිදුව ඇත.

කොළඹ නගරය තුළ අධික කෝෂාකාරී පරිසරයක් ගොඩනැගීම පිළිබඳව රථවාහන රියදුරන් මෙන්ම වෙළෙඳ ප්‍රජාවද, බරපතල ලෙස වගකිව යුතුය.

විශේෂයේනම කොළඹ සහ තදාසන්න නගරවල අද ලොතරැයි අලෙවි කරන්නේ, කිසිදු ශබ්ද සීමාවකින් තොර “ශබ්ද විකාශන යන්ත්‍ර” උපයෝගී කර ගනිමිනි. තොරතෝචියක් නැතිව කෝෂා නගන, මෙම ලොතරැයි “කුඩු” මගින් දිනකට බිහිකරන ලක්ෂපතියන් ගණනට වඩා, ශ්‍රවණාබාධිතයන් ගණන වැඩියැයි සිතේ.

පිටකොටුව සහ ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශවල ඇති විවිධ වෙළෙඳසල් සහ ආපනශාලා, ගුවන්විදුලි සහ කැසට් යන්ත්‍ර ක්‍රියාත්මක කරන්නේ මුළු නගරයටම ඇසෙන ලෙසය. මෙහි වඩාත් භාසාජනක සිදුවීම නම් ඇතැම් එෆ්.එම්. ගුවන්විදුලි සේවාවන්, තම නාලිකාව දවස පුරා වඩාත්ම කේෂාකාරී ලෙස ඇසෙන්නට සලස්වන, වෙළෙඳසල් සහ ආපනශාලා වෙත ත්‍යාග ලබාදීමට කටයුතු කිරීමයි.

ප්‍රධාන වශයෙන් පිටකොටුව ප්‍රදේශය පුරා පදික වේදිකාවල වෙළෙඳාම් කරන වෙළෙඳුන් පවා මේ වන විට ගබ්බු විකාශන යන්ත්‍ර භාවිතා කිරීමට පෙළඹී ඇත. තමන් අලෙවි කරන භාණ්ඩ මිලදී ගන්නා ලෙස, එම පදික වෙළෙඳුන්ගේ ගබ්බු විකාශන යන්ත්‍ර මගින් මහ හඬින් ඇවිට්ලි කරති. පදික වේදිකාවල යන පදිකයින්ට පමණක් නොව, මෙය මුළු නගරයටම මහා “කන් කරව්වලයකි.”

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන වාණිජ නගරය වන්නේ කොළඹ පුරවරයයි. කම්හල් සහ ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති මගින්, නිරන්තරයෙන් නිකුත්වන කේෂාකාරී ගබ්බු වලින්ද කොළඹ නගරයට කිසිදු අඩුවක් නැත.

රට තුළ කොතරම් අර්බුද තිබුණද, කරදර තිබුණද, කොළඹ නගරයට නම් “නැව ගිලුනත් බැන් වුන්ය” සංගීත සංදර්ශන සැණකෙළි සහ සල්පිල් වලින් කිසිදු අඩුවක් නැත.

සංගීතය විදිය යුතු කලාවකි. එහි කිසිම වරදක් නැත. සංදර්ශන භූමියට පැමිණ, තමන් කැමති ගායක, ගායිකාවන්ගේ ගීත රස විඳ, නටා ගයා ප්‍රීතිවීමට, ජනතාවට අයිතියක් ඇත. නමුත් සංවිධායකයෝ නගරය පුරා විසිරී සිටින සෑම සියලුදෙනාටම තම සංගීත සංදර්ශනයේ සංගීත රාවය බලහත්කාරයෙන් අසන්නට සලස්වති. සැණකෙළි සහ වෙළෙඳ සල්පිල්වල තත්ත්වයද මීට සමානය. විවිධ වෙළෙඳ ආයතන සහ සමාගම් තම වෙළෙඳ ප්‍රචාරණ අරමුණු සාර්ථක කරගැනීමේ අවිධේය, සැණකෙළි භූමියට පමණක් සීමානොවී, විශාල ප්‍රදේශයක් පුරා, ගබ්බු විකාශන යන්ත්‍ර සවි කරති. එවැනි සංදර්ශන සැණකෙළි බොහෝවිට පාන්දර තුන හතර පමණ වනතුරු පවත්වනු ලබයි. තම වෙළෙඳ ආයතනයේ නාමය බොහෝ උස් හඬින් ජනතාව වෙත ඇසෙන්නට සැලැස්වීම, ඔවුන්ගේ අභිලාෂයයි. ඒ තුළින් සිදුවන ගබ්බු දූෂණය සහ මහජනතාවට සිදුවන හිටිහැර ගැන ඔවුන්ට කිසිදු හැඟීමක් නැත.

අප රටේ දේශපාලකයින්ද බරපතල ගබ්බු දූෂකයෝ වෙති. මැතිවරණයක් පැවැත්වෙන කාල වකවානුවලදී දේශපාලකයෝ රටපුරා විශාල වශයෙන් රැස්වීම් පවත්වති. සෙනඟ සුළු ප්‍රමාණයක් රැස්වී සිටින අවස්ථාවක පවා මහා හඬින් ගබ්බු විකාශන යන්ත්‍ර යොදාගෙන තමන්ගේ “පුරාපේරුව” පෙන්වන්නට බොරු පොරොන්දු දෙසාමාමින් “පම්පෝරි” ගසන්නට ඇතැම් දේශපාලකයෝ උත්සුක වෙති. එයින්ද නොනැවති, රැස්වීම් භූමියේ සිට සැහෙන දුරක් යනතුරු මහා මාර්ගයේ දෙපස ගබ්බු විකාශන යන්ත්‍ර සවි කරති.

එකී, මෙකී, නොකී සියලු ආකාරයෙන් නගරාශ්‍රිතව සිදුවන මෙම ගබ්බු දූෂණය මගින් පරිසරයටත්, මිනිසාටත් සිදුවන හානිය කොතරම් බරපතලද, බේදජනකද?

පරිසරයේ ගබ්බු මනිනු ලබන්නේ “ඩෙසිබල්” වලිනි. සාමාන්‍යයෙන් අවට පරිසරයේ ගබ්බු ඩෙසිබල් 50ට අඩුවෙන් පැවතිය යුතු බව විද්‍යාත්මක මතයයි. එසේම නිවසක නිදන කාමරයක නම් ඩෙසිබල් 30කට වඩා අඩුවෙන් ගබ්බු පැවතිය යුතු අතර, පාසලක පන්ති කාමරයක නම් ඩෙසිබල් “0-30”ත් අතර පරතරයක පැවතිය යුතු බවත්, සාමාන්‍ය විද්‍යාත්මක පිළිගැනීමයි. නමුත් නගරාශ්‍රිත පරිසරයේ ඇති කේෂාව මෙම “සීමා මායිම්” සියල්ල බිඳ දමා ඇත.

උදාහරණයක් ලෙස, පිටකොටුව නගරයේ දහවල් කාලයේ ඇති ගබ්බු ඩෙසිබල් 100ත් 120ත් අතර වන බවට ගණන් බලා ඇත.

නූතන වෛද්‍ය මත අනුව ගබ්බු දූෂණය, බිහිරිබව ඇති කිරීමට පමණක් නොව, දරුණු කායික අසනීපවලටද හේතුවේ. අධික රුධිර පීඩනය, ආමාශගත රෝග, ස්නායුගත රෝග, ගර්භයේ රසායනික ක්‍රියාවන්ගේ අස්ඵලාත්මක විපර්යාස, ප්‍රතිශක්තිය හීනවීම යන රෝගී තත්ත්වයන්ද අධික ගබ්බු සහ කේෂාවන් නිසා ඇතිවේ.

ගබ්බු දූෂණය, ඇතැම් විට කෙනකු එක්වරම ඉහත රෝගී තත්ත්වයන්ට යොමු නොකරයි. එහෙත් එයින් සිරුරේ බලවත් ආතතියක් ඇති වෙයි. එය මැඩගැනීමට සිරුර උත්සාහ කරයි. මෙම උත්සාහය සිරුරට විශාල අපහසුවක් ගෙනදෙයි.

අධික ගබඩය නිසා හදවතේ ස්පන්දනයද වැඩිවේ. ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස ඉක්මන් වේ. මාංශ පේශීන්ගේ ආතතියක් ඇතිවේ. දහඩිය දැමීම වැඩිවේ. නිරතුරුව අධික ගබඩ ඇතිවන මහා මාර්ග අසල ගැවසෙන ජනයාට මෙවැනි බලපෑම් තදින් ඇතිවන බවද විද්‍යාත්මකව සොයාගෙන ඇත.

නිහඬ නිස්කලංක පරිසරයක පිවත්වන අයට වඩා, ඉහතකි කෝෂාකාරී පරිසරවල පිවත්වන බොහෝ අය රෝග තත්ත්වයන්ට ඉක්මනින්ම ගොදුරුවන බවද වෛද්‍යවරු පවසති. මොවුන්ට නිරතුරුව පිටකොන්දේ කැස්කුම, බඩේ අමාරු, හිසේ අමාරු අසාත්මකබව ආදී බොහෝ රෝග වලින් නිතර පීඩාවිඳින බව තවත් වෛද්‍ය නිගමනයකි. නමුත් මෙම රෝගවලට ගොදුරුවන්නන් ඊට හේතුව “ගබ්ද දූෂණය” බව මොහොතකටවත් නොසිතති.

රාත්‍රී කාලයේදී නගරයේ අවන්හල්වල මහ හඬින් කොත්තු තලන, කොත්තු බාස්ලාට සහ මහ හඬින් කැගසන ලොතරැයි වෙළෙන්දන්ට නම් “කම්මලේ බල්ලන්ට” මෙන් අධික කෝෂාවෙන් පීඩාවක් නැතැයි කෙනකුට සිතෙනු ඇත. නමුත් මෙම කෝෂාකාරීන්ටද, ඔවුන් නොදැනුවත්වම බොහෝ රෝග පීඩාවලට ලක්වීමට සිදුවේ. අධික කෝෂාකාරී පරිසරයක අධ්‍යාපනික ආයතන පවත්වාගෙන යාම නුසුදුසු බව පරිසර විද්‍යාඥයින් මෙන්ම අධ්‍යාපනඥයින්ද අවධාරණය කොට ඇත. නමුත් අවාසනාවකට කොළඹ නගරයේ ඇති ප්‍රධාන පාසල් බොහොමයක්ම පිහිටා තිබෙන්නේ නගරයේ ප්‍රධාන මාර්ගයන්ට යාබදවය. මාර්ගයේ ගමන් ගන්නා වාහන තුළින් නිකුත්වන ගබ්දත්, වෙළෙඳ සල් වලින් නිකුත්වන විවිධ ගබ්දත් නිසා ප්‍රධාන පාසල් අවට පවතින ගබ්දය ඩෙසිබල් 90 ඉක්මවා ඉහළ ගොස් ඇතිබව නිරීක්ෂණවලින් හෙළිවී ඇත.

මේ හේතුව නිසා පාසල් ළමුන්ට අධ්‍යාපනික කටයුතු සඳහා නිසි අවධානයක් යොමු කිරීමට නොහැකිවී ඇත. අවධානය යොමු නොවීම නිසා “දැනුම” ලබාගැනීමේ අපහසුතාවයකටද ළමයින් පත්වන අතර, එම තත්ත්වය තුළින් අනාගතයේදී “දැනුම” අඩු පිරිසක් බිහිවීමේ තර්ජනයක්ද මතුවිය හැක.

මෙම ප්‍රධාන මාර්ග අවට රාත්‍රී කාලයේ පවා පවතින අධික “ගබ්ද දූෂණය” හේතුවෙන් නගරවාසීන්ට රාත්‍රී කාලයේ නිසි නින්දක් ලබාගැනීමට තිබෙන අවස්ථාවටද බාධා පැමිණ ඇත.

ළඳුරුවකුට පැය 22ක පමණ සුව නින්දක් අවශ්‍යය. අවුරුදු 18ක තරුණයකුට පැය 8ක පමණ නින්දක්ද අවුරුදු 60ක කෙනෙකුට පැය 7ක පමණ නින්දක්ද අවශ්‍යය. මිනිසාට සුව නින්දක් නොලැබුණහොත් ඔවුන්ගේ කාර්යක්ෂමතාවය අඩුවිය හැකිය. සුව නින්ද නොලැබීමෙන් රටක ඵලදායිතාවය 3% සිට 5% දක්වා පහත වැටෙන බව පරීක්ෂණවලින් හෙළිවී ඇත.

ගබ්ද දූෂණය මගින් මේ සා විශාල විනාශයක් මිනිසා සහ පරිසරයට සිදුවෙනම් එම තත්ත්වය පාලනය කිරීමට නීති රීති නොමැතිද? තිබෙනම් ඒවා ක්‍රියාත්මක නොවන්නේ මන්ද?

වර්තමානයේදී ගබ්ද දූෂණය වැළැක්වීමට සහ පාලනය කිරීම සඳහා නීති රීති රැසක් පවතී. මහජනතාවට පීඩාකාරී ලෙස යම් “ගබ්දයක්” සිදුවන බව හැඟී ගියහොත් ඊට එරෙහිව කටයුතු කිරීමට පළාත් පාලන ආයතනවලට පූර්ණ බලතල ඇත.

1988 අංක 56 දරන පාරිසරික පනත මගින්ද, 1996 අංක 924/12 දරන අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනය මගින්ද, පළාත් පාලන ආයතනවලට පමණක් නොව මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියටද “ගබ්ද දූෂණයට” එරෙහිව කටයුතු කිරීම සඳහා බලතල ලැබී ඇත.

ප්‍රධාන වශයෙන් අඩු කෝෂා, මධ්‍යම කෝෂා, උච්චත කෝෂා සහ නිශ්ගබ්ද කලාප වශයෙන් ප්‍රදේශ වර්ග කිරීමද, මෙම ගැසට් නිවේදන මගින් සිදුකොට ඇත.

නමුත් ඉහත දැක්වූ ගැසට් නිවේදන සහ පනත් කෙටුම්පත් විශේෂ ලෙස බලපාන්නේ කර්මාන්ත සහ ඉදිකිරීම් කටයුතුවලින් ජනිතවන අධික කෝෂාවන් පාලනය කිරීමට පමණි. ඊට පරිබාහිරව නගරය තුළ දැඩි ගබ්ද දූෂණයක් ඇති කරවන අනෙක් සියලුම ගබ්දයන් හෙවත්, ප්‍රජා කෝෂා සම්පූර්ණයේනම මැඩලීමට තරම් මෙම අණපනත් ශක්තිමත් නැත.

මෙම “ප්‍රජා කෝෂා” මිනිසාට හානි කරවන “නියමිත මට්ටම” පිළිබඳව මෙම නීති රීතිවල පැහැදිලිව සඳහන් නොවේ. මේ නිසා මෙම ගබ්ද දූෂණය වැළැක්වීමට පියවර ගන්නා බොහෝ නිලධාරීන්ට නීතිමය ගැටලු මතුවේ. නීතියේ ගැටලු මතුවේ. නීතියේ ඇති මෙම කුඩා සිදුරු තුළින් වැරදිකරුවෝ පහසුවෙන් රිංගා පැනයති.

ලොතරැයි අලෙවිසල්, ජංගම අලෙවිසල් සහ සංගීත සංදර්ශන ආදී ප්‍රජා කෝෂා තුළින් මිනිසාට යම් නිර්නායකයක් වේ නම් ඊට එරෙහිවීමට පොලිසියට පූර්ණ බලතල ඇත. නමුත් පෙර පරිදිම එම නිර්නායක “මට්ට” පිළිබඳ නිසි අර්ථකථනයක් නොමැතිවීමේ හේතුවෙන් සැබෑ ගබඩා දූෂකයන් නීතියේ රැහැනට හසුකර ගැනීමට පොලිසියටද අපහසුවී ඇත. බලපත්‍රයක් ලබා නොගෙන ගබඩා විකාශන යන්ත්‍රයක් භාවිතාකරන විට එය අත්අඩංගුවට ගැනීමට පොලිසියට හැකියාව ඇති නමුත්, බලපත්‍ර සහිත ගබඩා විකාශනයකින් සිදුවන ගබඩා දූෂණයක් සඳහා ගතයුතු නීතිමය පියවර සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි කිරීමක් නීතියේම නැත.

මෙම නීතියේ ඇති සියලු සිදුරු වසා කොළඹ නගරයේ පමණක් නොව මුළු ශ්‍රී ලංකාව පුරාම සිදුවන ගබඩා දූෂණය පාලනය කිරීම සඳහා නව නීති රීති මාලාවක් සකස් කිරීමට මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, මේ වනවිට පියවර ගෙන ඇත. විශේෂයෙන් “ප්‍රජා කෝෂා මට්ටම්” සම්බන්ධයෙන් පැන නැගී ඇති සියලුම ගැටලු නිරාකරණය කිරීමට මෙම නව නීති රීති මාලාව මගින් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය බලාපොරොත්තු වේ.

මහා මාර්ගයේ පෞද්ගලික මගී පුවාහන බස්රථ ඇතුළු රථවාහන මගීන් සිදුවන ගබඩා දූෂණය වැළැක්වීම සඳහා රථවාහන පොලිසිය ඇතුළු ඊට අදාළ සියලු ආයතන මේ වනවිට නව අණපනත් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පියවර ගනිමින් සිටී. මෙසේ ගබඩා දූෂණය වැළැක්වීමට අවශ්‍ය නීති රීති සම්පාදනය රටේ අනාගතයට සුඛ පෙර නිමිත්තකි.

නමුත් නීති රීති සැකසීම පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවේ. ක්‍රියාත්මක කිරීමටද වගකිවයුත්තන් ඇපකැප විය යුතුය.

පෞද්ගලික වාසි නොතකා අවංකව තම යුතුකම් සහ වගකීම් ඉටු කිරීමට පොලිසිය ඇතුළු සියලු රාජ්‍ය නිලධාරීන් වගබලා ගතයුතුය. එසේම මෙම නීති රීති ප්‍රයෝගිකව ක්‍රියාත්මක කරවන්නන් වන පොලිස් නිලධාරීන්, සෞඛ්‍ය නිලධාරීන් ඇතුළු වගකිවයුතු පිරිස්, එම නීති රීති සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් විය යුතුය.

ගබඩා දූෂණය ඇතුළු පරිසර දූෂණයට හේතු සාධක වන සියලුම දේවලින් තොර යහපත් පරිසරයක් තමා සහ දු දරුවන් වෙනුවෙන් ගොඩනගා ගැනීමේ වගකීමෙන් බැහැරවීමට මහජනතාවට නොහැකිය.

මේ අයුරින් සැම සියලුදෙනාම තම තමන්ගේ වගකීම් සහ යුතුකම් වටහාගෙන වැඩකටයුතු කළහොත් කොළඹ නගරය ගබඩා දූෂණයෙන් තොර නිහඬ නිස්කලංක, සොදුරු නගරයක් බවට පත්වන දිනය වැඩි ඇතක නොවනු ඇත.

ගබ්ඳ දූෂණ වැළැක්වීමට පරිසර අධිකාරියට නිවූ බලය සංශෝධන මගින් අඩුකරලා

- ජේෂ්ව පරිසරික නීතිඥ ජගත් ගුණවර්ධන

“ගබ්ඳ දූෂණය වැළැක්වීම සහ පාලනය කරලීම සඳහා ජාතික පාරිසරික පනත මගින් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියට හිමිව තිබූ බලය 2000/5/3 දින සිදුකළ සංශෝධනය මගින් අවම වී තිබෙනවා.

සියලුම කර්මාන්ත සහ ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති මගින් පරිසරයට පිටකරන අධික ගබ්ඳ ඇතුළු අපද්‍රව්‍ය පිළිබඳව කටයුතු කිරීමට බලයක් 2000 වසරට පෙරදී මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය සතු වුණා. නමුත් මෙම සංශෝධන මගින් එම බලය හඳුනාගත් කර්මාන්ත සහ ව්‍යාපෘති 125කට පමණක් සීමාවෙලා තිබෙනවා.

ගබ්ඳ දූෂණයට එරෙහිව ක්‍රියාත්මකවීම සඳහා නව නීති මාලාවක අවශ්‍යතාව පවතිනවා. ඒ සඳහා අප දැනටමත් අධිකරණ මාර්ගයෙන් කටයුතු කරමින් සිටිනවා. ජනතාවට නිරිතරයක් වන අන්දමේ සියලු ගබ්ඳයන් පාලනය කරලීමට මධ්‍යම පාරිසරික අධිකාරියට මෙන්ම පළාත් පාලන ආයතන සඳහාද නීතිමය බලය පැවරී තිබෙනවා. විශේෂයෙන්ම නව කර්මාන්ත ශාලාවක් හෝ ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කරලීමේදී පාරිසරික ආරක්ෂක බලපත්‍රයක් ලබාගැනීම අනිවාර්ය කර තිබෙනවා. මෝටර් රථ ආඥා පනත සහ බස්රථ පනත යටතේද ගබ්ඳ දූෂණයට එරෙහිව ක්‍රියාකිරීමට පොලිසියට බලය තිබෙනවා.

ගබ්ඳ දූෂණය සම්පූර්ණයෙන්ම පරාජය කරලීමට නම් නීති සම්පාදනය පමණක් ප්‍රමාණවත් වන්නේ නැහැ. ඒ සඳහා මහජනතාවගේද සක්‍රීයවූ දායකත්වය ලැබිය යුතුයි.”

නව නීති මාලාවක් ඉදිරිපත් කළ හඳුන්වා දෙනවා

- **මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ**

ශී.ගේ. අමරතුංග විශ්ව විද්‍යාලය

ගබ්ද දූෂණය අවම කරගැනීම සඳහා වූ නව නියෝග මාලාවක් හඳුන්වාදීමට අප ඉදිරියේදී බලාපොරොත්තු වෙන්නවා. දැනටමත් එම නියෝග මාලාවේ සැලසුම් සකසීම අවසන්ව තිබෙනවා.

● **පැතුම් විකුමරත්න**

ලක්බිම පුවත්පත

2006 ජනවාරි 23වන සඳුදා

02

ගල්ලොන්න නිකම් පොල්ලොබැද්දේ මං මුළාවුවා

“රඳා බව්වප!” ආදිවාසී සිරිතට අනුව දැන් තරයේ මිරිකා ලෙන්ගුව අප පිළිගත් ගෝඹා, සිය රැකුල් පොප්පේ ඇති එකම අසුන වූ දඬු මැස්ස දක්වමින් කීවේය. මඳකුණු පමණෙහි ඔහු ඊළඟ වදන දෙසුවේ ඔහුටත් - අපටත් සුපුරුදු සිංහලෙනි.

“මහත්තයලා තියෙන හැටියට ඇඳිගන්න”

තලා බණ්ඩාරාගේ ගෝඹා ආදී මානව පරපුරකට ඇති නැකම පුකට කරන දේහ ලක්ෂණ සහ ඇවතුම් පැවතුම් වලින් යුතු අව්‍යාජ, අභිමානවත් මිනිසෙකි. මහ හිමේ ගල් ගෙයක ඉපිද, හි තලයකින් පෙකිණි වැලෙන් වෙන් කෙරුණු හෙතෙම, ආර්යයන් ලක්දිව ආක්‍රමණය කිරීමට පෙර බොහෝ ඇත අතිතයේ සිට මෙහි විසූ, අපර පාෂාණ යුගයට අයත් ප්‍රාකෘතික ජනවර්ගයාගෙන් පැවත එන පරපුරක, පැරණිම ස්මරණයන් සහිත වූවෙකි.

එහෙත් ඔහු එදා මෙදා තුර තමාද ඇතුළත් පරපුරෙහි ජනයා තුළ සිදුවූ ස්වභාවික පරිණාමයද, නූතන ලෝකය පිළිබඳව ලත් දැනුමද නොසලකන්නෙකි. යමෙකු තම වයස ගැන විමසූ විට “මට දැන් 70ක් විතර ඇතැයි” නොපැකිළ පිළිතුරු දෙයි. පරම්පරා දෙක තුනකටවත් ඉහතදී භාවිතයෙන් ගිලිහිගිය වැඳි බස වෙනුවට බිංතැන්නේ ගැමි වහර නිරූපකයකට විනා ගැමියෙකුට තව දුරටත් උපයෝගී භාණ්ඩයක් නොවන කෙටි පොරොව උර නොදරයි. කොටින්ම ඔහු, ආදී වාසින් ඒ හැටියෙන්ම දකිනු රිසි නාගරික සංචාරකයකුට නෛ පිනවන දසුනක් නොවේ. එහෙත් ආදිවාසීන් පිළිබඳව සැබැවින්ම කරුණු හදාරනු රිසියෙන් මා නිර්දේශ කරන අව්‍යාජම මූලාශ්‍රය ඔහුය.

ගෝඹා, අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයෙහි, මහඔයට නුදුරු පොල්ලොබැඳ්දේ ගම්මානයෙහි දිවි ගෙවන ආදිවාසී සම්භවයක් සහිත ප්‍රජාවගේ නායකයාය. ඔහු සතුව ඇති ආදිවාසී ලේඛනයෙහි සටහන්වූ ගෘහ මූලික නම් ගණන 127කි. එයින් පවුල් බොහොමයක් එක් පාර්ශ්වයකින් සිංහල ජනයා සමඟ මිශ්‍රවී ඇති අතර, අම්පු ආදිවාසී පවුල් ඇත්තේ 40කට ආසන්න ගණනකි.

මුතුන්මිත්තෝ

පොල්ලොබැඳ්දේ අද වෙසෙන ආදිවාසී පරපුර “දානිගල මහ ඛණ්ඩාරලාගේ” සහ “තලාඛණ්ඩාරලාගේ” යන පෙළපත් දෙකට අයත් වෙති. එනමින් යුතු ආදි මුතුන් දෙදෙනා සහෝදරයින් බවත්, වැඩිමල් සොහොයුරු (මහ ඛණ්ඩාර) කන්ද ඉහළ පෙදෙසෙහිද බාල සොහොයුරු කන්ද පහළ බිංගොඩ පෙදෙසෙහිද නායකත්වය දැරූ බවත් ජනප්‍රවාදයයි. බිංතැන්න වනයේ ගල් රූප්පා බහුල පෙදෙස් ඔවුන්ගේ පාරම්පරික වාසභූමි විය. කිඹුලාදේවි ලෙන, මුත්තාකඩ ලෙන, නුවර ගල ලෙන, අළුගල්ගේ, ඇඳගල්ගේ ආදී ලෙන් ඒ අතරින් සමහරකි.

මෙම පරපුර, ලක්දිව විසූ ආදිවාසීන් අතුරෙන් වැඩිම කලක් බාහිර ලෝකයේ බලපෑමෙන් මිදී ප්‍රකෘති ලක්ෂණ සහිතව දිවි ගෙවූවන් ලෙස සැලකිය හැකිය. ඔවුන් පිළිබඳව බොහෝ තොරතුරු ගවේෂණය කළ **ආර්.එල්. ස්පිට්ල්**, 1940 ගණන්වන තුරුම ඔවුන් ගල්ලෙන්වල දිවිගෙවූ බව සනාථ කරයි. Dr. C.A. Seligman, Dr. Rutimeger යනාදී විද්වතුන්ගේ සමාජ විද්‍යාත්මක මෙන්ම මානව විද්‍යාත්මක ගවේෂණයන්ටද ඔවුන් මූලාශ්‍ර විය.

වන දිවිය

අතිතයේ තනිකරම වන මැද ගල්ලෙන් වලට සීමාවුණු ඔවුන්ගේ වන දිවිය, පසු කලෙක ගල්ලෙන් තුළත්, වනාන්තරයට යාබද තැනිතලා වල තනාගත් පැලපත් තුළත් මාරුවට ගතකළ සංක්‍රමණික ස්වරූපයක් ගත් අයුරු පිළිබඳ අයුරු මතකයක් ගෝඹාගේ ස්මරණය තුළ සටහන්ව තිබේ.

“ඒ කාලේ අපේ අය පවුල් පිටින්, මාසේ-දෙක කාලේ ගල් ගුහාවල පිවත්වෙනවා. එහෙම ඉඳගෙන එකතුකරපු දඩ මස්, මී පැණි, අල පාති, වැල් පාති, නාව පට්ටා, ඔව්වා මෙව්වා සේරම අරන් ආපනු එනකොට, අපි හිටපු පැල් කොට බොටකඳයා (අලියා) කඩා දාලා. ඉතිං ආයෙමත් හදනවා. ඇත්ත ආව ඒවයෙන් කොටසක් සිංහල ගම්වල මිනිස්සුන්ට දීලා බුලත්, පුවක්, දුම්කොළ, ඉරිඟු, කුරක්කන්, වී වගේ දේවල් හුවමාරු කර ගන්නවා.

ඒවා ඉවර වුණාම ආයෙන් කැලේ යනවා. ගොවිතැන් කරගෙන කන පුරැද්දක් තිබුණේ නැ.”

පරංගි ලෙඩේ

1940 දශකය ආරම්භ වූයේ වසර දහස් ගණනක් තිස්සේ ඔවුන්ට උරුම වූ ශිලාමය වාසභූමි වල ගෙවූ සුපුරුදු වන දිවියට කණ කොකා හඬවමිනි. “පරංගි ලෙඩේ” නමින් හැඳින්වුණු රෝගයක් වැදී ජනයා අතර පැතිර යමින් තිබුණු අතර කිහිප දෙනෙක්ම රෝගයෙන් මිය ගියහ.

ඔවුන්ට එම විපතීන් ගැලවීගත හැකිවූයේ, වැදී ජනයා අතර අදටත් “සුදු හුරා” යන ආදර නාමයෙන් හැඳින්වෙන දොස්තර ආර්.එල්. ස්පිට්ල්ගේ කාරුණික මැදිහත් වීමෙනි. පිළියට වූයේ ඔවුන් වන වාසයෙන් ඇත් කිරීමය.

ලක්දිව මානව ශිෂ්ටාචාරයේ එක් යුගයක අවසානය සංකේතවත් කරමින් සියලු හරුබැස්ස පොදි බැඳගෙන ඔවුන් පොල්ලොබැඳ්දේගේ නික්මෙන විට, ගෝඹා තනිව දඩයමක් කර ගැනීමට තරම් දැනුමක් සත් හැවිටිද කොඳුවෙකුට සිටියේය.

65 වසරකට එපිටදී මුහුණ පෑ එම සිදුවීම ගෝඹා මෙසේ සිහි කරයි.

“ඒ කාලේ සුදුහුරා වැද්දන්ගේ ගල් ගුහා හොය හොයා කැලේ හැම තැනම යනවා. නුවරගල, වලාන, ඇත්බැද්දුවෙ, දානිගල, බිංගොඩ ඔය හැමතැනම වැද්දෝ හිටියා. එක ගමනක් සුදුහුරා එනකොට තුන්දෙනෙකුට පරංගි ලෙඩේ හැදිලා. බේත් අරගෙන එන්නම් කියලා ගිහිං එද්දිං දෙන්නෙක් මියාබැටිලා. (මැරිලා) ඉන් පස්සේ තමයි උඹලට මෙහෙම මැරෙන්න දෙන්න බෑ කියලා අපිව පොල්ලොබැඳ්දට ගෙනාවේ. ඉස්සරලම බිංගොඩින් ආවේ පවුල් 5යි. හින් තුනා, කයිටා, හඳුනා, හින් කපෑ, කයිටි, කියන අයගේ පවුල්. දානිගලින් 10ගොල්ලක් ආවා. හැන්දි, බදනි, තාඬි, කයිටි, තුනි, හඳුනා, සෙල්ලම් වන්නියා, රන් දන්නා, ගෝඹා, ගෝඹිටා, පොරෝමල්සකා ඒ කණ්ඩායමේ හිටපු අය. අපි මෙහාට එද්දි ගමටම හිටියේ සිංහල පවුල් 3යි. (ආර්.බී. සුදු ඛණ්ඩා, ආර්.බී. ඛණ්ඩා, ඒ.ඇම්. තිසාහාමි) ඒ කාලේ මේකට කිව්වේ පොල්ගහබැඳ්ද කියලා. පස්සේ තමයි පොල්ලොබැඳ්ද වුණේ.”

ඔවුන් රැක බලාගෙන ගොවිතැනට හුරුකරවීම ස්පිට්ල් විසින් හාර කෙරුණේ ආර්.බී. සුදු ඛණ්ඩාටය.

“මේ වැද්දන්ව හොඳට බලාගන්න ඕනේ. උන්ට කරදරයක් වුණොත් මට වනාම දන්වන්න ඕනේ කියලා. සුදුහුරා, සුදු බණ්ඩාට කිව්වා. සුදුහුරා අපට අඳින්න සරම්, කම්බා මහ හුඟක් ඇන්න දන්නා. ඒ ඇරුණාම වෙඩි බෙහෙත් රාත්තල් 5ක්, බෝල රාත්තල් 5ක්, කැනි, පොරෝ, උදුලු, පිහි ඔය සේරමත් දන්නා. ඒ කාලේ අවුරුද්දට දෙපාරක් මේවා ලැබෙනවා. සුදු බණ්ඩලා අපට පැල් අටවගන්න, වගා කරන්න ඉඩම් පෙන්නල දන්නා. සුදු බණ්ඩා මියාබැටුනට පස්සෙ එයාගේ මල්ලි ගමටාලට අපිව හාර වුණා.”

ගැමි දිවිය

ගෝණල, පැණි, මස්, කොස් ප්‍රධාන ආහාර කොටගෙන සිටි ඔවුහු පොල්ලොබැඳ්දට පැමිණි පසු ඉරිඟු, කුරක්කන් සහ බත්වලට හුරුවුහ. අදහස් ප්‍රකාශනයෙහි දුබල වැදී බස වෙනුවට වැඩි උපයෝගිතාවක් සහිත බිත්තැන්ගේ ගැමි බසට මාරු වුහ. ගෝඹා පවසන පරිදි ඔවුන් ස්පීට්ල් සුදුහුරා සමඟ කතාබස් කළේද සිංහලෙනි. එහෙත් සුදු හුරාගේ උපදෙස් පරිදි ඔවුන් දඩයම් යුගයෙන් කෘෂික යුගයට ගෙනඒමට සුදු බණ්ඩා සහ ගමරාළ දූරු වැයම නම් එතරම් සුකර නොවීය. ඔවුන් පොල්ලොබැඳ්දට හැරලවු පසු පිවිතයෙන් සමුගෙන යනතුරු ගෙවුණු 30වසරකට ආසන්න කාලය මුළුල්ලේ සුදු හුරාවත්, එතැන් පටන් ගෙවුණු 35 වසරකට අධික කාලය මුළුල්ලේ ඔවුන්ගේ වගකීම දූරු මන්තිරි - ඇමති සහ මහනුරලාවත්, ඔවුන්ගේ කුසගිනි නිවන මහක් සලසාදීමට හැකිවී නැත. ගෝඹාට පෙර පරපුරේ නායකයාව සිටි පොරොමිල සකා සහ ඔහුගේ බිරිඳ හැන්දි මියගියේ කුසගින්නේය. මන්දපෝෂිතව ඉපිද, කුසගින්නෙන් පෙළුමින් පිවත්වී, අකල් හි මියයෑම අදත් ඔවුන්ගේ පරපුරෙහි පිවන වකුයවී තිබේ.

ජලය සහ ඉඩම්

පොල්ලොබැඳ්දට ඇති බලවත්ම ප්‍රශ්නය ජලයයි. එහෙයින් ඔවුන්ගේ ගොවිතැන වැසි සමයෙහි අහස්දියෙන් කෙරෙන සුළු වගාවකට සීමාවී තිබේ. රඹකැන්ඔය වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රමයක් සඳහා 1970දී නිල් ආණ්ඩුවකින්ද 77දී කොළ ආණ්ඩුවකින්ද මුල්ගල තැබුණමුත් ඉදිවූ ජලාශයක් නැත. එය මැතිවරණ කාලවල කොල්මන් කර ඇතුරුදහන්වන සිහිනයක් පමණි. කර හම යනතුරු කුඩා වලින් පස් ඇදතැනු වැවෙන්ද ඔවුන්ට ප්‍රයෝජනයක්වී නැත. එදා පොල්ලොබැඳ්ද සිංහල පවුල් කිහිපයකට සීමාවුවද අද ආදිවාසී ජනගහනය අහිතවා ප්‍රදේශයේ ආධිපත්‍ය දරන්නේ සිංහල ජනයාය. ඉඩම් හිමිකම පිළිබඳවද නොවිසඳුණු ගැටලු රැසකි.

පසුකාලීනව බැහැර ප්‍රදේශවලින් පැමිණි ජනතාව ආදිවාසීන්ම කුලියට යොදවා ඉඩම් අක්කර ගණනින් අත්පත් කරගත් බවටත්, ආදිවාසීන් බහුතරයකට ඉඩම් නොමැති බවටත් ඔවුහු වෝදනා කරති. පරම්පරා දෙකක් අතර පරතරය කෙටිවීමත්, එක් පවුලක දරුවන් 8 - 10 වැනි ගණනක් සිටීමත් හේතුවෙන් මේ වනවිට බිම් අභලකඳු හිමිකම් නොමැති වගාල පිරිසක් වෙති.

පොල්ලොබැඳ්ද, ජනාධිපති ජේමදාස සමයෙහි ජනසවිය වට 4ම ක්‍රියාත්මකවූ ප්‍රදේශ කිහිපයෙන් එකකි. ගැමියෝ, ලැබූ ප්‍රගතිය මෙසේ සමාලෝචනය කරති. “එවිවා ඉතිං කැවා - බුන්නා අභවරයි”

දැන් ඔවුන්ට සමෘද්ධිය උදාකරමින් තිබේ. එහෙත් අද පවා ඔවුන්ගේ නිවෙස් කිසිවකට වැසිකිළි නැත. බීමට ගන්නේ පු වළවල් කැණු ලබාගන්නා බොර වතුරය. මහ ඔය සිට පොල්ලොබැඳ්ද කරා වැටී ඇති කි.මී. 12ක තරම් දුර ඔවුන් තරණය කරන්නේ පයින්ය. එය ට්‍රැක්ටරයකින් වුවද පහසුවෙන් යානොතැකි දුෂ්කර මාර්ගයකි. ඒ ඔස්සේ මහඔය රෝහලට ගෙනගිය ලෙඩුන්, අතර මගදී මළුවුන් ලෙස ආපසු රැගෙන ඒමට සිදුවූ අවස්ථා සුලබය.

කිසිදු රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයක අවධානයක්ද මේ වනතෙක්ම පොල්ලොබැඳ්ද කෙරෙහි යොමුවී නැත. ඔවුන්ට අනිමිඳු වනදිවිය යළි ලබාදීම කිසිවකට කළ නොහැක්කකි. එහෙත් මිනිසුන් ලෙස පිවත්වීමට අවශ්‍ය මූලික පහසුකම් හෝ ඔවුන්ට සලසා දිය යුතු නොවේද?

පරපුරේ ඉරණම

වනයේ සිට පොල්ලොබැඳ්දට පැමිණි පරපුරෙන් අද ඉතිරිව සිටින්නේ ගෝඹාත් ඔහුගේ සහෝදරියවූ කපුරැත්, නින් කයිරාත්ද පමණි. වනදිවියෙහි අත්දැකීම් නොමැති සෙස්සෝ පොල්ලොබැඳ්දේ ඉපිද ගැමියන් ලෙස වෙසෙති. ඔවුන්ගේ උප්පැන්න සහතිකවල ජාතිය සටහන් වන්නේ සිංහල යනුවෙනි. නැ යකුන් පිදීම ආදිවාසීන්ගේ ආගම වුවද ඔවුහු අද බොදු පිළිවෙතට අනුව මියගිය අයට පාංශුකුලයද ඉක්බිතිව දානමානාදියද දෙති. එහෙත් පැරණි පරපුරෙහි දැනුමෙන් අල්පයක්ද සිරිත් විරිත් සහ අභිචාර විධි සමහරක්ද තවමත් ඔවුනතර නොනැසී පවතී. එහෙත් බඩ පිස්සා, බිංගොඩ ගමා, නීල කයිරා, පෙරෝමල් සකා, ගොඹා දක්වා පැමිණි ආදිවාසී නායකත්වයන් වනගත දිවියේ අත්දැකීම් සමුදාය සහ සංස්කෘතියන් ගෝඹාගෙන් පසුව ඉදිරියටගෙන යාහැකි කෙනෙකු නැත. තමන්ගෙන් පසු තම බාල පුත් ගුණවර්ධනට නායකත්වය පිරිනැමීමට ගෝඹා අදහස්

කරගෙන සිටියද, ඊට ඔහු සතු සුදුසුකම් ගැන ඔහු තුළවත් විශ්වාසයක් නැත. සාමාන්‍ය පෙළ දක්වා උගත් දැනගල පරපුරේ තරුණයෙකු වන **ආයුච්චන** ආදිවාසී පරපුරේ වටිනාකම් ගැන උනන්දුවක් දක්වන්නෙකි. පරපුරේ ඉතිහාසයද බසද සිටිත් විටින් සහ සංස්කෘතිකාංගද කැපවීමෙන් උගෙන ඇති ඔහු උරුමයෙහි අගය මෙන්ම සීමාවද දකින්නෙකි.

“අද දියුණුවෙන සමාජයත් එක්ක අපි මේ පරණ සංස්කෘතිය එක්ක පිවත්වෙන්න ගියොත් අපි තවත් පහළට වැටෙන්නව. ඒක දැන දැන අමාරුවේ වැටීමක්. අපේ මිනිස්සු අසරණවෙලා ඉන්නේ. ඒ තත්ත්වයෙන් ගොඩගන්න රජයත් - වෙනත් අංශත් එකතුවෙලා සමාජ සංවර්ධන වැඩපිළිවෙළක් ක්‍රියාත්මක කරන්න ඕන. ඒ අතරේ සංස්කෘතික වටිනාකම් ආරක්‍ෂා කරන්න ඕන.”

● **ජයසිරි ජයසේකර**

රාවය පුවත්පත
2006 ජනවාරි 08වන ඉට්ටු

● **විශිෂ්ඨතම පාරිසරික විශේෂාංග - 2006, පෙබරවාරි**

1. ගමගේ, විනිතා එම්.
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
කොළඹ නගරයේ ප්‍රස්ම ගැනීමත් අනතුරුදායකයි
ඉරිදා ලංකාදීප, 2006 පෙබරවාරි 05වන ඉරිදා
2. ආරියවංශ, මොහාන් ශ්‍රියන්ත
(නිදහස් ලේඛක)
බහුජාතික සමාගම්වල උවමනාවට
ජාතික කිරි නිෂ්පාදනය බිඳ දැමුණු වගයි
ලංකා ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 පෙබරවාරි 05වන ඉරිදා
3. බලශක්ති අර්බුදයේ නොපෙනෙන පැති
නියමුවා, 2006 පෙබරවාරි 01වන බදාදා
4. කණහැරආරච්චි, ජගත්
(පාරිසරික සංස්කාරක)
හග්ගල රක්ෂිතයන් ගිලගෙන ඉවරයි
දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 පෙබරවාරි 05වන ඉරිදා
5. විදානගමගේ, අපේක්‍ෂා
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
වනාන්තර විනාශයෙන් බේරා ගනිමු
ලක්බිම, 2006 පෙබරවාරි 10වන සිකුරාදා
6. කණහැරආරච්චි, ජගත්
(පාරිසරික සංස්කාරක)
දේශපාලන පිශාවයන්ගේ මකර කටට ගිය ගිලිමලේ රක්ෂිතය
දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 පෙබරවාරි 05වන ඉරිදා
7. පෙරේරා, ඉන්දු
කල්පිටියේ සිරවී සිටින පුත්තලම් බුරුවන්ට සඳහටම සමුදෙමුද?
ඉරිදා ලක්බිම, 2006 පෙබරවාරි 05වන ඉරිදා
8. විජේසුන්දර, උදේනි
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
නූතන සමාජයට නාන තටාකයක්වූ
අතිත ගොවි සමාජයේ පිවනාලිය- වැව
ලක්බිම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 පෙබරවාරි 05වන ඉරිදා
9. ඉමුලාන, බුද්ධිකා
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
සින්නපාඩුවේ පණදිය යුතු මාදුල් පන්නය
දිනමිණ, 2006 පෙබරවාරි 22වන බදාදා
10. අත්තනායක, ප්‍රභාත්
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
නිවි නිවි ඇවිලෙන නොරොච්චෝලේ
දිනමිණ, 2006 පෙබරවාරි 11වන සෙනසුරාදා

● **පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති - 2006, පෙබරවාරි**

1. පෙරේරා, ඉන්දු
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
මිගමුව මාළුන්ගේ සුනිකාගාරය අනතුරේ
ලක්බිම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 පෙබරවාරි 12වන ඉරිදා
2. රාමවික්‍රම, පසන්
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
අසිරිමත් සිරි බන්ධල දපත දැයට අභිමත ලකුණු
ලක්බිම, 2006 පෙබරවාරි 27වන සඳුදා
3. ඉල්ලේපෙරුම, රංජිත්
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
රත්නපුරේ නගරය මැද පිහිටි පොම්පකැලේ වන පියස අනතුරේ
ලක්බිම, 2006 පෙබරවාරි 11වන සෙනසුරාදා
4. පිනදාස, දුමේගොඩ
(මොනරාගල ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
ඌවේ රක්ෂිත ගිනිතබා වනසතී
දිවයින, පෙබරවාරි
5. වන්නිආරච්චි, ගයා
(මහනුවර ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
සුද්දොත් රැක්ක හන්තාන කන්ද වනසත අපේ කාලයේ නරුමයෝ
ලක්බිම, 2006 පෙබරවාරි 25වන සෙනසුරාදා
6. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
මෙරටේ පරිසර සංරක්ෂණ කටයුතු
ව්‍යාපාරික අවශ්‍යතාවලට යට කරලා
ලක්බිම, 2006 පෙබරවාරි 23වන බ්‍රහස්පතින්දා
7. පින්තු, ගයාත්‍රී නදිකා
(නිදහස් ලේඛක)
මීටර් 100යේ තහනම ඉවතට !
දැන් වෙරළ අයිතේ ඉදිකිරීම්වලටත් අවසර
ලක්බිම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 පෙබරවාරි 12වන ඉරිදා
8. ෆොන්සේකා, ග්‍රෑම්පින්
(නිදහස් ජනමාධ්‍යවේදී)
ප්‍රශ්නය කුණුද? එසේ නම් 2875327 හෝ 2872388 අමතන්න
ලක්බිම, 2006 පෙබරවාරි 05වන ඉරිදා
9. දේශපාලන තීන්දු නිසා ගිලිමලේ රක්ෂිතය විනාශ මුඛයට
(රත්නපුර ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
ලංකා ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 පෙබරවාරි 12වන ඉරිදා
10. විජේසුන්දර, කිංසල (ගොඩකවෙල ප්‍රදේශයේ ජනමාධ්‍යවේදී)
යළි ගොඩනැගෙන කැස්බෑ සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය
ලක්බිම, 2006 පෙබරවාරි 06වන සඳුදා

03

**කොළඹ නගරයේ හුස්ම ගැනීමත්
අනතුරුදායකයි**

ජීවය පවත්වාගෙන යාමට ආහාරයටත් පෙර අවශ්‍ය වන්නේ වායුවයි. හුස්ම ගැනීමෙන් තොරව ජීවත්වීමට හැකියාවක් නොමැතිබව තොරහසකි.

එහෙත් කොළඹ නගරය හුස්ම ගන්නට සුදුසු නොවන නගරයක් බව බලධාරීන් විසින් කොළඹ කොටුව දුම්රිය ස්ථානය අසල සවිකළ වායු නිරීක්ෂණ ඒකකයක් මගින් හෙළිකරනු ලැබීම ඉකුත් සතියේ බොහෝ දෙනෙකුගේ කටාබහට ලක්වූ මාතෘකාවකි.

ඒ පිළිබඳව කටා කිරීමට පෙර වායු දූෂණය කුමක්දැයි සොයා බැලිය යුතුය.

ස්වසනය සඳහා පිරිසිදු වාතය අවශ්‍යය. එහෙත් අවට වාතයේ නොයෙක් රසායනික මුසුවී තිබීම නිසා ජීවීන්ට එයින් යම් හානියක්වේනම් එම වාතය දූෂණයවී ඇතැයි සැලකිය හැකිය.

මෙසේ අප අවට වාතයේ යම් දූෂණවීමක්වී ඇත්දැයි මැනීමට මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය කොළඹ නගරය මැද ඒකකයක් ඉදිකළේ මීට වසර කිහිපයකට පෙරය. එය වායු නිරීක්ෂණ ඒකකය ලෙස හැඳින්වෙන අතර අවට වායුවේ පවතින කාබන්ඩයොක්සයිඩ්(CO₂) , සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ්(SO₂), නයිට්‍රික්(NO₂) සහ මයික්‍රෝන දහයට අඩු ක්ෂුද්‍ර අංශු මෙම ඒකකය මගින් නිරීක්ෂණය කරයි.

මෙම සංයෝග සියල්ල මිනිස් ආශ්වාසයට අහිතකරයි. මේ අතර ඇති සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ් සහ ක්ෂුද්‍ර අංශු මිනිස් ආශ්වාසයට කිසිසේත්ම සුදුසු ඒවා නොවේ.

අවාසනාවකට මෙන් කොළඹ නගරය අවට වායුව බරපතල ලෙස දූෂණයවී ඇත්තේ මේ සංයෝග දෙක මගිනි.

1994 දෙසැම්බර් 10වැනිදා නිකුත්වූ අවට වායු තත්ත්වය පිළිබඳ ගැසට් පත්‍රය අනුව එක් පැයකදී වායු ඝණ මීටරයක කාබන්ඩයොක්සයිඩ් තිබිය හැක්කේ මයික්‍රො ග්‍රෑම් 30කි. එය දැලසනයකට කොටස් 26 ලෙසද අර්ථ දක්වා ඇත.

නයිට්‍රජන් ඩයොක්සයිඩ් තිබිය හැක්කේ එක පැයකදී ඝන මීටරයක මයික්‍රො ග්‍රෑම් .25කි. සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ් ඝණ මීටරයකට එක පැයකදී මයික්‍රො ග්‍රෑම් 0.02කි. ඕසෝන් තිබිය හැක්කේ පැයකදී ඝණ මීටරයක මයික්‍රො ග්‍රෑම් 0.20කි. ලෙඩ් (ඊයම්) අඩංගුවිය හැක්කේද පැයකදී ඝණ මීටරයක මයික්‍රො ග්‍රෑම් 0.20කි.

කොළඹ නගරයේ මෙම සංයෝග වායුවේ පවතින සංයුතිය දෛනිකව මනින්නේ කොළඹ කොටුව ප්‍රධාන දුම්රිය ස්ථානය ඉදිරිපිට පිහිටුවා ඇති වායු නිරීක්ෂණ ඒකකය මගිනි.

මිනිස් සිරුරට සම තුළින් පවා බලපෑම් කළ හැකි ඕසෝන් (ධ3) සහ ලෙඩ් (ඊයම්) මනින්නට එහි පහසුකම් නැත.

එම ඒකකයෙන් මනින ප්‍රමාණ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ජනතාවගේ දැනගැනීම පිණිස මෙහි දැක්වු.

ඒ අනුව ඉහත සංයෝගවල දර්ශකය 10-50 අතර ඇත්නම් එය පිරිසිදු නිතකර වාතය ලෙස අර්ථ දැක්වේ. 51-100 අතර නම් එය මධ්‍යස්ථ අගයක් ලෙස අර්ථ දක්වා තිබේ.

දර්ශකය 1-0-150 අතර නම් සංවේදී ජනතාවගේ සෞඛ්‍යයට අහිතකර වන බව සඳහන් වෙයි. 150-200 අතර නම් සියලුදෙනාගේ සෞඛ්‍යයට ඉතා අහිතකර බවද ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත.

එහෙත් 2006/01/01 සිට 01/07 දක්වාදී සතිය තුල වාතයේ සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ් දර්ශකය 116කි. ක්ෂුද්‍ර අංශු දර්ශකය 61කි. 2006/01/15 සිට 01/21 දක්වාදී සතිය තුළ සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ් දර්ශකය 169කි. ක්ෂුද්‍ර අංශු දර්ශකය 70කි.

මෙම දර්ශකවලින් පෙනී යන්නේ කොළඹ නගරයේ පවතින වායු දූෂණයේ තරමයි.

සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ් වාතයට එක්වන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන් වාතනවලින් පිටවන දුමවලිනි. කළු දුම දමන වාතන වලින් සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ් පිටවෙයි. නිසියාකාර නඩත්තු නොකළ වාතන සහ ඉතා පැරණි වාතනවලින් මේ තත්ත්වය වැඩිවෙයි.

පරිසර අමාත්‍යාංශය ඇතුළු ආයතනවල කැපවීම මත ඩිසල්වල සල්ෆර් ප්‍රමාණය සියයට 1 සිට 0.05 දක්වා මේ වනවිට අඩුකර තිබේ. එසේ අඩුකර තිබියදීත් මෙවැනි පරිසර දූෂණයක් සිදුවන බව පෙනේ. 2007 වසර වනවිට සල්ෆර් ප්‍රමාණය 0.03 දක්වා අඩුකර ගැනීමට රජය සැලසුම් සකසා තිබේ.

ක්ෂුද්‍ර අංශු යනු මොනවාදැයි බලමු ක්ෂුද්‍ර අංශු යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ මයික්‍රෝන 10 වඩා අංශුයි. එය PM 10 (Particulate Matter) ලෙස හැඳින්වෙයි. මෙම අංශු අප හුස්ම ගැනීමේදී සියුම් ස්වාස නාලිකා කරා ගොස් ගර්භ බිත්ති දක්වාද ඒ හරහා රුධිර වාහිනිවලට පවා යාහැකිය.

වාතනවලින් පිටවන කළු දුම මගින් පමණක් නොව සුදු දුමෙන් පවා මේ ක්ෂුද්‍ර අංශු ඇතිවේ. වාතයේ මිශ්‍රවී දියරමය හෝ ඝණ අංශු ලෙස මේවා පවතී.

රටවාහන කාර්මිකයන් වාහනයක් සකස් කරන්නේ සුදු දුම එනතුරු පමණකි. එහෙත් සුදු දුම පවා විෂ සහිතය. එයින් පිටවන දුම පොලි ඇරොමැටික හයිඩ්‍රොකාබන් පිළිකා කාරකයකි.

මෙම සුදු දුමෙන් පවා ක්ෂුද්‍ර අංශු වාතයට එකතු වේ. විශේෂයෙන් ද්විත්ව පහර එන්ජිම සහිත ත්‍රිරෝද රථ සහ යතුරුපැදි මේ වායු දූෂණයට වගකිව යුතුය. ද්විත්ව පහර (2 Stroke) එන්ජිමවල ඉන්ධන නිසි දහනය නොවේ.

අපේ අසල්වැසි ඉන්දියාවේ ද්විත්ව පහර ත්‍රිරෝද රථ නිපදවන නමුත් ඒවා එරටේ භාවිතය තහනම්ය. ඔවුහු සිව් පහර එන්ජිම ඇති ත්‍රිරෝද රථ භාවිතා කරති.

එහෙත් ලංකාවේ තත්ත්වය ඊට හාත්පසින්ම වෙනස්ය. දැනට භාවිතයේ දෙලසනයකට කිට්ටු ත්‍රිරෝද රථවලින් සිව්පහර (4 Stroke) ත්‍රිරෝද රථ ඇත්තේ 12,000ක් පමණි. ඉතිරි සියල්ල ද්විත්ව පහර එන්ජිම සහිතය. මේ ත්‍රිරෝද රථ වලින් 1,18,000ම ඇත්තේ කොළඹ නගරයේය.

යතුරුපැදි ලසන 6ක් පමණ දිවයින පුරා විසිරී ඇත. එයින් සියයට 50ක් පමණ ද්විත්ව පහර එන්ජිම සහිතය.

කොළඹ නගරයේ ධාවනය වන රට්ටලින් සියයට 60ක් ත්‍රිරෝද සහ යතුරැපැදිය. ඒ අනුව වායු දූෂණයට මේ වාහන වගකිව යුතු බව පෙනේ.

ත්‍රිරෝද රට්ටලට තෙල්, පෙට්‍රල්වලට කලවම් කරයි. එබැවින් ක්ෂුද්‍ර අංශු පිටවීම තවත් වැඩිවෙයි.

මේ තත්ත්වය යටතේ කොළඹ නගරයේ ධාවනය කරන වාහනවල භාවිතාවන පෙට්‍රල් ප්‍රමාණය අනුව හයිඩ්‍රොකාබන් මෙට්‍රික් ටොන් 10,000 පමණ නිකුත්කරන බව ගණන් බලා ඇතත් වාහනයේ හයිඩ්‍රොකාබන් මැනීමට මෙතෙක් ශ්‍රී ලාංකික බලධාරීන් පියවර ගෙන නැත.

පිරිමිත්ව අපල - ගැහැනුත්ව සවල වායු දූෂණය

- තුභිත මලලසේකරසේකර අදහස් දක්වයි.

පරිසර දූෂණය මිනිසාට විවිධාකාර බලපෑම් ඇතිකරන බව අමුතුවෙන් සඳහන් කළ යුත්තක් නොවේ. එහෙත් මේ කියන්නට යන පරිසර දූෂණ බලපෑම එසේ සිදුවේය යන්න අප මොහොතකටත් සිතන්නට නැත. ප්‍රවෘත්තිය මෙසේය.

වෙසෙන පරිසර විෂ වායුන්ගෙන් දූෂණය වීම නිසා උපදින දරුවන් අතර වැඩි සංඛ්‍යාවක් ගැහැනු දරුවන් වීමට ඉඩ ඇත.

ප්‍රවෘත්තියට උපන්නේ ඉසිලයේ සාමි පාඩුලෝ සරසවියේ ජෝර්ජ් හලාක් ඇතුළු පිරිසක් කළ අධ්‍යයනක් තුළිනි. සිය නගරයේ වාහන අධික විෂ දුම්, මධ්‍යම විෂ දුම් සහ අවම විෂදුම් ඇති ආදී වශයෙන් කලාප තුනකට වෙන්කළ පර්යේෂකයන් වර්ෂ 2001 - 2003 දක්වා උපත දුන් දරුවන්ගේ ගැහැනු පිරිමි බව විමසා බැලීමය. එම කාලය තුළ උපන් දරුවන් අතරින් අවම විෂදුම් කලාපයෙන් සියයට 48.3ක්වූ අතර අධික විෂදුම් කලාපයෙනි. ඒ සියයට 49.3ක් බව එහිදී පෙනී ගියේය. පසුගියදා කැනඩාවේ මොන්ට්‍රියල් නුවර පැවැත්වූ ඇමෙරිකානු ප්‍රජනන වෛද්‍ය සම්මන්ත්‍රණයකදී සිය අධ්‍යයන තොරතුරු වාර්තා කළ පර්යේෂකයෝ කියාසිටියේ සියලු ප්‍රදේශ වායු දූෂණයෙන් තොර “පිරිසිදු” ප්‍රදේශ වූයේ නම් උපත ලද දරුවන්ගෙන් තවත් 1,180ක පිරිමි දරුවන් වීමට තිබූ බවයි.

පසුගිය වසර 60ක කාලය තුළ උපන් වාර්තා විමසන විට උපදින දරුවන්ගෙන් වැඩිදෙනෙකු පිරිමි දරුවන්වීම සාමාන්‍යය. එහෙත් එසේ සිදුවන්නේ කවර විද්‍යාත්මක පදනමක් මතද යන්න ගැන ස්ථිර නිගමන දීමට කිසිවකුත් සමත්ව නැත. එනමුත් ලෝකය කාර්මීකරණය වීමත්, පරිසර දූෂණය වීමත් සමඟ දෙවන ලෝක මහා සංග්‍රාමයෙන් පසුව මෙම ගැහැණු - පිරිමි උපන් සංඛ්‍යා විෂමතාව මඟ හැරී යනබවට සාධක වෙමින් ලැබෙමින් තිබිණි.

මෙයට පෙර පර්යේෂණයකදී භූමිකම්පන ආදී ස්වභාවික ව්‍යසන පැවැතිවිටදී මෙන්ම ත්‍රස්තවාදී පහරදීම් වැනි ව්‍යසන පවතින විටදීද ගැහැණු ළමයින්ගේ උපන් සංඛ්‍යාව ඉහළ යන බවට ඉති ලැබී තිබිණි. මෙහිදී විද්‍යාඥයන් පළ කළ මතය වුණේ සිය වර්ගයා තර්ජනයකින් තොරව ඉදිරියටත් පවතිනබව සහතික කිරීම සඳහා දරුවන් ලබන ගැහැණු ජනගහනය වැඩිකිරීමට ස්වභාව ධර්මයා එලකරන ස්වභාවික ප්‍රතික්‍රියාවක් මෙහිදී සිදුවන බවයි.

ඉසිල නව අධ්‍යයනය සිදුකළ හලාක් සිය අධ්‍යයන ප්‍රතිඵල පිළිබඳ පවසනුයේ වායු දූෂණය “එක්ස්(X) සහ වයි(Y) ” ක්‍රෝමසෝම රැගත් ශුක්‍රාණු සෛලවලට කරන බලපෑම නිසා මෙවැනි තත්ත්වයක් උදාවනවා වියහැකි බවයි. ලිංගික එක්වීමකදී පිරිමි සිරුරෙන් බැහැරවන මෙම ක්‍රෝමසෝම අඩංගු සෛලවල අනුපාතය “එක්ස්” හෙවිත ගැහැණු ක්‍රෝමසෝම සහිත ශුක්‍රාණුවලට බරවන ලෙස වෙනස්වන බවක් ඔහු දක්වයි. මේ අතර මියන් අළලා කළ පර්යේෂණයකදී හෙළිව ඇත්තේ පරිසර දූෂණය නිසා පවතින මුළු ශුක්‍රාණු ප්‍රමාණයද පහළ වැටෙන බවකි.

තමන් පර්යේෂණය සිදුකළ ප්‍රදේශයන් වාහන දූෂණයට වගකිවයුතු ප්‍රධානම රාසයනික දූෂණ යටතේද යන්න හෙළිදරව්වී නැත. මේ නිසා මෙම ප්‍රතිඵල වායු දූෂණය නිසා සිදුවූවක්ද, නොඑසේනම් මෙවැනි දූෂිත ප්‍රදේශවල වැඩිපුරම වෙසෙන්නේ දුප්පත් අය නිසා ආරම්භ හේතූන් නිසා මෙවැනි තත්ත්වයක් ඇතිවූයේද යන්න සැක සහිතය.

කෙසේ වෙතත් විවිධ රසායනික ක්ෂේත්‍රවල සේවය කරන සේවකයන් තුළද මෙවැනි ශුක්‍රාණු ගුණාත්මක භාවිතය පිළිබඳ ගැටලු මෙන්ම ඔවුන්ට දුව උපදින දරුවන්ගේ ගැහැණු - පිරිමි ලිංග අනුපාත දක්නට ලැබෙන බව විද්‍යාඥයන්ගේ අදහසයි.

මේ අතර විද්‍යාඥයන් ඉසිල පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල දෙස බලනුයේ පිරිමි දරුවන් බිහිවීමට මුල්වන “වයි”(Y) ක්‍රෝමසෝම සහිත ශුක්‍රාණු

ගැහැණු දරුවන් බිහිකිරීමට මුල්වන “එක්ස්”(X) ක්‍රෝමසෝම සහිත ශුක්‍රාණු වලට වඩා දුර්වල බව සනාථ කරන බවත් සාක්ෂියක් ලැබී ඇති ලෙසය.

පරිසර දූෂණය වෙනත් ක්ෂේත්‍රයන් මෙන්ම පුජනන ක්ෂේත්‍රයටද මෙලෙස අහිතකර ලෙස බලපාන බවට ඉතිහාසය මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයනයෙන් ලැබෙන බවට සැකයක් නැත.

නීති මගින් නම් කවදාවත් ජයගන්න බැ

- කොළඹ නගර සභාවේ නියෝජ්‍ය සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී රුවන් එල්. විජේමුණි මහතාගේ අදහස් පහත දැක්වේ.

මේක බරපතල ප්‍රශ්නයක්. අනෙක් පාරිසරික දූෂණ අභිබවා වායු දූෂණය මුලට ඇවිත්. සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ් ක්ෂුද්‍ර අංශු වගේම ඕසෝන් සහ හයිඩ්‍රොකාබන් මැනීමට පියවර ගත යුතුයි. මේ දැනත් ජනතාවට හෙලිකර ජනතාවගෙන් සහය ඉල්ලා සිටිය යුතුයි. එසේ නැතිව නීති මගින් නම් කවදාවත් ජයගන්න බැ.

සිද්ධවෙන භානිය වටනා ගන්නාවිට ජනතාව ක්‍රමිකව යහපත් පැත්තට හැරේවි. වාහන හිමියන් විශේෂයි.

කොළම කුණු කන්ද කොළඹින් ඉවත්කළ යුතුයි. ඒක හැමදාම ගිනි ගන්නවා. වාහන වලින් දුම් පිටවීම පරිසර කිරීම දැනට සැලසුම්කර ඇති වැඩසටහන බලාත්මක කළ යුතුමයි.

ඉවතලන ටයර් ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීමේ වැඩපිළිවෙලකුත් අවශ්‍යයි. දිනපතා ලක්ෂ ගණනක් ටයර් රටපුරා පුළස්සනවා.

ඒ වගේම දිනපතා නගරයට ඇතුල්වන වාහන පරිසර කිරීම පටන් ගත්තොත් කළු දුම් අඩුකළ හැකිය.

ඔබේ වාහනයේ

- වායු පෙරණය(Air Filter) නියමිත වේලාවට පිරිසිදු කළාද? මාරු කළාද?
- එන්ජිමේ ටපට්(tappets) ඇපස්ට් කිරීම වැනි නඩත්තු කිරීම් කලට වේලාවට කළාද?
- ගෙවුණු එන්ජිම අලුත්වැඩියා කළාද?

- ඉන්ධන පෙරණය(Oil Filter) නියමිත වේලාවට මාරු කළාද?
- ඩීසල් ඉන්ජිමේටර් නොසල් නියමිත කාලයට පරීක්ෂා කළාද?
- වාහනයට ගෙන යාහැකි ප්‍රමාණයට පමණක් බඩු පටවනවාද?
- නියමිත කාලසීමාවලදී ස්පාර්ක් ප්ලග් මාරු කරනවාද?
- කැරලිටික් කන්වර්ටර් ක්‍රියාකාරීත්වය සහ සයිලන්සර් බැරල් පරීක්ෂා කර බලා අවශ්‍ය නම් අලුත්වැඩියා කරනවාද?
- එසේ නම් ඔබ වායු දූෂණයට වගකිව යුත්තෙක් නොවේ.

කොළඹ කොටුව වායු නිරීක්ෂණ ඒකකය පෙන්වා ඇති දුර්ගත 2001/01/01 සිට 01/07 දක්වා

වායු දූෂණය	දුර්ගතය
කාබන් මොනොක්සයිඩ් (CO ₂)	6
සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ් (SO ₂)	116
නයිට්‍රජන් ඩයොක්සයිඩ් (NO ₂)	55
ක්ෂුද්‍ර අංශු (Pm10)	61

2001/01/05 සිට 01/21 දක්වා

වායු දූෂණය	දුර්ගතය
කාබන් මොනොක්සයිඩ් (CO ₂)	6
සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ් (SO ₂)	169
නයිට්‍රජන් ඩයොක්සයිඩ් (NO ₂)	52
ක්ෂුද්‍ර අංශු (Pm10)	70

● **විනිතා එම්. ගමගේ**
ඉරිදා ලංකාදීප පුවත්පත
2006 පෙබරවාරි 05වන ඉරිදා

04

බහුජාතික සමාගම්වල උවමනාවට ජාතික කිරි නිෂ්පාදනය බිඳ දැමුණු වගයි

1977 වසරේ ජේ.ආර්. ජයවර්ධන ජනාධිපතිවරයා බලයට පත්වීමත් සමඟම අපේ ආර්ථිකය, කොන්දේසි විරහිතවම විවෘත ආර්ථිකයක් බවට පත් කෙරිණි. එය එක් අතිකින් ලෝක ආර්ථිකයට අපේ ආර්ථිකයේ දොර කවුළු හැර දැමීමක් වුවද එහි අනිවාර්ය ප්‍රතිඵලය වූයේ එතෙක් යම් මට්ටමකින් හැඳි වැඩි ආ දේශීය නිෂ්පාදන පූර්ණ සේදා පාඨවකට ලක්වීමයි. එහිලා හොඳම උදාහරණය වන්නේ අපේ ජාතික කිරි නිෂ්පාදනයයි. එතෙක් ජාතියේ පෝෂණය උදෙසා සකස් වෙමින් පැවැති කිරි ආර්ථිකය “පිටි කිරි” ආර්ථිකයක් බවට පත්විය. එමෙන්ම එය එතැනින්ද නොනැවති මෙරට ඕනෑම ආණ්ඩුයක් ස්ථාවර හෝ අස්ථාවර කළ හැකි ආර්ථික, දේශපාලන සාධකයක් බවටද පත්ව ඇත. අප සතුව පැවැති පස්ගෝරස ආහාර සංස්කෘතිය ලෝකය පුරා ව්‍යාප්ත දැවැන්ත බහු ජාතික සමාගම් කිහිපයක් විසින් මිරිකා වනසනු ලැබ ඇත්තේය.

දේශීය පරිසරය අනුව තබා බලන කල්හි කිරි ගොවිතැන යනු වැඩි වෙහෙසකින් තොරව නිෂ්පාදනය කරගත හැකි ප්‍රෝටීන් ගබඩාවක්ය යන්න ප්‍රාමාණික උගතුන්ගේ මතයයි. මෙම නිෂ්පාදනවලින් එකම නිෂ්පාදකයා වන ගවයා මිනිසාගේත් ඔහු අවට පරිසරයේත් තරඟකාරී සත්වයකු නොවීම හෙවත් උගෙන් අහිතකර ප්‍රතිවිපාක නොමැතිවීම ඒ සම්බන්ධයෙන් අප ලබන විශේෂතම වාසියයි. අනෙක් අතින් එය අපේ සාම්ප්‍රදායික සමාජ පරිසරය සතු ශික්ෂණය සහ විනය සමඟ සෘජුව ගැටෙන්නක්ද නොවේ. ගෙදරක කිරි හරකකු ඇති කිරීම ඒ ගෙදරට ක්ෂීර පෝෂණය මෙන්ම සෞභාග්‍යය උදාකරන සංකේතයක් ලෙසින් සලකන්නටද අපේ ගැමියෝ පුරුදුව සිටියහ. මෙරට කිරි ගොවිතැන යළි නඟා සිටුවීමේ ජාතික වැඩපිළිවෙළකදී අප විසින් කළයුතුදැ අතර අපේ ජාතික විඥානය

සහ බැඳුණ කිරි සංස්කෘතිය යළි නඟා සිටුවීමද අතිශයින් වැදගත් වෙයි. වාණිජ වශයෙන් කිරි නිෂ්පාදනය කරන නෙදර්ලන්තය, ස්විස්ටර්ලන්තය වැනි රටවල එකී කර්මාන්තය සාර්ථකවී ඇත්තේ එහිලා සකස්වී ඇති ශක්තිමත් වාණිජ පැවැත්ම නිසාය. එහෙත් ඉන්දියාව ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටවල කිරි නිෂ්පාදනය ශක්තිමත් අයුරින් තහවුරු වූයේ එවන් වාණිජ පැවැත්මක් මත නොවේ. එම නිෂ්පාදනය අපේ සමාජ සංස්කෘතිය සමඟ පැවැත්වූ සංස්කෘතික ගනුදෙනුව නිසාම නොවේ.

ඉන්දියානු ආදර්ශය

ඉන්දියාව යනු සංස්කෘතික කෞතුකාගාරයකැයි කියනු ලැබේ. ඊට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාව යනු සංස්කෘතික කාන්තාරයකැයි යන කතාවද අමතක කළ නොහේ. මෙම තත්වය සනාථ කරන හොඳම නිදර්ශනය වන්නේ රටවල් දෙක තුළ පවතින කිරි නිෂ්පාදනයයි. අද වැනි කාලයකත් ඉන්දියාවේ සංස්කෘතිය එරට කිරි නිෂ්පාදනයේ පැවැත්ම වෙනුවෙන් වැදගත් මෙහෙවරක් කරයි. එය පෝෂණය කරයි. එනිසා ඉන්දියාව තුළ කිරි නිෂ්පාදනය විෂයෙහි පුළුල් වෙළෙඳපොළක් පවතී. ඉන්දියානුවෝ කිරි මේදය යොදා ජනප්‍රිය ධෛර්ය වර්ගයක් නිෂ්පාදනය කරති. “ලැයි” නම් රසවත් ක්ෂීර පානයද එරට තුළ අතරවශය දෛනික පානයකි. සෑම ඉන්දියානුවෙක්ම ඔත් සමඟ කිරි කෝප්පයක් ආහාරයට ගනී. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින තත්ත්වය කුමක්ද?

අසාර්ථක රාජ්‍ය සැලසුම්

දේශීය කිරි කර්මාන්තය නඟා සිටුවීම සඳහා යොදාගත හැකිව තිබූ එහෙත් අවබෝධයකින් මෙන්ම නිසි අධ්‍යාපනයකින්ද තොර මෙරට දේශපාලනයේ හැසිරීම් නිසා අසාර්ථකවූ ව්‍යාපෘතීන් 2ක් වශයෙන් “කෘත්‍රීම සිංවන සේවාව” සහ “ජනසවිය” හඳුන්වා දිය හැක. විශේෂයෙන් කිරි නිෂ්පාදනය බහුල ප්‍රදේශවල ඒ වෙනුවෙන් ලබාදුන් ජනසවිය ආධාර මුදල් ලබාගත් බොහෝ අය කිරි නිෂ්පාදනයට අදාළව අත්දැකීම් හින නවකයෝම වූහ. එපමණක් නොව ආධාර මුදල් ලබාදීමේදී ඔවුන්ට එම කටයුත්ත කිරීමට හැකියාවක් ඇතිද යනුවෙන් මූලික විමසා බැලීමක්වත් සිදුකොට නැත. නිදර්ශනයක් ලෙස ප්‍රදේශයේ වැසි නැති වී තෘණ හිඟයක් මතු වූ කල පළපුරුදු කිරි ගොවීන් විකල්ප ගව ආහාර මත සිය නිෂ්පාදනයේ පැවැත්ම ආරක්ෂා කර ගනිද්දී එසේත් නැත්නම් වෙනත් ප්‍රදේශවලට ගොස් තෘණ කපාගෙන ඒමට තරම් උත්සාහවන්තවෙද්දී නවක ගොවිහු ඒ කිසිදු උත්සාහයකින් තොරව මන්දෝත්සාහී වූහ.

ඊට මූලිකම හේතුව වූයේ රජයෙන් නිකං ලැබෙන මුදල අතට ගැනීමට කිරි ගවයකු දෙන්නකු මිලට ගන්නා විනා කිරි ගොවිතැන තමන් තෝරාගත් නිෂ්පාදන මාර්ගයක් වශයෙන් රැකගැනීමට ඔවුන් තුළ අල්ප උත්සාහයක් හෝ නොතිබූ බවය. රජයේ සංවර්ධන සැලසුම්කරුවන්ගේ අසාර්ථක සැලසුම්කරණය මේ තත්වය වැඩි දියුණු කිරීමට තවදුරටත් ඉවහල් විය. මෙහි අතින් පැහැන ඊටත් වඩා හයානක විය. එනම් මේ ආකාරයෙන් අනවශ්‍ය නිෂ්පාදන තරඟකාරීත්වයක් ඇතිකොට සැබෑ ලෙසම ක්‍රියාකාරීව සිටි සැබෑ කිරි ගොවීන්ද මේ නිසා අසරණකර දැමිය. අවසානයේදී නොදත් කතරගමක ගිය නවක කිරි ගොවීන් තමන් මිලටගත් කිරි ගවයන් මසට විකුණා සිය ණය අරඹූයෙන්ද කිරි ගොවිතැනින්ද එකවර නිදහස් වූහ. මෙයද එක්තරා ආකාරයකින් රජයේ මුදල් අනිසි යෙදවීමක් නොවේනම් වෙන කුමක්ද? යනුවෙන් ප්‍රශ්න කළ යුතුව ඇත. අතික කෘත්‍රීම සිංවනයයි. කෘත්‍රීම සිංවනය යනු ඉහල වාණිජ මට්ටමකින් කිරි නිෂ්පාදනය කෙරෙන රටවල යොදාගන්නා දියුණු ගැබ් ගැන්වීමේ විධි ක්‍රමයක් වූණත් එය අප රට තුළ ක්‍රියාත්මක කෙරුණේ නැති ප්‍රශ්නය ඇති කරමිනි. ඉහතදීත් කියූ ලෙස කෘත්‍රීම සිංවනයෙන් මූලිකවම අපේක්ෂා කෙරෙන්නේ දියුණු ගව අභිවර්ධනයක් හෙවත් උසස් ගව ශක්තියක් බිහිකර ගැනීමය. එවැනිනක් ස්වභාවිකව සිදුවන තෙක් බලාසිටිය හොත් ඒ සඳහා බොහෝ කාලයක් ගතවන ක්‍රියාවලියක් වන හෙයින් පවතින විද්‍යාත්මක විධි ක්‍රම මත පිහිටා කෙටි කාලයකින් එම පයගුණ ලබාගැනීමට කෘත්‍රීම සිංවනය ලොවට බිහිවිණි. එමඟින් බිහිවන එම දියුණු ගව පරපුර සාමාන්‍ය ගවයන් ලෙසින් නොසලකා නියමිත පෝෂණ ක්‍රම අනුගමනයෙන් රැකබලා ගැනීමත් පෝෂණය කිරීමත් අනිවාර්ය වන්නේය. එකී ගව පරපුරෙන් අපේක්ෂිත සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබාගත හැක්කේ එවිටය.

එහෙත් අපේ රට තුළ මෙම ක්‍රියාවලිය සිදුවූයේ එවැනි දැනුවත්කමකින්ද සැලසුම් සහගත බවකින්ද තොරවය යන්න අපේ හැඟීමයි. විශේෂයෙන්ම සාමාන්‍ය අත්දැකීමෙන් සහ එදිනෙදා ආදායමින් ජීවත්වන අපේ කිරි ගොවීන්ගේ කිරි ගවයන් කෘත්‍රීම සිංවනයට ලක්කිරීමෙන් ජනනයවූ උසස් ගව පරපුර නිවැරදි ලෙසින් පෝෂණය කොට රැකබලා ගැනීමට අපේ කිරි ගොවීන්ගේ ආදායම මෙන්ම සාම්ප්‍රදායික දැනීමද ප්‍රමාණවත් වූයේ නැත. එහෙත් අපේ රාජ්‍ය සැලසුම්කරුවන්ට එය ප්‍රශ්නයක් වූයේ නැත. ඔවුන්, ඔවුන්ගේ කාර්යභාරය ලෙසින් සැලකුවේ ඉවක් බවක් නැතිව කෘත්‍රීම සිංවනයෙන් රට පුරා සිටින ගවයන් ගැබ් ගැන්වීමත් ඒ බව ඉහළට වාර්තා කිරීමත් පමණි.

එහි අනිවාර්ය ප්‍රතිඵලය වූයේ එසේ බිහි කරගත් දියුණු කිරි ගවයා අපේ කිරි ගොවියා විෂයෙහි අනවශ්‍ය බරක්වීම පමණි. කිරි ගොවියකුගේ

සාමාන්‍ය අත්දැකීමට අනුව කිරි ගවයකු වසරකට වරක්වත් පැටවකු බිහිකළ යුතුය. ඔහුගේ කිරි නිෂ්පාදනයෙහිලා පැවැත්ම තහවුරුවන්නේ එවිටය. දියුණු අභිජනනයක් සහිත කිරි ගවයාට ඒ සඳහා අවශ්‍ය පෝෂණ වට්ටෝරුව ලබාදිය යුතුය. එය එසේ නොවුණහොත් උණ පෝෂිත සත්වයකු බවට පත්වන එම ගවයා පැටවුන් ප්‍රසූතියේලා ප්‍රමාද වෙයි. ඇතැම් විට අසමත් වෙයි. එහි අවසාන ප්‍රතිඵලය වන්නේ මෙම අසරණ සත්වයා කිරි ගොවියාවද අසරණ කිරීමය. ඉතික්ඛිතිව ගොවියා ණයබරින් නිදහස් වෙන්නට තිරණය කරයි. කිරි ගවයා මසට විකිණෙයි. ඒ ආකාරයෙන් කිරි ගොවියාගේත් මෙරට කිරි නිෂ්පාදනයේත් ඉරණම විසඳෙයි.

මේ අනුව පොදුවේ ගත්කල අදටත් අපේ ගමේ කිරි ගොවියා පය ගසා සිටින්නේ සාම්ප්‍රදායිකවූත් අවිධිමත්වූත් පැවැත්මක් මතය. අපේ කිරි ගොවීන් අදටත් එය ලාභයක් ලැබිය හැකි නිෂ්පාදනයක් ලෙසින් නොදකිති. ඇතැම් අය මේ කටයුත්ත කරනුයේ අවශ්‍යතාවයකටත් වඩා ඇබ්බැහිකමක් වශයෙනි.

ජාතික කිරි මණ්ඩලය බීද දැමීම

ජාතික කිරි මණ්ඩලය ක්‍රියාකාරීව පැවැති එම කාලයේ ගම් මට්ටමින් පවත්වාගෙන ගිය ශිත ගබඩා ජාලයක්ම විය. එය දේශීය කිරි නිෂ්පාදනය තුළ ආර්ථික ප්‍රබෝධයක්ද විය. එහෙත් නිවැරදි සෞඛ්‍යමය ප්‍රතිපත්තියක් මත පවත්වාගෙන ගිය ජාතික කිරි මණ්ඩලය 1977-1980 අතර කාලයේදී ඉතා පහත් අරමුණු මත පෞද්ගලික අංශයට විකුණා දැමීම ආරම්භ කළේ එවකට පැවැති ආණ්ඩුවයි. එම පෞද්ගලික සමාගම් ක්‍රියාත්මක වූයේ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් මත නොවේ. වාණිජ ප්‍රතිපත්තියක් මතම වේ. ඒ අනුව ඔවුන් සැමවිටම වියදම අවම කිරීම සිය එකම ප්‍රතිපත්තිය බවට පත්කරගනු පෙනේ. කිරි කල්තබා ගැනීම සඳහා “හයිඩ්‍රජන් පෙට්‍රෝලියම්” නම් රසායනිකය යොදා ගැනෙන්නේ ඒ අනුවය.

අතින් අතින් ජාතික කිරි මණ්ඩලය පිහිටුවීමේ මූලිකම අරමුණ වූයේ ජනතාවට අලුත් කිරි ලබාදීම යන සත් වේතනාව මුදුන්පත් කරගැනීමය. උදෙසේ දොවන කිරි සවස් කාලයේත් සවස දොවන කිරි සවස් කාලයේත් එකතු කෙරුණේ ඒ අනුවය. එහෙත් පෞද්ගලික සමාගම් මෙතනදීත් ඉහතකී වියදම් පක්ෂය සලකා කිරි එකතු කළේ උදය කාලයේදී පමණි. සවස දොවන කිරි එකතු කළේ පසුවදාය. එහෙත් එය කල්තබා ගැනුණේ යටකී අභිතකර රසායනික භාවිතයෙනි.

පෞද්ගලික සමාගම් ගොවීන්ගෙන් කිරි එකතු කළේ රාජ්‍ය ප්‍රමිතියද රහස්‍යේම බීද දැමිණි. ඔවුන් එසේ කළේ කිරි ගොවීන් ජාතික කිරි

මණ්ඩලයෙන් බිඳවා තමන්කරා කැඳවාගැනීමේ රහස්‍ය උපක්‍රමයක් ලෙසය. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ කිරි එකතු කිරීමේ අයිතිය ඒකාධිකාරී අයිතියක් ලෙසින් තමන් සතුකර ගැනීම එහි ප්‍රධානම අරමුණ විය. කිරි ගොවිහුද මණ්ඩලයෙන් ප්‍රතික්ෂේප කෙරෙන බාල කිරි පොද්ගලික සමාගම්වලට විකුණා දැමූහ. ඒ ඔවුන් විෂයෙහි ලද ඝෂණීක ලාබයක් ලෙසය. එහෙත් බහුජාතික පොද්ගලික සමාගම්වල අපේක්ෂිත ඉලක්කය වූයේ එමඟින් මෙරට කිරි නිෂ්පාදනය අහෝසිවීමට සලස්වා සිය ආනයනික පිටිකිරි වෙනුවෙන් මුළු වෙළෙඳපොළ අයිතිය ලබාගැනීමය.

මෙසේ බලන කල හුදෙක් කිරි මිල ඉහළ දැමීමෙන් පමණක් මෙරට කිරි නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමට කල්පනා කිරීම එතරම් ප්‍රඥා ගෝචර කල්පනාවක් නොවන්නේය. එය සිදුකළ හැක්කේ මෙරට කිරි නිෂ්පාදනය අරබයා කෙරෙන සමස්ත අධ්‍යයනයකිනි. එම අධ්‍යයනයෙන් ලබාගන්නා ප්‍රතිඵල මතය යන්න රජය අවබෝධයට ගැනීම වැදගත්ය.

● **මොහාන් ශ්‍රියන්ත ආර්යවංශ**

ලංකා පුවත්පත
2006 පෙබරවාරි 05වන ඉරිදා

● **පාරිසරික විගේෂාංග - 2006, මාර්තු**

1. ද සිල්වා, ක්‍රිස්ටි මහේෂ්
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
හයානක ඉරණමකට ගොදුරුවූ දැදුරැඹය නිමිතයේ වැලි කඳු
ඉරිදා ලක්වීම, 2006 මාර්තු 12වන ඉරිදා
2. කණහැරආරච්චි, ජගත්
(පාරිසරික සංස්කාරක)
බලවී ගොඩ දැමෙන හැටි වැලි
දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 මාර්තු 12වන ඉරිදා
3. කරුණාතිලක, ප්‍රගීත් සමීපත්
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
අඹේවල ගොවිපළේ තණබිම් වනසා අලු වගාවට සැරසෙයි
ලංකාදීප, 2006 මාර්තු 18වන සෙනසුරාදා
4. ඒකනායක, වමිලි
(නිදහස් ලේඛක)
ළඟදීම අහසන්තර සුනාමියක් ඇතිවීමේ අවදානමක්
ලක්වීම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 මාර්තු 19වන ඉරිදා
5. රුද්‍රිගු, යසවර්ධන
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
නොරොච්චෝලේ බලාගාරය නිසා අනුරාධපුරේ නටබුන් වලට පවා හානි සිදුවිය හැකිය
ලක්වීම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 මාර්තු 05වන ඉරිදා
6. ජයවර්ධන, දුමින්ද
(නිදහස් ලේඛක)
මගුර ගං කොමලියට අතවර නොකරන්න
දිනමිණ, 2006 මාර්තු 13වන සඳුදා
7. විරසිංහ, රාජ්
(පොළොන්නරුව ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
පොළොන්නරුව ගොවියාගේ බේදවාචකය
ලංකාදීප, 2006 මාර්තු 18වන සෙනසුරාදා

● පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති - 2006, මාර්තු

1. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(පාරිසරික සංස්කාරක)
“නවමි ව්‍යාපෘතිය” ගෝනි බිල්ලෙක්ද?
ලක්විම, 2006 මාර්තු 22වන බදාදා
2. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(පාරිසරික සංස්කාරක)
අම්ල වැසි වැසීමේ දැඩි අවදානමක්
ලක්විම, 2006 මාර්තු 15වන බදාදා
3. විජේසුන්දර, කිංස්ලි
(රත්නපුර ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
ගිරිමලේ රක්ෂිතය ගිලගන්න ව්‍යාධි ජනතාව හඬ නඟයි
ලක්විම, 2006 මාර්තු 03වන සිකුරාදා
4. වැලිගමගේ, නන්දසිරි
(ගාල්ල දිසා සමූහ, ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
ලෝක උරුමයක්වූ ගාලු කොටුව අනතුරේ
දිනමිණ, 2006 මාර්තු 04වන සෙනසුරාදා
5. නිරෝෂණ, එස්.ඒ.එල්.
(රත්නපුර දිස්ත්‍රික් විශේෂ ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ වනාන්තර රැසක්
ඡාචාරම්කරුවන්ගේ ග්‍රහණයට
දිනමිණ, 2006 මාර්තු 07වන අඟහරුවාදා

05

**ගෞරවනීය ඉරණමිකව ගොදුරුවූ
දැදුරැඹිය නිමිතයේ වැලිකඳු**

ස්වභාවික සම්පතක හිමිකාරිත්වය ඇත්තේ රටක පුරවැසියන් අතරින් අතලොස්සකට පමණක් නොවේ. ඒ බව නොදන්නාවූ කොටසක් මුදල් පරමාර්ථය කරගත් අතෘප්තිකර ආශාවන් මුදුන් පමුණුවා ගැනීමේ ප්‍රයත්නවල නිරතවෙමින් ස්වභාවික සම්පත් මුදල් ඉපයීමේ තම ව්‍යාපාර බවට පත් කරගනිමින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ සම්පත් විකුණාකැමේ ක්‍රියාවලියක් දියත් කරමින් සිටිති.

මේ ව්‍යාධි කතාවකි. කල්පිටිය අර්ධද්වීපයේ වැලි වැටවල වැලි ඉවත් කිරීම මතභේදයට තුඩුදී තිබෙන්නේ මැන කාලයක සිටය. මෙතෙක් කලක් මත භේදයට තුඩු නුදුන් වැලි ගොඩලැමේ කරැණු අද වනවිට විශාල පරිමාණයෙන් දේශපාලන සහයෝගිතාවද ඇතිව කරගෙන යෑම ශ්‍රී ලංකාවාසී සැමගේ අවධානයට ලක්විය යුත්තකි.

පුත්තලම් දිස්ත්‍රික්කයේ මාමිපුරි, දළුව, කරමේ, උඩුප්පුව, ආරච්චිකට්ටුව, පල්ලම, හලාවත, පල්ලම්කට්ටුව, වෙහෙරකැලේ, සින්තමඩම, මහනුවන්ගම, වීරකුමන්දළුව, ජයබිම, නරියාගම, හොරකැලේ, එළිපිටිය, ආරියගම, බිංගිරිය, මොළුවපිළිය, බෙල්ලන්ගිරිය, ගැටුලාව, තිසෝගම යන ගම්මාන රැසක් මෙම අවාසනාවන්ත තත්වයට ලක්වී තිබේ.

මෙම ගම්මානවලට යාව පිහිටා තිබෙන ඇතැම් වැලි වැටවලින් සමහරක් පුද්ගලික වන අතර ඇතැම් ඒවා ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිසමට අයත්ව තිබේ. සමහර ඉඩම් අයිතිකරුවන් ඉඩම්වල අයිතිය වෙනත් වැලි ඡාචාරම්කරුවන් වෙත පවරා ඇත. මෙසේ පවරා ඇති මෙම ඉඩම් පුද්ගලික ඉඩම් ලෙස පවරා ගන්නේ කෙසේද යන්නවත් මෙම ප්‍රදේශයේ පිවත්වන

අය තවමත් නොදනිති. ඔවුන් තවමත් විශ්වාස කරනුයේ මෙම ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිසම යටතේ පාලනය වන බව පමණකි.

කල්පිටිය, හලාවත, බිංගිරිය වැනි ප්‍රදේශවල බහුතර පිරිසකගේ ජීවනෝපාය මාර්ග වන්නේ කෘෂිකර්මය සහ ධීවර කර්මාන්තයයි. මීරිස්, වට්ටක්කා, රතුළුණු, ගොටුකොළ, උඩරට සහ පහතරට එළවළු වර්ග දැමිකොළ, කෙසෙල්කැන් වගාව මොවුන්ගෙන් බොහෝ අයගේ ආදායම් මාර්ගය වෙයි. එයට අමතරව ධීවරයේ දැදුරැඹය ආශ්‍රිතව ධීවර කර්මාන්තයේ යෙදෙති. සමහර ඉඩම් පොල් වගාවන්වලට පරිවර්තනය කර ඇති අතර, රටට අවශ්‍යවන මීරිස් සහ එළවළුවලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් සපයනු ලබන්නේද මෙම ප්‍රදේශවලිනි.

ස්වාභාවික සම්පතක්වූ වැලි කඳු ඇති භයානක ඉරණමකට දැදුරැඹය ඇති භයානක ඉරණමකට දැදුරැඹය නිමිතයේදී අද මුහුණපා ඇති අතරම වැලි ගොඩදැමීම පරිසරයට තර්ජන එල්ල කිරීමට සමත්ව ඇත.

වැලි යනු අවුරුදු දහස් ගණනක් තිස්සේ ඉතා සෙමින් නිර්මාණය වන සම්පතකි. ශ්‍රී ලංකාව තුළ 103ක් ගංගාවලින් වැලි නිර්මාණයවී ඇති අතර, යම් ප්‍රමාණයක් ජලය සමග ඇදීගොස් මෝයකට සහ ශ්‍රී ලංකා වෙරළ තීරය පෝෂණය කරයි.

ගතවූ වසර කිහිපයක සිට ඉවක් බවක් නැතිව ශ්‍රී ලංකාව තුළවූ සැම ගංගාවකින්ම මහා පරිමාණයෙන් වැලි ගොඩදැමීම සිදුවෙයි. භූවිද්‍යා සම්ඥාණ සහ පහල් කැණීමේ කාර්යාංශය පෙන්වාදෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකාවේ ඉදිකිරීම් සඳහා වසරකට ඝන මීටර් මිලියන 7ක පමණ ප්‍රමාණයක් වැලි අවශ්‍ය වෙයි. එසේම එම ප්‍රමාණය සැම වසරක් පාසාම ඉහළ යන බව ඔවුහු කියති. මෙසේ දිනෙන් දින ඉහළ යන වැලි අවශ්‍යතාව නිසාම අසීමිතව රටතුළ වැලි ගොඩදැමීමක් සිදුවන අතර, එය මහා පරිමාණයෙන් මුදල් ඉපයීමේ මාර්ගයක් බවට අද පත්වී තිබේ. කොළඹ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශවල වැලි ට්‍රැක්ටරයක මිල රුපියල් 4600 පමණ වීමෙන් ඒ බැව් මැනවින් පැහැදිලි වෙයි.

දැදුරැඹය ආශ්‍රිතව සිදුකෙරෙන වැලි ගොඩදැමීම සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු සොයාබැලීම සඳහා පසුගිය දිනෙක අපි එහි සංචාරය කළෙමු. පුත්තලම - කොළඹ මාර්ගයේ පිහිටි දැදුරැඹය මහ පාලම වැලි ගොඩලෑම නිසා අද අතිවිශාල අවදානමකට ලක්වී තිබේ. 1990 නිකුත් කළ භූවිද්‍යා සහ පහල් කැණීම් වාර්තාවට අනුව ඊරේ පාරේ සිට මීටර් 600ක් ඔබ්බට මොනම හේතුවක් නිසාවත් වැලි ගොඩබෑම පොලිසියේ සමහර “මහත්වරුන්”ගේ උදව් උපකාර ඇතිව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවල

“පිහිටෙන්” වැලි ගොඩබෑම ශිඝ්‍ර ලෙස ජාවාරම්කරුවන් විසින් සිදුකරගෙන යනු ලබයි.

මේ සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු දැනගනු රීසින් පසුගියදා අපි පල්ලම්කට්ටුව මිනිසර පරිසර සංවිධානයේ ලේකම් එම්.ජේ. ඩයස් හමුවූයෙමු.

මේ ඔහු දැදුරැඹය වැලි ගොඩලෑම සම්බන්ධයෙන් සිය අදහස් පළකළ ආකාරයයි.

“දවසකට දැදුරැඹයේ දකුණු ඉවුරේ කියුබ් 1000කට වැඩිය වැලි ගෙනියනවා. පල්ලම, පල්ලම්කට්ටුව, හලාවත ප්‍රදේශ වලට පසුගිය කාලයේදී වැලි ගොඩලෑමට බලපත්‍ර පවා දීම තිබුණේ නැහැ. නමුත් වැලි ජාවාරම බොහෝම ජයට කෙරීගෙන යනවා. භූ විද්‍යා සහ පහල් කැණීම් කාර්යාංශය 2005 සම්ඥාණය අනුව නිර්දේශ කරලා තිබෙන්නේ වැලි කියුබ් 1875ක් මංකඩ 5කදී ගොඩදාන්නයි. නමුත් මේවන විට වැලි කියුබ් 40,000කට වැඩිය ගොඩට අරන් තිබෙනවා.”

මෙසේ පොලිසියේ හිටියා ගාමිණී අමරකෝන් කියලා මහත්තයෙක්. මේ වැලි ජාවාරම්කරුවන් දේශපාලන බලධාරීන් හරහා ඒ මහත්තයා මාරු කරලා ඇරියා. ඔහු වැලි ජාවාරමට විරුද්ධව කටයුතු කළ නිසා වැලි ගොඩ දැමීමට ඉඩදීම සම්බන්ධයෙන් අපි ආරවිච්චිකට්ටුව ප්‍රාදේශීය ලේකම්ට විරුද්ධය පළ කළා. මේ වනවිට දැදුරැඹය දකුණු නිමිතයේ දවසකට වැලි කියුබ් 1000කට වඩා වැලි ගෙනියනවා ලොරිවල පටවාගෙන කොළඹට. ඒත් පොලිසිය නිහඬව බලන් ඉන්නවා.

මිනිසර පරිසර සංවිධානයේ සභාපති සම්පත් සෙනෙවිරත්න

වැලිගොඩ දැමීමට විරුද්ධව අපි කටයුතු කරන නිසා අද ජීවිතයට තර්ජන පවා එල්ල වෙලා තිබෙනවා. මේ ප්‍රදේශයේ වැලි ගොඩදැමීම නීති විරෝධීයි. කාටවත් බලපත්‍ර ලබාදීම නැහැ. සමහර අය දේශපාලන හයිසට බලපත්‍ර ලබාගෙන අද වැලිගොඩ දානවා. අපි මේ සම්බන්ධයෙන් පුත්තලම මහා දිසාපතිවරයාට දැනුම් දුන්නා. ඒත් ක්‍රියා මාර්ගයක් නැහැ. අද මේ පළාතේ ළිංවල වතුර ඉණු වෙලා ගිනිත්. මිනිස්සු ළිං අහනරලා. වෙහෙරකැල්ලේ ගොටුකොළ ගම්මානයක් තිබෙනවා. කිලෝ මීටර් 6කට එතාගින් කෙසෙල් පැල වගාව අද මුළුමනින්ම විනාශ වෙලා ගිනිත්. නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන මිනිස්සු නිහඬයි. එදා මේ දැදුරැඹය මේ විදියට බාදනයට ලක්වුණේ නැහැ. දිස්ත්‍රික් ලේකම්ගේ සිට ග්‍රාමසේවක නිලධාරියා දක්වාත්, පොලිසියේ ඉහළ නිලධාරීන්ගේ සිට පහළම නිලධාරියා දක්වාත් දැනුම්දීම

තිබෙනවා. නමුත් මේ දක්වා ඇතිවු ප්‍රතිඵලයක් නැහැ. අපි ඉල්ලා සිටිනවා වත්මන් ජනාධිපතිතුමාගෙන් මේ පාරිසරික ප්‍රශ්නයට මැදිහත්වන ලෙස. අද මේ පළාතේ පොලිසිවල සමහර නිලධාරීන් වැලි ජාවාරමේ කොටස්කරුවන් වෙලා බලය තිබෙන හැම නිලධාරියකුම අද නිහඬව ඉන්නවා. පාරිසරික හානිය සිදුවන පවුල් 2000ක් විතර ඉන්නවා. මේ ඉවුරු දෙකේම අද මිනිස්සුන්ට වගාකරන්න විදිහක් නැහැ. මාළුවෙක් අල්ලගන්න විදිහක් නැහැ. බොන්න වතුර ගන්න විදිහක් නැහැ. මේ ඉවුරු කඩාගෙන ගහට වැටෙනවා.

හලාවත ජල සම්පාදන සහ ජලප්‍රවහන මණ්ඩලයේ සහකාර ඉංජිනේරු නිගාන්ත පෙරේරා.

හලාවත ආරියගම ජල පොම්පාගාරය මෙයට වසර 5කට උඩදී ඉවුරු බාදනය නිසා සම්පූර්ණයෙන්ම කඩා වැටී විනාශවෙලා ගියා. ජලී, අගෝස්තු මාසවලදී වතුර ගන්න බැහැ ඉවුරු මිශ්‍රවීම නිසා. මේ කඩා වැටුණු ගොඩනැගිල්ල තට්ටු දෙකේ එකක්.

ජලයක්ති පුජා මූල සංවිධානයේ සභාපති කෙසෙල් සහ වප්‍රවච ගොවියකු වූ කුමාර ගුණතිලක (ආරියගම)

මම පොඩි කාලේ මෙතන තිබුණේ වැලි පිට්ටියක්. අපි පුංචි කාලේ සෙල්ලම් කළේ මෙතනයි. ලක්ෂ 8ක් ජල සම්පාදනාගාරය වෙනුවෙන් රජය වැය කරලා තිබුණත් වැලි ගොඩලෑම නිසා එයින් ප්‍රයෝජනයක් ගොවියාට අද අත්වෙන්නේ නැහැ. ලියන්න පුළුවන් හැම තැනකටම අපි මේ ගැන දැනුම් දුන්නා. ලියලා කිව්වා. නමුත් පිළිතුරක් නැහැ. පසුගිය දවස්වල හලාවත නගරයට ජලයදීලා තිබෙන්නේ පැයක පමණ කාලයක් මේ ප්‍රශ්නය නිසා.

බිංගිරිය දේවගිරි රජ මහා විහාරයේ විහාරාධිපති සත්කෝරළ මහා දිසාවේ ද්විතිය සංඝනායක මලසනේ අර්ථදස්සි නානිමිපාණන් අදහස් දක්වමින්.

මේ වැලි ගොඩ දැමිල්ල නිසා වැලි ලොරිවලට හසුවෙලා දැනටමත් පිවිත 10කට වැඩිය නැතිවෙලා තිබෙනවා පසුගිය මාස 4 ඇතුළත.

දැදුරුබස කියන්නේ වයඹ සත්කෝරළේ හදවතක් බඳු තැනක්. මෙය අවුරුදු දහස් ගණනකට පමණ බත සපයපු මිනිසුන්ට බෙහෙවින් උදවු උපකාරවූ තැනක්. දැදුරුබසේ ජලය තැන් තුනකින් බැඳලා පරාක්‍රමබාහු

රජ කාලේ වතුර අරන් තිබෙනවා. මෙම දැදුරුබසේ පිහිටීම අවුරුදු දහස් ගණනකට පිවත්වූ මිනිසුන්ට පිවසගෙන දුන්නා.

දැදුරුබස අඩි 12ක් 14ක් යටට භාරනවා කියන්නේ මුහුදු මට්ටමටත් වඩා අඩුවෙනවා.

ඒ නිසා නිතිය ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනවල නිලධාරීන්ගෙන් අපි ඉල්ලා සිටින්නේ තමන්ගේ නිතිය හරියට ක්‍රියාත්මක කරන්නයි කියලා. කොළඹ නගරයේ ට්‍රිපර් කන්ටේනර් යන්නේ නැහැ. නමුත් මේ ප්‍රදේශවල ලොරි ට්‍රිපර් 1000 වැඩිය දවසකට එනා මෙහා යනවා.

අපි මේ සම්බන්ධව බිංගිරිය පොලිසියේ මහජන සම්බන්ධතා නිලධාරී ආර්.එස්. විජේසිංහ ගෙන් විමසීමක් කළෙමු. මේ ඔහුගේ අදහස්ය.

පොලිසිය නෙමෙයි වැලි බලපත්‍ර ලබාදෙන්නේ. පොලිසිය වැලි කණින්නත්ව අත්අඩංගුවට ගන්නත් එම ලොරි නිදහස් කරගන්න භූ විද්‍යා පතල් කාර්යාංශයට ගිහිල්ලා බලපත්‍ර අරගෙන එම වාහන නිදහස් කර ගන්නවා. වසරකට හැටපන් ලක්ෂයකට වැඩි ආදායමක් වැලි ලොරිවලින් බිංගිරිය පොලිසිය රජයට ආදායම් ලබාදෙනවා.

මේ සම්බන්ධයෙන් සිවිල් පුජා දැනුවත් කිරීමේ කමිටු පිහිටුවීමට බිංගිරිය පොලිසිය කටයුතු කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙනවා.

බිංගිරිය දේවගිරි රජමහා විහාරයේ පඬිවෙල සෝරතන හිමි.

මේ වැලි ජාවාරම නිසා අද මේ ප්‍රදේශයේ මත්කුඩු බීම වැඩිවෙලා තිබෙනවා. කිසෝගම මංසන්ධියේ හෙරොයින් අද විකුණනවා. එක්තරා විද්‍යාලයක ළමුන් බොහොමයක් නිවාසාන්තර ක්‍රීඩා උත්සවයේදී ඉදලා තිබෙන්නේ මත්කුඩු බීලා. මම මේක වගකීමකින් කියන්නේ. අද මේ ප්‍රදේශවල වැලි ගොඩදමන අය ඒක කරන්න යන්නේ ඉතාලි යනවා කියලා. ඒතරම් සල්ලි ඉල්ලමක් බවට වැලිගොඩ දැමීම පත්වෙලා. කෘෂිකර්මය කරගන්න අද ශ්‍රමිකයින් සොයා ගැනීමත් ප්‍රශ්නයක් වෙලා.

ගැටුලාව තිසෝගම දැදුරුබස සුරැකීමේ ජනතා ඒකාබද්ධ සංවිධානයේ සභාපති ලක්ෂීරි සුදසිංහ.

2005 මාර්තු මසදී පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් කරනලද වැලිවලට අදාළ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය කෝ කියලා අපි අහනවා. දැදුරුබස සංවේදී

පරිසර කලාපයක් කරන්න කියලා අපි ඉල්ලීමක් කරනවා. වැලි ගැනීම තහනම් කරන්න කියලා අපි කියන්නේ නැහැ. මේක කිහිපදෙනෙකුගේ බුදුලයක් කරගෙන ඉවක් බවක් නැතිව පරිසරය ගැන නොතකා ක්‍රියාකිරීමට අපි විරුද්ධ වෙන්නේ.

නීතිඥ සේසිරි තේරත්

පොලිසිය ලොරි අත්අඩංගුවට ගත්තම තමන්ගේ නිතවතුන්ට ඕන විදිහට පැමිණිල්ල අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරනවා.

මේ වගේ වැඩ සිද්ධ වෙන්නේ භූ විද්‍යා පතල් කාර්යාංශයේ විධිමත් වැඩපිළිවෙළක් නැති හින්දයි.

බෙල්ලන්ගිරිය තරණ ගොවිපොළේ පාවුළු පෙරේරා

60 දශකයේදී තමයි බෙල්ලන්ගිරිය තරණ ගොවිපළ පටන් ගත්තේ. දැන් දැදුරුඔයෙන් අපේ ගොවිපොළට වතුර ගන්න බැරි තත්ත්වයක් ඇතිවෙලා තිබෙනවා. එදා තරණයෝ හැටියට පැමිණිලා තමයි මෙම ගොවිපළ අපි ආරම්භ කළේ.

එදා වැලි ගොඩදාගන්න මංකඩ 3ක් තිබුණා. නමුත් දැන් දැදුරුඔයෙන් වැලි ගොඩගන්නේ බැකෝ යන්ත්‍ර යොදාගෙන. අද ගොවියාට නිදහසේ ගොවිතැන් කරගෙන පිවත්වෙන්න පුළුවන්කමක් නැහැ.

බෝධි සභාවේ සංවිධායක භාරදු කරුණාතිලක

වැලි ගොඩදැමීම පිටුපස තිබෙන්නේ දේශපාලනය. බලයේ සිටි සෑම පක්ෂවල අයට දැදුරුඔය ඉල්ලමක් වෙලා තිබෙනවා. මහ ඇමැතිතුමාගෙන් අපි ඉල්ලීමක් කරලා තිබෙනවා. සංවේදී කලාපයක් ඇති කරන්න කියලා. අද කෝටි 6 වියදමින් හදපු විරපොකුණ පාර පාවිච්චි කරන්නේ වැලි අදින්න. දවසකට කියුබ් 2 ට්‍රිපර් 200ක් විතර ගමන් කරනවා.

අසීමිත ලෙස දැදුරුඔය නිමිනයේ වැලි ගොඩදැමීම නිසා පාරිසරික ගැටලු රැසක් ප්‍රදේශයේ පාරිසරික සංවිධාන විසින් හඳුනාගෙන තිබේ.

- ගංගාවල ගැඹුරු මුහුදු මට්ටමට වඩා පහත්වීම නිසා කරදිය ගංගා දිගේ ඉහළ නැගීම නිසා එම ප්‍රදේශවල භූගත ජලය පානයට හුසුදුසුවීමත් සහ කෘෂිකර්මාන්තයට හුසුදුසු වීම.
- පාලම් බෝක්කු කැඩී යෑමේ තර්ජනයට ලක්වීම.

● වැලිගොඩ දැමීම නිසා ගංඉවුරු කඩාවැටීම නිසා ගංගා පළල්වීම සහ ගංගාවල මාර්ගය වෙනස්වීම.

- ජල යෝජනාක්‍රම අඩාල වීම.
- අධික ලෙස වැලි ප්‍රවාහනය නිසා මාර්ග අඩලත් වීම.
- නිවාස දෙදැරීමට ලක්වී බිත්ති පුපුරා යෑමේ තර්ජන වලට මුහුණ පෑම.

එබැවින් දැදුරුඔයේ සිදුවන මහා පරිමාණ වැලි ගොඩදැමීම ගැන සොයාබැලීම වගකිව යුත්තන්ගේ යුතුකමකි.

● **ක්‍රිස්ටි මහේෂ් ද සිල්වා**
ඉරිදා ලක්බිම සංග්‍රහය පුවත්පත
2006 මාර්තු 12වන ඉරිදා

● පාරිසරික විශේෂාංග - 2006, අප්‍රේල්

1. කණහැරආරවිවි, ජගත්
(පාරිසරික සංස්කාරක)
දැදුරු ඔය වැලි කොල්ලයේ සැහවුණු දේශපාලන මුහුණු තුනක්
දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 අප්‍රේල් 30වන ඉරිදා
2. දේවප්‍රිය, කේ.ඩී.
(නිස්සමහාරාම විශේෂ ප්‍රදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
යාල වන උයනේ පළමු පාලක සුදු ජාතිකයන් ඥාතිහා
තවමත් ලංකාවේ
ලංකාදීප, 2006 අප්‍රේල් 04වන අඟහරුවාදා
3. ජයවර්ධන, දුමින්දු
(නිදහස් ජනමාධ්‍යවේදී)
තෙත් කලාපයේ දියකඳුරු අනතුරේ....
දිනමිණ, 2006 අප්‍රේල් 10වන සඳුදා
4. විජේසුන්දර, උදානි
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
කුණු ! ගඳ ගසන තත්ත්වය විසඳාගත් මොරටුව මහනගර සභාව
ලක්විම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 අප්‍රේල් 09වන ඉරිදා
5. කණහැරආරවිවි, ජගත්
(පාරිසරික සංස්කාරක)
කරවල කැල්ලක්වත් තරම් රසනැති
බත්තලන්ගුන්ඩුව ධීවරයින්ගේ කතාව
දිවයින, 2006 අප්‍රේල් 04වන අඟහරුවාදා
6. සමරතුංග, උපාලි
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
වැදි රැකේ දුකිනි හේන්නානිගල දෙසේ
සිවමිණ, 2006 අප්‍රේල් 23වන ඉරිදා
7. සමරතුංග, සංජීවිකා
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
ගඟේ වැලි වෙනුවට එන මුහුදු වැලි
ඉරිදා ලංකාදීප, 2006 අප්‍රේල් 16වන ඉරිදා

● විශිෂ්ඨතම පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති - 2006, අප්‍රේල්

1. ආරියදාස, කාංචනා කුමාර
(දඹුල්ල ප්‍රදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
දඹුල්ලගලේ ඊලා රංචු මියයෑම තවමත් අහිරහසක්
ලංකාදීප, 2006 අප්‍රේල් 12වන බදාදා
2. වාචිවගේ, සිරි
(මාතර සංස්කාරක ජනමාධ්‍යවේදී)
බලධාරීන්ගේ නොසැලකිල්ලෙන් අක්කර පන්දහසක් පුරන් වෙයි
දිනමිණ, 2006 අප්‍රේල් 06වන බ්‍රහස්පතින්දා
3. ගුණසේකර, සාලියා කුමාර
(පාරිසරික සංස්කාරක)
වසර 20කින් වන සතුන් සඳහා වැඩිවීමේ තර්ජනයක්
ලක්විම, 2006 අප්‍රේල් 22වන සෙනසුරාදා
4. අමරතුංග, සී.ජේ.
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
තුන් වසරකින් ලක් පොළවෙන් තෙල්?
ඉරිදා ලංකාදීප, 2006 අප්‍රේල් 16වන ඉරිදා
5. ගුණසේකර, සාලියා කුමාර
(පාරිසරික සංස්කාරක)
ශ්‍රී ලංකාවේ ගෘහ වර්ග 690ක් වැඩි යාමේ අවදානමක්
ලක්විම, 2006 අප්‍රේල්
6. විජේරත්න, අනිල් ගාමිණී
(ප්‍රදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
අබකොළ වැව ජලාශයේ කාන්දුවකින් ජලය අපතේ
ලක්විම, 2006 අප්‍රේල් 12වන බදාදා
7. වාමින්දු, ලලිත්
(ගාල්ල ප්‍රදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
ගාලු කොටුව දැයට අහිමි වෙයිද
ලක්විම, 2006 අප්‍රේල් 04වන අඟහරුවාදා

06

දැදුරු ඔය වැලි කොළඹයේ සැලසුණු දේශපාලන මුහුණත තුනක්

මහින්ද වින්තන තෙමස් කඩිනම් වැඩසටහනට අදාළ පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රගති සමාලෝචන මාධ්‍ය හමුව මීට මසකට පමණ ඉහතදී මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ශ්‍රවණාගාරයේදී පැවැත්විණ. පාරිසරික, කෘෂිකර්ම වාරිමාර්ග ගංගාධාර සහ මහවැලි සංවර්ධන අමාත්‍ය මෙහිපාල සිරිසේන මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පැවැති මෙම මාධ්‍ය හමුවට මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, පහල් සහ භූ විද්‍යා කාර්යාංශය ඇතුළු අමාත්‍යාංශයට අයත් දෙපාර්තමේන්තු සංස්ථා අධිකාරී, කාර්යාංශවල ප්‍රධානීන් සියල්ලන්ම පාහේ සහභාගී වූහ. එක් එක් ආයතනවල ප්‍රගති සමාලෝචනයෙන් අනතුරුව පැවති මාධ්‍ය සාකච්ඡාවේදී ඇතැම් ආයතන ප්‍රධානීන් ඉදිරිපත්කළ ප්‍රගති සමාලෝචන පිළිබඳවත්, රටපුරා සිදුවෙමින් පවතින පාරිසරික විනාශකාරී ක්‍රියා පිළිබඳවත් මාධ්‍යවේදීහු ඇමතිවරයා ඇතුළු බලධාරීන්ගෙන් ප්‍රශ්න කරන්නට පටන් ගත්හ. මෙහිදී ප්‍රධාන මාතෘකාවක් බවට පත්වූයේ අක්‍රමවත් වැලි ගොඩදැමීම, නිලධාරීන්ට සිදුවන බලපෑම් හිරිහැර සහ දැවැන්ත පාරිසරික විනාශයන් පිළිබඳවය. ඒ අතර දැදුරුඔයේ නීති විරෝධී වැලිගොඩ දැමීමද, මනම්පිටියේ වැලි ගොඩදැමීම ගැනද කතා කළහ.

නොසිතූ ලෙස මාධ්‍යවේදීන්ගෙන් එල්ලවන චෝදනා පිළිබඳව ඇතැම් ව්‍යාජ ප්‍රගති සමාලෝචන ඉදිරිපත්කළ නිලධාරීහු අන්දුන් කුන්දුන් වූහ.

දැදුරු ඔයේ වැලි ගොඩදැමීම පිළිබඳව කෙරුණු සම්ඥාණ ප්‍රගති ගැන කතාකළ පහල් සහ භූ විද්‍යා කාර්යාංශයද ඒ අතර විය. අවසානයේ එනපොට හොඳ නැතිබව දැනගත් අමාත්‍යවරයා කට ඉස්සර කළේය. වැලි ගොඩදැමීම අද ජාතික ප්‍රශ්නයක්වී ඇතිබව කියා සිටි ඔහු දැදුරුඔය තමන්ගේ බල ප්‍රදේශයේ පිහිටි මනම්පිටිය ඇතුළු සමස්ත ගංගාධාරවල

අක්‍රමවත් වැලිගොඩ දැමීම නතරකර ඒ සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් ඇතිකරන බව කිය. එහෙත් වැලි ගොඩදැමීම දේශපාලන හස්තයක් කරගෙන සිටින ප්‍රදේශවලදී පොලිසිය සහ හමුදාව හෝ යොදවා වැලි ගොඩදැමීම නතර කරන බවටත් වැලි ජාවාරම්කරුවන් අත්අඩංගුවට ගන්නා බවටත් ප්‍රකාශකළ ඇමතිවරයා මාධ්‍ය හමුවද එයින් අවසන්කර පිටව ගියේය.

පසුදා සිට අප බලාපොරොත්තු වූයේ හමුදාව පොලිසිය යොදවා වැලි ජාවාරම්කරුවන්, දේශපාලන හේතූන් අත්අඩංගුවට ගැනීම නොවේ. හොර වැලි ගොඩදැමීමට තහනම් වැටේ කියාය. එහෙත් සතියක් දෙකක් යනතුරු දැදුරු ඔයේදී ගිංහේද, මාඔයේදී ඇමතිවරයාගේම ආසනයේවූ මනම්පිටියේද තවත් ප්‍රදේශ රැසකද අපුරුවට වැලි ජාවාරම සිදුවිය. අවසන අපි මනම්පිටිය ගැන හඬ අවදි කළෙමු. එහිදී මනම්පිටියේ වැලි උණුසුම මඳකට නිහඬ විය. එහෙත් දැදුරුඔය ඇතුළු අනිකුත් වැලි තිස්පල අපුරුවට ක්‍රියාවට නැඟුණේය.

ශ්‍රී ලංකාවේ වැලි (ඇතුළු පාරිසරික) ජාවාරම් ගැන කතාකරන විට වයඹ පළාත අපට කිසිසේත් අමතක කළ හැකි ප්‍රදේශයක් නොවේ. ඊට හේතුව එක් අතිකින් සමස්ත ශ්‍රී ලංකාවෙන්ම පළාත් සභාවක් යටතේ පරිසර අධිකාරියක් ක්‍රියාත්මකවන එකම පළාත් සභාව වයඹ පළාත විමය. අනිත් අනිත් වයඹට වෙනමම පරිසර අධිකාරියක් ඇතැයි කියමින් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියත් වෙනත් පාරිසරික බලධාරීහුත් වයඹ පළාත ගැන නොතකා සිටිමත් විය හැකිය.

නීති විරෝධී මත්පැන් පෙරීම අලෙවිය සහ බෙදාහැරීම නමක් දිනා සිටි වයඹ පළාත, නීති විරෝධී වැලි සහ මැටි කැපීම තවත් ජාවාරමක් කර ගනිද්දී කුඩාකින් වැලි ටිකක් ගොඩදමාගෙන එදාවේල සොයාගත් අතිංසකයාටද බඩේපාර වැදුණේ මේ සියලු ජාවාරම් දේශපාලන හස්තය විසින් මෙහෙවරන්හට පටන් ගැනීමටත් සමඟ. යුවන්පිය ආචන්, පොදු පෙරමුණ ආචන් මේ ජාවාරම්වල හස්තය එහාට මෙහාට මාරුවනවා විනා මේ සම්පත්වලින් එදිනෙදාවේල සොයාගත් අතිංසකයින්ටද මේ ජාවාරම් වලින් සිදුවන පරිසර විනාශය දැක දැකත් මුතිවන රැක නොසිට ඊට එරෙහිවූ ජනයාටද ඉන් සෙතක් සැලසුණේ නැත. මේ සියල්ලටම ගර්ජනය, තර්ජනය, මැරබලය මිස යහතින් දිවී ගෙවීමේ ඉඩකඩ පවා මේ අවුරෝගීවූ විසින් අහිමිකර තිබිණි. අවස්ථා කිහිපයකදීම මේ පරිසර විනාශය ගැන කතාකළ පුද්ගලයින්, සමිති සංවිධාන නායකයින් පුජකවරුන් තර්ජනයට, ගර්ජනයට, පහරකෑමට ලක්වූහ. නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන ආයතන නිදා වැටුණි.

ලංකාවේ වැලි සහ මැටි කැපීම මගින් දැවැන්ත පාරිසරික විනාශයකට බඳුන්වූ දියපහර දෙකක් වූයේ දැදුරැඹය සහ මාඹයයි. මධ්‍යම පළාත ඔස්සේ ආරම්භ වූ වයඹ පළාතින් මුහුදු සිපගන්නා අවස්ථාව දක්වා මේ ඔය දෙකේ ගංදැල දැඩි විනාශයකට ලක්වූයේ වයඹ පළාත තුළිනි. ඒ කුරුණෑගල සහ පුත්තලම දිස්ත්‍රික්ක වලිනි. පෙරදා කුඩයකින් දෙකකින් වැලි ටිකක් ගොඩදාගත් අතිංසකයින්ගෙන් මේ සම්පත් සුරා ගැනීම සියතටගත් වැලි ජාවාරම්කරුවෝ දැවැන්ත යන්ත්‍ර සූත්‍ර යෙදා වැලි කැණීම ආරම්භ කළෝය. ඔය තුළටම ට්‍රැක්ටර්, ටිපර් රථ, ඇතුල්කර ගංදැලේ බැකෝ යන්ත්‍ර බුල්ඩෝසර් දමාගෙන මහා පරිමාණ වශයෙන් ආරම්භ කළ දැදුරැඹයේ වැලිගොඩ දැමීම ටික කලකින්ම වෙනස් වෙනස් මුහුණුවරක් ගත්තේ මෙය ඉල්ලුමක් වශයෙන් තේරුම් ගැනීමත් දේශපාලන බල අධිකාරිය මෙය හරහා පවත්වාගෙන යාමට ඇති හැකියාවත් නිසාය. මේ නිසා දැදුරැ ඔයේ වැලි ගොඩ දැමීමත් මා ඔයේ වැලි සහ මැටි කැපීමත් තනිකරම පාතලයේ ක්‍රියාකාරීත්වයට නතු විය. මෙය මෙහෙයවූවෝ පැහැදිලිවම දේශපාලන බලවත්තූ වූහ. ක්‍රමයෙන් විනාශය කරා යන දැදුරැඹය දැක දැකත් වයඹ පළාත් පරිසර අධිකාරියද, මධ්‍යම රජයේ බලධාරීන්ද ඇස් කන් පියාගෙන සිටියහ. බහුජන සංවිධාන, ආගමික නායකයින්, ජනමාධ්‍ය නැඟ හඬ ඔවුන්ට යළිත් තර්ජනය, ගර්ජනය, මරණය රැගෙන ආ පාරාවළල්ලක් වූවා මිස ඇස් ඇර බැඳු බලධාරියකු නොවීය. අවංක පොලිස් නිලධාරීන් පළාතේ පොලිසි තුළ සේවය කළද වැඩිමනන් පොලිස් නිලධාරීන් වැලි ජාවාරම්කරුවන්ගේ සංතෝෂම හමුවේ දැපනේ වැටුණාහ. නැතහොත් තවකෙක් ලොක්කාට හොඳනම් අපිට නොහොඳ මොකදැයි ඒ අඩි පාරේම ගියහ. තවකෙකු දේශපාලන හස්තය සමඟ හැපෙන්නට බැරි නිසාම නිහඬව සිටියහ. ඇතැම්හු ස්ථානමාරු ලැබ වෙනත් පළාත්වලට ගියහ. අසරණවූ දැදුරැඹයද මාඹයද ගලන්නට තැන් සොයමින් ඉඩාගාතේ ගලා ගියේය.

අප එසේ කියන්නේ මේ මහා විනාශයේ තොරතුරු දැක බලාගෙන දැක අසාගෙන ලැබූ අත්දැකීමෙනි. දැදුරැඹයේ ඇතැම් තැනක් මේ ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටි තැනක්දැයි සිතෙන තරමට මහා වංක ගිරියකි. එය සිදුවී තිබුනේ බලධාරීන්ගේ අනුහසින් යකඩයකුන්ගේ බල පරාක්‍රමයෙනි. දැදුරැඹය සහ මාඹය වැලි සහ මැටි ජාවාරම්කරුවන්ගේ පාරාදියක් වෙද්දී මෙහි ගංදැල ඔය පතුල වැලි කපා අවසන්විය. ජාවාරම් රජ දැණුණු උන් ඔය ඉවුර කොන්ක්‍රීට්කර බැකෝ යන්ත්‍ර ස්ථිරවම සවිකර වැලි භාරන යකඩ අත කපා ඊට තවත් අත් 2-3ක්ම පාස්සා සවිකර වැලි නිධි සෙව්වේය. අද එහි අඩි 75 - 100 වැනි වංකගිරි දකින්නට ඇත්තේ එනිසාය. සෑම තැනම වැලි කපා කණපිට පෙරළා දැදුරැඹය සැතපුම් කාල භාගය තුන්කාල වෙනස්වී එදා ගැඹු ගමන් මාර්ගයද වෙනස්කර

ජාවාරම්කරුවන් කපාදුන් මාර්ගවල ඉඩාගාතේ ගමන් කරද්දී ජාවාරම්කරුවන්ගේ අක්කර 10 -15 ඉඩම් වැලිවලින් පිරී ගියේය. එතෙක් මෙරට බලධාරීන් කළේ කුමක්ද? මේවාට හඬ නැඟ ජනතාවට මැර පුහාර එල්ල වූණේ මේවා බලන්නට බලධාරීන් නොමැතිවූ නිසාය. ප්‍රදේශයේ දේශපාලන හස්ත මගින් ඒවා හැසිරවූ නිසාය. එහෙත් නැඟ එන ජනතා විරෝධය දිනෙන් දින උග්‍රවිය. ඊට සවන්දෙන්නට තරම් අවංක පොලිස් නිලධාරීන් මේ අතර වූහ. දේශපාලන හස්තයට යටතොට අතිංසක ජනතාවගේ දුක දන්නා පරිසර විනාශයට එරෙහිව එවන් පොලිස් නිලධාරීන් අතලොස්සක් අතර රස්තායකපුර පොලිස් ස්ථානාධිපති ඒ.ඒ. ප්‍රදීප් කරුණාධීර මහතා ඒ අතර කැපී පෙනුණි.

තම පොලිස් වසමේ දැදුරැ ඔය විනාශ කරමින් සිදුකෙරෙන වැලිගොඩ දැමීම පිළිබඳව ඔහුට රෙදි ඇඳගෙන ඇස්කන් වසාගෙන පොලිස් ස්ථානයටවී සිටිය නොහැකි විය. ලැබුණු තොරතුරක් මත ඉකුත් මාර්තු 30වැනිදා (දැන් මෙම සිදුවීමට මාසයක් ගතවී අවසානය) කරුණාධීර දේවසිංහ සහ නිමල් යන කොස්තාපල්වරුන් දෙදෙනා සමඟ දැදුරැඹයේ බොරළුවැව ප්‍රදේශයේ වැලි ජාවාරම් යෙදුණු පිරිසක් අත්අඩංගුවට ගැනීම සඳහා පිටත්ව ගියහ. එහෙත්, එහිදී සිදුවූයේ අනපේක්ෂිත සිදුවීමකි. වහා ක්‍රියාත්මකවූ වැලි ජාවාරම්කරුවෝ ස්ථානාධිපතිවරයාද, කොස්තාපල්වරු දෙදෙනාද වටකර අමානුෂික ලෙස සවල් සහ පොඳු මුගුරුවලින් පහර දුන්හ. මින් ස්ථානාධිපතිවරයා බරපතල ලෙස තුවාල ලැබුවේය. ඔහුගේ එක් ඇසක් අහිමිවූ අතර දත් කැඩී ගියේය. සිහිසුන් තත්ත්වයේ පසුව ස්ථානාධිපතිවරයා බරපතල තුවාල සහිතව කොළඹ මහ රෝහලට ඇතුළත් කරනු ලැබීය. එහිදී ඔහුගේ තත්ත්වය බැලීමට ගිය අප මාධ්‍යවේදීන්ටද ඔහු සමඟ වචනයක් කතා කරගත නොහැකිවූයේ ඔහුට එවනවිට කතාකර ගත නොහැකිව දැඩි කම්පනයකින් පසුවූ නිසාය.

මෙම සිදුවීමත් සමඟ දැදුරැ ඔයේ වැලි කනාන්දර යළි උණුසුම් වන්නට විය. එදා පොලිසිය නොව හමුදාව හෝ යොදා වැලි ජාවාරම්කරුවන් අත්අඩංගුවට ගන්නායැයි කියූ පාරිසරික අමාත්‍යාංශයට ඇස් ඇරුණේය. දැදුරැ ඔයේ වැලි ගොඩ දැමීම වහාම තහනම් කෙරිණි. පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කය තුළින් පිටපළාත්වලට වැලි ප්‍රවාහනය කිරීමද අත්හිටවනු ලැබීය. එය සැබැවින්ම පැසසුම්දායක කටයුත්තකි. එහෙත් රස්තායකපුර පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයාට පහරදීම පිළිබඳව ප්‍රශ්නය එතැනින් නතර වන්නේ නැත. නිල ඇඳුම් ලාගත් නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන රාජ්‍ය නිලධාරියකුට, විශේෂයෙන්ම පොලිස් නිලධාරියකුට පහරදීම නොකතා සිටිය හැක්කක් නොවේ. එහෙත් පොලිසිය මගින් එය තවමත් හරිහැටි ඉටුවී ඇත්දැයි සැකයකි. මෙම සිදුවීම පිළිබඳව පරීක්ෂණ පැවැත්වූ කොබෙයිගනේ පොලිසිය

මුල් අවස්ථාවේදී සැකකරුවන් අත්අඩංගුවට ගැනීම නිතරම මගහරින බවට වෝදනා එල්ල විය. එසේම රස්තියකපුර සහ කොබෙයිගනේ පොලිසිය තුළ සිටින ඇතැම් නිලධාරීන්ද සෘජුවම මෙම වැලි ජාවාරම්කරුවන් සමඟ සබඳතා පවත්වන බවට තොරතුරු ලැබී තිබේ. මෙම තත්වය මත සැකකරුවන් වහාම අත්අඩංගුවට ගන්නා ලෙස ඉල්ලුම් රස්තියකපුර ප්‍රදේශයේ බහුජන සංවිධාන, ආගමික නායකයින් විරෝධතා ව්‍යාපාර පැවැත්වූහ. එහි ප්‍රතිඵල වශයෙන් කොබෙයිගනේ හිටපු පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයා මාරුකර යවා නව පොලිස් නිලධාරීන්ට සිදුවිය. දැන් එහි කටයුතු කරන්නේ පොලිස් පරීක්ෂක වික්‍රමරත්න මහතාය. ඔහුගේ මෙහෙවීම මත සැකකරුවන් නව දෙනෙකු මේවන විට අත්අඩංගුවට ගෙන තිබේ. එහෙත් මෙම සිද්ධියට සම්බන්ධ ප්‍රධාන සැකකරුවන් තිදෙනා තවමත් අත්අඩංගුවට ගෙන නොමැත. අප කළ විමසීමේදී කොබෙයිගනේ පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයා පැවසුවේ මොවුන් තිදෙනා ප්‍රදේශය අතහැර පලාගොස් ඇති බවකි. එහෙත් ඔවුන් අත්අඩංගුවට ගැනීම විශේෂ පොලිස් කණ්ඩායම් යෙදවූ ඇතැයි ඔහු ප්‍රකාශ කළේය.

මිළඟට මතුවන ප්‍රශ්නයක් වන්නේ අල්ලාගත නොහැකි මේ සැකකරුවන් කවුද, ඔවුන් කාගේ කවුරුන්ද, ඔවුන්ට ඇති දේශපාලන හෝ වෙනත් හයිස කුමක්ද යන්නය. සැබැවින්ම මෙම ප්‍රභූරයේ සැබෑ තතුද දැනුරුඔයේ වැලි ජාවාරමේ එක් කතා පුවතක්වියද දිග හැරෙන්නේ මේවාට උත්තර සොයන විටදීය. දැනට සැඟව සිටින සිද්ධියට සම්බන්ධ ප්‍රධාන සැකකරුවන් තිදෙනා පොදු පෙරමුණු රජයට සම්බන්ධ ප්‍රබල දේශපාලන ආධාරකරුවන්ය. එක් අයකු ප්‍රදේශය නියෝජනය කරන ප්‍රබල පෙළේ දේශපාලන කාන්තාවකගේ සොහොයුරෙකි. මැය අද රජයට අයත් රෙදිපිළි සම්බන්ධ ආයතනයක ඉහළ පෙළේ පුටුවක් උසුලන්නීය.

මීට අමතරව කලක් වයඹ පළාත නියෝජනය කළ සහ වත්මන් මධ්‍යම රජයේ දේශපාලනඥයකුගේ කිට්ටු සබඳතාවක්ද මෙම සැකකරුවන්ට ඇත. මේ ආනුභාවය නිසාම මසක් ගතවීත් මේ සැකකරුවන් අදත් නිදුල්ලේය. බරපතල තුවාල ලැබූ පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයා එක් ඇසක් සහ දත් ටිකද අහිමිව අසාධ්‍ය තත්වයෙන් පසුවේ. නීතිය ක්‍රියාත්මක කළ අවංක උසස් පොලිස් නිලධාරියකුගේ තත්වයක් මෙසේ නම් සාමාන්‍ය කොස්තාපල්වරයකු සාමාන්‍ය කොස්තාපල්වරයකු සාමාන්‍ය පුරවැසියකුගේ තත්වය ගැන කුමනනම් කතාද? පොලිස් පරීක්ෂක ප්‍රදීප් කරුණාධීර මහතා මුහුණ දුන් මේ අවාසනාවන්ත තත්වය පිළිබඳව අප පොලිස් පරීක්ෂකවරුන්ගේ සංගමයෙන්ද විමසා බැලීමට අමතක නොකළෙමු. ඒ ඔහුගේ අයිතිවාසිකම් වෙනුවෙන් ඔවුන්ටද වගකීමක් පවතින නිසාය. එහි සහාපති පොලිස් පරීක්ෂක ඩේව් ගුණරත්න මහතාගෙන් අප කළ විමසීමේදී

ඔහු කියාසිටියේ අදාළ පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයාගේ සිද්ධිය පිළිබඳව තමන් වෙත කිසිදු ඉල්ලීමක් හෝ දැනුම්දීමක් මෙතෙක් සිදුවී නොමැති බවයි. එය නීතියට අනුව ක්‍රියාත්මක වියයුත්තක් බව පැවසූ හෙතෙම තුවාලලත් පොලිස් පරීක්ෂකවරයා සම්බන්ධ නීතිමය කටයුත්තකදී කිනම් මුදලක් හෝ වැයකර ඔහුව නිදහස්කර ගැනීමට තම සංගමය කටයුතු කරන බව පැවසීය. කෙසේ හෝ මේවූ කලි දැනුරුඔයේ වැලි ජාවාරම සම්බන්ධ තවත් එක් සිදුවීමක් පමණක් විමට ඉඩදියයුතු නොවේ. රස්තියකපුර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කමල් අමරසිංහ මහතා රස්තියකපුර ප්‍රාදේශීය ගාසනාරක්ෂක බල මණ්ඩලයේ ලේඛකාධිකාරී තාමරම්කුලමේ ප්‍රකෘත්‍යාචාර නිමි ඇතුළු ප්‍රදේශයේ බොහෝදෙනකු ඉල්ලා සිටින්නේ එයයි. මොවුන් දෙදෙනාටද වැලි ජාවාරම්කරුවන්ගෙන් දැඩි තර්ජන එල්ලවී තිබේ. ඉකුත්දා ප්‍රදේශවාසීන් දැඩි විරෝධතාවක් සංවිධානය කරමින් කියා සිටියේද මෙම ප්‍රභූරය ගැන අපක්ෂපාතීව සොයාබලා වරදකරුවන් අත්අඩංගුවට ගන්නා ලෙසත් දැනුරුඔයේ අක්‍රමවත් නීති විරෝධී වැලි ගොඩදැමීම නවතන ලෙසත්ය.

අභිසංකයින්ගේ එදිනෙදා වේල සරිකරගත් වැලි රස්සාව අද බල පුළුවන්කාරයින්ගේ පාතාල මැරයින්ගේ සල්ලි ඉල්ලුම් බවට පත්කිරීමට ඉඩදී මේ දෙරණ අගනා දියදහර වනසා දැමීමට ඉඩදිය යුතු නොවේ. ඒ සඳහා රජයේ ඉක්මන් ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ අවශ්‍යතාව පැහැ නැඟී ඇත. වැලි ගොඩදැමීම සඳහා රජය සම්බන්ධ ආයතනයන්ට බලතලදී දේශපාලන බලාධිකාරීය නිහඬකරවීම අද දවසේ කළයුතු වැදගත් කාර්යයකි. නැතහොත් වැදගත් පරිසර පද්ධති විනාශයට අමතරව වටිනා මිනිස් ජීවිතද ජාවාරම්කරුවන්ගේ උදුල්ලට, සවලට යටවන්නට ඉඩදීම එතරම් සුභදායක තත්වයක් නොවන නිසාය. මන්ද, ජනතා නැගිටීම මේ සියල්ල පරදවාලිය හැකි බැවිනි. (පසුබිම් වාර්තා: **ආණමඩුව ටෙරන්ස් වහිගසිංහගෙනි**)

● **ජගත් කණහැරආරච්චි**
දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය
2006 අප්‍රේල් 30වන ඉරිදා

ශාල වන උයනේ පළමු පාලක හුදු ජාතිකයන් ඥාතික තවමත් ලංකාවේ

ශාල ජාතික වනෝද්‍යානයේ ඉතිහාසය සමග බැඳී ඇති අමතක කළ නොහැකි අපූරු චරිතයක් වන්නේ එහි ප්‍රථම පාලකවරයා වූ ඩී.ඊ. එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට්.

ශාල සහ අවට ප්‍රදේශය යටත්විජිත සමයේ වන සත්ව දඩයම් බිමක තත්ත්වයට පත්විය. මෙම තත්ත්වය පාලනය කිරීම සඳහා ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුකාරවරයා 1900 දී ශාල අභය භූමියක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කළේය. එහි දඩයම් කිරීම සඳහා හමිබන්නොට උප දිසාපතිවරයාගෙන් බලපත්‍රයක් ලබාගත යුතුය. 1907 දී ශාල අභය භූමියේ පාලකවරයා වශයෙන් පත්වූ එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට් 1928 දී මියයන තුරුම එහි උද්‍යාන පාලකවරයා ලෙස සේවය කළේය.

එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට් බෝයර්වරයෙකි. දකුණු අප්‍රිකාවේ වෙසෙන ලන්දේසි පරපුරට අයත් පිරිස බෝයර්වරුන් ලෙස හැඳින්වේ. 1899 සිට 1902 දක්වා කාලයේ දකුණු අප්‍රිකාවේ ට්‍රාන්ස්වාල් සහ ඔරේන්ජ්ෆ්‍රී ප්‍රාන්තවල විසූ බෝයර්වරුන් සහ මහා බ්‍රිතාන්‍ය අතර සිදුවූ යුද්ධය බෝයර් යුද්ධය ලෙස හැඳින්වේ.

එම යුද්ධයේදී අල්ලාගනු ලැබූ බෝයර් සිරකරුවෝ 5000 ක් පමණ එම යුද්ධය අවසන්වූ විට එවකට සිටි බ්‍රිතාන්‍ය රජුටත් ඉන්පසුව සිහසුනට එන රජුටත් සහ රැජිණියන්ටත් පක්ෂපාති වනබවට ප්‍රතිඥා දෙන බෝයර් සිරකරුවන්ට ආපසු දකුණු අප්‍රිකාවේ යැවීමේ වරම හිමිවිය.

බෝයර් සිරකරුවන්ගෙන් පස්දෙනෙක් එම ප්‍රතිඥාවේ ප්‍රතික්ෂේප කළහ. ඉන් එක් අයෙකු වූ ඩී.ඊ. එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට් පිවත්වීම සඳහා බ්‍රිතාන්‍ය

රජයෙන් ලැබෙන සුළු දීමනාවක් සමග හමිබන්නොටට පිටත්කර යැවීය. හමිබන්නොට ප්‍රදේශයේ කුඩා පැලක කුලී නිවෙසියකු ව සිටි ඔහු කුලී නොගෙවීමේ හේතුව මත එයින් නෙරපීමට නිවසේ අයිතිකරු 1905 දී නඩු පැවරීය.

එම නඩුව විභාග කළ උප දිසාපතිවරයා එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට් රජයෙන් ගෙවනු ලැබූ දිනකට රුපියල් 1.25 ක් වූ දීමනාව ප්‍රමාණවත් නොවන බව තීරණය කර එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට් ඉතා දුක්ඛිත ජීවිතයක් ගතකරන බැවින් ඒ පිළිබඳව රජය මැදිහත්වී කටයුතු කළයුතු බව වාර්තා කළේය.

යුද සිරකරුවෙකුට මේ ආකාරයට සැලකීම පිළිබඳ දැඩි කැළැඹීමක් ඇතිවිය. පසුව රජය විසින් 1907 දී ශාල අභය භූමියේ පාලකවරයා වශයෙන් එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට්ට පත්කරනු ලැබීය. ලංකා සිවිල් සේවයේ නිලධාරියකු ලෙස 1904 සිට 1911 දක්වා සේවය කළ ඉංග්‍රීසි ජාතිකයකු වූ ලෙනාඩ් වුල්ෆ් 1908 - 1911 දක්වා හමිබන්නොට උප දිසාපති පදවිය හෙබවීය. ශාල අභය භූමිය ඔහු යටතේ පැවති අතර එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට් එහි පාලකයා විය.

ලෙනාඩ් වුල්ෆ්ගේ ස්වයං වර්තාපදානයේ එක් කොටසක එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට්ට පිළිබඳව විස්තර රාශියක් අඩංගුවී තිබේ. වුල්ෆ් සඳහන් කරන පරිදි පක්ෂපාතිත්වය පිළිබඳ ප්‍රතිඥාවේ එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට්ට ප්‍රතික්ෂේප කළේ එකල එංගල්තයේ සිටි රජු පිළිබඳව දන්නා නමුත් ඔහුගේ අනුප්‍රාප්තිකයන් කවරහුද යන්න ගැන කිසිවක්ම ඔහු නොදන්නිසාය. වුල්ෆ්ගේම වචනවලින් කිවහොත් එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට් ලෝකයේ මුරණ්ඩුතම මිනිසුන්ගෙන් එක් අයෙකි. (එමෙන් අන්ත අඥාවන්තයෙකි) සෙලවිය හැකි කිසිවක හෝ කිසිවක් හෝ නොවීය. එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට්ගේ පෙනුම පිළිබඳව වුල්ෆ් කියන විස්තරය මෙසේය. සිහින් උස් සෘජු සිරුරකින් හෙබි එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට්ගේ හිසකෙස් සහ රුබුල රතට හුරු දඹුරු පැහැ ගත්තේය. ලාහිල් පැහැපත් කුඩා ඇස් වරින් වර දැඩි ක්‍රෝධය පිට කරමින් දිළිසුණේය.

වුල්ෆ් සඳහන් කරන පරිදි එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට් අති දක්ෂ වෙඩික්කාරයෙකි. ඉතා හොඳ හඬා යන්නෙක් සහ නිපුණ දඩයම් උපදේශකයකුද විය. ලංකාවේ කැලෑ සහ වනමං පිළිබඳව ඔහු ඉක්මන් අවබෝධයක් ලබා සිටියේය. දඩයම පිළිබඳව තමා ඔහුගෙන් බොහෝදේ ඉගෙනගත් බව වුල්ෆ් සඳහන් කරයි.

එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට් ඉතා දරුණු මිනිසකු බව දැන දැනත් තම සිතෙහි අල්පමාත්‍ර බියක් හෝ තිගැස්මක් කිසිවටෙක හට නොගන්නා එකම පුද්ගලයා ලෙස තමා දැක ඇත්තේ එංගල්ඩ්‍රොෆ්ට් බවද වුල්ෆ් පවසයි. හමිබන්නොට

වැසියන් සමඟ එංගල්වෙස්ට් යහපත් සබඳතාවක් පවත්වා නැති අතර දෙපාර්ශවය අතර දරුණු ගැටුම්ද ඇතිවී තිබුණි. එවැනි ගැටුම් පිළිබඳව තමා එංගල්වෙස්ට් සමඟ කළ වනගත සංචාරවලදීලත් අත්දැකීම්ද වුල්ෆ් සිය පොතෙහි මනාව විස්තර කොට ඇත. එංගල්වෙස්ට්ගේ සහ වුල්ෆ්ගේ සබඳතාව පෙන්වන තවත් එක් කරුණක් නම් එංගල්වෙස්ට්ට වරදේදව තිබූ නඩත්තු නඩුවක් විසඳීමට වුල්ෆ්ට සිදුවිය.

එනම් වුල්ෆ් හම්බන්තොට උපදිසාපති ධුරයට අමතරව පොලිස් මහේස්ත්‍රාත් ධුරයද දැරූ බැවින් හවස්වරුවේ උසාවියේ නඩු වරුවේ උසාවියේ නඩු විසඳීම සිදු කළේය. සිංහල කාන්තාවක් එංගල්වෙස්ට්ට වරදේදව නඩත්තු නඩුවක් පවරා ඇයගේ දරුවන්ගේ පියා එංගල්වෙස්ට් බව පවසමින් නඩත්තු නඩු ඉල්ලා සිටියාය.

මෙම නඩුව තමා ඉදිරියට කැඳවන තෙක්ම වුල්ෆ් දැන නොසිටියේය. දරුවාගේ පියා තමා නොනවත බව ඔහු කියාසිටි බැවින්, නඩුව විභාග කෙරිණ. ඔහු එම කාන්තාව සමඟ එකට පිවත්වූ බවට ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි තිබූ බවත්, දරුවා සුදු හමකින් යුතුවූ බවත් වුල්ෆ් පවසා සිටියේය.

මෙම නඩු විභාගය බැලීමට හම්බන්තොට සිංහල ජනතාව විශාල වශයෙන් රැස්වී සිටියහ. විනිශ්චයකරුවූ වුල්ෆ් වගඋත්තරකරු සමඟ එකට දඩයමේ යනබව මෙම ජනයා දැනසිටි බැවින්, කුමන් තිත්දුවක් ලැබේද යන්න ජනයා සැකකරමින් සිටිබව පැවසේ. අවසානයේදී ඉල්ලුම්කාරියගේ වාසියට නඩු තිත්දුව වුල්ෆ්, එංගල්වෙස්ට් දරුවාට නඩත්තු ගෙවිය යුතු බවට තිත්දු කළේය.

එංගල්වෙස්ට්ගේ පීච්තය තවත් යුගයක් පිළිබඳව ආර්.එල්. බ්‍රොනියර් සිය පොතෙහි මෙසේ කරුණු සඳහන් කොට ඇත.

ප්‍රථම ලෝක මහා සංග්‍රාමය කාලයේදී ලංකාව අසලට පැමිණී එමිඩන් නම් ජර්මන් නැවකට කිරීන්දේදී ලංකාව අසලට මස් සැපයූ බවට තංගල්ලේ සිටි රජයේ නිලධාරියෙකු විසින් කතාවක් ප්‍රචාරය කරන ලදී. මෙය කොළඹ සිටි හමුදා නිලධාරීන්ට දැනගන්නට ලැබුණුවිට ඔවුහු වහාම කර්නල්වරයෙකු යවා යාලදී එංගල්වෙස්ට්ට අත්අඩංගුවට ගත්තේය. එංගල්වෙස්ට්ගේ මහ රජුට පක්ෂපාත වන බවට ප්‍රතිඥාවක් නොදී සිටීම මෙහිදී එංගල්වෙස්ට්ගේ අවාසියට සිටිබව පෙනේ. තමාගේ පෞද්ගලික බඩු භාණ්ඩවල ආරක්ෂාව සඳහා කටයුතු කිරීමට හෝ නීති උපදෙස් ලබාගැනීමට හෝ ඔහුට අවස්ථාවක් නොදී මහනුවරට ගෙන ගොස් එහි හමුදා බැරැක්කයක රඳවා තැබීය.

මහනුවරදී ඔහු රඳවා සිටි ආකාරය බේදජනකය. තමාට විරුද්ධව ඇති චෝදනා විභාග කරන ලෙස ඉල්ලා එංගල්වෙස්ට්ට සිරකරුවන්නේ ඇඳුම් ඇඳීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය. මෙවැනි සිරකරුවකුට තමාගේ සාමාන්‍ය ඇඳුම් ඇඳීමට දීමට නීතිරීති වලින් ඉඩ නොමැතිබව බලධාරීහු ප්‍රකාශ කළහ. සිරකාර ඇඳුම් ප්‍රතික්ෂේප කළ එංගල්වෙස්ට් නිරාවරණ ඇඳුරු කාමරය තුළ තුන් මසක් සිරකර තැබීණි.

තුන්මස අවසානයේදී කිසිදු චෝදනාවක් හෝ නඩු විභාගයක් හෝ නොමැතිව එංගල්වෙස්ට් නිදහස් කරනලද අතර නැවතත් යාල අභය භූමියේ පාලකවරයා වශයෙන් පත් කරනලදී. එසේ වුවද සිරගතව සිටි කාලයේ ඔහු ගාරීරික සහ මානසිකවද පීඩාවට පත්වී සිටියේය. හම්බන්තොට විසූ සුප්‍රසිද්ධ නීතිඥවරයෙකු සහ දඩයම්කරුවෙකු වූ ලූෂන් පෝලියර් සමඟ එංගල්වෙස්ට් කාලයක සිට මිත්‍රකමක් පවත්වාගෙන ගොස් ඇති අතර බොහෝ අවස්ථාවලදී පොල්යර්ගෙන් උපදෙස් ලබාගෙන ඇත.

නඩු විභාගයක් නොමැතිව නිදහස් කිරීම සහ නැවත රජයේ රැකියාව ලබාදීමෙන් එංගල්වෙස්ට්ගේ නිරවද්‍යතාවය හෙළිදරව් වුවද, සිරගතව සිටි කාලයේ ඔහුගේ පෞද්ගලික බඩු බාහිරාදිය සොරකම් කොට තිබුණි. මෙසේ සිදුවූ හානි වෙනුවෙන් වන්දී ඉල්ලීමට ඔහු අදහස් කළ නමුත් එයට ඉඩක් ලැබී නැත.

නීතිඥ පෝලියර් මහතා එංගල්වෙස්ට්ගේ නිරවද්‍යතාවය තහවුරු කිරීමට උත්සාහගත් නමුත්, එංගල්වෙස්ට්ගේ පීච්ත කාලයේ එය ඉටුකර ගැනීමට අපොහොසත් විය. එසේ වුවද එමිඩන් නොකාවේ කපිතාන් වෙත පෝලියර් මහතා විසින් ඉදිරිපත් කරනලද කරුණු වලට පිළිතුරු වශයෙන් එවූ ලිපිය මගින් එම නොකාව අදාල කාලයේදී ලංකාව සමඟ සබඳතා නොපැවැත්වූ බවත්, ලංකාවෙන් මස් සපයා නොගත් බවත් තහවුරු කරගෙන ඇත.

1931දී පෝලියර් මහතාට ලැබුණු එම ලිපිය එංගල්වෙස්ට්ගේ නිරවද්‍යතාවය තහවුරු කිරීමට ගත් උත්සාහයේ ප්‍රතිඵලයක් වේ.

යාල අභය භූමියේ පාලක වශයෙන් සිටියදී අසනීපවූ එංගල්වෙස්ට් හම්බන්තොට රෝහලට ගෙන යන අතරතුරදී 1928 මාර්තු මස 25 දින අභාවප්‍රාප්ත විය. ඔහුගේ සිරුර හම්බන්තොට සුසාන භූමියෙහි වළලු ලැබූ අතර එම ස්ථානයෙහි පිහිටුවා ඇති සොහොන් ගලෙහි “අතිගරු එංගල්වෙස්ට් මහතා 1928 මාර්තු 25 දින මිය ගියා. ඔහු යාල අභය භූමියෙහි වසර 21ක් භාරකරු වශයෙන් සේවය කර ඇත. එය අනුස්මරණය කිරීම පිණිසයි” යනුවෙන් සඳහන් කොට තිබේ.

එංගල්බ්‍රෙක්ට්ට්ට් යාලදී ඇති කළු එළ ගවයෝ රංචුව සහ කුච්භරකුන් එක්ව වනගතව සැරිසරන්නට පටන් ගත්තේය. ක්‍රමයෙන් එම හරක් රංචුවේ සංඛ්‍යාව අඩුවී ඇතත්, දැනටද වල්වූ එළ ගව රංචු යාල දෙවැනි කොටසේදී දැකගත හැකිය.

එංගල්බ්‍රෙක්ගෙන් පැවතෙන්නන් තවමත් යාල ආශ්‍රිතව ජීවත්වන අතර තවත් අය දෙබරවැව, හම්බන්තොට ප්‍රදේශවලදී ජීවත් වන බවද කියති.

● **කේ.ඩී. දේවප්‍රිය**

ලංකාදීප පුවත්පත
2006 අප්‍රේල් 04වන අඟහරුවාදා

● **පාර්සරික විග්‍රහාංග - 2006, මැයි**

1. සේනාරත්න, වමින්ද
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
(අභය වැව් තාවුල්ලේ තිසා වැව් රක්ෂිතයේ
ඉසුරුමුණි විහාරය අසල අනවසර ඉදිකිරීම් වැඩි වෙයි!
ලංකා ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 මැයි 21වන ඉරිදා
2. ඒකනායක, රත්න බී.
(අනුරාධපුර ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
අභය වැව, තිසා වැව, නුවර වැව ගොඩකර හෝටල්, ගෙවල් හදැනි
සත්දින, 2006 මැයි 07වන ඉරිදා
3. මෙන්ඩිස්, කීර්ති
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
අනේ උන්ට කැරසා හඬන්නට පුළුවන් වුණානම් !
සිවමිණ, 2006 මැයි 14වන ඉරිදා
4. පින්තු, ගයාත්‍රී නදීකා
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
කැළණි ගඟ දෙගොඩ ගලා කොළඹ නගරය යටවීමේ අවදානමක් !
ලක්බිම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 මැයි 07වන ඉරිදා
5. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(පාරිසරික සංස්කාරක)
මිනිස් පහසු නිසා ශිෂ්‍රයෙන් වැනසෙන නුවරඑළියේ ජලාශ
ලක්බිම, 2006 මැයි 16වන අඟහරුවාදා
6. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(පාරිසරික සංස්කාරක)
වික්ටෝරියා ජලාශයේ වේල්ලට භානියක් වුවහොත් මහා විනාශයක්
ලක්බිම, 2006 මැයි 19වන සිකුරාදා
7. ගමගේ, කරුණාරත්න
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
නිහරුක්ගොඩ ආරිගේ ලාබදායක වී ගොවිතැන් ක්‍රමය
දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 මැයි 28වන ඉරිදා
8. දළවැල්ල, දයාරත්න
(නිදහස් ලේඛක)
කොඳුරු සමනල ලෝකය
දිනමිණ, 2006 මැයි 22වන සඳුදා
9. මහේෂ් ද සිල්වා, ක්‍රිෂ්ටි
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
බලාගාරයේ සහ අධික තෙල් මිල නිසා
නොරොච්චොලේ ධීවරයෝ අසිරුවේ
ලක්බිම, 2006 මැයි 22වන සඳුදා
10. උඩවත්ත, අමල්
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
ඇගයීමට ලක්නොවූ විසඳී කලාපීය ජෛව විවිධත්වය
දිවයින, 2006 මැයි 23වන අඟහරුවාදා

● **පාරිසරික පුවත් - 2006, මැයි**

1. හෙට්ටිආරච්චි, ෂෙල්ටන්
(නුවරඑළිය ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
නුවරඑළියේදී හෙළිවූන ජාන කොල්ලය
ඉරිදා ලංකාදීප, 2006 මැයි 28වන ඉරිදා
2. සමරසිංහ, තිලිණ
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
රන්දෙණිගල, වික්ටෝරියා වෙලි පද්ධතිය අනතුරේ
රාවය, 2006 මැයි 28වන ඉරිදා
3. සමනළ වැව ජල කාන්දුවෙන් මහජන සල්ලි
(බලපීටිය ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
කෝට් 200ක් මකර කටේ
ලක්බිම, 2006 මැයි 22වන සඳුදා
4. ලියනගේ, ජයකාන්ත
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
පටබැඳිමුල්ලේ සුළුපන්න ධීවරයන් රැකගැනීමේ වගකීම රජයටයි
ලක්බිම, 2006 මැයි 01වන සඳුදා
5. මහේෂ් ද, සිල්වා, ක්‍රිස්ටි
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
මත්ස්‍යයින්ට එරෙහි “වණ රෝගය” යළි නිස ඔසවයි
ලක්බිම, 2006 මැයි 29වන සඳුදා
6. තිලකරත්න, නිවන්ති
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
අවවාදයයි ! ඔලිවිල් කළපුවට යෑම තහනම්
දිනමිණ, 2006 මැයි
7. බණ්ඩාර, සංජීව
(නිදහස් ජනමාධ්‍යවේදී)
ආසියාවේ හොඳම යපස් නිධිය ව්‍යාපාරිකයකුට පවරල
ලක්බිම, 2006 මැයි 24වන බදාදා
8. වාරියගොඩ, වාමිණ්ද
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
සුනාමියෙන් ළිං තිස්දාකක් තවම අපවිලයි!
රැල්ල ගියාට කිවුල රැඳිලා
ටීවීර, 2006 මැයි 28වන ඉරිදා
9. විජේසේවා, කමල්
(ගාල්ල ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
උණවටුන - නික්කඩුව වෙරළ විදේශිකයන්ට
ලක්බිම, 2006 මැයි 16වන අඟහරුවාදා
10. ගනේවත්ත, ග්‍රාමී නුවන්
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
පශු සම්පත් ක්ෂේත්‍රයේ බිඳ වැටීමක්
දිවයින, 2006 මැයි 23වන අඟහරුවාදා

08

**අඟය වැව් කාමුල්ලේ නිසා වැව් රක්ෂිතයේ
ඉහුරුමුණි විහාරය අසල
අනවසර ඉදිකිරීම් වැඩිවෙයි !**

සුදෝ සුදුවට බැබළෙන කොත් කැරැල්ලේ ජායාව දියමත ලෙළ දෙයි. කොත් කැරැල්ල පහළින් පිහිටි දේවතා කොටුව හතරැස් කොටුව වෛතස ගර්භයේ වැඩි කොටසක ජායාව ජලය මතට වැටී ඇත. අඟය වැව ඉහත්තැවේ සිට බලනකල එය අපූර්ව දර්ශනයකි. සිත් පහන් කරන එම දර්ශනය ස්වර්ණමාලි සැරදුන් ගොඩනැඟි ඇතිසේය. එමඟින් වැවයි, දාගැබයි, ගමයි, පන්සලයි යන පැරණි සංකල්පය සිහි ගන්වයි. අඟය වැව හරහා හමාවන සිසිල් සුළඟින් සහ නෙතට ගැටෙන මනස්කාන්ත දර්ශනයෙන් සිත තව තවත් පහන් වෙයි. ස්වර්ණමාලි සැරදුන්ට නිරිත දෙසින් එවැනිම කොත් කැරැල්ලක සේයාව ජල තලය මතට වැටී තිබේ. එය මිරිසවැටිය දාගැබේ කොත් කැරැල්ලයි.

ක්‍රිස්තු පූර්ව 453වන වර්ෂයේදී පණ්ඩුකාභය රජු විසින් ලෝකයේ ප්‍රථම වැවවු අඟය වැව ඉදිකර තිබේ. එය මුළු ලෝකයටම වාරි ශිල්පය පිළිබඳව පාඩමක් ඉගැන්වූ වැව ලෙස හැඳින්විය හැකිය. වැව ඉදිකර දැනට වසර දෙදහස් ගණනක් ගතවී ඇතත් එය එපරිද්දෙන්ම නිරූපණව පවතී. “අඟය වැව” යනු ජාතික උරුමයක් පමණක් නොව ලෝක උරුමයක් බව අනුරාධපුර ප්‍රධාන වාරිමාර්ග ඉන්ජිනේරු ප්‍රෑන්ක් යූ පෙරේරා පවසයි.

“සමහරු මේ වැවට බසවක්කුලම කියලා කියනවා. මම නම් එහෙම කියන්නේ නැහැ. මේ තමයි අපේ උරුමය. සංස්කෘතිය. අඟය වැවෙන් තමයි අපට අවේණිකවූ වාරි ශිෂ්ටාචාරය ආරම්භ වුණේ. ඒත් අද වනවිට මේ උරුමය රැකගැනීමට කිසිවකුට උනන්දුවක් නැ. ජපානය වගේ රටක මේ වැව තිබුණානම් වැව වට්ට රන් වැටක් ගහලා. අවාසනාවකට අපේ

අයට එහෙම හැඟීමක් නැතැ. රන්වැටක් තියා කම්බි වටක්වත් ගහන්න බැට්ටෙලා තියෙනවා. මේ නිසා එක එක බලපෑම්වන්නාරයන් වැඩ අයිති කර ගැනීමට පටන් අරන්.

ජලය අක්කර අඩි 1910ක් දරන අභය වැවේ බැම්මේ දිග අඩි 3900කි. වැවේ පෝෂිත ප්‍රමාණය වර්ග සැතපුම් 3.5ක් වන අතර ජල පැහැරුම් ප්‍රදේශය අක්කර 265ක් බව කියැවේ. වැවේ ගැඹුර අඩි 15.6 වන අතර ස්වාභාවික වානකින් යුක්තය. වැව යටතේ කුඹුරු අක්කර 385ක වගා කටයුතු කරන අතර ඉන් ගොවි පවුල් සියයක පමණ ජනතාව යැපෙති. 1874දී අභය වැව රූපියල් 69591ක වියදමින් ප්‍රතිසංස්කරණය කර නොමැති බව අභය වැව භාර ඉන්ජිනේරු සහකාර ඒ.එම්.පී.කේ. අමරකෝන් පවසයි.

“මේ වෙන කොට වැව් තැවුල්ලක්, රක්ෂිතයන් අනවසර පදිංචිකරුවන්ගේ රාජධානියක් බවට පත් කරගෙන, දැනට වැව් රක්ෂිතයේ අනවසර පදිංචිකරුවන් 17දෙනෙක් ඉන්නවා. වැව් බැම්ම පාමුල කට්ටකඩුවේ අනවසර ඉදිකිරීම් කරන්න පටන්ගෙන. කොළඹ ප්‍රදේශයේ එක්තරා බොද්ධ සංවිධානයක් අභය වැව රක්ෂිත බිමේ කොටසක් අල්ලගෙන. ඒ අය ලැහැස්තියි ඒ කොටසේ භාවනා කුටි වගයක් ඉදිකරන්න. මොකද රැවන්වැලි සැය දෙස බලාගෙන භාවනා කරන්න. ඒ වැව් රක්ෂිත ඉඩම් කැබැල්ල ලබාදෙන්න කියලා. මැති ඇමතිවරුන්, දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන් වගේම උසස් හමුදා පොලිස් නිලධාරීන් අපට බලපෑම් කරනවා. භාවනා කුටි ශ්‍රී ලංකාවේ ඕනෑම තරම් තියෙනවා. ඒත් මුළු ලෝකයටම ඇත්තේ එක අභය වැවයිනේ. ඒ නිසා අපි මේ වැව මතු පරම්පරාවට ආරක්ෂා කළයුතුයි.”

අභය වැව පමණක් නොව වැවට අයිති රක්ෂිත භූමිද මතු පරම්පරාව වෙනුවෙන් ආරක්ෂා කළ යුතුය. එය සියලුදෙනාගේම වගකීමක්සේම යුතුකමකි. කෙසේ වෙතත් ඒ යුතුකම ඉටුකිරීමට අවට ගම්වැසියන්, ගොවීන් හෝ බලධාරීන් කටයුතු කර නොමැති බව එහි ගිය අපට දැක ගැනීමට හැකිවිය. දැනට වැව තුළ පදිංචිවී සිටින අනවසර පදිංචිකරුවන් නිසා වැවට එල්ලවී ඇති තර්ජනය සුළු පටු නොවේ. වැව ගොඩවීම, අපද්‍රව්‍ය එකතුවීම, ආදිය ඉන් ප්‍රධාන වේ. එහෙත් එම අනවසර පදිංචිකරුවන් ආරක්ෂා කිරීමට සමහර දේශපාලනඥයන්, බලධාරීන් කටයුතු කිරීම නිසා වාරිමාර්ග නිලධාරීහුද අපහසුතාවයට පත්වී සිටිති.

අභය වැවෙහි සමූහය වැව් බැම්ම දිගේ පුජා භූමිය හරහා දකුණු දෙසට ඉදිරියට ගිය අපට තවත් එවැනිම දර්ශනීය ජල තලයක් දැක ගැනීමට හැකිවිය. බිත්තරයක හැඩයට නිර්මාණයවී ඇති වැවේ වැඩි

ප්‍රමාණයක් වැව් බැම්මෙන් වටවී ඇත. අතිතයේදී “තිසා වාපි” ලෙස හැඳින්වූ තිසා වැව ක්‍රි.පූ. 250-210 කාලයේදී දේවානම්පියතිස්ස රජ විසින් නිර්මාණය කර ඇති බව වංසකතාවල සඳහන්වේ. අභය වැවට වඩා විශාල තිසාවැවේ ජලය අක්කර අඩි 3600ක් දරයි. පෝෂිත ප්‍රදේශය වර්ග සැතපුම් දෙකක් වන අතර බැම්මේ දිග සැතපුම් 1 අඩි 3400කි. ජල ගැඹුර අඩි 18යි අඟල් 8ක් වේ. වම සහ දකුණ වශයෙන් වාන් දෙකක් සහ සොරොව් දෙකක් තිසා වැවේ පිහිටා ඇති අතර වැවේ දියවටින් කුඹුරු අක්කර 902ක් පෝෂණය කෙරේ.

වැව් බැම්ම දිගේ අපි ඉදිරියට ගමන් කළෙමු. වානට ඔබ්බෙන් අනවසර ඉදිකිරීම් කිහිපයකි. ඒ අතරින් වැව් ජලය ගෙමිදුලට අල්ලා ඇති දෙමහල් නිවසක් අපට දක්නට ලැබිණි. එහි අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ එක්සත් ජාතික පක්ෂ කාර්යාලය පිහිටුවා ඇතිබව දක්නට ලැබෙයි. ඒ පිළිබඳව විමර්ශනය කිරීමේදී දැන ගැනීමට හැකිවූයේ එය පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී බඩ්ලිවි.පී. ඒකනායකට අයත් නිවසක් බවයි. නිවස වටා මේවන විටත් වැවේ ජලය පිරී ඇති අයුරු දක්නට ලැබිණි. ඉන් ඉදිරියට ගිය අපට දැකගැනීමට හැකිවූයේ වාන් ඇළ රක්ෂිතය අනවසර පදිංචිකරුවන්ගේ ග්‍රහණයට ගෙන ඇති අයුරයි. තිසා වැව හිටපු වැඩබලන නේවාසික කළමනාකරු ඩී.එස්. රණසිංහ පවසන්නේ 2002 මහ කන්නයේදී අනවසර පදිංචිකරුවන් එක්වී ඉවුරු වාන කඩා දැමූ බවයි.

“2002 මහ කන්නයේදී දිගටම වර්ෂාව ලැබුණා. මේ නිසා අනවසරයෙන් වැව තුළ පදිංචිවී ඉන්න අයගේ ගෙවල් වතුරට යට වුණා. දේශපාලන හයිස අරගෙන වාන අඟල් හතක් කඩා දැමීමා. පසුව ඉංජිනේරුතුමාට උපදෙස් ලැබුණා එවකට හිටපු වාරිමාර්ග ඇමැති ජයවික්‍රම පෙරේරා මහතාගෙන් හැකි ඉක්මනින් වාන හදන්න කියලා. ඊට පසුව වැවේ උපරිම ජල ධාරිතාවයක් ඇතිවන ආකාරයට වාන ප්‍රතිසංස්කරණය කළා. ඒකෙන් වුණේ තවත් අඟල් දෙකක් වාන ඉස්සුණා එකයි. ඉස්සර එක කන්නයකටවත් මදිව තිබූ ජලය දැන් ඇති, මොකද වාන ඉස්සුව නිසා.”

කෙසේ වෙතත් මේ වනවිට වැව වාන් මට්ටමට පැමිණෙන විට ඒකනායක නිවසේ යට මහල ජලයෙන් යටවන බව කියැවේ. මෙම නිසා වැව ඉහත්තාවේ අනවසරයෙන් පදිංචිකරුවන්ගේ නිවාසද ජලයෙන් යටවන බව වාර්තා වේ. මේ වනවිට තිසා වැවේ පමණක් අනවසර පදිංචිකරුවන් 67ක් බව වාරිමාර්ග අංශ පවසයි. ඒ අතර රජයේ නිලධාරීන්ගේ සහ පෞද්ගලික නිවාසද වන බව කියැවේ. වැව් රක්ෂිතයේ හෝටල් දෙකක්ද පවතී. වැව් තාවුල්ලේ ඉදිකර ඇති අනවසර පදිංචිකරුවන්ගේ වැසිකිළි අපද්‍රව්‍ය නිරතුරුවම වැවට ගලායීම නිසා නිතරම වැවේ ජලය අපිරිසිදු

තත්වයට පවතී. මෙසේ ඉදිකරන ලද අනවසර ඉදිකිරීම් බොහොමයකට එරෙහිව මධ්‍යම නුවරගම පළාතේ ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරයා විසින් නඩු පවරා තිබේ. තිසා වැවට දකුණු ඉවුරේ ඉදිකර ඇති තෙමහල් ගොඩනැගිල්ල ඉවත් කරන ලෙස මහෙස්ත්‍රාත් අධිකරණය මගින් දෙවරක් නියෝග කර ඇත. ඊට එරෙහිව අභියාචනාධිකරණයට ගිය තැනද එම නියමනයම ලැබ තිබේ. එම නියෝගයටද අභියෝග කරමින් ගොඩනැගිල්ල ඉදිකර ඇති පුද්ගලයා විසින් මහාධිකරණයේ පිහිට පතා ඇත. එසේ වැඩි බැරීම දිගේ දකුණු ඉවුර වාන පසු කරමින් ඉදිරියට ගියපසු වැඩිබැරීම පහළින් ඇති කට්ටි කඩුවේ ඉදිකළ පස් පහල් ගොඩනැගිල්ලකි. ඊට පිටුපසින් සුවිශේෂීව ඉසුරුමුණිය ගල්තලාව දක්නට ලැබේ. සාලිය අශෝකමාලා හමුවූ බවට ජනප්‍රවාදයේ එන ඉසුරුමුණිය ගල්තලාවට වර්ෂාව නොමැති නියඟ කාලයේදී භාරභාරවී පුද සත්කාර කළබවද ජනප්‍රවාදයේ පවතී. ගල් තලාවට පිටුපසින් තිසාවැව පිහිටා තිබීම නිසා එහි සුන්දරත්වය තව තවත් වැඩි කරයි.

එහෙත් අද වනවිට ඒ ඓතිහාසික බව සහ සුන්දරත්වය කෙමෙන් කෙමෙන් විනාශයට පත්වෙමින් පවතින බව එහි ගිය ඕනෑම කෙනෙකුට දැකගත හැකිය. තිසා වැව සහකාර ඉංජිනේරු ඒ.එම්.පී.කේ. අමරකෝන් පවසන්නේ වැවේ සංරක්ෂණයේ ඉදිකර ඇති එම අනවසර පස්මහල් ගොඩනැගිල්ල වනා කඩා ඉවත්කිරීමට අවශ්‍ය උපදෙස් ලබාදී ඇති බවයි.

“වැවේ කට්ටිකඩුව පුදේගයේ තමයි ඔය ගොඩනැගිල්ල හදලා තියෙන්නේ.” එහි තිබූ ගස් වගයක් ගලවලා ඉවත් කරලා තියෙනවා. මේ වනකොට අනුරාධපුර නගර සැලසුම් කමිටුවෙන්ද වැවේ ආරක්ෂා කිරීමේ කමිටුවෙන්ද වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවෙන්ද නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියෙන්ද නගර සභාවෙන්ද ඉදිකිරීම තහනම් කරලා තියෙනවා. ඉස්සර ඉසුරුමුණිය විහාරයට නැංගහම වැව හොඳට ජේනවා. අද වෙනකොට ඒ ගලටත් උඩින් ඒ ඉදිකිරීම ඉහළ ගිහිල්ලා. මෙවැනි ක්‍රියා දර්ශක කාලයක් තිස්සේ සිදුවන ඒවා, යම් යම් බලවතුන්ද මේ වාගේ අකටයුතු වැඩවලට අතහිත දෙනවා. මුලින් අනවසරයෙන් අල්ලගෙන පසුකාලීනව ඒවා නීත්‍යානුකූල කර ගන්නවා. එවැනි පුද්ගලයන්ගේ අනුග්‍රහයෙන්. මේ නිසා අපිත් දැඩි අපහසුතාවයකට ලක්වෙනවා වැව ආරක්ෂා කරගැනීමට යාමේදී. අනෙක මේ දෙස බලලා තවත් පුද්ගලයෝ වැව ආක්‍රමණය කරන්න හදනවා. අරයට මොකද කළේ. ඇයි අපිට බැරී. නීතිය නම් කාටත් පොදුයි කියලා. එනකොට අපි මොනවා කරන්නද?”

ඔහුගේ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු අප ළඟ නැතත් ඉඩම් සන්නක පනතේ ඊට විසඳුම් ඇත. එයට අදාළ නිලධාරීන් නීතිය ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

කෙසේ වෙතත් දැනට ඉසුරුමුණිය ගල්තලාව සහ එහි ඇති වෛතසයේ උස අභිබවා එහි ප්‍රෝඩන්ටය විනාශ කරමින් ඉදි කෙරෙන පස් මහල් ගොඩනැගිල්ල පිළිබඳව තොරතුරු දැනගැනීමට අපි ඉසුරුමුණිය රජමහා විහාරාධිපති මතව ශ්‍රී සුමංගල හිමියන් හමුවීමට උත්සාහ කළෙමු. එය අසාර්ථකවූ තැන 025-22 22545 දුරකථන අංකය ඔස්සේ උන් වහන්සේ සම්බන්ධ කරගැනීමට උත්සාහ කළ අතර එහිදී එම විහාරයේ විහාරාධිකාරී රූපහ විමලඤ්ඤ හිමියන් කියා සිටියේ ඒ පිළිබඳව පරීක්ෂණයක් පවත්වන බැවින් වැඩි යමක් ප්‍රකාශ කළ නොහැකි බවයි.

කෙසේ වෙතත් 2004 නොවැම්බර් 22 දින අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලයේදී පැවැති අනුරාධපුර පූජා ප්‍රදේශ ප්‍රගති සමාලෝචනයේදීද මේ පිළිබඳව සාකච්ඡාවී ඇත. එයින්ද තීරණය ඉවත් කරන ලෙසටය. මේ බව සඳහන් කරමින් 2004 සැප්තැම්බර් 06 වැනි දින අනුරාධපුර මහනගර සභාවටද විහාරාධිපති හිමියන්ටද උමප/අනු/මහස/ඉං/5/01 අංකය දරන ලිපිය මගින් දන්වා තිබේ. ඊට අමතරව 2004 සැප්තැම්බර් 01 දින ඊ/ඒ/එන්/බබ්/ඊ/එම්/96(11) දරන ලිපියෙන් අනුරාධපුර වාරිමාර්ග ඉංජිනේරුවරයාද දන්වා ඇත්තේ වහාම ඉදිකිරීම් නවතාදමන ලෙසයි. මෙම තත්වය මත එවකට සිටි කෘෂිකර්ම වාරිමාර්ග ඉඩම් සහ පශු සම්පත් ඇමැති අනුර කුමාර දිසානායක මහතා විසින්ද එම ඉදිකිරීම නවතා දමන ලෙස දන්වා ඇතැයි වාර්තාවේ. කෙසේ වෙතත් එම ඉදිකිරීම මේ වනවිටත් සිදුකරන අයුරු අපට දැකගැනීමට හැකිවිය. මෙම තත්වය මත තිසා වැවේ රක්ෂිත භූමියද රජරට රකින්න බලයට පත්ව සිටින දේශපාලකයන් සහ බලපූවන්කාරයන් එකතුවී භූක්තිවිඳීමට පටන්ගෙන ඇති අයුරු දැකගැනීමට හැකිවිය.

වැව් රක්ෂිතය

වැව් බැම්මේ උසමෙන් හතර ගුණයක් බැම්මේ පාමුල සිට ඉදිරියට ගිය තැන ඇති බිම් කොටස බැම්මේ රක්ෂිතයයි.

වැවේ වාන් මට්ටමේ සිට අඩි දෙකක් ගිය තැන ගංවතුර මට්ටමක පවතී. එම ජල මට්ටම පැහිරෙන සමෝච්ච රේඛාවේ සිට මීටර් 100ක් ගිය තැන වැවේ රක්ෂිතය පිහිටා තිබේ. (ඉඩම් පනතේ සඳහන්වේ)

කට්ටිකඩුව

වැව් බැම්ම මගින් ජලය කාන්දු වීම ස්වභාවිකය. එසේ කාන්දු වන ජලය ලවණ බවට පත්වී මතු වේ. එම ජලය වෙල් යායට ගලායාම

වැළැක්වීමට බැම්මට සමාන්තරව කැළෑ තිරුවක් තිබේ. එය කට්ටකඩුව ලෙස පැරැන්නේ හැඳින්වූහ. (පැරණි ගොවියෝ ගෙදර දොරේදී අඬ දඬ අතිවූ විට සිත සන්සුන් කරගැනීමට වැව් බැම්ම මතට පැමිණ කට්ටකඩුව දෙස බලා සිටි බවට ජනප්‍රවාදයේ සඳහන් වේ)

වැව් බැම්මේ හඳිසි නඩත්තු කටයුතුවලට අවශ්‍ය පස් ලබාගන්නේ මෙම කට්ටකඩුවෙන් බව කියැවේ.

● **වමින්නද සේනාරත්න**

ලංකා පුවත්පත
2006 මැයි 21වන ඉරිදා

● **පාරිසරික විගණාගත - 2006.ප්‍රති**

1. කරුණාරත්න, හේවා පී.
(මාතලේ ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
නකල්ස් ඉවරයි !
ලක්බිම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 ජූනි 04වන ඉරිදා
2. කුමාර විතාන ශාන්ත, පතිරණ සුනිල් ආර්. සහ
බෝගනවත්ත නිමල් එස්.
රිවස්ටන් කැලේ මැද මීටර් 600ක පාරක් ?
ඉරිදා ලංකාදීප, 2006 ජූනි 04වන ඉරිදා
3. බණ්ඩාර, සංජීව
(මොනරාගල ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
බුත්තල යපස් නිධියත් රටට අහිමි වේද?
ලක්බිම, 2006 ජූනි 07වන බදාදා
4. විජයසුන්දර, උදානි
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
මහවැලිය මොරගහකන්ද ජලාශය තැනීම අතහැර දැමීමේ අයිති?
ලක්බිම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 ජූනි 25වන ඉරිදා
5. අබේසිංහ, නිහාල් පී.
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
ලොව ප්‍රථම අභය භූමිය සුරකිමු
දිනමිණ, 2006 ජූනි 05වන සඳුදා
6. හිස්වැල්ල, ක්‍රිශාන්ත
(නිදහස් ජනමාධ්‍යවේදී)
අධිවේගී මාර්ග ඕනෑදේ? එපාද?
සත්දින, 2006 ජූනි 04වන ඉරිදා
7. කරුණානායක, සමන්මලී
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
මීදුලේ ලස්සනට වචන වැලන්ටයින් ජලාන්ටි හරිම භයානකයි
සත්දින ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 ජූනි 11වන ඉරිදා
8. විජේබණ්ඩාර, ප්‍රියාන් ආර්.
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
බලශක්ති අර්බුදය සහ ජලයේතර විසඳුම්වල භයානකකම
දිනමිණ, 2006 ජූනි 03වන අඟහරුවාදා
9. බණ්ඩාර, සීසිර කුමාර
(නිදහස් ජනමාධ්‍යවේදී)
මිරිදිය මාව සම්පතෙහි හෙට දවස පැහැබර
කරගත හැක්කේ කෙසේද?
ලංකාදීප, 2006 ජූලි 01වන සෙනසුරාදා
10. විතානාවිට්, තිලනි ගානිකා
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
මෙහෙම ගියොත්, ලඟදීම කැළුණි ගසේ වතුර විෂ වෙනවා
සත්දින, 2006 ජූනි 11වන ඉරිදා

● පාර්ලිමේන්තු වාර්තාව - 2006, ප්‍රති

1. නිලකරණ, එරික් එස්.
(නුවරඑළිය ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
කොටගල තෙත්බිම අනතුරේ
ලක්බිම, 2006 ප්‍රති 30වන සිකුරාදා
2. කරුණාරත්න, හේවා පී.
(මාතලේ දිස්ත්‍රික් ජනමාධ්‍යවේදී)
නකල්ස් වනාන්තරය උඩු යටිකුරු වීමේ අවදානමක්
ලක්බිම, 2006 ප්‍රති 02වන සිකුරාදා
3. වාමන්ද, ලලිත්
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
සංවර්ධනය කළයුතු එළවලු කුරුලු පරාදීසය
ලක්බිම, 2006 ප්‍රති 17වන සෙනසුරාදා
4. ඇන්තනී, සී. ඉග්නේසස්
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
ලබ්‍යය ජලාශය අවට අනවසර ගස් කැපීම
නතර කරන්නැයි ඉල්ලයි
ලංකාදීප, 2006 ප්‍රති 07වන බදාදා
5. විජේවීර, සජිව
(ගාල්ල විශේෂ ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
ලොවට එක්වූ අලුත් ගල්මාළු විශේෂයක්
ලංකාදීප, 2006 ප්‍රති 03වන සෙනසුරාදා

නකල්ස් ඉවරයි !

ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි කාර්මික සංවර්ධනය සහ බැඳී පවතින නකල්ස් වනාන්තරයේ යෝජිත සංරක්ෂණ කලාපය කැලවිලට කඩා විකිණීමේ ජාවාරමක් සිදුවෙමින් පවතී. කෝට්ටේ ව්‍යාපාරිකයින් සහ වන සංරක්ෂණ නිලධාරීන්ට බලපෑමක් කළ හැකි පුද්ගලයින් ගැනුම්කරුවන් බවට පත්කර ගනිමින් මෙම ජාවාරම සිදුකෙරෙන බවට තොරතුරු හෙළිවී තිබේ.

මධ්‍යම කඳුකරයේ අතිශය සංකීර්ණ සහ වටිනාකමින් ඉහළ තැනක පවතින භූ විද්‍යාත්මක කොටස වන **නකල්ස්** වනාන්තරයේ සංරක්ෂණ කලාපය තුළ සිදුවන ඉඩම් ජාවාරම නිසා බරපතල පාරිසරික හානියක ලකුණු මේ වනවිටත් විද්‍යාමාන වන බව පරිසර විද්‍යාඥයෝ පවසති. ආධුනික සත්ව සහ ශාක පිටින්ගෙන් ගහන **නකල්ස්** වනාන්තරයේ සංරක්ෂණ කලාපය තුළ සිදුවන ඉඩම් ජාවාරම ගංගා ඇළ දොළ රැසක පැවැත්මටද අහිතකර බලපෑමක් ඇතිකර තිබේ.

පෞරව විවිධත්වයෙන් **සිංහරාජයට** පමණක් දෙවැනි මෙම වනාන්තරයේ පාරිසරික සමතුලිතවය බිඳ හෙලීමටද මෙම ජාවාරම බලපා ඇතිබව **නකල්ස්** ආශ්‍රිතව පරිසර ගවේෂණ රැසක් සිදුකළ ප්‍රවීණ පරිසරවේදී **නිමල් කණහැරආරච්චි** කියයි.

නකල්ස් වනාන්තරය මහවැලියේ ජල පෝෂක ප්‍රදේශය බැවින් මෙය සංරක්ෂණ කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවයක් බවටද පත්ව තිබේ. ස්වභාවධර්මයාගේ අපුරු දායාදයක් වන **නකල්ස්** සංරක්ෂණ කලාපයේ හෙක්ටයාර් 470ක පමණ බිම් ප්‍රමාණයක් මේ වනවිට ජාවාරම්කරුවන්ගේ ග්‍රහණයට අසුවී ඇත. ඒ හේතුවෙන් ගෙන බිම් ප්‍රමාණය ජාවාරම්කරුවන්ගෙන් යළි අත්පත්කර ගැනීමේ ප්‍රමාදය **නකල්ස්** පරිසර සංවේදී කලාපය තුළ පරිසර අගනිගාම් ක්‍රියාවන් උත්සන්න වීමට හේතුවී තිබේ.

දෙදහස් දෙකේ මැයි 05වන දින අංක 1130/22 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් මෙම ප්‍රදේශය සංරක්ෂණ කලාපයක් බවට පත්කර ඇති නමුත් **නකල්ස්** වනාන්තරය ආරක්ෂා කරගැනීමේ වගකීම ඇති ආයතනවල දුර්වලතා සහ මන්දෝත්සාහිතව ඉඩම් ජාවාරමට වක්‍රව දායකත්වය ලබාදී ඇතිබව පරිසරවේදීන් පෙන්වා දෙති. ඇත සිට බලන්නෙකුට මෙලවූ අතක ඇතිලි පිහිටා ඇති ආකාරයට මෙම කඳු පන්තිය දෘශ්‍යමානවීම නිසා එය **නකල්ස්** කඳු වැටිය ලෙසද උස් කඳු මුදුන් මිදුමින් වැසි දුමින් බරවීම නිසා දුම්බර කඳු වැටිය නමින්ද හැඳින්වන කඳුකරයේ පිහිටි මෙම වනාන්තරය සංරක්ෂණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ක්‍රි.ව. 1873 සිටම ඇතිවී තිබූ බවට සාධක තිබේ.

1873දී යෝජිත සංරක්ෂණ කලාපයට මුහුදු මට්ටමේ සිට අඩි 5000න් ඉහළ ප්‍රදේශය ඇතුළත් වියයුතු බවට යෝජනා කළත් එය යම් යම් බලපෑම් නිසාම 1991දී මීටර් 3500 දක්වා වැඩිවී ඇත. **නකල්ස්** සංරක්ෂණය කිරීමේ පළමු කළමනාකරණ සැලැස්මද මෙම වර්ෂයේදී ක්‍රියාත්මක කළ අතර එහිදී සංරක්ෂණ කලාපයේ මායිම් සලකුණු කිරීම සිදුවිය. මෙහිදී සංරක්ෂණ කලාපයට අයත් වන පොද්ගලික ඉඩම් හෙක්ටයාර් 470ක්ද හඳුනාගත් අතර ඒවා හත්තැදෙනකුට අයත් බව හෙළිවිය.

මෙම ඉඩම්වල පිහිටීම සහ නකල්ස් පරිසර සංවේදී කලාපය අතර ඇති සමීප සබඳතාවය නිසා වන්දි ලබාදීමෙන් අනතුරුව ඉඩම් හිමියන් ඉවත්කිරීමට සහ එතෙක් ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීම තහනම් කිරීමට තීරණය කරනලදී. එහෙත් මේ වනතුරුත් පොද්ගලික ඉඩම් සඳහා වන්දි ලබාදීමට නොහැකිවීම නකල්ස් සංරක්ෂණ කලාපය කැබලිවලට කැඩී වෙන්දේසි වීමට හේතුකාරකයක්වී තිබේ.

මෙම ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ තහනමක් පනවා තිබියදීත් ඉඩම් හිමියන් විසින් ගොඩනැගිලි හතරක් ඉදිකර තිබේ. එමෙන්ම ඉඩම් හිමියන් විසින් දුර බැහැර එමෙන්ම රජයේ ඉහළ නිලධාරීන්ට බලපෑමක් කළ හැකි පුද්ගලයින්ට ඉඩම් විකිණීම මේ වනවිට ආරම්භ කර ඇත.

නුවරඑළිය වැනි සිතල කාලගුණික රටාවක් ඇති මෙය බොහෝ අයගේ සිත්ගත් ප්‍රදේශයක් බවට පත්වීම ඉඩම් ජාවාරම්කරුවන්ට රැකුලක්වී තිබේ.

නමුත් අද වනවිට මේ සුන්දරත්වය විනාශ කරමින් ඩෝසර් වැනි යන්ත්‍ර යොදා මාර්ග ඉදිකිරීම ඇරඹී තිබේ. තවත් පිරිසක් කැලෑ එළිකිරීමේ යෙදී සිටිති.

නමුත් වඩාත්ම කනගාටුවට කරුණක්වී තිබෙන්නේ පරිසර හෝ වෙනත් ස්වේච්ඡා සංවිධාන පිහිටුවා ගත් අවට පදිංචිවී සිටින්නන් මෙන්ම නකල්ස් පරිසරයේ ගුණ ගායනා කළ මහා පුඤ්ඤියන්ගේ සිතන පිරිසක්ද මෙම ජාවාරම පසුපස සිටීමයි.

උතුරු මැද සහ නැගෙනහිර පළාතට ජලය සපයන ගංගා ඇළ දොළ රැසක ජල මූලාශ්‍රය මෙම කලාපය බැවින් දැනට ක්‍රියාත්මක වන ඉඩම් ජාවාරම නිසා එම ජල මූලාශ්‍ර සියල්ල සිඳියාමේ අවදානමක්ද තිබේ.

තෙල්ගමුව ඔය, ගිලි ඔය, දුවිලි ඇල්ල, වැද්දා පැණි ඇල්ල වැනි ජල මූලාශ්‍රයන් මෙන්ම **නකල්ස්** වනාන්තර ප්‍රදේශයට පමණක් ආවේනික සත්ව සහ ශාක විශේෂ රැසක පැවැත්මට අහිතකර අන්දමේ බලපෑමක් ඇතිකරන මෙම ක්‍රියාව වනාම වලකාගැනීමේ අවශ්‍යතාවය මේ වනවිට උදාවී තිබේ. ඒ සඳහා යෝජනා සංකල්පනා ඉදිරිපත් කිරීම එලක් නොවනු ඇත. කළයුත්තේ **නකල්ස්** රක්ෂණ කලාපය ලෙසට මායිම් සලකුණු කළ ප්‍රදේශය තුළ ඇති පොද්ගලික ඉඩම් සඳහා වනාම වන්දි ලබාදී ඉඩම් හිමියන් ඉවත් කිරීමයි.

රජයේ වනාන්තර ආරක්ෂා කරගැනීම සඳහා පනවා ඇති වන **ආඥාපනත** අභියෝගයට ලක්කරන ඉඩම් ජාවාරම පසුපස අවට පදිංචිකරුවන් කිපදෙනෙක්, ඉඩම් හිමියෝ ඇත. ඇතැම් රාජ්‍ය නිලධාරීන්ද සිටිති. රටක් පෝෂණය කරන **නකල්ස්** පරිසර පද්ධතිය අඩු ලත්සුවකට තබා තම මඩය තරකර ගැනීමේ උත්සාහයක යෙදී ඇති මෙම පුද්ගලයන්ට එරෙහිව නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රමාදයක්ද ඇතිබවක්ද දක්නට ඇත.

ආසන්නම ඉඩම් ගනුදෙනුවට අදාළව වන සංරක්ෂණ නිලධාරීන් විසින් රත්තොට පොලිසිය කළ පැමිණිල්ල පිළිබඳව ක්‍රියාත්මකවීමේ ප්‍රමාදය ඊට කදිම නිදසුනකි. ඩෝසර් යොදා වතුයායක් මැදින් සහ සංරක්ෂණ කලාපය තුළ මාර්ගයක් ඉදිකිරීම වනාම වළකාගැනීම අරමුණුකොට එම පැමිණිල්ල ඉදිරිපත්ව තිබුණද ඒ සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාත්මකවීමේ ප්‍රමාදය තම අප්‍රසාදයට හේතුවූ බව ප්‍රවීණ පරිසරවේදී **තිමල් කණහැරආරච්චි** කියයි.

“මෙම ඉඩම් සම්බන්ධයෙන් වන ආඥා පනත යටතේ ක්‍රියා කිරීමේ ගැටලුවක් තියෙනවා. වන ආඥා පනත අනුව කටයුතු කළහැකි වන්නේ රජයේ ඉඩම් සම්බන්ධයෙන් පමණයි. මෙම ඉඩම් අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයක් මගින් පවරාගෙන තිබුණත් වන්දි ගෙවීමේ ප්‍රමාදයක් තිබෙනවා.

වන්දි ගෙවීම අවසන් කළානම් මේ ගැටලුවක් නැහැ. නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට පසුබට වෙන්නේ නැ. ඒත් මේ වනවිටත් නකල්ස් වනාන්තරය ලෝක උරුමයක් ලෙස නම්කර සංරක්ෂණය කිරීමට යෝජනාවී තිබෙනවා.

ඊට අමරතව නකල්ස් පරිසර පද්ධතිය අපේ රටේ කාලගුණය, දේශගුණය සහ පාරිසරික පැවැත්මට දැඩි බලපෑමක් කරනවා. මේ නිසා පිවිස පරිත්‍යාගයෙන් වුවද මෙම කලාපය ආරක්ෂා කරගැනීමේ වගකීම අපි නිලධාරීන්ට වගේම අවට ගම්වාසීන් සහ පරිසර සංවිධානවලටද තිබෙනවා.” මාතලේ දිසා වන නිලධාරී **චල්.ඒ. දිසානායක** පැවැසිය.

පිටවන පතන සහ පුංචි ලෝකාන්තය වැනි පරිසර පද්ධතීන්ද නකල්ස් සංරක්ෂණ කලාපයට අයත්වන අතර මෙම ඉඩම් ජාවාරම එම පරිසර පද්ධතීන්වල පැවැත්මට දැඩි ලෙස අහිතකර තත්ත්වයක් ඇතිකර තිබේ.

මේ වනවිට ලෝක උරුම වනාන්තරයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කර ගැනීමේ යෝජනාව යුනෙස්කෝ සංවිධානයට යොමුකර තිබේ.

කලාපයට අයත් ඉඩම්වල සංවර්ධනය කිරීමේ ඉඩම් ජාවාරම නිසා නකල්ස් පිළිබඳ සියලු බලාපොරොත්තු බිඳ වැටීමේ අවදානමක්ද තිබේ.

- **හේවා පී. කරුණාරත්න - මාතලේ**
ලක්බිම ඉරිදා සංග්‍රහය පුවත්පත
2006 ජූනි 04වන ඉරිදා

ඊවස්ටන් කැලේ මැද මීටර් 600ක පාරක්?

ඊවස්ටන් යනු දුම්බර කඳුයායේ සුවිශේෂී පරිසර පද්ධතියකි. කළුන් වනසාල් වගාකිරීම සඳහා කපා විනය කෙරුණු දුම්බර කඳු යායෙන් දැන් වනසාල් ඉවත් කරමින් සංරක්ෂණය කරන්නේ මේ පරිසර පද්ධතිය සතු සුවිශේෂී බව නිසාමය.

එහෙත් පසුගිය දිනවල මේ සුවිශේෂී පරිසර පද්ධතිය මැදින් පාරක් කපා තිබේ. ඒ පුවත අසන්නට ලැබුණු සැනින් අපි දුම්බර කඳුකරයේ ඊවස්ටන් බලා ගියෙමු.

මීදුම් රොඩුව පිග්මි (කුරු) වනරොදු වසාගන්නට තනද්දී අපි දුම්බර වනපෙතට ඇතුළු වීමු. එහෙත් පාරක් කැපූ තැනක් සොයාගැනීම උගතට විය.

බැරීම තැන අපි කිහිපදෙනෙකුගෙන්ම “කපන පාර” ගැන විමසුවෙමු.

“සම්ප්‍රේෂණ කුළුණක් පහළින් පුංචි අඩිපාරක් වගේ එකක් ඇති ඒක දිගේ යනකොට පාර කපපු තැන හම්බවෙයි.”

එක් පුද්ගලයකුගෙන් අපට පිළිතුරු ලැබිණි.

අපි වනාන්තරය වෙත යොමුවුණු අඩි පාර සොයා ගියේ වාහන රෝද දෙකක් වනාන්තරය වෙත ඇදුණු සලකුණු අපට පෙනිණි. අපි ඒ රෝද පාරවල් දිගේ මීටර් පනහක පමණ දුරක් ගමන් කළෙමු. වම් අත පැත්තට කැපුණු අලුත්ම පාර අපට දක්නට ලැබුණේ එතැනදීය.

වතුරු බැස යෑමට කපන ලද කාණුවක්ද සහිත ඒ පාටේ ක්‍රමානුකූල බවක් දක්නට ලැබිණි. ඒක පසෙක පෙරලා දමනලද විවිධ ප්‍රමාණවල ගල් රැසකි. තවත් තැනක කපාදැමූ බට ඇතුය.

පාටේ ක්‍රමානුකූල බව දෙස බලමින් ඉදිරියට යන අපිට හමුවූයේ ගල් දමා තැබූ කොටසකි. එකත් එකටම එතැන වගුරක්සේ මඩවි තිබෙනන්ට ඇත. ගල් දමා තලා ඇත්තේ ඒ නිසාය.

මේ අයුරින් නිමවන ලද පාටේ දිග මීටර් 600ක් පමණ වේ. අපි පාර කෙළවරටම ගියෙමු. පාර අවසානයේදී අපට දක්නට ලැබුණේ පහළ මිටියාවතයි. ආලෝකය බැබලමින් තිබුණු මනිසංගනය හසලක වැනි පෙදෙසේය. ඊවර්ස්ටන් වල පාරවල් කැපීමට ඉඩක් නැතිබව අපි අසා ඇත්තෙමු. එනසාල් වගාවන් තහනම් කර ඇති නකල්ස් වනයේ පාරවල් කපන්නට කොහෙන් නම් ඉඩක් ඇද්දැයි අපි කල්පනා කළෙමු. එනිසාම මේ පාර “තහනම්” පාරකි.

මේ තහනම් පාටේ පායාරූප ගත් අපි ඊළඟට ගියේ මාතලේ දිසා වන අඩවි නිලධාරී හමුවීමටය. රාත්‍රි අටට පමණ අප ඔහුගේ කාර්යාලයට යනවිටත් ඔහු කිසියම් රාජකාරියක යෙදී සිටියේය. එල්.ඒ. දිසානායක නම් වන ඔහුගෙන් ඊවර්ස්ටන් වන අඩවියේ තහනම් පාටේ වංචුං විමසුවෙමු.

“ඔය පාර කපන බව දැනගෙන තියෙන්නේ මාතලේ දෙවැනි මහත්තයා කේ.පී. සුමතිපාල” දිසානායක කිවේය.

ඉතික්ඛිති සුමතිපාල අප හමුවට පැමිණියේය. මේ තහනම් පාර කපන්නට හදන මොහොතේ ඔහු සිටියේ ඊවර්ස්ටන් වලය.

“එවෙලේම මම ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණයකට ලග්ගලට යමින් හිටියේ. ඊවර්ස්ටන්වල ලොරියකින් බුල්ඩෝසරයක් බාන නිසා පාර අවහිරවෙලා තිබ්බා. පාර ක්ලියර් වෙනතුරු අපි අපේ වාහනේ නතර කරගෙන හිටියා.

බිමට බාපු බුල්ඩෝසර් එක කැලේට ඇතුල් වුණා.

ඒත් කැලේට බුල්ඩෝසරයක් ඇතුල් වෙන්නේ මොකටද කියලා මං බැහැල ගිහින් ඇහුවා.

“පාරක් කපන්න”

බුල්ඩෝසර් එක අරගෙන ගිය මනුස්සයා කිව්වා.

“කොහෙද?”

“කැලේ මැද්දේ නෝනා කෙනෙක් ඉඩමක් අරන් ඒ ඉඩමට එන්නයි පාර කපන්නේ.”

“මේ කැලේ රක්ෂිතයක්”

ඒ නිසා පාරවල් කපන්න තහනම්. මං බුල්ඩෝසරේ ඊයැදුරට කිව්වා.

“නෝන මහත්තයා කැලේ ඇතුලේ ඉන්නවා. සර්... කරුණාකරලා එයාට කියනවද? කියලා බුල්ඩෝසරේ ඊයැදුරා කිව්වා.

මම කැලේට යනකොට නෝනා කෙනෙක් හිටියා. මම එයාගේ ප්‍රභට ගිහින් කිව්වා නකල්ස් කියන්නේ රක්ෂිතයක්. ඒ නිසා පාරවල් කපන්න ඉඩදෙන්න බැහැ කියලා.

පස්සේ ඉලුක්කුඹුර වන නිලධාරී කාර්යාලයේ නිලධාරීන් දෙන්නෙකුට කිව්වා ඊවර්ස්ටන් ගිහින් පාර කපන එක නතර කරවන්න කියලා.

මම ලග්ගල ගිහින් ඉක්මණටම ඊවර්ස්ටන් වලට ආවා. ඒ එනකොට පාර කැපිලි නතර කරලා තිබුණා. ඒත් අර නෝනා කිව්වා බුල්ඩෝසර් එක ගේන්න රැපියල් විසිදාහකට වැඩියෙන් වියදම් වුණු නිසා ඒ වියදම දන්නොත් පාර කැපීම නතර කරන්නම් කියලයි.

නමුත් අපි ඉල්ලා සිටියා දවස් තුනකට පාර කැපීම නතර කරන්න කියලා. අවශ්‍ය උපදෙස් ඉහළින් ලබාගන්නා තුරු.

එවිට අර කාන්තාව කිව්වේ පාරක් කැපීම සඳහා අදාළ වන්නෙත් අවසර ලබාගත් බවයි. මේ ප්‍රදේශය අයිති එකී වතුයායටයි. නමුත් වතුයායේ මේ ඉඩම් රජයට පවරාගැනීමට සැලැස්මක් තියෙනවා. නකල්ස් සංරක්ෂිත ව්‍යාපෘතිය යටතේ බොහෝ ඉඩම් පවරා ගැනීමටයි යන්නේ. මම මේ තත්ත්වය අර කාන්තාවට කිව්වත් ඇය කිව්වේ අවුරුදු පහළොවක් තිස්සේ තවමත් මේ ඉඩම් රක්ෂිතයක් ලෙස ප්‍රකාශ කර නැතිබවයි.

කොහොම වුණත් අපි වත්තට ගියා. ඒත් අප යනවිට වන්නේ මහත්තයා හිටියේ නෑ.

කොහොම හරි අපි සෙනසුරාදාත් ඊවර්ස්ටන් ගිහින් පාර කපන්න ඉඩනොදී උන්නා. නමුත් 7වැනි ඉරිදා ඔවුන් පාර කපා තිබුණා.

සුමතිපාල මේ තහනම් පාර කැපීමේ ව්‍යාපෘතිය නතර කිරීමට ගත් අපමණ වෙහෙස ගැන පැවසුවේය.

කෙසේවෙතත් 8වැනි සඳුදා වනවිට ඊවර්ස්ටන් වන මැද ගුරු පාරක් කපා තිබිණි. මේ පාර කැපීම පිළිබඳව මාතලේ දිසා වන අඩවි නිලධාරී දිසානායක ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවට දන්වා යැව්වේය.

මේ පෙදෙස යම් වත්තකට පවරාදී ඇති බැවින් ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවට ඒ සම්බන්ධයෙන් කිසිවක් කළ නොහැකි බව දන්වා එවා තිබිණි. මේ පෙදෙස නකල්ස් සංරක්ෂණ ව්‍යාපෘතියට පවරා ගැනීමට නියමිතයි. ඒත් තවමත් මේ ඉඩම් අත්පත් කරගෙන නැහැ. ඒ නිසා වන ආඥා පනත යටතේ අපට කටයුතු කරන්න බැහැ. ඒ නිසා අපි මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියට මේ පාර ගැන දැනුම් දුන්නා. මේ සම්බන්ධයෙන් වැඩිදුර කටයුතු කිරීමේ බලය තියෙන්නේ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියටයි දිසානායක පැවසුවේය.

මේ පාර නිසා ඊවර්ස්ටන් පෙදෙසේ නකල්ස් වනාන්තරයේත් පරිසර වනාන්තරයේත් පරිසරයට හානියක් වෙතැයි මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියට හැඟේදැයි අප නොදනිමු.

එහෙත් නකල්ස් යනු ප්‍රදේශයෙන් ප්‍රදේශයට විවිධ දේශගුණ පද්ධති සහිත පෙදෙසකි. වර්ග කිලෝමීටර් 160ක් වන නකල්ස් වනය නුවර සහ මාතලේ දිස්ත්‍රික් වලට අයත්ය. හින් ගඟ, කළු ගඟ සහ හුළු ගඟ අතරේ පිහිටි මේ වනාන්තරයට වසරකට මිලිටර් 2500 පටන් මිලිටර් 5080 දක්වා වන වර්ෂාපතනයක් ලැබේ. රටේ විවිධ පෙදෙස් වලින් මුහුදට වැටෙන ගංගා රැසකට වතුර සපයන්නේ මේ නකල්ස් වනාන්තරයයි.

මුළු භූමියෙන් සියයට 63ක ප්‍රදේශයක් පුරා ස්වභාවික වනාන්තර සහිත නකල්ස්හි ජෛව විවිධත්වයද බෙහෙවින්ම ඉහළය. ක්ෂීරපායී සත්ව විශේෂ 37ක්, උභය ජීවී විශේෂ 20ක්, උරග විශේෂ 53ක්, ආක්‍රමණීය වංශික විශේෂ 60ක්, මත්ස්‍ය විශේෂ 28ක් සහ පක්ෂී විශේෂ 128ක් ජීවත් වන නකල්ස් වනයේ ගාක විශේෂ 288ක්ද තිබේ.

එබැවින් මේ වනාන්තරයේ හැම බිම් අභලකම සුවිශේෂ වටිනාකමක් තිබේ.

මේ ඉඩම් නකල්ස් රක්ෂිතයට පවරා ගැනීමට ප්‍රමාද කරන්නේ ඇයි? අපි මේ ප්‍රශ්නය මාතලේ දිසා වන අඩවි නිලධාරී දිසානායකට යොමු කළෙමු.

“මාතලේ ප්‍රදේශයේ අක්කර 470ක් නකල්ස් සංරක්ෂිත ප්‍රදේශ ලෙස පවරා ගැනීමට නියමිතව තිබෙනවා. මිනින්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල සහ වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විටින් විට මේ පවරා ගැනීමේ වැඩසටහන් ප්‍රගතිය පිළිබඳ සාකච්ඡා කරනවා. එහෙත් පසුගිය කාලෙදී මේ වැඩසටහන අඩපණ වුණා. එය ක්‍රමවත් කර අදාළ ඉඩම් කට්ටි නකල්ස් රක්ෂිතයට පවරා ගැනීමේ කටයුතු ඉක්මන් කිරීමට අපි වෙහෙසෙනවා. මේ ඉඩම් නකල්ස් රක්ෂිතයට පවරා ගැනීමේ වැදගත්කම ඇමතිතුමාට පෙන්වා දෙනවා” තත්ත්වය එසේය.

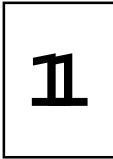
● **ගාන්ත කුමාර විතාන, සුනිල් ආර්. පතිරණ, නිමල් ඇස්. බෝගහවත්ත**
ඉරිදා ලංකාදීප පුවත්පත
2006 ජූනි 04වන ඉරිදා

● **පාරිසරික විශේෂාංග - 2006.පුලි**

1. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(පාරිසරික සංස්කාරක)
අනතුරු හඟවන කඳුරකර ජලාග
ලක්විම, 2006 පුලි 29වන සෙනසුරාදා
2. අමරසිංහ, කනනානා
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
ගිලිමුල්ලේ වරුන්ගේ යෝජිත රක්ෂිත වනාන්තරය අවදානමේ
ලක්විම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 පුලි 30වන ඉරිදා
3. ලොකුසේවා, සඳුරුවන්
(නිදහස් ලේඛක)
පොල්ලොබැඳිදො චැප්පන්ගේ දුක් ගින්දර
රිපිට්, 2006 පුලි 02වන ඉරිදා
4. සමරපිටු, මහාචාර්ය රොහාන්
(නිදහස් ලේඛක)
අධිවේගී මාර්ගයන් තොට යකුට යාවිදෝ
රාවය, 2006 පුලි 02වන ඉරිදා
5. ගුණතිලක, ටිකිරි සේරත්
(නිදහස් ලේඛක)
මෙරට ගහකොළට පෙම් බැඳී සුදු දොස්තර
දිවයින, 2006 පුලි 12වන බදාදා
6. ඔසුමොට්ටල තිරණ හේතුවෙන් වළට වැටුණු සිනි කර්මාන්තය
ඉරිදා ලංකාදීප, 2006 පුලි 02වන ඉරිදා
7. රාජනායක, එස්.ඩී.
(ගම්පොළ විශේෂ ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
කොත්මලේ බිය පිටේ
ලක්විම, 2006 පුලි 13වන බ්‍රහස්පතින්දා
8. රන්වැල්ල, නයනක
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
බුත්තල වනසන යකඩ කොල්ලය
රිපිට්, 2006 පුලි 09වන ඉරිදා
9. එදිරිසූරිය, අසුන්තා
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
දින දින උස යන ශ්‍රී ලංකාවේ එකම කන්ද?
ලංකාදීප, 2006 පුලි 16වන ඉරිදා
10. අමරසිංහ, හේම ශ්‍රී
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
සෙන්ටි ක්ලේයාර් මිය යන්න සුභයි
සත්දින, 2006 පුලි 02වන ඉරිදා
11. සේනාරත්න, බෙනාරි කැලුම්
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
මහ පාරේ ඉපදුණු මහපාරේ හැඳෙන පුංචි වැඩිහිටියෝ
සත්දින, 2006 පුලි 30වන ඉරිදා
12. බණ්ඩාර චතුර ගිතනාත් සහ අත්තනායක ප්‍රහාන්
(නිදහස් ලේඛක)
යුද්ධයෙන් බැටකන වනාන්තර
දිනමිණ, 2006 පුලි 17වන සඳුදා

● **පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති - 2006.පුලි**

1. ඉබ්බාගමුව විශේෂ
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
මහා පරිමාණයේ ගල් වැඩ පොළක් නිසා බෝගමුවකන්ද
නායයැමේ අවදානමක
දිනමිණ, 2006 පුලි 06වන බ්‍රහස්පතින්දා
2. ඉලංගතිලක, ගාමිණී බණ්ඩාර
(මස්කෙලිය ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
සිරිපා රක්ෂිතයේ ගල් පර්වතයක් කඩා වැටී උමං මහක් මතු වෙයි
ලංකාදීප, 2006 පුලි 07වන සිකුරාදා
3. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(පාරිසරික සංස්කාරක)
කොත්මලේ වේල්ල පැලීම අනතුරුදායකයි
ලක්විම, 2006 පුලි 10වන සඳුදා
4. කහගල්ල, සුනිල්
(යාපහුව ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
වයඹ “මයිටා” උවදුර පැතිරී පොල් වලදාව හොඳටම අඩුවෙයි
ලංකාදීප, 2006 පුලි 18වන අඟහරුවාදා
5. රාමනායක ඉන්දිකා(ආණමඩුව), ප්‍රනාන්දු ක්‍රිස්පිල්(කොට්ටකවිවිය),
තිරාන් ප්‍රියංකර සහ පද්මා කුමාරි(ගල්පිටිය)
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදීන්)
වනාතවිල්ලුව රක්ෂිතයේ රහසිගත කර්මාන්ත ශාලාවක්
ලංකාදීප, 2006 පුලි 14වන සිකුරාදා
6. වන්දුසේන, ගාමිණී
(කටුගස්තොට සමූහ - ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදීන්)
ලංකාවේ හු විද්‍යාත්මක වෙනස්වීම් තුළින්
බනිප නිධි පහළවීමේ ලක්ෂණ
දිනමිණ, 2006 පුලි 08වන සෙනසුරාදා

අනතුරු හඟවන කඳුකර ජලාශ

කඳුකර ජලාශ ආශ්‍රිත භූමි ප්‍රදේශයන්හි භූ ක්‍රියාවලීන් සිදුවීමේ වනවිට ක්‍රමයෙන් වර්ධනයවී ඇත. මෙම භූ ක්‍රියාවලීන් හමුවේ කොත්මලේ, වික්ටෝරියා සහ රන්දෙණියල යන ජලාශ පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීම ඉතා වැදගත් බව හන්තාන මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ, ජ්‍යෙෂ්ඨ විද්‍යාඥ, මහාචාර්ය විල්බට් කෙහෙල්පන්නල පවසයි. භූ ක්‍රියාවලීන් හමුවේ ඉහත ජලාශවලට ඇතිවන බලපෑම පිළිබඳව මහාචාර්ය විල්බට් කෙහෙල්පන්නල සමග අපි සාකච්ඡා කළෙමු.

භූ විද්‍යාත්මක වශයෙන් ගත් කල ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රාග් කේම්බ්‍රීය යුගයට (Precambrian) (අවුරුදු දස ලක්ෂ පන්සියයකට පෙර කාලය) අයත් වන පෘතුවි කබොලේ කොටසකි. එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකාව ගොන්ඩ්‍වනාලන්තයෙන් (Gondwanaland) වෙන්වූ කොටසකි. ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රාග් කේම්බ්‍රීය යුගයේදී, එනම් දැනට අවුරුදු මිලියන 610ත් 550ත් අතර කාලයේදී, එවකට පැවති භූතල (Plates) තුනක ගැටීමක් නිසා ඇතිවූ මහද්වීපයෙන් වෙන්වී ආ කැබැල්ලක් බව හන්තාන මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ භූ විද්‍යාඥ මහාචාර්ය විල්බට් කෙහෙල්පන්නල විසින් සිදුකරන ලද අධ්‍යයනයන් වලදී තහවුරුවී ඇත.

මෙම තලගැටීම අවස්ථා දෙකකදී සිදුවී ඇති බව මහාචාර්ය කෙහෙල්පන්නල මහතාගේ පර්යේෂණවලදී තහවුරුවී ඇත. ලංකාවේ බටහිරට පිහිටි “වන්හි සංකීර්ණයද” (Wanni Complex) , මධ්‍යම ප්‍රදේශයේ පිහිටි “උස්බිම් සංකීර්ණයද” (Highland Complex) සහ නැගෙනහිරට

පිහිටි “විජයානු සංකීර්ණය” (Vijayan Complex) ඉහත සඳහන් භූ තල තුනෙන් කැඩී ආ කොටස්ය. මෙම කොටස් එකිනෙකට බද්ධවී ඇති ස්ථාන දෙක දැනට අවුරුදු මිලියන 550කට වඩා වයසැති තල මායිම් දෙකක ගැඹුරු කොටස්ය.

“උස් කඳු සංකීර්ණය”, “විජයානු සංකීර්ණය” අතර මායිම සහ “වන්හි සංකීර්ණය” සහ උස්කඳු සංකීර්ණය අතර මායිම ඇතුළත් විසින් පැරුම් ලෙස හඳුන්වනු ලැබුවද, ඒවා දිගේ පැරුම් ඇතිවී නොමැත. මෙයට හේතුව වන්නේ මෙම මායිම් එවකට පොළො මතුපිට සිට ක්ලෝමීටර් තිහක් හතළිහක් පමණ ගැඹුරින්, ඉතා අධික උෂ්ණත්ව සහ පීඩන යටතේ ඇතිවූ නිසාවෙනි. මෙම තත්ත්වය යටතේ සිදුවූ භූ තල ගැටීම මගින් මෙවැනි ගැඹුරකදී පැරුම් ඇති නොවන අතර ඒ වෙනුවට ඇති වන්නේ “ව්‍යාකෘත කලාප” (Shear Zones) නම් වේ. මෙසේ අධික උෂ්ණත්වය සහ පීඩන යටතේ ඉතා ගැඹුරින් ඇතිව “(ව්‍යාකෘත කලාප)” (Shear Zones) පැරුම් කලාප නොවන අතර, දැන් ඒවා අක්‍රියවී ඒවා විශේෂ පාෂාණ වර්ගවලින් සමන්විතව ඇත.

දැනට අවුරුදු මිලියන 18කට පමණ ඉහතදී ඉන්දියාව, ලංකාව සහ ඕස්ට්‍රේලියාව අන්තර්ගත භූ තලය යම් වෙනස්වීමකට භාජනය විය. මෙහිදී සිදුවූයේ ලංකාවට දකුණු දෙසින් ඕස්ට්‍රේලියාවත්, ලංකාවත් අතර ඇඳුන් තල මායිමක් නිර්මාණය වීම ආරම්භ වීමයි. මෙසේ ඉන්දියානු සාගරය පිහිටි කලාපයේ භූ තලවල වලනයේ යම් වෙනස්කමක් සිදුවූ අතර දැනට අවුරුදු මිලියන 7.5ත් 8ත් අතර කාලයේදී ඉහත තල මායිම ඉතා සක්‍රීය තත්ත්වයට පත්විය.

එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඉන්දියානු සාගරයේත්, ලංකාවේත් නව භූ පැරුම් සහ විභේද ඇතිවූ අතර, කලින් නිර්මාණය වී තිබූ (අවුරුදු මිලියන 130කදී පමණ ඇතිවූ) පැරුම්ද සක්‍රීය විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ලංකාව තුළ පෘථිවි පෘෂ්ඨයට ආසන්නයේ භූ පැරුම් සහ විභේදන විශාල ප්‍රමාණයක් ඇතිවූ බව මහාචාර්ය කෙහෙල්පන්නල මහතාගේ පර්යේෂණ වලින් හෙළිදරව් වී ඇත.

ලංකාව තුළ සහ ලංකාව අවට සිදුවන භූමිකම්පා මෙසේ ඇතිවූ පැරුම් ආශ්‍රිතව සිදුවූ ඒවා වේ. එමෙන්ම, යම් හානිකර භූ විපර්යාසයක් සිදුවනවානම් මෙම පැරුම් ආශ්‍රිත සිදුවිය හැකිය. ලංකාවේ දැනට සිදුවී ඇති ඉතා හයානක නායයාම් මෙම පැරුම්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇතිබව මහාචාර්ය කෙහෙල්පන්නල පවසයි.

ලංකාව තුළ මෙවැනි පැරණි සහ විහේද විශාල ප්‍රමාණයක් දැකිය හැකි අතර ලංකාවේ භූ විෂමතාවද මෙමගින් පාලනය කෙරේ. එයට අමතරව ලංකාව තුළ පිහිටි බොහොමයක් ගංගා, ඇළ, දොළ මෙම පැරණි හරහා ව්‍යාප්තව තිබේ.

කඳුකරයේ පිහිටා ඇති විශාල ජලාශ අතුරින් කොත්මලේ, වික්ටෝරියා, රන්දෙණිගල යන ජලාශවලට සුවිශේෂී ස්ථානයක් හිමිවේ. වික්ටෝරියා ජලාශයේ බැමීම කොන්ක්‍රීට්වලින් කවාකාරව නිර්මාණය කර ඇති අතර, කොත්මලේ සහ රන්දෙණිගල වේලි පාෂාණ මිශ්‍රිත සාදා ඇත.

වික්ටෝරියා වේලිල ඉදිකරන අවධියේදී එය ඉදිකරනු ලබන්නේ විශාල භූ පැරණික හරහා බවට මතයක් පලවයි. එහෙත් එවකට ප්‍රකට භූ විද්‍යාඥයෙකු වූ මහාචාර්ය පී.ඩබ්ලිව්. විතානගේ අධීක්ෂණය යටතේ මහාචාර්ය කෙහෙල්පන්නල විසින් සිදුකරන ලද පරීක්ෂණයකදී හෙළිදරව් වූයේ එවැනි විශාල පැරණික වේලිල හරහා නොමැති බවය.

පසු කාලයේදී එය “උස් බිම් සංකීර්ණය” සහ වන්නි සංකීර්ණය යා වූ කලාපය වශයෙන් මහාචාර්ය කෙහෙල්පන්නල මහතා විසින් හඳුනා ගන්නා ලදී. එය සක්‍රිය නොවන භූ ව්‍යුහයක් බැවින් මෙයින් වික්ටෝරියා බැමීමට හානියක් සිදුනොවන බව මහාචාර්ය විල්බට් කෙහෙල්පන්නල අදහසයි.

ශ්‍රී ලංකාව දැනට ඇති ආකාරයට එය බද්දවී තිබූ මහාද්වීපයෙන් වෙන්වූයේ දැනට අවුරුදු මිලියන 130කට පමණ ඉහතදීය. ඉන්දියානු සාගරයේ සම්භවයත් සමඟ මෙය සිදුවිය. අවුරුදු 130කට ඉහතදී මෙම වෙන්වීම සිදුවූයේ ඉතා විශාල පැරණි ඇතිවීමකිනි. මෙම පැරණි ඇතිවීම ලංකාවේ පාෂාණවලටද බලපා ඇති අතර, එය ප්‍රතිඵලයක් බව මහාචාර්ය කෙහෙල්පන්නල මහතා පවසයි.

එමෙන්ම වික්ටෝරියා හිට ත්‍රිකුණාමලය දක්වා විහිදෙන භූ පැරණික නොමැතිබව මහාචාර්ය විල්බට් කෙහෙල්පන්නල කියයි. නමුත් වික්ටෝරියා අවට ප්‍රදේශය භූ විද්‍යාත්මකව මෑත කාලයේ ඇතිවූ පැරණි විශාල ප්‍රමාණයකින් සමන්විතය. මෙම පැරණි අතරින්, පුස්පලමංකඩ සහ අධිකාරියම හරහා දිවෙන වික්ටෝරියා ජලාශයේ උමග දෙක හරහා ගමන් කරන විහේදය මුල්තැනක් ගනී. මෙය ඉතා විශාල විහේදයකි. එය සක්‍රිය වීමට ඉඩ තිබෙන පැරණික වන අතර, යම් හෙයකින් එය සක්‍රිය තත්වයට පත්වුවහොත් උමග දෙක කෙරෙහි යම් බලපෑමක් ඇතිවිය හැකිය.

මෙම විහේදය වික්ටෝරියා වේලිල ආසන්නයේ පවතින බැවින් වේලිල කෙරෙහිද බලපෑමක් ඇතිවිය හැකියැයි යන්න පිළිබඳව නිරන්තරයෙන්ම අධ්‍යයනය කළ යුතුය. ඉන්දියානු සාගර කලාපයේ සිදුවන භූ කාරක ක්‍රියා නිසා මෙම විහේදය සක්‍රිය වීමේ ඉඩකඩ වැඩිය. රන්දෙණිගල වේලිල ඉදිකර ඇති නිමිතය සෑදී ඇත්තේ විශාල විහේදනයකින් බව රන්දෙණිගල වේලිල අවට සිදුකරන ලද පර්යේෂණවලදී මහාචාර්ය කෙහෙල්පන්නල මහතා තහවුරු කරගෙන ඇත. අතීතයේදී මෙම ප්‍රදේශය පැරණි කලාපයක් බව හඳුනාගෙන තිබුණි. වලනය ලක්වූ විහේදය සහිත ප්‍රදේශයෙන් “බ්‍රෙෂියා” (Breccia) නමැති පාෂාණයක් මහාචාර්ය කෙහෙල්පන්නල විසින් සොයා ගන්නා ලදී.

මෙම පාෂාණ භූ විද්‍යාත්මකව මෑත කාලයේ ඇතිවූ ඒවාය. ඒ බව මහාචාර්ය කෙහෙල්පන්නල මහතා විසින් ප්‍රායෝගිකව සිදුකරන ලද පර්යේෂණවලදී තහවුරුවී ඇත. පාෂාණය පිළිබඳ ලැබුණු දත්ත වලට අනුව මෙම විහේදය අලුතින් ඇතිවූ එකක් හෝ අලුතින් වලනයවූ එකකි. ඉන්දියානු සාගර කලාපයේ සිදුවූ භූ කාරක ක්‍රියාවන් වීමට බලපා ඇත.

ඉන්දියානු තලයේ හිමාල කඳු වැටියත් ඕස්ට්‍රේලියානු - ඉන්දියානු තල මායිම අතරත් සම්පීඩනයකට ලක්වෙමින් පවතී. මෙම සම්පීඩනය සක්‍රිය එකකි. ලංකාව තුළ ලංකාවට අවට සහ දකුණු ඉන්දියානු කලාපයේ ඇතිවන භූමිකම්පා මෙම සම්පීඩනයේ ප්‍රතිඵලය. යම් හෙයකින් මෙම සම්පීඩනය හේතු කොටගෙන ඉන්දියානු සාගරයේ පවතින අනෙක් විහේදත්, ඉන්දු ඕස්ට්‍රේලියානු තලයත් සක්‍රිය තත්වයට පත්වුවහොත් ලංකාව තුළවූ විහේද වලනය වේ.

● **සාලිය කුමාර ගුණසේකර**
ලක්බිම පුවත්පත
2006 ජූලි 29වන සෙනසුරාදා

12

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය රක්ෂිත වනාන්තරය අවදානම්

රක්ෂිත දිස්ත්‍රික්කයේ රක්ෂිත ප්‍රදේශය ලෙස කොට්ඨාසයට අයිති **ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය රක්ෂිත වනාන්තරය** කරුණු දෙකක් නිසා මිල කරන්නට බැරි තරම් වටිනාකමක් වැඩිය.

එහි පළමු පෙළ වටිනාකම ඇත්තේ එක්තරා ගෘහ විශේෂයක් සහ සත්ව විශේෂයක් ලෝකයෙන්ම සොයා ගැනීමට ඇත්තේ මේ වනය තුළ පමණක් නිසාය. **සෙමනෝෆෝරස් ගිලිමලෙන්සිස් (Semnophorus gilimalensis)** නමැති හොර වැල් විශේෂයන්, **රෙලික් ඇන්ට් (Relic unt)** යන කුහුඹු විශේෂයන් **ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය රක්ෂිත වනාන්තරය**ට පමණක් ආවේණිකය. මේ ගෘහ විශේෂයන් සත්ව විශේෂයන් මේ වනාන්තරයෙන් වැඩි ගිණහොත් ඒ ජෛව සම්පත මුළු ලෝකයෙන්ම වැඩි ගියාවෙයි.

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය රක්ෂිත වනාන්තරයේ දෙවැනි වැදගත්කම එය **ශ්‍රී පාද** අඩවිය ප්‍රභූ පිහිටි නිවර්තන තෙක් සදාහරිත වනාන්තරයක් වීමය. එය භූගත ජල පෝෂක ප්‍රදේශ ආරක්ෂා කරන්නේය. එහි ගස්වැල් හෙළි පෙහෙළි වුවහොත් එයින් පොළොව යට ඇති ජල උල්පත් සිඳි යන්නට පුළුවන.

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය රක්ෂිත වනාන්තරය මිනිස් පහසින් ඉඳුල් නොකළ යුතු දැඩි රක්ෂිතයක් බවට පත්කළ යුතුයැයි යෝජනාවී තිබෙන්නේ ඒ නිසාය.

එහෙත් දැන් සිදුවෙමින් පවතින්නේ එහි අතින් පැත්තය. භූගත ජලය ආරක්ෂා කරන වනාන්තරය වනසා දමමින් එහි කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරයක් තැනීමය.

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය රක්ෂිත වනාන්තරය තුළ පිහිටි **ලබ්‍රාවාල ඔය** හෙවත් **මස්කෙළි ඔයේ** ජලය ලබාගෙන මේ කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය ඉදිවෙමින් තිබේ. **මස්කෙළි ඔය** හරස්කර තනන වෙල්ලක් ආධාරයෙන් ජලය එක්රැස් කර **ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය රක්ෂිත වනාන්තරය** හරහා ඉදිකර ඇති කොන්ක්‍රීට් කාණු සහ වානේ නළ මගින් රැගෙන එන ජලය භාවිතයෙන් ඔයේ පහළ දකුණු ඉවුරේ තනා ඇති විදුලි ජනකයක් මගින් මෙහා වොට් 1.8ක විදුලි බලයක් නිපදවන්නට මේ ව්‍යාපෘතිය මගින් සැලසුම් කොට තිබේ.

මෙම ලබ්‍රාවාල ඔය කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය ආයෝජන මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලැබූ එක්තරා පෞද්ගලික සමාගමකට අයිතිය. එය 2003 දෙසැම්බර් 30වැනිදා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සමග ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට විදුලිය සැපයීම සඳහා සම්මුතියකට පැමිණ තිබේ. ඒ සඳහා ව්‍යාපෘතියට වැයවෙතැයි ඇස්තමේන්තු කරන ලද මුදල රුපියල් මිලියන 220කි.වරද ඇත්තේ මේ කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය සඳහා ව්‍යාපෘතිය මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ අනුමැතිය ලබාගෙන ඇත්තේ සම්මතයෙන් පිටපැන දේශපාලන බලය පාවිච්චි කරමින් වීමය.

ඕනෑම කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරයක් සඳහා කැලෑ ඉඩම් ලබාගැනීමේදී අනුගමනය කළයුතු ක්‍රියා පටිපාටියක් තිබේ. එහෙත් මේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඉඩම් නිදහස් කරගෙන ඇත්තේ වංචනික ලෙස බව පරිසරවේදීන් කියති. පළමුවෙන්ම වෙල්ලේ සිට බලාගාරය දක්වා ඇති **ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය රක්ෂිත වනාන්තර ප්‍රදේශය** දීර්ඝ කාලීන බදු ගිවිසුමක් යටතේ අදාළ සමාගමට ලබාගෙන ඇත. එහෙත් වන ආඥා පනත හෝ රජයේ ඉඩම් ආඥා පනතට අනුව එසේ ඉඩම් ලබාදීම සිදුකළ නොහැකි බව නීතිපතිතුමා විසින් ඔහුගේ සි.එල්. 10/2004 සහ 2004 ජුනි 07 දිනැති ලිපියකින් වනසංරක්ෂණ ජනරාල්වරයා වෙත පවසා තිබියදී 2004.09.02 දින අංක 64/1028/005/011 දරන කැබිනට් මණ්ඩල පත්‍රිකාවට අනුව කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි යෝජනා ක්‍රම පිහිටුවීම සඳහා වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සතු කැලෑ ඉඩම් දීර්ඝ කාලීන බදු මත පවරාදීමට හැකිවන පරිදි කැබිනට් මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාදී තිබේ.

එය සිදුකර තිබෙන්නේ අදාළ ජල විදුලි බලාගාරය ආයෝජන මණ්ඩල අනුමත ව්‍යාපෘතියක් ලෙස හුවා දක්වමින් කර්මාන්ත සහ ආයෝජන ප්‍රවර්ධන අමාත්‍යවරයා විසින් ඉදිරිපත් කරනලද අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශයකට අනුවය. මේ කුඩා පරිමාණ විදුලි බලාගාරය ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාවට සම්බන්ධව සිට දේශපාලන කරලියට පැමිණි එක්තරා දේශපාලනඥයෙකුගේ බිරිඳ සහ සහෝරදයා අධ්‍යක්ෂ ධුරයන් හොබවන පෞද්ගලික සමාගමකට

අයත් වූවක් බැවින් ඉහතකි අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතියද එකී දේශපාලන බලය නිසා ලැබුණක් බව පරිසරවේදීන් වෝදනා කරති.

ඒ අනුමැතිය පිළිබඳ කාරණාවට වඩා බරපතල වන්නේ ඉන් පසුව සිදුවී ඇතිදේය. එනම් ලබුවාව ඔය කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බල ව්‍යාපෘතිය අරඹන්නට ප්‍රථම සත්‍ය තොරතුරු මත පදනම්වූ පාරිසරික ඇගයීම් වාර්තාවක් ලබාගෙන නැති වීමය. සිදුකර ඇත්තේ මූලික පාරිසරික විශ්ලේෂණයක් (IFE) පමණය. දැනට පවතින පාරිසරික අණ පනත්වලට අනුව හෙක්ටයාර එකකට වැඩි ඉඩමක ඇති කැලෑ, කැලෑ ආශ්‍රිත නොවන ප්‍රයෝජනයක් සඳහා යොදා ගැනීම, කැලෑ ආඥා පනතින් ප්‍රකාශිත ප්‍රදේශයක් ඇතුළත ව්‍යාපෘතිය සිදුකිරීම සහ පළල මීටර 25ට වැඩි පොදු දියපහරක ඉවුරේ සිට මීටර 60ක් ඇතුළත සිදුකිරීම යන අවස්ථා තුනේදී ව්‍යාපෘතිය ඇරඹීමට පළමුවෙන් පාරිසරික ඇගයීම් වාර්තාවක් (EIA) කළ යුතුය.

ගිලිමලේ එරත්න රක්ෂිත වනාන්තර ප්‍රදේශයේ ඉදිකරන ලබුවාව කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය මේ කරුණුවලට යටත්වන බැවින් පාරිසරික ඇගයීම් වාර්තාවක් සිදුකළා නම් ව්‍යාපෘතිය මගින් පරිසරයට සිදුවන හානිය පිළිබඳ නිවැරදි තක්සේරුවක් කිරීමට හැකිවනු ඇත. එහෙත් එසේ සිදුනොකොට පරිසර අධිකාරිය ඉදිරිපත් කළ පාරිසරික ප්‍රශ්නාවලියකට අදාළ පෞද්ගලික සමාගම විසින් ප්‍රතිචාර දැක්වීම පමණක් සිදුකර ඇත. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් එම ප්‍රතිචාර සලකා බැලීමෙන් පසුව ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවසර ලබාදී ඇත.

අනෙක් කාරණය වන්නේ මූලින් ජල විදුලි බලාගාරය තැනීමට අවසර ඉල්ලූ නමුදු අධි බලැති සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් වනාන්තරය හරහා ඇදීමට එම පෞද්ගලික සමාගම අවසර ඉල්ලා නැතිවීමය. වනාන්තරය හරහා දිවෙන විදුලි සම්ප්‍රේෂණ මාර්ගයකට ඉඩ ලබාගැනීම සඳහා වනාන්තරයේ දේශීය ගෘහ වර්ග 121ක් කපාදැමීම සඳහා වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ඉල්ලීමක් කර ඇත්තේ දෙවැනුවය.

මේ ගැන වනසංරක්ෂණ ජනරාල්වරයා නීතිපතිතුමා වෙත යොමු කරන ලිපියකින් කියා සිටින්නේ මෙම ව්‍යාපෘතිය මූලින්ම අනුමැතිය සඳහා මෙම දෙපාර්තමේන්තුව ඉදිරිපත් කිරීමේදී විදුලි රැහැන් මාර්ග සඳහා ගස් ඉවත් කිරීමට සිදුවන බව දැනුවත්කර තිබුණේ නම් “මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා වාර්ෂික අවසර පත්‍රයක් නිකුත් කිරීම වුවද සිදුනොවීමට බොහෝදුරට ඉඩ තිබිණ යනුවෙනි.” මෙම ගස් පිහිටි ප්‍රදේශය හෙක්ටයාර 0.5කට වඩා විශාලවූ බිම් කට්ටියක් බැවින් පාරිසරික අණ පනත්වලට අනුව පාරිසරික ඇගයීම් වාර්තාවක් ලබාගැනීමේ අවශ්‍යතාව රත්නපුර දිසා වන නිලධාරී විසින් රත්නපුර ප්‍රාදේශීය ලේකම් වෙත දන්වා යවා තිබේ. ඊට පසු

රත්නපුර ප්‍රාදේශීය ලේකම් අදාළ විදුලි රැහැන් මාර්ගය ඉදිකිරීම සඳහා පාරිසරික ඇගයීම් වාර්තාවක් ලබාගන්නා ලෙස විදුලිබල මණ්ඩලයෙන් ඉල්ලීමක් කර ඇත. එහෙත් ඊට පසුව එය වෙනස් කරමින් විදුලි මාර්ගය ඇදීම සඳහා අනුමැතිය ලබාදෙමින් 2005.09.07 දිනැතිව ලිපියක් යවා ඇත. මේ බව සඳහන් වන්නේ නීතිපතිවරයා වෙත වනසංරක්ෂණ ජනරාල්වරයා විසින් යවනු ලැබූ උක්ත ලිපියේය. එම ලිපියේදී වනසංරක්ෂණ ජනරාල්වරයාද ගිලිමලේ එරත්න රක්ෂිතය හරහා විදුලි රැහැන් ඉදිකිරීම සඳහා නියමිත ගස් 121 කපා හෙළීම මගින් දැඩි පාරිසරික විනාශයක් සිදුවිය හැකිබව නිර්දේශ කොට තිබේ. එහෙත් 2005 නොවැම්බර් 10 වැනිදා කර්මාන්ත සහ ආයෝජන ප්‍රවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ මහ ලේකම් විසින් වනසංරක්ෂණ ජනරාල්වරයා වෙත යවන ලිපියකින් ඉල්ලා තිබෙන්නේ කැබිනට් මණ්ඩලයේ තීරණයක් අනුව අදාළ පෞද්ගලික සමාගමට මේ ව්‍යාපෘතිය ඉදිරියට කරගෙන යාමට අවසර ලබාදෙන ලෙසයි. ව්‍යාපෘතිය ඇරඹීම තවදුරටත් පමා කළහොත් අදාළ පෞද්ගලික සමාගමට විශාල මූල්‍යමය පාඩුවක් විදින්නට සිදුවිය හැකිබව එහි සඳහන් කර තිබේ.

මේ වනවිට ගිලිමලේ එරත්න රක්ෂිතය තුළ ඉහත සඳහන් කළ පරිද්දෙන් අධි බල විදුලි සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ඇදීම සඳහා ගස් කපාදැමීම සිදුකර අවසන්බව පරිසරවේදීන් කියති. තව නොබෝ දිනකින්ම මේ රක්ෂිතය හරහා අධි බල විදුලි රැහැන්ද ඉදිකෙරෙනු ඇත. පවතින උග්‍ර විදුලි බල අර්බුදය හමුවේ ජාතික විදුලි බල පද්ධතියෙන් පමණක් අපට සැහෙන්නට බැරිබව ඇත්තය. එහෙත් එහිදී තරාදියේ දෙපැත්තට දමා වාසි අවාසි කිරා බලන්නට සිදුවනු ඇත. **ගිලිමලේ එරත්න** රක්ෂිත වනය තුළ ඉදිකෙරෙන ලබුවාව කුඩා පරිමාණ විදුලි බලාගාරයෙන් නිපදවිය හැකි මුළු විදුලි බල ධාරතාව මෙගා වොට් 1.8කි. එහෙත් මෙගා වොට් 1.8ක් සඳහා ජෛව විවිධත්වය අතින් ඉහළ ජල පෝෂක ප්‍රදේශයක් ආවරණය කරන වනාන්තරයක් බිල්ලට දීම කොතරම් යුක්ති සහගතදැයි දෙවරක් සිතා බැලීමද වටින්නේය. විශේෂයෙන් දේශපාලන බලයක් නිසා එසේ සිදුවී නම් ඒ ගැන තවත් වචනක් සිතා බැලීමටද සිදුවනු ඇත්තේය.

● **කතනා අමරසිංහ**
ලක්බිම පුවත්පත
2006 ජූලි 30වන ඉරිදා

● **පාර්ලිමේන්තු විගණනා - 2006, අගෝස්තු**

1. රත්නපාල, මහාචාර්ය නන්දසේන
(ප්‍රවීණ පර්යේෂණ ලේඛක)
ප්‍රමා ගණිතා උපද්‍රව ගොදුරුවන අපේ ප්‍රමයි
දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 අගෝස්තු 27වන ඉරිදා
2. ගාලු මුහුදෙන් මතු වූණු ලන්දේසි නැවේ කතාව
ඉරිදා ලංකාදීප, 2006 අගෝස්තු 06වන ඉරිදා
3. ලොවෙන් සමුගන්නා පැස්තුඩුවා
ලක්විම, 2006 අගෝස්තු 15වන අඟහරුවාදා
4. ද සිල්වා, තිලිණි
(නිදහස් ලේඛක)
නිසි සංරක්ෂණයක් නැතිව වැඩිවියන කැස්බැව්
ලංකාදීප, 2006 අගෝස්තු 05වන සෙනසුරාදා
5. ජල සම්පත පාවිච්චිය පරෙස්සමෙන්!
දිනමිණ, 2006 අගෝස්තු 18වන සිකුරාදා

● **පාර්ලිමේන්තු ප්‍රවෘත්ති - 2006, අගෝස්තු**

1. අමරසූරිය, රත්න කුමාරි
(නිදහස් ලේඛක)
අවවාදයයි! මේ ආහාරවල ජන වෙනස්කොට තිබේ
සත්දින, 2006 අගෝස්තු 27වන ඉරිදා
2. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(පාර්ලිමේන්තු සංස්කාරක)
පොල්ගොල්ල ජලාශයට සි ප්ලේන් බැස්සවීම අනතුරුදායකයි
ලක්විම, 2006 අගෝස්තු 10වන බ්‍රහස්පතින්දා
3. වැලිගමගේ, නන්දසිරි
(ගාල්ල ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
නික්කඩුවේ සමුද්‍ර උයන වැනැසී යාමේ තර්ජනයක්
දිනමිණ, 2006 අගෝස්තු 23වන බදාදා
4. හේරත්, ශිලා
(රුහුණ ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
ඌවේ මානාහරණ රජු දිය නැ මානාවෙල දියඇල්ල විනාශය
සත්දින, 2006 අගෝස්තු 27වන ඉරිදා
5. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(පාර්ලිමේන්තු සංස්කාරක)
මිනීමරු වල් අල වෙන්දේසි කෙරේ
ලක්විම, 2006 අගෝස්තු 05වන සෙනසුරාදා

ලමා ගණිකා උවදුරට ගොදුරුවන අපේ ශ්‍රමය

ශ්‍රී ලංකාව ළමා ගණිකා වෘත්තිය පවත්නා රටක් හැටියට ජාත්‍යන්තර ප්‍රසිද්ධියක් උසුලයි. නමුත් ළමා ගණිකා වෘත්තිය වඩාත්ම පවතින්නේ ඉන්දියාව, තායිලන්තය, පිලිපීනය වැනි රටවලයි. ඒ රටවල ළමා ගණිකාවෝ ලඝ්‍ය ගණන් සිටිති. වාසනාවකට මෙන් අපේ රටේ ඇත්තේ 2500ක් 3000ක් පමණ වන ළමා ගණිකාවන් සංඛ්‍යාවකි.

අප රටපුරා (1990-96) ළමා ගණිකා ව්‍යාපාරය ගැන ගවේෂණ කළෙමු. අපට මෙහිලා පැන නැගුණ ප්‍රධාන ප්‍රශ්න “ළමයා” යන්නට අර්ථදීම පිළිබඳවය. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය ළමයා යනු අවුරුදු දහඅටට අඩු තැනැත්තා හෝ තැනැත්තිය බව කියා ඇත. අපේ රටේ සංස්කෘතික මිමි අනුව ළමයා වයස අවුරුදු දහසයට අඩු අයයි. අපි මේ විවරණ දෙකම සිත තබාගෙන අපේ ගවේෂණය කළෙමු.

මේ ළමා ගණිකාවන් පිරිමි ගැහැණු දෙපක්‍ෂයටම අයිතිය. පිරිමි ළමයින් සමග සමහර මිනිස්සු සමලිංගික සම්බන්ධතා පවත්වති. ගැහු සහ පිරිමි දෙවර්ගයේම ළමයින් ලිංගික කාර්යය සඳහා යොදවා ගැනීම සිදුවන්නේය. මේ සඳහා ළමයින් යොදවා ගන්නේ රවටා ගැනීමෙන් හෝ බලයෙනි. එය කරන්නේ මනාව සංවිධානය වූ පිරිසක් මගිනි. ඒ සඳහා පිරිමි ගැහැණු ළමයි ගම්වලින්ද, මුඩුක්කුවලින් සහ විදියේ සහ මාවත් වලින්ද සොයාගනු ලැබේ.

ලංකාවේ ළමා ගණිකා කටයුතු සම්බන්ධ වන්නේ සංචාරක ව්‍යාපාරය සමගයි. අතිතයේත් අතරින් පහර ළමයින් ලිංගික කටයුතු සඳහා යොදාගන්නා අවස්ථා තිබුණත්, ඒවා සංවිධානාත්මකව කරන්නට මුල් වූයේ

සංචාරක ව්‍යාපාරයයි. සංචාරක ව්‍යාපාරය රටේ ආර්ථිකයට වැදගත්ය. නමුත් ඉන් සමහර විට සිදුවන සමාජ, සංස්කෘතික හානිය ගැන අප විමසීමෙන් විය යුතුය.

මේ ගැන මුළුමනින්ම සලකා බැලූ Tourism and Society නම් පොත මම ලිවෙමි. එය දෙවැනි මුද්‍රණය 2005දී පළවිය.

සංචාරක ව්‍යාපාරය සහ ළමා ගණිකා කටයුතුවල සමීප සම්බන්ධතාව ළමා ගණිකා ව්‍යාපාරය පවත්නා ප්‍රදේශවලින් පෙනේ. මා කලින් කරනලද ගවේෂණවලදී මට ළමා ගණිකාවන් හමුවූයේ නැත. 1984දී පස්වැනි මුද්‍රණයෙන් ප්‍රකාශයට පත්වූ මගේ THE BEGGAR IN SRI LANKA (පළමු වැනි මුද්‍රණය 1975) සොයා බැලුවහොත් හිඟන්නන් අහර, වෛග්‍යාවන් හෝ ළමා ගණිකාවන් නොසිටි බව පෙනේ. නමුත් සංචාරක ව්‍යාපාරය ප්‍රචලිත වීමත් සමග, ඒ ව්‍යාපාරය ප්‍රචලිත පළාත්වල ළමා ගණිකා ව්‍යාපාරය පණ ලබා නැගීටිටිය. 1970 ගණන්වල මා ගණිකාවන් පිළිබඳ ගවේෂණය කරද්දී ළමා ගණිකාවන් හමුවූයේ නැත. ඒ අය දක්නට ලැබුණේ 1980න් පසුවය.

1980න් පසු ළමා ගණිකා වෘත්තිය ව්‍යාපායක් හැටියට ප්‍රචලිත වීමෙන් ඉක්බිතිව බොහෝදෙනා මේ ගැන තමන්ගේ අවධානය යොමු කළහ. ඒ අතරින් ටිම් බොන්ඩ්(Tim Bond 1987) එක් අයෙකි. ඔහු ලංකාවේ සිටියේ දැවස් ගණනකි. තමාට හමුවූ, අත්දැකීම්වලින් වගි වූ හෙතෙම ඊට තමාගේ ප්‍රතිචාර පළ කළේය. ඒ කාලයේ රජය ටිම් බොන්ඩ් සුද්දෙක් නිසාදෝ ඔහු කී දේ ගැන බෙහෙවින් කලබල විය. ඔහු කී කරුණු පිළිගෙන වහා ප්‍රතිකර්ම යෙදීමටද රජය කල්පනා කළේය. ඔහුගේ චාරිතාව මා වෙතද එවන ලදී. සුදු හම ඇති අයට අපේ ඇත්තේ පුදුම ගෞරවයකි.

ටිම් බොන්ඩ් කළේ මේ කාරණයට ඉතා සුදුසු සමාජ විද්‍යාත්මක පර්යේෂණයක් නොවේ. තමා දුටුදේ සහ ඇසුදේ එලෙසින් අවිචාරයෙන් පිළිගත් හෙතෙම කොළඹ පමණක් පිරිමි ගණිකාවන් 2000ක් ඇතැයි කිය. (Boy Prostitution in Sri Lanka 1982)

ටිම් බොන්ඩ් පැවසුදේ වැරැද්ද බව මම එකල කීවෙමි. කොළඹ පිරිමි ගණිකාවන් දාහක්වත් එකල නොවූහ. 1994දී පවා කොළඹ අගනුවර ඉතා පරිස්සමින් ගවේෂණය කළ මට පිරිමි, ගැණු ළමා ගණිකාවන් දෙගොල්ලම හමුවූයේ 503කි. මීගමුවේ ළමා ගණිකාවන් ගැනද ටිම් බොන්ඩ් කිදෙය වැරැද්දය. මීගමුවේ ළමා ගණිකාවන් 200ක් එකල සිටි බව හේ කියයි.

1994දී පවා ප්‍රවේසම්‍ව ගණන් කළත් මට මිගමුවේ සොයාගත හැකිවූයේ ළමා ගණිකාවන් 95ක් පමණකි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා ගණිකාවන් ගැන ජාත්‍යන්තර සම්මේලනවලදීද, මුද්‍රණය කරන ලද පතපොතේද වැරැදි ගණන් හිලවී දක්නට ලැබිණි. ළමයින් ආරක්ෂා කරන ජාත්‍යන්තර සංවිධානය (SAVE THE CHILDREN OVERSEAS DEPARTMENT) 1994දී ළමා ගණිකාවන් 3000ක් ලංකාවේ සිටින බව ප්‍රකාශ කළේය.

මේ කාරණය මියන්නේ නම් මහතෙක් විසින් 1991දී සඳහන් කරනු ලැබිණි. ශ්‍රී ලංකාවේ ගණිකාවන් 30,000ක් ඇති බවත්, ඉන් සියයට 10ක් ළමා ගණිකාවන් බවත් හේ කිය. අවුරුදු හයකටත් වඩා ගණිකාවන් ගැන ගවේෂණය කළ මට සොයාගත හැකිවූයේ ගණිකාවන් 17,000කටත් මදක් අඩු සංඛ්‍යාවකි.

PEACE නමැති ආයතනයද මේ වැරැදි ගණන් හිලවී දැක්වීමට 1992දී එකතුවිය. ඒ අයගේ සම්පූර්ණය 1988-1990 වසර තුළ කළ එකක් බව ප්‍රකාශ විය. ඉන් අවුරුදු 6-14ටත් අතර ළමා ගණිකාවන් ඇති බව කියවිණි. ඊට අමතරව තවත් 5000ක් නිදැල්ලේ වෙරළේ හැසිරෙන බවත් ප්‍රකාශ විය. මේ අය වයස 16-18 අතරයි.

මේ ගණන් හිලවී තිනට ආ හෝ එහෙත් මෙහෙත් එකතු කළ ඒවා මිස ක්‍රමානුකූල, විද්‍යාත්මක ක්‍රමයකට ගවේෂණය කර ලබාගත් ඒවා නොවේ. ජාත්‍යන්තර සම්මේලන වලදී ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා ගණිකාවන් 30,000ක් ඉන්නා බව විවෘතවම ප්‍රකාශ විය. මා සහභාගිවූ සම්මේලන වලදී එය වැරැදි බව මම පෙන්වා දුනිමි. ළමා ගණිකාවන් 30,000ක් ඇත්නම් අඩු ගණනේ අනුග්‍රාහකයන් 30,000ක් හෝ ඊට සමීප ගණනක් සිටිය යුතුය.

1992 වර්ෂයේදී ලංකාවට පැමිණි සංචාරකයන්ගේ ගණන 1,93,700කි. ඒ විදිහට බලතහොත් ළමා ගණිකාවන්ට අනුග්‍රහය ලැබිය යුත්තේ මේ අය අතරිනි.

එක ළමා ගණිකාවකට එක් අනුග්‍රාහකයෙක් මාසයකට ලැබුණත් මාස දොළහකට 36,000 ලැබිය යුතුය. මෙය සිදුවිය හැකි යෙදක් නොවේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ඇත්ත තත්ත්වය නොදැන ශ්‍රී ලංකාවට නරක නමක් ගෙනදීමට හෝ ජාත්‍යන්තරයෙන් ආධාර ලබාගැනීමට මෙසේ කතාකිරීම සුදුසු නැත.

මේ ගැන පර්යේෂණ කරන විට පහත සඳහන් කරුණු සිත තබා ගනිමු.

1. මේ ගැනු පිරිමි දෙනෙල්ලම වයස 18ට සහ වයස 16ට අඩු අය විය යුතුය.
2. ඒ අය තම වෘත්තීය ලෙස (විටෙක බලයෙන් ඒ තත්ත්වයට පත්කළ) ලිංගික සේවයෙහි යෙදිය යුතු වෙති.
3. ඉන් ආදායමක් ලැබිය යුතුය. බොහෝ විට ඒ ආදායම යන්නේ ඒ අය සංවිධානය කරන උදව්‍යටය. ඒ අයට මුදල් ස්වල්පයක් හෝ අරමෝසම් බඩුවක්, වොකලට්, ටොෆි වැනි දෙයක් ලැබේ.
4. මේ දරුවන් එයට යොදවන්නේ බලයෙන් හෝ උපායෙනි. සමහරවිට මත්ද්‍රව්‍යද මත් කිරීමෙනි. මිගමුව සහ වෙනත් ප්‍රදේශවල පොලිසිය කළ වැටලීම්වලදී ළමා ගණිකාවන්ට මත්ද්‍රව්‍ය දෙන අයුරු දැකගන්නට හැකිවිය.

මේ ළමා ගණිකාවන්ගේ පැතිරීම සංචාරක පළාත් මුල්කරගෙන පවති. වැඩිහරියක් ඉන්නේ අගනුවර වන කොළඹය. 1992 මෙහි සිටි එවන් අයගෙන් සියයට 66ක් පිරිමිය. සියයට 34ක් ගැහැණුය.

ඊළඟට වැඩි හරියක් ළමා ගණිකාවන් ඉන්නේ මිගමුවේය. ඒ අයගෙන් 1992දී සියයට 77ක් පිරිමිය, සියයට 33ක් ගැහැණුය. මීට අමතරව කළුතර, බෙන්තොට, හික්කඩුව, උණුවටුන සහ තංගල්ලේද මේ අය ඇත. මේ පළාත්වල ඉන්න අයගෙන් සියයට දහයක් පමණ ගැහැණු දරුවෝ වන්නාහ.

කොළඹ, මිගමුව, හික්කඩුව, නිලාවැලි ආදී මේ සෑම තැනක්ම සංචාරක ව්‍යාපාරයට වැදගත්ය. සංචාරක ව්‍යාපාරය වක්‍ර ලෙස ඒ ළමා ගණිකාවන් පෝෂණය කරන්නේය.

අප තවත් විස්තර කරනවා නම් අගනුවර එකල මෙවැනි ළමා ගණිකාවන් සිටියේ පිටකොටුව, කොටුව, ගුණසිංහපුර, ආමර්විදිය, කොටහේන, ගාලුමුවදොර සහ බම්බලපිටියේය.

ගල්කිස්සේ ළමා ගණිකා ව්‍යාපාරය ඇතැම් හෝටල් සම්බන්ධව පවතිය. මේ හෝටල් සහ ගෙස්ට්හවුස් ගණිකා ව්‍යාපාරයට තෝතැනිය. ඇත පළාත්වලින් ගෙන එන ළමයින්, අනුග්‍රාහකයෝ මේ හෝටල්වලට රැගෙන එන්නාහ.

අලුත්ගම ගණිකා ව්‍යාපාරයට හොඳ මධ්‍යස්ථානයකි. එහි ළමා ගණිකාවන්ද ඇත. වෙරළට ඇත මතුගම වැනි නගරයක පවා ළමා ගණිකාවන් අපට හමුවිණි. 1992 අවුරුද්දේ මතුගම ළමා ගණිකාවන් දහසය දෙනෙක් දක්නා ලදී. ඒ දහසය දෙනාම ගැහැණුන්ය.

තික්කඩුවේදී ළමා ගණිකාවන් 344ක් හඳුනා ගන්නට අපට හැකිවිය. ඉන් සියයට 14ක් ගැහැණුය. තංගල්ලේ ඉන්නා ළමා ගණිකාවන් සියලු දෙනාම පිරිමිය.

වයස අවුරුදු දහසය වනතුරු ඒ වෘත්තීය කරන ඒ අය ඉන්පසු වෙන පළාත්වලට යන්නාහුය. ඒ තංගල්ලේ සම්ප්‍රදායයි.

කළුතර ප්‍රදේශයේ කටුකුරුන්ද, පයාගල, මොරගල්ල, අලුත්ගම මේ කටයුතුවලට ප්‍රසිද්ධය. ඒ පළාත්වල ඇති සමහර හෝටල් සහ ගෙස්ට් හවුස් මීට සම්බන්ධය. සමහර අය තම ගෙවල් කාමර මේ සඳහා කුලියට දෙති.

මගේ ගණිකා ගවේෂණය අවසන්වූ විටද (1995 පමණ) මට තවත් ළමා ගණිකාවන් හමුවිය. ඒ ගණිකාව ළමා කාලයේම වෘත්තීයට බලයෙන් හෝ වෙනත් ක්‍රමයකින් ගෙන එනු ලැබූ අය වූහ. ඔවුන් ස්ත්‍රීන් වුවට පසුව පුර්ණ ගණිකාවන් ලෙස ඒ කටයුතු කරන්නට වූහ.

පිටරට සංචාරකයන් අතර පවතින ජනශ්‍රැතිය අනුව කොනෙක් ලිංගික කටයුතුවලට විශේෂයෙන් සමලිංගික කටයුතුවලට, ළමා ගණිකාවන් සොයාගෙන ලංකාවට යනවා නම් මිගමුවට අතිවාර්යයෙන්ම යායුතුමය. මිගමුව, තික්කඩුව ආදී ප්‍රදේශ ගැන ජර්මනියේ ඕලන්දයේ පළවන සඟරාවල දැන්වීම් සහ විස්තර දක්නට ඇත.

සමහර විට නුවරඑළිය, බණ්ඩාරවෙල ආදී ප්‍රදේශ ඇතුළු වෙනත් ප්‍රදේශවල මේ ළමා ගණිකාවන් ඉන්නවා ඇත. ඔවුන් අපේ සංගණනයට ඇතුළත් නොවන්නට පුළුවන. ඒ සියල්ල සලකා බලා 1992 කාලයේදී මීට 641ක් එකතු කොට මුළු රටේ ළමා ගණිකාවන් එකල සිටියේ 2500ක් යැයි කිව හැකිය.

2005-2006දී මේ තත්ත්වය වැඩි වෙනසක්වී ඇත. සංචාරකයන්ට ලබාදෙන උපදෙස්, දැඩි නීති, පොලිසියේ කාර්යභාරය සංචාරක ව්‍යාපාරකි කටයුතු සහ දැඩි දඬුවම් මෙන්ම දෙමාපියන් දැනුවත් කිරීම නිසා ළමා ගණිකා ව්‍යාපාරය ඒ තරම් බරපතල ලෙස අද වර්ධනය වී නැත.

දැන් රූපවාහිනී වැනල්වලින් පවා බොලර්වලට දරුවන් විකණීමට හැකියැයි කිවේ. පුවත්වල ළමයින් සහ ලිංගික කටයුතුවල යෙදෙන සංචාරකයන්ට දෙන දඬුවම් ගැන විශාල ප්‍රසිද්ධියක් දී ඇත. සංචාරකයන් පමණක් නොව අපේ රටේ සමහර අතරමැදියෝද ළමා ගණිකාවන් යොදා ගනිති. ඒ අයටද මේ නීති සහ දඬුවම ක්‍රියාත්මක විය යුතුය. දරුවකු මේ සඳහා යොදවන අයට දෙන දඬුවමට අමතරව දරුවාට සැහෙන වන්දියක්ද ලබාදීමට නීති අවශ්‍යය.

ළමා ගණිකා ව්‍යාපාරය සංවිධානය වූවකි. එක් පෝසත් මිනිසෙක් හෝ පෝසත්තු කිපදෙනෙක් එයට මුල්වෙති. ඔවුහු පිටරට විදේශිකයකු සහ මිත්‍රවන්නාහ. ඒ නිසා ඔවුන් පිටරට පත්‍රවල දැන්වීම් දමා තමා වැනි අනිත් අයත් ඊට එකතු කර ගනියි.

සංවිධානයක් බොහෝ විට ගෙයක් මිලයට ගනිති. දැඩි රැකවල් සහිතව මෙහි දරුවන් බලයෙන් හෝ රැවටිල්ලෙන් ගෙනවිත් ඒ ගෙවල්වල නවතා ගනිති. ගමෙන් සහ නගරයෙන් ළමයින් ගෙන්ගේ කොන්ත්‍රාත්කාරයන්ය. ඔවුන් ළමයින් ගෙනත් දන්නාට පසු යළි එන්නේ නැත. ඊළඟ තට්ටුව නිවසේ ළමයි රැකබලා ගන්නා මුරකරන අයයි. බොහෝ විට පළාතේ දේශපාලනඥයන්ගෙන් සහ පොලිසියේ ඇතැම් අයගෙන් මුදල් නිසා මේ අයට පිහිට ලැබේ.

ළමයින් ගේන්නට යන කොන්ත්‍රාත්කාරයන් අතර ගැහැනුද ඇත. මේ ගැහැනු බස් නැවතුම්පොළවල් ආදී පිරිස ගැවෙසන තැන්වල සිට ළමයි අල්ලා ගනිති. සංචාරක ප්‍රදේශවල ලොසින්ජර් අරුමෝසම් බඩු ආදිය ලබාදී ළමයින් රචවා ගනිති. සමහර තාත්තලාට මත්පැන් බෝතලයක් දන්නොත්, සල්ලි ටිකක් දන්නොත් දරුවා විකිණීමට ඔවුන් අකමැති නැත.

සංචාරක පළාත්වල සමහර සංචාරකයන් ගමේ ගෙවල්වල නැවතෙති. එසේ නැවති දෙමාපියන්ගේ අනුදැනුම ඇතිව දරුවන් සහ කැමති ලෙස හැසිරෙන්නාහ. මෙවැනි දෙමාපියන් අපේ සංචාරක පළාත්වල දක්නට ඇත.

ළමා ගණිකා ව්‍යාපාරයට ඇතිවීමට පැවතීමට හේතු මෙසේය.

1. නුගත්කම - දෙමාපියෝ නුගතුන් වෙති. දරුවන් දසමාජානුයෝජනය කරන්නට ඒ අය දන්නේ නැත. කරන්නේ සල්ලි ටිකකට, මත්පැන් බෝතලයට රැවටෙති. සමරවිට දරුවන් රැගෙන යනනේ රක්ෂාවට දැමීමට කියාය.

2. දුප්පත්කම - එදාට්ටෙක් කන්න නැති මනුෂ්‍යයා යම් මුදලක් දුන්විට ඊට නිතරම රැවටෙයි. එහි නරක පැත්ත ඔහුට පේන්නේ නැත. මේ ළමා ගණිකාවන්ගේ පවුල්වල ආදායම (සියයට 97ක්ම) එක මාසයකට එකල රැපියල් දෙසියට අඩුය. ඔවුන්ට ඉඩකඩම් නැත. ස්ථිර ගෙයක් නැත. (යන්නම්න්වත් රක්ෂා තිබුණේ සියයට අටකටය. ඒත් ගස් නැගීම, කැලවැඩ කිරීම වැනි රක්ෂාය)

3. කිසිදු පාසලකට බොහෝ ළමයින් යවා නැත, මෙසේ කවදාවත් පාසල්වලට යවා නැති ළමයි අපට හමුවූ ළමා ගණිකාවන්ගෙන් සියයට 81කි. ඉතිරි අය දෙවැනි පන්තිය තුන්වැනි පන්තිවලට ගිය අයයි.

4. ආගමික පසුබිමක් ඇත්තේම නැත. ළමා ගණිකාවන්ගෙන් සියයට 84ක්ම සිංහල බෞද්ධයෝයි. ඒ අයගේ ගෙදර ආගමික වතාවක් සිදුනොවේ. අම්මා සහ තාත්තා වෙසක් එකටවත් පන්සල් යන්නේ නැත. බොහෝවිට තාත්තා බේබද්දෙකි. ළමයින් කෙසේ හෝ යමක් උපයා ගන්නාට ඔවුන්ට කමක් නැත. සුද්දන් ගෙදර නවත්වාගෙන ඔහු ඒ ගෙදර පිරිමි දරුවා සහ එකට ඉන්න තැනක අම්මා කෙනකු අපට කිවේ ඒ මහත්තයාගෙන් අපට උදව් තියෙනවා. කවුරුවත් අපට එහෙම උදව් කරන්නේ නැහැයි කියාය. ළමාය එක්ක ආශ්‍රය කළාම මොකද?

අපේ රටේ ළමා ගණිකාවන් සොයා එන සංචාරකයන් කොටස් දෙකක් ඇත. ඉන් පළමුවැනි කොටස වයස අවුරුදු 24-30 අතර පිටරැටියන්ය. ඒ අය එන්නේ තමන්ට අවශ්‍ය ලිංගික කටයුතුවල සහභාගිවන්නන් සොයා ගෙනය. ඊළඟ කණ්ඩායම මැදි වයසේ අයය. ඒ අය බොහෝවිට හොයන්නේ ප්‍රාධාල ගැහැනු ළමයින්ය. මේ විදිහටම ඒ අයගෙන් සමහරු සම ලිංගික කටයුතුවලට පිරිමි දරුවන් සොයති. “ඒඩ්ස්” බිය නිසා අපේ රටට ඇවිත් කුඩා දරුවන් සමග එක්වෙති.

සමහර සංචාරකයෝ මානසික විකෘති අයයි. ඉතා කුඩා දරුවන් සහ ඔවුන් හැසිරෙන්නේ ඉතා පීඩාකාරී ලෙසය. ඔවුහු ඔවුනොවුන් සහ සම ක්‍රීඩාවල යෙදෙන්නට බල කරති. මෙවැනි මානසික විකෘති ඇති අය සොයාගෙන ඒ රටවලටම යැවිය යුතුය. ඔවුන්ට තදබල දඬුවම් ලබාදිය යුතුය.

තවත් සමහරු පුදුමාකාර වර්ග රටා ඇති අයයි. අසහන විභූතව ළමයින්ට පෙනවති. විවිධාකාරයෙන් ගත් අශ්ලීල ඡායාරූපද පෙන්වා ළමයින් උත්තේජනය කරති. මත්පැන්ද මත්ද්‍රව්‍යයද දෙති. එසේදී සමහර විට ළමා ගණිකාවන් සමූහයක්ම ඒ කටයුතුවලට යොදා ගන්නාහ.

අපට මේ ප්‍රශ්නය විසඳීමට මාර්ග සහ උපක්‍රම ඇත. දැනටමත් සමහර උපායමාර්ග යොදාගෙන තිබේ. නීතිය වෙනස්කොට ඇත. එය තවත් දැඩිකළ යුතුය. ළමයින්ට මෙසේ කරන අය පීචතාත්තයට දක්වා සිරගෙට හෝ දීර්ඝ සිරදඬුවම් වලට භාජනය කළයුතු අතර ඔවුන් සතු දේපළ රාජසන්නක කල යුතුය. මෙය ලංකාවේ එවන් අපරාධ කරන්නන්ට පොදුවීම වැදගත්ය. අපරාධවලට ගොදුරු ළු දරුවන්ට ඔවුන් වන්දි ගෙවිය යුතුය.

දෙමාපියන් දැනවත් කිරීම ඒ සමගම සිදුවිය යුතුය. සංචාරක පළාත්වල පන්සල් මුල්කරගෙන ඒ අවබෝධය දෙමාපියන්ට ලබාදිය හැකිය. ඒ පළාත්වල පාසල්වල ගුරුවරුන්ට සංචාරකයන්ගෙන් ළමයින්ට වන විපත් ගැන අවධානය යොමුකළ යුතුය.

පොලිසිය වරදකාරයන් අල්ලා ගැනීම මෙන්ම පළාතේ අයට අධ්‍යාපනය ලබාදිය නීතිය පැනවූ විට ඒ නීති ගැන මිනිසුන්ට අවබෝධයක් ලබාදීම වැදගත්ය. නැත්නම් නීතිය පැනවීමෙන් වැඩක් නැත.

ඒ පළාත්වල ජන සමූහයා මේ කටයුතු ගැන උනන්දු කළ යුතුය. විවිධ ගම් මට්ටමේ ස්වෙච්ඡා සමිති මගින් එය කරන්නට පුළුවන. සමූහයා අතර මහජන මතයක් එවිට ගොඩනැගෙන්නේය. ළමයින් විකුණන තාත්තලාටද සමූහයේ බලපෑම වැටෙන්නට ඉඩ තිබිය යුතුය.

මගේ මේ පර්යේෂණයට දත්ත එකතු කළේ කෙසේදැයි මේ ලිපිය දුටු මිත්‍රයෙක් ඇසීය. වෙනත් පර්යේෂවලට මෙන්ම ඒ ගම්වල සිටින විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍යයෝ මට උදව් වූහ. ඊට අමතරව මමද මේ පළාත්වලට ගියෙමි. පුහුණු පර්යේෂකයන් රැසක්ද යැවිමි. මම දෙමාපියන්, දරුවන්, හෝටල්වල සේවකයන් සංචාරකයන් හැමදෙනාම හමුවිය.

මට මෙහිදී විශාල ආධාරකයක් වූයේ බටහිර විශ්වවිද්‍යාල වලින් මගේ අධීක්ෂණය යටතේ පර්යේෂණ කරන්නට මෙරටට එවා ඇති බටහිර ශිෂ්‍යයන්ය. ඒ අය “සුදු අය” නිසා ඒ අය සමග කරදරයක් නැතුව මේ පළාත්වලට ගොස් ළමා ගණිකා සංවිධානයන් සහ වෙත් අය සැකයක් නැතුව හමුවීමට හැකිවිය. මා ඔවුන් සමග ගියවිට මා ගැන සැකයක් ඇතිනොවූ අතර එනිසාම යටෝක්ත මිනිසුන් සහ අප අතර මනා ලොංගතුකමක් ඇතිවිය.

අපේ කුඩා දරුවන් මේ රටේ අනාගතයට ඉතා වැදගත්ය. අප ඒ අය රැකගත යුතුමය. එය අප කාගේත් වගකීමකි. ඒ නිසා ළමා ගණිකා ව්‍යාපාරය ගැන අදට වඩා වැදගත් අවධානයක් සමාජයෙන් යොමුවේවායි

මම ප්‍රාර්ථනා කරමි. දැනටමත් පුවත්පත් සහ රූපවාහිනියෙන් එක්තරා සහයෝගයක් ලබාදී ඇත. එය වඩාත් දියුණු කිරීම ප්‍රයෝගීවරය. ජනමාධ්‍ය අද සමාජානුයෝජනායෙහිලා වැදගත් කාර්යයක් ඉටුකරන බව අපි දනිමු. එය තවත් වර්ධනය වේවා! ජනාමධ්‍යයට, අධ්‍යාපනයට සහ වින්දනය ලබාදීමට කැපවෙන අතර මේ සඳහාද තවත් අවස්ථා ලබාදිය හැකිය.

14

ලංකාවේ 1992 කාලයේදී ළමා ගණිකා වෘත්තීය පැවතුණේ මේ ආකාරයෙනි.

	16න් පහළ	16 - 18 අතර	එකතුව
කොළඹ	265	240	505
ගල්කිස්ස	35	60	95
මීගමුව	178	45	223
කළුතර/ බෙන්තොට	85	25	110
හික්කඩුව	165	85	250
උණුවන	48	36	84
තංගල්ල	46	-	146
අනිත් ප්‍රදේශ (නැගෙනහිර හිලාවැලි වෙරළ ඇතුළුව)	104	42	145
	926	533	1459

- **මහාචාර්ය නන්දසේන රත්නපාල**
දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය පුවත්පත
2006 අගෝස්තු 27වන ඉරිදා

ගාලු මුහුදෙන් මතු වූණු ලන්දේසි නැවේ කතාව

ඇවෙන්නේ ස්ටාර් නෞකාව 1659දී කොළඹට නුදුරු මුහුදේ ගිලෙන විට එහි අයිතිකරුවාගේ ලන්දේසි පෙරදිග ඉන්දියානු සමාගමය. එය මුලදී අයත් වූයේ බ්‍රිතාන්‍ය සමාගමකටය. කවර කලෙක නිෂ්පාදනය කරන ලද්දක්දැයි සිතා ගැනීමටත් නොහැකි නමුදු ජෝන් ඇන්ඩ් තොම්සන් යන නමින් එය 1641දී ඉංග්‍රීසි පෙරදිග සමාගමට අයත්ව තිබිණි. පසුව එය බ්ලෙසිං (ආගිර්වාදය) යනුවෙන් නම් කොට ජාලා රටට යවන ලදී.

එම සමාගම මෙම නැව ගමන් කීපයකට යෙදුවා තිබේ. 1642-1645 යන වසර වලදී බැන්ටම් සහ සුරාක් යන නගර වෙත ගිය ගමන්වල යෙදවිණි. 1650දී එංගලන්තයට ගිය ගමන හැරුණු විට එය යොදවන ලද්දේ ආසියානු රටවල් අතර වෙළඳ බඩු ගෙනයාමටය. ඒ වනවිට ආසියානු රටවල තියුණු වෙළඳ තරඟකාරීත්වයක් පැවැත්විණි. එහෙත් අබලන්වී තිබුණු ඇවෙන්නේ ස්ටාර් නෞකාවට තරගවල යෙදීමට තරම් ශක්තියක් නොතිබිණි.

1652දී ඉංග්‍රීසි ලන්දේසි යුද්ධය ඇවිලිණි. මෙය කලාපයේ වෙළෙඳාම පවැත්වාගෙන යාමට කළ යුද්ධයක් විය. කෙසේ වුවද ඉංග්‍රීසි නැව්වලට පහරදීමට පෙරදිග ලන්දේසි ඉන්දියානු සමාගම මෙම යුද්ධය හේතුවක් කර ගත්තේය. මෙම යුද්ධය පිලිබඳ පුවත ආසියාවට ළඟා වනවිට ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුකාරයා පර්සියාවට හමුදා යැවීම තීරණයකර තිබුණේය. ඒ අතරතුර පෙරදිග ලන්දේසි ඉන්දියානු සමාගම එවකට බ්ලෙසින් නමින් හැඳින්වුණු ඇවෙන්නේ ස්ටාර් නෞකාව ඇතුළුව ඉංග්‍රීසි නැව් කීපයක් අල්ලා ගත්තේය. මෙම නෞකාව වටිනා කියන භාණ්ඩ පමණක් ප්‍රවාහනය කිරීමට යෙදවිණි.

ලන්දේසීන් වෙළඳ කටයුතුවලට මහත් ලෙසින් අභියෝග එල්ල වූයේ පෘතුගීසීන්ගෙනි. එහෙත් ක්ෂණිකව පෘතුගීසීන්ට පහරදීමට තරම් ශක්තියක් ලන්දේසීන්ට නොමැතිබව වැන් හොවන්ස්ට අවබෝධවී තිබුණේය. ලන්දේසීන්ට පරාජයක් ලැබුණහොත් ලංකාව ඔවුන්ට ආරක්ෂක ස්ථානයක් නොවුන ඇත. එනමින් සටනකට සැරසීම සඳහා ඔහු ප්‍රමාණවත් නැව් සංඛ්‍යාවක් එක්කාසු කර ගැනීමට ඉටා ගත්තේය. එබැවින් රූහනාටුවගේ නායකත්වය යටතේ හෙතෙම ගෝවේ නැව් කීපයක් එක්රැස් කළේය. මෙම නැව් කැට්ටිවටම නොකා 9ක් අයත් විය. ඇවෙන්නඩ් ස්ටාර් සහ තවත් නැව් 3ක තිබුණු කාල තුවක්කු එම නැව් සමූහයට මාරු කෙරිණි. ඒවායේ අධි ඛලැති තුවක්කු 192ක් තිබුණු අතර සෙබළුන් 1100 දෙනෙක් යොදවනු ලැබුණි. උතුරු වෙරළ බඩ ප්‍රදේශයේ පෘතුගීසීන්ට පහරදෙන බව ලංකාවේ ආණ්ඩුකාර වැන්ඩිට් මෙයිජ්ඩන්ට දැනුවත් සඳහා ඇවෙන්නඩ් ස්ටාර් නොකාව ලංකාවට එවනල ලදී. එහෙත් අයහපත් කාලගුණය නිසා එම නොකාවට ලංකාවට ලඟාවිය නොහැකි විය. සෙසු නැව්වලටද එම ඉරණම අයත්විය.

ඇවෙන්නඩ් ස්ටාර් නොකාව ප්‍රමාදවී හෝ ලංකාවට පැමිණීමෙන් පසු කොළඹ සිට මීගමුව සහ මියුට් කොට්ටියන් නගරයටද සෙබලුන් ප්‍රවාහනය කිරීමට භාවිත කරන ලදී. ටියුට්කාරීන් පිහිටියේ කොරමන්ඩල් වෙරළේය. එම ප්‍රදේශය වැන් ගොවන්ස් විසින් අල්ලා ගන්නා ලද්දකි. දරුණු සටනකින් සියලුම පෘතුගීසී යුද නැව් අල්ලා විනාශ කරන ලදී. වෙරළ ආරක්ෂා කරමින් සිටි සියළුම පෘතුගීසී සෙබළුන් මරා දමන ලැබුහ. ඒ වනවිට ඇවෙන්නඩ් ස්ටාර් නොකාව තව දුරටත් ප්‍රයෝජනයක් ගත හැකි බව පෙනී ගියෙන් එය ආසසු ලංකාවට එවන ලදී. එම ගමනේදී රෙදි පිළි, සහල, තෙල් සහ බටර්ද විශාල තොගයක් ලංකාවට ප්‍රවාහනය කෙරිණි. විදේශීය පාලනය නිසා ගොවිතැන් කටයුතු අතපසුවීමෙන්ද පිටරටවල සෙබළුන් රැ දී සිටි නිසාද ඒ වනවිට ලංකාවේ දරුණු ආහාර හිඟයක් පැවතුනි.

කොරමන්ඩල් වෙරළට පුවක් ප්‍රවාහනය කරන ලද්දේ එම නොකාවෙනි. කුරුඳු හැරුණු විට ශ්‍රී ලංකාවේ තිබෙන ඊළඟ වටිනා නිෂ්පාදන පුවක් ලෙස වැන් ගොවන්ස් සැලකීය. තෙවන වෙළෙඳ භාණ්ඩය අලි ඇතුන් වූහ. ලන්දේසී නැව්වල පමණක් පුවක් ප්‍රවාහනය කළයුතු බව ලන්දේසීන් තීරණය කර තිබුණි. මහනුවර, රාජසිංහ රජුට අයත් නැව් තොටවලට අවහිර කරමින් ඔවුහු පුවක් වෙළඳුන් ඒකාධිකාරය පවත්වාගෙන ගියහ. ඒ සඳහා කල්පිටියේ හමුදා රඳවා ත්‍රිකුණාමලේ වරායට නැව් ගමනාගමනයට බාධා කළහ. ඊළඟ වාරය අවසන් පුවක් අස්වැන්නේ නිෂ්පාදනය සඳහා ඇතැමුහු කර තිබුණත් එම තොගය ලඟාවීමට පෙර නොකාව මුහුදේ ගිලුණේය.

ඒ නොකාවේ අතිත කතාවයි. 1659 ජූලි 2වැනිදා මුහුදු පත්ල සිපගත් නොකාව එදා සිට වසර තුන්සිය ගණනක් තිස්සේ කරදිය ජලයේ මලකඩ බැඳෙමින් තිබුණේය. එහි වර්තමාන කතාව නම් ජාතෘත්තර ගවේෂකයන් පිරිසක් පසුගිය දිනක එම නොකාවට ගොබැස එහි තිබූ ඓතිහාසික භාණ්ඩ ගොඩ ගැනීමය.

එය මුහුදේ ගිලුණේ ඉන්දියාවට ලංකාවේ සිට පුවක් ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා සුදානම් කර තිබියදීය.

පසුගියදා කරනලද සමීක්ෂණයකින් එම නොකාවේ තිබුණු භාණ්ඩ කිහිපයක් හමුවිය. ඒ අතර දියර වර්ග තබා ගැනීමට භාවිත කරනලද රැවුලාගේ පෝගු කීපයක් විය. බෙලාර්වින් ජග්ගු නමැති මේවා තනන්නේ ජර්මනියේ රයින් ගඟ අසබඩය. පුජකවරයකු වන කාර්විතල් බෙල්රිමින්ගේ රැවට සමානව රැවුල් සහිත මුහුණු මෙන් මෙම ප්‍රේගු සැරසිලි කර තිබේ.

උණ්ඩ කීපයක් සහ කාලතුවක්කු ගණනාවක්ද එහි තිබී ගොඩගන්නා ලදී. එහි තබී අත්බෝම්බයක්ද සොයාගන්නා ලදී. පිස්තෝලයක ප්‍රාථමික නිෂ්පාදනයක්ද එහි විය. ඊයම් බෝල යොදා එය වෙඩි තැබීමට පාවිච්චි කර ඇත.

කොන්සල්වරයෙකුට අයත්යයි සිතියහැකි දෑ මුළු පෙට්ටියක්ද ගොඩගත් බඩු අතර විය. ඔහු එදිනෙදා භාවිත කළ අඩු වැඩිය තැන්පත් කිරීමට එය භාවිත කළ බව පෙනේ.

නොකාවේ ඉහතකි භාණ්ඩ තැන්පත් කර තිබුණු කොටසේම තිබී හම් පටි සහ ගාන්වුද කීපයක් සොයා ගන්නා ලදී. ඒවා විවිධ ප්‍රමාණයේ ඒවා විය. ඒවා පතරොම් පටිවලට සමාන විය. ඇණ ගසන ලද සපත්තුවක්ද එහිදී හමුවී ඇත.

බෙහෙත් තබා ගැනීමට භාවිත කළ බරණිද තැටි කඳේ තිබී හමුවිය. එක් බඳුනක රසදිය දමා තිබිණි. 17වැනි සියවසේ බොහෝ රෝගවලට ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහා රසදිය භාවිතා කර ඇත.

හිස පිරන පනා දෙකක්ද එහි විය. කොණ්ඩය පිරීමටත් හිසේ උකුණන් ඉවත් කිරීමටත් මෙම පනා භාවිතා කෙරිණි. කරණවැමියන් භාවිත කළ දිය බඳුනක් එහි තිබිණි. මෙයින් පෙනී යන එක් කරුණක් නම් නොකාවේ කරනවැමියෙක්ද මෙහෙවරේ යොදා සිටි බවය.

ගාලුවරාය අසබඩ නිල් සහ සුදු සෙරමික් භාණ්ඩ තිබුණු බවට සාක්ෂි ඇත. මේවා බොහොමයක් බාල වර්ගයේ ඒවා විය. නැව් ගමන් කළ නැගෙනහිර ඉන්දියානු සමාගමේ සේවයක් සෙරමික් භාණ්ඩ නැවේදී භාවිත කර නැත. එහි සිටි සුලු පරිමාණයේ වෙළෙන්දන්ගේ භාරයේ මේවා තිබෙන්නට ඇත. නිලධාරීන් සිටින නැව් කඳේ තිබී පෝරිසිලේන් බඳුනක් සොයා ගැනිණි. බරණියක් සහ පුනිලයක්ද ඒ අසල විය.

නෞකා භාවිතයට ගන්නා ලද විවිධ ප්‍රමාණයේ කඹ රාශියක්ද විය. කප්පියක්ද කපාගල ගබොල්ද එහි තිබිණි. මේ නෞකාවේ ස්ථායීතාව රැකගැනීමට භාවිත කරන්නට ඇත.

එහි තිබී ගොඩගන්නා ලද අතිකුත් භාණ්ඩ අතර හැඳි ඉටිපන්දම් සහ ඉටි පන්දම් හත බාජන සහ තරාදි පඩි තබන භාජනයක්ද හමුවිය. වෙළඳ භාණ්ඩ තබන කොටසෙහි පුවක් ගොඩ ගසා තිබිණි. මෙම නෞකාවේ තිබී මිනිස් හිස් කබලක්ද සොයාගන්නා ලදී. නෞකාව අනතුට පත් අවස්ථාවේ කිසිවකුටවත් අනතුරක් නොවූ හෙයින් මෙම හිස් කබල අඹිරහසක් විය.

ලංකාදීප පුවත්පත
2006 අගෝස්තු 06වන ඉරිදා

● **පාරිසරික විශේෂාග - 2006,සැප්තැම්බර්**

1. අබේසුන්දර, දිලිසා
(නිදහස් ලේඛක)
ටෙලි නාට්‍යයක් රචනාමතර ගෙනගිය නළු කිඹුලාගේ අඹිරහස් මරණය
ඉරිදා ලංකාදීප, 2006 සැප්තැම්බර් 24වන ඉරිදා
2. දකුණු මුහුදේ ගිලාබැස්ස නැව කළ හදිය
ඉරිදා ලංකාදීප, 2006 සැප්තැම්බර් 17වන ඉරිදා
3. විජේබණ්ඩාර, ක්‍රිෂ්ණ සහ ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(ප්‍රදේශීය ප්‍රවෘත්ති කර්තෘ සහ පරිසරික සංස්කාරක)
වල් අලි වෙන්දේසි කිරීමේ අලි ඉල්ලුමක් වනපිටි දෙපාර්තමේන්තුව පාදා ගනී
ලක්විම, 2006 සැප්තැම්බර් 08වන සිකුරාදා
4. කඳනආරච්චි, ජගත්
(පාරිසරික සංස්කාරක)
අනේ අලි ඇතුනි ! නුඹ කොහි ගොස් රැකෙන්නද?
දවයින ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 සැප්තැම්බර් 10වන ඉරිදා
5. රන්වැල්ල, නයනක
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
ඇත් රජු තනිව මර යුද්දෙක වන මැද්දේ
රිවර, 2006 සැප්තැම්බර් 10වන ඉරිදා
6. ඒකනායක, රත්න බී
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
අවිචාරවත් ක්‍රියා නිසා විනාශයට යන ගංගා ලෝණි සංකල්පය
සන්දීප, 2006 සැප්තැම්බර් 24වන ඉරිදා
7. පෙරේරා, සුනිල් සී.
පමා වුණොත් අපතේ යන අපේ බනිප් තෙල් සම්පත
ඉරිදා ලංකාදීප, 2006 සැප්තැම්බර් 24වන ඉරිදා
8. වික්‍රමසිංහ, සේනාත්
අපේ මුහුදේ මාළු හිඟද?
ඉරිදා ලංකාදීප, 2006 සැප්තැම්බර් 09වන සෙනසුරාදා
9. ජයකොඩි, කලවාන පී
පොල් උලෙන් පස් භාරා කොළපත් ගොටුවෙන් පස් ඇඳ තැනූ “කිරාගේ වැව”
රිවර, 2006 සැප්තැම්බර් 03වන ඉරිදා

● **පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති - 2006, සැප්තැම්බර්**

1. කුරුනෑගැල, සිසර්
(අනුරාධපුර ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
සොබාදහමේ අයිතිය බිඳහෙළමින් ඉදිකිරීමට යෝජිත
විරවිල ගුවන් තොටුපළ
ලක්බිම, 2006 සැප්තැම්බර් 15වන සිකුරාදා
2. රත්ගම මෝය කට්ටි කඩොලාන විනාශවී මත්ස්‍ය සම්පත වදවේ
ලක්බිම, 2006 සැප්තැම්බර් 09වන සෙනසුරාදා
3. නිමල්සිරි, රංජිත් සහ කීර්තිරත්න, තුෂාරී
(කර්තෘ මණ්ඩලික සහ නිදහස් මාධ්‍යවේදී)
ජනතාවගේ ගෙල හිරකරන තෙල් මිලේ කඩ ඇදීලේ
වේබ්ල, 2006 සැප්තැම්බර් 10වන ඉරිදා
4. කොග්ගල ඔයට කරදිය ගලා ඒමෙන් පරිසර හානි උග්‍ර අතට
දිනමිණ, 2006 සැප්තැම්බර් 26වන අඟහරුවාදා
5. අබේසිංහ, නිමල්
පලිබෝධ පහක් සොයාගත් පර්යේෂකයා
රාවය, 2006 සැප්තැම්බර් 24වන ඉරිදා
6. ගක්තික, සත්කුමාර
සූර්ය බලයෙන් දැල්වෙන විදුලි ලාම්පු විශේෂයක්
ලක්බිම, 2006 සැප්තැම්බර් 22වන සිකුරාදා
7. ගමගේ, රත්නපාල සහ කටුගම්පොළ, රංජන්
බෝඹුරු ඇල්ලේ විදුලි බලාගාරයට දුන් අවසරය අහෝසිසි
ලංකාදීප, 2006 සැප්තැම්බර් 01වන සිකුරාදා

15

ටෙලි නාට්‍යයක් රහස්‍යමට ගෙනගිය නළු කිඹුලාගේ අභිරහස් මරණය

සත්ව ලෝකයේ සතුන්ගෙන් අපුරු ආකාරයේ පුවත් අපට නිරන්තරයෙන් අසන්නට ලැබෙයි. ඒ ආකාරයෙන් අපුරු පුවත් මවන සතෙකු හැටියට මේ දිනවල වඩාත් කතාබහට ලක්වන්නේ කිඹුලාය. කිඹුලන් පිලිබඳව සැලවු පුවත් විටෙක අනුකම්පාව දනවන සුළු අතර තවත් විටෙක ත්‍රාසය දනවන ඒවාද විය.

එයින් අනුරාධපුර නොවිවිශාගම ප්‍රදේශයෙන් ඇසුණු එක් පුවතකින් කියැවුණේ දිය නාන්තට ගිය කාන්තාවකට කිඹුලෙකුගේ ග්‍රහණයට හසුවූ අවස්ථාවේදී ඇගේ ස්වාමිපුරුෂයා කිඹුලා සමඟ දැඩි සටනකින් පසු කාන්තාව බේරාගත් නමුත් ඇයට සිය දකුණු අත අහිමිවූ බවය. අනෙක් පුවත වූයේ ලොවපුරා ඉමහත් ප්‍රසිද්ධියට පත්ව සිටි “ක්‍රොකඩයිල් හන්ටර්” ලෙස අනවරට නාමයෙන් හැඳින්වූ ස්ටීව් අර්වින් නම් පරිසරවේදියා මුහුදු යටදී මඩු මාළුවකු විදින ලද කටුවක් හදවතේ වැදීමෙන් මරණයට පත්වීමය. කිඹුලන් දමනය කිරීමේ අපුරු හැකියාවක් ඔහු සතුවිය.

මෙසේ කිඹුලන් පිලිබඳව අපුරු පවුත් මෙරටින් මෙන්ම විදේස් රටවලින්ද අසන්නට ලැබෙන විට කිඹුලකු පිලිබඳව තවත් හැඟීම් දනවන පුවතක් අපේ රටෙන්ද වාර්තා විය.

එනම් ඓතිහාසික කතා පුවතක් පදනම් කර ගිනිමන් නිර්මාණය වූ උතුරින්කන්දේ සරදියෙල් ටෙලි නායයේ රූපගත කිරීම් සඳහා යොදා ගැනුණු කිඹුලා එම රූපගත කිරීමෙන් අනතුරුව දින තුනකට පසුව මිය යාමයි. ලක්ෂ 120ක් වැනි අති විශාල මුදලක් වැයකර නිර්මාණය කරනලද ටෙලි නාට්‍යයේ රූපගත කිරීම් අවස්ථාවේ සිදුවූ අත්දැකීම් ගොන්නට

කිඹුලා මියයාම ඇතුළත්වීම දුබල සිදුවීමක් විය. මෙවැනි සිද්ධියක් පිලිබඳව මෙතෙක් අසන්නට ලැබීද නැත.

මේ පිලිබඳව සියලුම තොරතුරු දන්නේ නාට්‍යයේ අධ්‍යක්ෂවරයා වූ සුදන් රෝහණය. සරදියෙන් කටා පුවත ජනතාවට වඩාත් සමීප වන ආකාරයෙන් දර්ශන තල සහ රූපරාමු හරහා ඉදිරිපත් කිරීමට උත්සාහ දැරූ බව අධ්‍යක්ෂවරයා කියයි. දින 80ක් පුරා කිතුල්ගල, කල්තොට ඇතුළු දුෂ්කර ප්‍රදේශ ගණනාවක මේ ටෙලිනාට්‍යයේ රූගත කිරීම් සිදුවිය. සුර සරදියෙල්ගේ වර්තය පරිසරයට වඩාත් බද්ධවූවක් ලෙස පෙන්වීමට කැලැබඳ ප්‍රදේශ සහ සත්වයින්ද උපයෝගී කරගනු ලැබූ අතර කිඹුලෙකුගේ අවශ්‍යතාව මතු වූයේ එහෙයිනි. ඒ අනුව සත්වෝද්‍යානයේ සිටි කිඹුලකු රූගත කිරීම් අවස්ථාවට යොදාගැනීම අධ්‍යක්ෂවරයාගේ අරමුණ විය.

සත්වෝද්‍යානයේ සිටින සත්වයන් විත්‍රපට, නාට්‍ය හෝ වෙළඳ දැන්වීම් සඳහා ලබාදීම සාමාන්‍යයෙන් සිදුකෙරෙන්නක් බව කියයි. ඒ හැරෙන්නට අධ්‍යාපනික කටයුතු සඳහාද විශ්ව විද්‍යාල වැනි පිළිගත් උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල අවශ්‍යතා සඳහාද සත්වයන් ලබාදීමට කටයුතු කරන බවද පැවසෙයි. විශේෂයෙන්ම විදෙස් විත්‍රපට ආදී නිර්මාණ සඳහා විශාල මිල ගණන්වලට විවිධ වර්ගයේ සතුන් සැපයීමද සිදුකෙරේ. දේශීය නිර්මාණ සඳහා එතරම් මුදලක් අය නොකරන නමුත් යම් තරමක ආදායමක් සත්වයන්ගේ සේවය ලබාදීම හරහා සත්වෝද්‍යානය උපයා ගනියි.

“සුර සරදියෙල්” ටෙලි නාට්‍යයටද කිඹුලෙක් ලබාදී තිබුණේ ඒ ආකාරයටය. සත්වෝද්‍යානයට රුපියල් දහදාහක් ගෙවා කිඹුලා සුදානම් කරනු ලැබුවේ ජූලි 29වැනිදා රූගත කිරීම් සඳහා කිතුල්ගල ප්‍රදේශයට රූගත යාමටය. සියලුම කටයුතු ලිඛිතව කෙටි අවසන් වූ අතර කිඹුලා ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා ආසන රහිත දිගු වාහනයක් සත්වෝද්‍යානය ඉල්ලා සිටි නිසා තමා එවැනි වාහනයක් සුදානම් කරදුන් බවද අධ්‍යක්ෂ සුදන් රෝහණ පවසයි. කිසිදු අපහසුතාවයකින් තොරව රූගත කිරීම් සිදුකිරීමට කිඹුලා නිර්වින්දනය කර ලබාදෙන ලෙසත් ඒ සමඟ වෛද්‍යවරයකු එවන ලෙසත් සත්වෝද්‍යානයෙන් ඉල්ලා සිටි නමුත් සතා නිර්වින්දනය කිරීම හෝ වෛද්‍යවරයකු පැමිණීම හෝ ඔවුන් ප්‍රතික්ෂේප කළ බව සුදන් රෝහණ කියා සිටියි.

“අපි රුපියල් 10,000ක් සත්වෝද්‍යානයට ගෙවලා ලිඛිත අවසරයකින් තමයි කිඹුලා අරන් ගියේ. විදෙස් විත්‍රපටයකට නම් මීට වඩා අය කරනවා කිව්වා. මම මුදල ඉඳලම කිඹුලා නිර්වින්දනය කරලා දෙන්න කියලයි ඉල්ලුවේ. වෛද්‍යවරයකුත් ඒ එක්ක එවන්න කිව්වා. මුලදී ඔවුන් ඊට

වාචිකව එකඟ වුණා. නමුත් ඔවුන් කිව්වා කිඹුලා නිර්වින්දනය කරන්න වෛද්‍යවරුන් කැමති නැහැ කියලා. ඒ අනුව තමයි සත්වෝද්‍යානයේ තවත් සේවකයන් හතරදෙනෙක් කිඹුලාත් එක්ක අරගෙන ගියේ. ඔවුන්ට රුපියල් 1,500 ගානේ රුපියල් හයදහසක මුදලක් ගෙව්වා. සිටි නැති දිග වාහනයක් ඔනේ කියපු නිසා එවැනි රථයකුත් ලැහැස්ති කළා.”

සිද්ධියට අදාළ රූගත කිරීම් යෙදී තිබුණේ ජූලි 29 වැනිදා කිතුල්ගල ප්‍රදේශයේදීයි. උදේ 11.00ට පමණ එම ස්ථානයට කිඹුලා රූගෙන යනු ලැබීය. එහෙත් රූගත කිරීම් සඳහා මේ සතා හසුරුවා ගැනීම නම් කිසිසේත්ම පහසු කටයුත්තක් නොවීය. මේ කිඹුලා වසර 50ක පමණ වයස්ගත දරණු ගණයේ විශාල කිඹුලකු විය. “සුර සරදියෙල්” වර්තය පණ පෙවූ ප්‍රධාන නළුවාට නම් කිඹුලා සමඟ රඟපානවා තබා උච්චතවත් නොහැකිවී තිබේ.

මෙතරම් මුදලක් වියදම් කර රූගෙන ගියද කිඹුලාගෙන් බලාපොරොත්තු වූ ප්‍රයෝජනය අත්කර ගැනීමට නොහැකිවූ බව අධ්‍යක්ෂවරයා පවසයි. “අපි මෙතරම් මුදලක් වැය කළේ කිඹුලා නිර්වින්දනය කරලා නිසියාකාරව රූපගත කිරීම් සිදු කරන්න. නැත්නම් මෙහි රඟපාන නළු නිලියන්ට බෙහෙවින්ම අවදානම් සහිත තත්වයකට මුහුණ දීමට සිදුවෙනවා. ගෙන ආ කිඹුලා නපුරු එකෙක්. රඟපානවා නියා නළුවා උච්චතවත් ගියේ නැහැ. කිතුල්ගල ඔයේ කිඹුලාගේ අවස්ථා රූගත කළේ ලණු දාලා ඇඳගෙන ඉතා අසිරිවෙනුයි. ඒ සියලුම කටයුතු සිදුකළේ කිඹුලා එක්ක ආපු පුද්ගලයින්මයි. ප්‍රධාන නළුවා කිඹුලාත් සමඟ ඔයේ ඉන්න දර්ශනය රූගත කළේ නළුවා වෙනුවට ඔවුන්ගෙන් කෙනෙකු යොදවලායි. දුරස්ථ රූගත කිරීමකුයි එහිදී සිදු කළේ. ඇත්තෙන්ම අපි බලාපොරොත්තු වුණු ප්‍රතිඵලය කිඹුලාගෙන් ලැබුණේ නැහැ. පැය හතරකට ආසන්න කාලයක් රූපගත කිරීම් සිදුකලත් අපේ කිසිම කෙනෙක් කිඹුලා ආසන්නයටවත් ගියේ නැහැ. හවස තුනවේදී සියලුම කටයුතු අවසන් වෙලා කිඹුලා රූගෙන ගියා.”

කිඹුලා සමඟ රූගත කිරීම් සිදුකරන ලද එක් අවස්ථාවකදී උච්චතවත් දැමූ පසු දහලන්න පටන් ගත්තා. කිඹුලා ආසන්නයේ තිබූ බෝට්ටුවක් කටින් ඇල්ලීම නිසා හානිවූ බෝට්ටුවට නිසා හානිවූ බෝට්ටුවට අලාභ ගෙවීමටද සිදුවී තිබේ. සේවකයන් සිව්දෙනා බත් පැකට් කමින් සිටියදී කිඹුලාට ආහාර ලබාදීම ගැන විමසූ විටද අදාළ සේවකයන් කියා තිබෙන්නේ එසේ කිඹුලාට ආහාර ලබාදීම අවශ්‍ය නැති බවකි. දින දෙක තුනකට පමණ සැරයක් උච්චතවත් ආහාර ලබාදෙන බව ඔවුන් පවසා ඇත.

කෙසේ නමුත් රුගන කිරීමේ අවසානයේ කිඹුලා සත්වෝද්‍යානයට රුගන ඒමෙන් දින තුනකට පසුව මිය ගියේය. වසර 35කට අධික කාලයක් සත්වෝද්‍යානයේ ජීවත්වූ මෙරට කිඹුල් වර්ගයකට අයත් යැයි සැලකෙන කිඹුලා මියයාම සම්බන්ධයෙන් ඉන්පසුව විවිධ වාර්තා පළවිය.

- **දිලිෂා අබේසුන්දර**
ඉරිදා ලංකාදීප පුවත්පත
2006 සැප්තැම්බර් 24වන ඉරිදා

16

දකුණු මුහුදේ ගිලා බැස්ස නැව කළ හදිස

කොත්ගල ආශ්‍රිත ගැඹුරු මුහුදේදී පසුගියදා 07වැනිදා මුහුදුබත්වූ බංගලාදේශ නෞකාවෙන් ගලාගිය ඉන්ධන නිසා දකුණු මුහුද තිරයේ පාරිසරික හා සාමාජික ප්‍රශ්න රැසක් නිර්මාණය වී තිබේ.

බංගලාදේශයට අයත් “භා” නමැති මෙම නෞකාව මියන්මාරයේ සිට ඉන්දියාවේ මුම්බායි වරාය බලා යාත්‍රා කරමින් තිබියදී පසුගිය 31වැනිදා නැගෙනහිර මුහුදේ පානම ආශ්‍රිත ගැඹුරු මුහුදේදී යාන්ත්‍රික දෝෂයකට ලක්විය.

මෙම නෞකාවේ සමතුලිතතාවය සඳහා ජලය පුරවනු ලබන විශාල ටැංකි අතුරින් වටිනා වම් ටැංකියක කුඩා සිදුරක් හටගෙන තිබුණි. ඒ අගෝස්තු මස 31වැනි දිනයයි. ඒවන විට ශ්‍රී ලංකා මුහුදු තිරයට ඉතාමත්ම ආසන්නව තිබූ නෞකාව ගාල්ල වරායට පැමිණ මෙම සිදුර සිදුවූ ස්ථානය අළුත්වැඩියා කරගැනීම එම නැවේ කපිතාන්වරයාගේ බලාපොරොත්තුව විය. එහෙත් දිගින් දිගටම යාත්‍රා කරන සෑම වාරයක් වාරයක් පාසාම නැවේ සිදුර විශාල වන්නට විය. ධනවය ක්‍රමයෙන් අපහසුවීමත් සමග නැව ගාල්ල වරාය දක්වා ඇදගෙන යාමට අක්ෂාර් නම් ටන් යාත්‍රාව ගෙවාගෙන තිබුණි. ගාල්ල වරායට ඉතාමත්ම ආසන්නයේ කෝගල වෙරළ තිරයේදී මේ නෞකාව ඇළවී ගියේය. ඒ සමගම තවදුරටත් ඇදගෙන යාමට නොහැකිවූ බැවින් නැව නැංගුරම් දමන ලදී.

නාවික හමුදාව එහි යන්ත්‍ර නැව මුහුදු ජලයෙන් ගිලියාම ආරම්භව තිබූ අතර එහි ගමන්කළ 34දෙනෙකු නැව අතහැර දීමට තීරණය කර

තිබිණි. මෙම පිරිස අතර අඩුම කාල මණ්ඩල නැමැති තුන් හැට්ටි පිරිමි දරුවෙක් සහ රිෆා රයිසා නැමැති අවුරුදු 01ක් වයසැති බිලිදියක්ද ඡපේඩා අක්තාර් (23) සහ රෙනුමා සුල්තාන් (33) නැමැති කාන්තාවන් දෙදෙනෙක්ද විය. නැවේ කපිතාන් ඉෆ්ටිකාඩ් උඩින්ටි (40) අභිප්‍රාය වූයේ නැව බේරාගැනීමට නොහැකිවුවහොත් කෙසේ හෝ සිය නැවේ ගමන් ගනිමින් සිටි පිරිස බේරාගැනීමයි.

නැව වෙත ළඟා වූ නාවික හමුදා යාත්‍රාවට ළමයින් දෙදෙනා සහ කාන්තාවන් දෙදෙනාත් පිරිමි තිදෙනෙකුත් බේරාගැනීමට පළමු උත්සාහ විය. ඉතාමිත රළු මහ මුහුදේ ඇළවිගොස් ඇති නැවකින් ඔවුන් තවත් යාත්‍රාවකට ගැනීම ඉතා අපහසු කාර්යකි. කාන්තාවන් දෙදෙනා අතරින් එක් අයෙකු ඒ අවස්ථාවේදී මුහුදට වැටුණි. නාවික සෙබළු වන ක්‍රියාත්මකවී ඇය බේරා ගත්හ. මෙලෙස ගලවාගත් පළමු පිරිස රැගෙන බේරා යාත්‍රාව නාවික කඳවුරට පැමිණෙන විට උදෑසන 10.15ත් පසුව තිබුණි. ඒ වනවිට නාවික හමුදා කඳවුර නැවෙන් රැගෙන එන පුද්ගලයන් සඳහා වෛද්‍ය සහ ප්‍රථමාධාර ඇතුළු සේවා සැපයීමට 15දෙනෙකුගෙන් පමණ යුත් නාවික හමුදා හට පිරිසක් සුදානම්ව සිටියහ.

ගිලෙමින් පවතින නොකාවේ ඉහඳන මෙට්‍රික් ටොන් 176ක් සහ දෑව කොටන් මෙට්‍රික් ටොන් 800ක් ඇතිබව නාවුක හමුදාව කියයි. මෙම නොකාව ගිලියාම වළක්වාලීමේ අවසන් උත්සාහය වශයෙන් මාස්ටර් ඩයිවර්ස් ආයතනයේ විශේෂ කණ්ඩායමක් කැඳවූ නාවික හමුදාව කමාන්ඩර් 03නැමැති යාත්‍රාවකින් එම පිරිස රැගෙන නොකාව වෙත ගියේය. එහෙත් ඒ වනවිට සියල්ල සිදුවී අවසන්ව තිබුණි.

තේක්ක බුරුත ආදී දෑව කඳන් නොගයක් පටවාගෙන යාත්‍රා කරමින් තිබූ මෙට්‍රික් ටොන් 11,000 බරැති මෙම නොකාව අනතුරට ලක්වන මෙහෙත වනවිට එහි නාවිකයන් තිස් හතරදෙනෙකු සිට ඇත.

නාවික යාත්‍රාව මහුදකින් වෙද්දී යාත්‍රාවේ තිබූ ඉන්ධන ටැංකියද පළවී එකී ඉන්ධන තට්ටු මහ සයුරේ කිලෝමීටර් 7.3ක පමණ ප්‍රමාණයක පැතිරගොස් තිබුණි.

මෙම යාත්‍රාවේ ඉන්ධන ටැංකියේ ඉන්ධන ටොන් එකසිය හැතැහසක් තිබී ඇති අතර ඒවා කෙමෙන් කෙමෙන් ගොඩබිම වෙත ඇදී එන්නට වූයේ පසුගිය 07වැනිදා පස්වරුව පමණ වෙද්දීය.

නැවෙහි තිබූ වටිනා දෑව කඳන්ද ගොඩබිමට පාවී එන්නට විය. මෙසේ පාවී ආ දෑව කඳන් කොග්ගල ආශ්‍රිත ඊටිපන්න ධීවරයන් සිය

ධීවර කර්මාන්තයේ යෙදුන කණුවල හැපී එකී කණු බොහෝ ප්‍රමාණයක් කඩාගෙන ගියේය.

කොග්ගල සිට මිදුගම දක්වා වෙරළ තීරයේ සුදේ සුදු වැලි තලය කළු පැහැයෙන් වැසීගියේ මෙසේ පාවී ආ තෙල් තට්ටු තැන්පත් වීමෙනි. කොග්ගල කළුපුව වෙද මෙසේ පාවී ආ තෙල් තට්ටු පැතිර ගොස් තිබීමද ඉතා බරපතල තත්ත්වයක් බවට පත්ව තිබුණි.

මහ මුහුදේ තෙල් විසිරීමක් යනු මත්ස්‍ය සම්පතට කොරල් පරවලට වෙරළාශ්‍රිත පරිසරයට ධීවර කර්මාන්තය ආදී විවිධ විෂය ක්ෂේත්‍රයන් වෙත සෘජුවම බලපාන කරුණකි.

මෙසේ තෙල් තට්ටු තැන්පත්වීම නිසා කොග්ගල කළුපුවේ ධීවර කර්මාන්තයට කොග්ගල නොගැඹුරු මුහුදේ ඊටිපන්න ධීවර කර්මාන්තය පසුගිය 08වැනිදා සිට සම්පූර්ණයෙන්ම ඇණහිට තිබුණි.

මේ තත්ත්වය නිසා කොග්ගල ආශ්‍රිත සිංහ ධීවරගම මෝදරගම කොග්ගල දූව මලලගම ආදී ධීවර ගම්මානවල ධීවර කර්මාන්තය ඇණහිට තිබේ.

රැකියා අහිමිවූ ධීවරයන්ට පොලිසියට පැමිණිලි කරන්න කියලා අප දැනුවත් කර තිබෙනවා. මේ ධීවරයින් වෙනුවෙන් කළහැකිදේ පිළිබඳව අපි අදාළ අංශ සමග සාකච්ඡා පවත්වනවයැයි හබරාදුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් ලාල් සමරසේකර අප සමග පැවසීය.

මේ වනවිට කොග්ගල කළුපුවේ සහ ඊටිපන්න ධීවරයින් දහසක් පමණ පිරිසකට තම වෘත්තීය කටයුතු කරගෙන යානැහකි තත්වයක් උදාවී තිබෙන බැව් කොග්ගල මෝදරගම ඊටිපන්න ධීවරයකු වන සුමුදු පුංචිහේවා (28) සඳහන් කරයි.

මෙම තෙල් විසිරීමේ තත්ත්වය හේතුවෙන් තමන්ගේ ධීවර කර්මාන්ත කටයුතු කළද ආරම්භ කිරීමට හැකිවෙදැයි කිව නොහැකි බැව්ද කොග්ගල ධීවරයෝ පවසති.

සමුද්‍ර දූෂණ වැළැක්වීමේ අධිකාරියත් විවිධ ආයතනත් නැව මුහුදේ ගිලිල ගොඩබිමට තෙල් තට්ටු පැමිණෙකමම හිටියේ ඇයි ඉවත් කරන්න. නැවේ තෙල් විසිරීම මුහුදේදී ඉවත් නොකළේ ඇයි? අඩු තරමින් මේ තෙල් විසිරීම කොග්ගල ඔයට ඇතුළුවීම වැළැක්වීමට ආදාළ අංශ පියවර ගත්තේ නැත්තේ ඇයි? යනුවෙන් කොග්ගල ආශ්‍රිත ප්‍රදේශවල ධීවරයෝ ප්‍රශ්න කරති.

මේ වනවිට කොග්ගල කළුපුවටද තෙල් තට්ටු ඇතුළුවී ඇති අතර තව දුරටත් තෙල් තට්ටු ඇතුළුවීම වැළැක්වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා හරිත ව්‍යාපාරයේ ස්වේච්ඡා සේවකයෝ පිරිසක් තාවකාලික බාධකයක් ඉදිකිරීමේ නියුතුව සිටිනු අපට දක්නට ලැබුණි.

අප සමග තෙරතුරැකි ශ්‍රී ලංකා හරිත ව්‍යාපාරයේ බන්දුරංග කාරියවසම් මෙසේ සඳහන් කළේය. කොග්ගල ඔයට තවදුරටත් ඉන්ධන තට්ටු ඇතුළුවීම වැළැක්වීමට බාධකයක් යෙදීමයි අපි කරන්න සූදානම් වෙන්නේ. ඒත් මේ වනවිටත් යම් ප්‍රමාණයක් තෙල් තට්ටු ඔයට ඇතුළු වෙලා තියෙනවා. අපි කෙසෙල් කඳට පිදුරු යොදාගෙන කොග්ගල මෝය තුළින් කළුපුවට තෙල් තට්ටු ඇතුළුවීම වැළැක්වීමට බාධකයක් සකස් කරනවා.

මෙම තෙල් නිකුත්වීම තවමත් සිදුවෙමින් බවහින අතර නොකාවේ ඉන්ධන නිකුත්වන පලුදුවීම නවතා නොදැමුවහොත් මුහුදුබත්වූ නාවික යාත්‍රාවෙන් තවදුරටත් තෙල් තට්ටු නිකුත්විය හැකිබැව් සමුද්‍ර දූෂණ වැළැක්වීමේ අධිකාරිය පෙන්වා දෙයි.

මේ වනවිටත් දළ වශයෙන් නැවෙහි තිබූ තෙල් ටැංකියේ අඩකට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් පිටතට විත් තිබෙන අතර තෙල් නිකුත්වන ඉන්ධන ටැංකියේ පලුදුවීම වසා නොදැමුවහොත් තව දින කිහිපයක් ගොඩබිම බලා තවත් තෙල්තට්ටු පාවී එනු ඇතැයිද කියති. එවැනි තත්ත්වයක් තුළ තවදුරටත් මෙම තෙල් විසිරීම ව්‍යාප්ත වීමට ඉඩඇති නිසා එසේ පැතිර යාමකදී රූමස්සල බොනවිස්ට කොරල් පරයේ කොරල් විනාශවීමේ අවදානමක්ද පවතින බැව් දැනගන්නට තිබේ.

මේ පිළිබඳ සමුද්‍ර දූෂණ වැළැක්වීමේ අධිකාරියේ සභාපති එන්.ඒ. රංජිත කුලරත්න පවසනුයේ මුහුදේ ස්වභාවය පිළිබඳව තමන්ට යමක් කිවනොහැකි බවත් රූමස්සල කොරල්පරය දෙසට වුවද තෙල් තට්ටු පැතිරයාමේ අවදානමක් පවතින බවත්ය.

ත්‍රිවිධ හමුදාවේ සෙබළුන් දෙසියකට අධික පිරිසක් කොග්ගල වෙරල තීරයේ තෙල් තට්ටු ඉවත් කිරීමේ කටයුතුවල යෙදී සිටිනු දක්නට ලැබුණද පරිසරය ගැන කතාකරන බොහෝ සංවිධාන මෙම කටයුත්තට එක්ව සිටිනු දක්නට නොලැබුණි.

දකුණු පළාත් භාර නියෝජ්‍ය නාවික ආඥාපති කොමදෝරු ධර්ම සිරිවර්දන අප සමග පැවසුවේ නාවික යාත්‍රාවේ සිටි පිරිස බේරාගැනීම සහ වෙරළ තීරයේ තෙල් තට්ටු ඉවත් කිරීම යන කටයුතුවලට නාවික හමුදාවේ සහාය ලබාදී ඇති බවයි.

පසුගියදා පැවැති මුහුදේ රළු සහිත ස්වභාවය මෙන්ම දියවැල් ක්‍රියාකාරීත්වයන්ද හේතුකරගෙන මෙම නොකාව අනතුරට පත්වන්නට ඇතැයිද නියෝජ්‍ය නාවික ආඥාපතිවරයා පෙන්වා දුන්නේය.

කොග්ගල කළුපුවට තෙල් තට්ටු ඇතුළුවීමත් සමග එහි ධීවර කර්මාන්තය ඉස්සන් කොටු ආදියට විශාල බලපෑමක් එල්ලවී ඇති අතර තමන් මෙම සිද්ධියට දින සිට මේ දක්වා රැකියාවේ නොයෙදුනු බැව් කොග්ගල ධීවරයකු වන කේ.එම්. සුනිල් (42) පැවසීය.

මෙම නාවික යාත්‍රාව අනතුරට පත්වීමේ සිද්ධියත් සමග මේ යාත්‍රාව මෙරටට ගෙනඒමේ හිතීමය තත්ත්වය පිළිබඳව වරාය සහ සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශයේ වෙළෙඳ නැව් අංශයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ගාන්ත විරකෝන් අපි විමසීමක් කළෙමු. ඔහු මෙසේ කීවේය. “මෙම සිද්ධියට අදාළව සිදුවූ පාරිසරික හානිය පිළිබඳව අධිකරණමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට නියමිත නිසා ඒ ගැන යම් මතයක් ප්‍රකාශ කරන්න බැහැ.

වසර අමතරව මෙම නොකාවෙන් සිදුවූ හානිය පිළිබඳව සොයා බැලීමට සිවිල් පරීක්ෂණ කමිටුවක් පත්කිරීමට මට පැවරී තිබෙන බලතල අනුව පියවර ගන්නවා.

මෙම සිද්ධිය වෙලා තියෙන්නේ නාවික සැතපුම් නවයක් ඇතින් ශ්‍රී ලංකාවට අයත් මුහුදු තීරයේයි. නාවික හිතී යටතේ විදේශීය නාවික යාත්‍රාවලට අපගේ මුහුදු සීමාවේ ගමන් කිරීමේ හැකියාව තිබෙනවා” ඔහු කීය.

ජාතික සමුද්‍ර දූෂණ වැළැක්වීමේ අධිකාරිය, ත්‍රිවිධ හමුදාව, පොලිසිය, ශ්‍රී ලංකා හරිත ව්‍යාපාරය යන ආයතන එක්ව ගොඩබිමට ගසාගෙන එන තෙල් තට්ටු අඩුකිරීමට ඉවත් කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ යෙදී සිටින බවත් මෙම කටයුත්තට ප්‍රමාණවත් මහජන සහභාගිත්වයක් ලැබුණු බවත් කොග්ගලට ගිය අපට දක්නට නොලැබුණි.

ටීට්පන්න ධීවර කර්මාන්තය කොග්ගල මීදිගම ආශ්‍රිත මුහුදු තීරයට ආවේණිකවූ අපගේ පාරම්පරික පන්න ක්‍රමයකි. කොග්ගල කලපුව යනු පවුල් 700ක පමණ ප්‍රමාණයක් දිවි රැකගන්නා පමණක් නොව සංචාරක අතින්ද අවධානයට යොමුවූ සෞන්දර්යාත්මක පාරිසරික බිම් තීරුවකි.

මෙම හදිසි උපද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් මේ පාරිසරික ස්මපත්වලට බරපතල හානි සිදුවෙමින්ද ධීවර කර්මාන්තයට හානි සිදුවෙමින්ද ඇත. එපමණක් නොව රූමස්සල කොරල් පරයටද හානි සිදුවීමේ අවදානමක්ද පවතින බැව් පැවසේ.

නමුත් මේ තත්ත්වය නිසා කොශ්ගල සංචාරක ව්‍යාපාරයටද අද වනවිට හානි සිදුවෙමින් පවතී. සුනාමියෙන්ද බරපතල පීඩාවට පත්වූ දකුණු මුහුදු තීරයේ මිනිසුන්ට තවත් ආපදාවකට ලක්වීමට සිදුව තිබේ.

මෙම තෙල් විසිරීමේ තත්ත්වය හේතුවෙන් රුකියා අභිමිචන ධීවර කාර්මිකයන්ට නැවත රුකියා ඇරඹීමට කවදා හැකිවේදැයි කිව නොහැකිව පමණක් නොව මෙමගින් විනාශවූ පරිසරය මත්ස්‍ය විශේෂවල වටිනාකම මිල කළ නොහැකි බවද කියති.

මහ සයුරේ තෙල් විසිරීම් සාමාන්‍යයෙන් තෙල් ටොන් ලක්ෂ ගණනින් සිදුවිය හැකිය. මෙවැනි තත්ත්වයක් පාලනය කිරීමට නිසි වැඩ පිළිවෙළක්ද අවශ්‍යවේ.

මෙම තෙල් විසිරීමේ අවදානම හඳුනාගත යුතුව තිබුණේ නැව ගිලියාමට පෙර නොවේදැයි ඇතැමුන් මතකරන ගැටළුවකි. එමෙන්ම නැවෙහි කිසියම් පිපිරීමක් සිදුවී ඇද්දැයි යන්නද කතාබහට ලක්වන මාතෘකාවකි.

කෙසේවුවද මේ වනවිට මේ තෙල් ගලායාමෙන් බොහෝ හානි සිදුවී හමාරය. තවදුරටත් එම තත්ත්වය ව්‍යාප්තවීමට ඉඩනොදී පාලනය කිරීමට බලධාරීන්ගේ අවධානය යොමුවිය යුතුව ඇත.

මෙම පාරිසරික උපද්‍රව්‍ය හමුවේ රටෙහි පවතින පාරිසරික රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල දායකත්වය මෙයට වඩා යොමුවිය යුතුව තිබූ බැව් පරිසරයට ආදරය කරන මිනිසුන්ගේ මතයවී තිබේ.

මෙම තත්ත්වය පිළිබඳව ජාතික සමුද්‍ර දූෂණ වැළැක්වීමේ අධිකාරයේ සභාපති එන්.ඒ. රංජිත් කුලරත්න කළ විමසුමකදී ඒ මහතා මෙසේ පැවසීය.

සාමාන්‍යයෙන් මහ මුහුදේ තෙල් විසිරීම් ටොන් ලක්ෂ ගණනින් වුණත් වෙන්හ පුළුවන්. එහෙම වුණාම මුහුද මැදදී ඒවා ඉවත් කරන්න උපකරණ අපේ රටේ නැ. වෙන කිසිම රටකත් නැ. මෙහි තෙල් විසිරීම ටොන් 178ක්. අපි මේ තෙල් විසිරීමේ තත්ත්වය වළක්වන්න අවශ්‍ය කටයුතු මේ වනවිටත් යොදමින් සිටිනවා.

ටොන් සියයෙන් එකා සිදුවන තෙල් විසිරීම් වලදී අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම අපේ වගකීමක්. මහ මුහුදේදීම මෙම තෙල් කාන්දුව වැළැක්වීමට පියවර ගැනීමට කාලගුණය සහ මුහුදේ රළු ස්වභාවය ඊට හරස් වුණා.

නැව තැන්පත් වෙලා තියෙන්නේ අඩි 1500 ගැඹුරු මුහුදෙයි. කිමිදුම්කරුවන් යොදවා තෙල් කාන්දුව වසාදමන්නත් අප උත්සාහයක යෙදෙනවා. ඒ එක්කම තෙල් තට්ටුව රසායනික වර්ග යොදා මුහුද මැදදීම ඉවත් කිරීමේ කටයුතුත් ඉන්දියානු නාවික අංශවල සහායත් ලබාගෙන 12වනදා සිට අප ක්‍රියාත්මක කරනවා.

මේ වනවිට නැවේ ඉන්ධන ටැංකියෙන් අඩක් පමණ මුහුද මතුපිටට පැමිණ තිබෙන බැව් අප විශ්වාස කරනවා.

රුමස්සල කොරල්පර වෙතත් තෙල්තට්ටු පැතිර යාද නොයාද කියලා අපිට කියන්න බෑ. මුහුදේ ස්වභාවය මතයි එම තත්ත්වය තීරණය වෙන්නේ.

ඉරිදා ලංකාදීප පුවත්පත
2006 සැප්තැම්බර් 17වන ඉරිදා

● **ආර්ථික විශේෂාංග - 2006, ඔක්තෝබර්**

1. විජේබණ්ඩාර, ක්‍රිෂ්ණ සහ පියදාස, ජේ.ඩබ්.
(ප්‍රදේශීය ප්‍රවෘත්ති වාර්තාකරු)
සිංහරාජයට රතු වළිය දැල්වමින් සුපිරි හෝටලයක්
ලක්වීම, 2006 ඔක්තෝබර් 27වන සිකුරාදා
2. රන්වැල්ල, නයනක
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
නිදහස් ජල අයිතිය !
රීවර, 2006 ඔක්තෝබර් 15වන ඉරිදා
3. නිමල්සිරි, රංජිත් සහ කීර්තිරත්න තුෂාරි
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
ආයෝජකයන්ට මහවැලි ගඟ රක්ෂිතයන් බිලි
ජාතික උරුමයන් හඳුනාගත් ආයෝජන ප්‍රතිපත්තියක් ඕනෑ
වේවීම, 2006 ඔක්තෝබර් 22වන ඉරිදා
4. ඒකනායක, වමිලි
(නිදහස් ලේඛක)
අපේ රටේ වනජීවීන් වැනසීම පිටුදැකීමට නීති පණමදී
දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 ඔක්තෝබර් 29වන ඉරිදා
5. ඕසෝන් වියනට හානි කිරීම සුනාමි දස දහසකටත් වඩා
ප්‍රබල අනතුරක්
දිවයින, 2006 ඔක්තෝබර් 14වන සෙනසුරාදා

● **ආර්ථික ප්‍රවෘත්ති - 2006, ඔක්තෝබර්**

1. කරුණාරත්න, හේවා පී.
(මාතලේ දිස්ත්‍රික් ජනමාධ්‍යවේදී)
නකල්ස් කඳු පද්ධතියේ ගාක සහ සත්ත්ව විශේෂ
වැඩි යාමේ තර්ජනයක්
ලක්වීම, 2006 ඔක්තෝබර් 05වන බ්‍රහස්පතින්දා
2. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(ආර්ථික සංස්කාරක)
නුවරඑළිය කඳුපොළ සීතාවලිය රක්ෂිතය
සංචාරක හෝටලයකට බදු දීම
ලක්වීම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 ඔක්තෝබර් 15වන ඉරිදා
3. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(ආර්ථික සංස්කාරක)
ලංකාවේ මුහුදු රාජාලින්ට දරුවන් බැහැරගෙන යන්න පුළුවන්ද?
ලක්වීම, 2006 ඔක්තෝබර් 10වන අඟහරුවාදා
4. ප්‍රියන්ත, එම්. සුසිල්
(කරන්දෙනිය ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
මාදු ගඟේ ඉස්සන් බෝකිරීමට අලුත් ජාකොටු වර්ගයක්
ලංකාදීප, 2006 ඔක්තෝබර් 05වන බ්‍රහස්පතින්දා
5. බාලවන්දු, බුද්ධික ප්‍රසාද්
(නිදහස් ලේඛක)
බාල වයස්කාර ප්‍රමුඛ 341ක් ලිංගික අපවාරවලට ලක්කරලා
සත්දීප, 2006 ඔක්තෝබර් 22වන ඉරිදා

17

සිංහරාජයට රතු එළිය දැල්වමින් සුපිරි හෝටලයක්

ශ්‍රී ලංකාවේ මුල් පෙළේ වර්ෂා වනාන්තරයක් වන සිංහරාජයෙහි දෙහියාය මායිම ආශ්‍රිතව සංචාරක හෝටලයක් ඉදිකරගෙන යාම නිසා පරිසර හිතකාමීන් අතර කටගෙන ඇත්තේ මහත් ආන්දෝලනයකි.

නවතැන් කුටි 20කින් සමන්විත හෝටලය, ජෛව විවිධත්ව පර්යේෂණාගාරයක්ද සහිතව දැන් ඉදිවෙමින් පවතී. හෝටලයෙහි අයිතිකරුවා වන හේ "Rain Forest Ecolodge (Private) Ltd" නම් පෞද්ගලික සමාගමකි. හෝටලය ඉදිකෙරෙන හේ ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව මගින් අනුනව අවුරුදු බදු ක්‍රමය යටතේ මතුරට වැවිලි සමාගමට පවරාදී ඇති සදාහරිත වන භූමියකය. එම වනභූමිය ජෛව විවිධත්වයෙන් අනුන සිංහරාජයේ මායිමට නුවක තරම් නුදුරින් පිහිටා තිබීම විශේෂත්වයකි.

මතුරට වැවිලි සමාගමට බදුදී ඇති මෙම භූමියේ නම "එනසාල්වත්ත"ය. එහි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 500ක් පමණ වේ. එයින් හේ වගා කටයුතු සඳහා භාවිතාකර ඇති බිම් ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 30කට අඩුවන අතර ඉතිරි හෙක්ටයාර් 470ක පමණ භූමිය ඒ නැම පිටින්ම සදාහරිත වනාන්තරයකි. සංචාරක හෝටලය ඉදිවන්නේ එයින් වෙන්කළ හෙක්ටයාර් 67.2ක වන භූමියකය.

අයිතිකාර සමාගමේ නිලධාරීන් පවසන අන්දමට මෙය පරිසර හිතකාමී ලෙස ඉදිකෙරෙන නවීන පන්තියේ පාරිසරික සංචාරක හෝටලයකි. එහි නවතැන් කුටි ඉදිකරන්නේ තුරු ගොමුව ඇතුළත. පොළොවෙන්

උඩට සවිකළ කොන්ක්‍රීට් සහ යකඩ අට්ටාල මතය. වනයෙහි වියන් ස්ථරය ඉතා හොඳින් නැරඹීම සඳහා පොළොවට මීටර් 30ක් ඉහළින් ගුවන් පාලම්(සංගිලි පාලම) කිහිපයක්ද සවිකෙරේ. හෝටලයෙහි මේ දිනවල කෙරෙන ඉදිකිරීම් පවා පරිසරයට අවම හානියක් පවා සිදුනොවන ලෙස සැලසුම් කර ඇති බව නිලධාරීන්ගේ අදහසයි.

බැඳු බැල්මට නම් මෙය බොහොම හොඳ වැඩකි. එහෙත් ඇත්ත කතාව ඉඳුරාම වෙනස් වුවකි.

දැනට හෙක්ටයාර් 11,187කට ශේෂවී තිබුණද අපේ සිංහරාජය අතිතයේදී ඊට වඩා හත් අට ගුණයක් විශාල එකක් විය. ජනාවාස සහ වතු වැවිලි බෝග(හේ, එනසාල් වැනි) ව්‍යාප්තවීම නිසා කාලයාගේ ඇවැමෙන් එහි භූමි ප්‍රමාණය අඩුවී ගියේය. මේ අදත් සිංහරාජයේ වන මායිමට යාබදව ඇති පෞද්ගලික සහ රජයේ ඉඩම්වලද සිංහරාජය බඳු කැලෑ රාශියක්ම තිබේ. මතුපිටින් හෝ ගුවනින් බැලුවහොත් ඒ කැලෑ කිසිවක් සිංහරාජයෙන් වෙන්කර ගැනීමට නුපුළුවන. සිංහරාජ මායිමට යාබදව පිහිටි එම කැලෑ තිරුද සිංහරාජය තරම්ම සදාහරිත තුරුවියනින්ද සිංහරාජය තරම්ම වර්ෂාපතනයෙන්ද සිංහරාජය තරම්ම ජෛව විවිධත්වයෙන්ද පිරිපුන්ය.

මෙයින් බොහොමයක් අයත් වන්නේ ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවටය. ඒවා සිංහරාජයට යාබද සදාහරිත වන තිරු නිසා කිසිදු කටයුත්තකට නිදහස් නොකිරීම සම්ප්‍රදායයි.

හෝටලයේ ඉදිකෙරෙන එනසාල් වත්තද මෙබඳු භූමියකි. එහි ඇති හෙක්ටයාර් 500න් හෙක්ටයාර් 436ක්ම සදාහරිත වන තිරුයකි. ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව යටතේ තිබී පසුව මතුරට වැවිලි සමාගමට බදු දුන්නද ගුවනින් හෝ පිටතින් බැලුවහොත් එය සිංහරාජයේම කොටසක් බඳු එකම තුරු වියනකි.

මතුරට වැවිලි සමාගම මගින් බද්දට ගත් මේ භූමිය අරභයා සුවිශේෂ කාරණයක්ද තිබේ. වැවිලි සමාගමට අයත් භූමියෙහි මායිම සිංහරාජ දැඩි රක්ෂිත වනයෙහි මායිමෙන් කෙළවරවීම එම සුවිශේෂ කාරණයයි.

සිංහරාජ වන මායිමට හේත්තුවී ඇති වැවිලි සමාගමේ භූමියද සිංහරාජයට සමාන වනයක් බව කලින්ද සඳහන් කළෙමු. වැවිලි සමාගමේ වනය සහිත භූමියෙහි පළලින් අඩුම ස්ථානය ගතහොත් එතැන් සිට සිංහරාජ වන මායිමට ඇති දුර මීටර් 200-300ක් තරම් ඇඹින්නකි.

සිංහරාජ වන මායිමට හේන්තුවී ඇති වැවිලි සමාගමට අයත් වනාන්තරය හෙක්ටයාර් 436ක් පමණ වේ.

වන සංරක්ෂණ නිලධාරීන් පවසන අන්දමට සිංහරාජයේ දෙනියාය බැවුමෙහි එනසාල්වත්ත කොටසේ මායිම පැහැදිලිව දක්වා ඇත්තේ ගැසට් නිවේදනය සහ සිතියම්වල පමණි. එහෙත් මතුරට වැවිලි සමාගම මගින් බදුගත් භූමිය සිංහරාජ රක්ෂිතයේ මායිමෙන් වෙන්කෙරෙන රේඛාවේ කිසිදු භූමි සලකුණක් යොදා නැතිබවද වන නිලධාරීන් කියති. කොටින්ම සිංහරාජ වනයේ මායිමෙන් ඇවිදයන කෙනෙකුට දෙනියාය එනසාල්වත්ත කොටසේදී කිසිදු මායිම් සලකුණක් දැකගත නොහැකිය.

සිංහරාජයේ එනසාල්වත්ත කොටසේ මායිම මහ පොළොවේ සලකුණක් නැතිවක් මෙන්, මතුරට වැවැලි සමාගම බදුගත් භූමියටද සිංහරාජය පැත්තෙන් මහ පොළොවේ සලකුණු කළ මායිමක් නැත.

පරිසරවේදීන්ද වන නිලධාරීන්ද පවසන අන්දමට හෝටලය අරභයා බරපතලම ගැටළුව පැන නගින්නේ මායිම් ප්‍රශ්නය ඔස්සේය.

“මතුපිටින් බලනකොට මුළු වනයම සිංහරාජය වගේ. කැලේ මැදින් මහ පොළොවේ පැහැදිලි මායිමක් සලකුණු කරලත් නෑ. එතකොට හෝටලය සහ එහි සංචාරක කටයුතු සිංහරාජ වනයේ අතුළුටම ව්‍යාප්තවන්න පුළුවන්” ඔවුහු කියති.

හෝටලය සමග ඉදිවන ජෛව විවිධත්ව පර්යේෂණාගාරයෙහි පහසුකම් සලසනවාය කියන්නේද විදේශිකයන්ට පමණය. එබැවින් සිංහරාජයේ ජෛව විවිධත්වයට සහ එහි පැවැත්මට බලපෑම් එල්ලවීමේ ඉඩකඩ වැඩිය. ජාන සම්පත් සහ ජෛව සම්පත් කොල්ලකාගෙන යාමේ අවදානමද වැඩිය. සිංහරාජ වනයට නිශ්චිත මායිම් වැටක්ද නැති නිසා හෝටලයේ ලැගුම් ගන්නා විදේශිකයන්ට කිසිදු බාධාවකින් තොරව සිංහරාජ වනයටද, රිංගා ඕනෑම හෙයියාඩගමක් නැටීමට පුළුවන.

හෝටලය ඉදිවන බව වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව හොඳින්ම දනී. එහි උපදේශක මණ්ඩලයද වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ ඉහළ නිලධාරියෙක්ද පත්කරගෙන තිබේ. එසේ වුවත්, හෝටලය ඔස්සේ මෙබඳු අවදානමක් හට ගැනීම ගැන ඉහළ තලයේ වන නිලධාරීන් මුනිවත රකිති.

සිංහරාජ වනය ආශ්‍රිතව පිහිටි මෙබඳු පිටස්තර කැලෑ ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 2500කට ආසන්නය. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව කලක පටන්ම ඉල්ලා සිටින්නේ මේ කැලෑ තිරු සිංහරාජයටම පවරන ලෙසය. ඒ ඉල්ලීම තවමත් ක්‍රියාත්මකවී නැත.

සිංහරාජය රක්ෂිත වනයක් බවට පත්වූයේ 1978 වසරේදීය. එනම් මීට වසර 28කට ඉහතදීය. වසර 28ක් ගතවුවද සිංහරාජ වනයේ දෙනියාය බැවුමේ තම මායිමවත් සලකුණු කරගන්නට බැරිවූ අයදු නොවේ. ඒ මන්ද හෝටල් වැඩබිමද ඇතුළත්ව මතුරට වැවිලි සමාගමට බදුද, තිබුණු තිබුණු හෙක්ටයාර් 500ක භූමියෙන් හෙක්ටයාර් 436ක් වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට පවරාදෙන ලෙස රජය මගින් නිර්දේශකර තිබීම නිසාය. මෙම නිර්දේශයන් ලැබී ඇත්තේ සංචාරක හෝටල ව්‍යාපෘතියේ මූලික වැඩ කටයුතු කෙරීගෙන යද්දීය.

පවරාදීමට අදාළ කැබිනට් සංදේශය අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ නිටපු ජනාධිපති වන්දිකා කුමාරතුංග මහත්මියයි. ඒ 2004 වසරේ ජූලි මස 22වැනිදාය. එම සංදේශය මගින් දෙනියායේ එනසාල්වත්තද ඇතුළුව මාතර සහ රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කවලට අයත් පිටස්තර කැලෑ හෙක්ටයාර් 2488.8ක් සිංහරාජයට පැවරීමට නිර්දේශ කර තිබේ.

ජනාධිපතිවරයාගේ කැබිනට් සංදේශයේ අරභයා 2004 වසරේ අගෝස්තු මස 04වැනි දින පැවති අමාත්‍ය මණ්ඩල රැස්වීමේදී එම ඉඩම් වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට පවරාදිය යුතු බවට තීරණයක් කර තිබේ.

එහෙත් අද වනතුරුත්, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට හැකිවී නැත. එනසාල්වත්ත කොටසේ එබඳු භූමි මායිමක් පිහිටුවා තිබිණි නම් හෝටලයේ ප්‍රශ්නය මේ තරම් බරපතල අවදානමක් ඇති නොකරන බව පැහැදිලිය.

හෝටලයේ අයිතිකාර සමාගම කියන්නේ තම භූමිය මතුරට වැවිලි සමාගමට අයත් ඉඩමක් බවය. එමෙන්ම වන නිලධාරීන්ද පවසන්නේ හෝටලය ඉදිවන භූමිය පෞද්ගලික ඉඩමක් වනබැවින් තමන්ට ඊට එරෙහිව කටයුතු කළ නොහැකි බවයි.

මේ අනුව බලනවිට පෙනී යන්නේ පෞද්ගලික සමාගම හෝටලය ඉදිකරන්නේ වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට (සිංහරාජ වනයට) පවරාදීමට තීරණයවී ඇති භූමියකය. එබැවින් හෝටලය ඉදිකරන ඉඩම පෞද්ගලික ඉඩමක් බවකිම සම්පූර්ණ සත්‍යයක්ම නොවේ.

ශ්‍රී ලංකා හටිත ව්‍යාපාරය කලක පටන්ම ඉදිරිපත් වෙමින් මෙම හෝටල් ව්‍යාපෘතියෙන් සිංහරාජයට වන බලපෑම් අවධාරණය කළේය. එහි

පරිසරවේදී ඛන්දුරංග කාර්යවලය මහතා පවසන අන්දමට හෝටල් ව්‍යාපෘතිය ඉදිකිරීම අරභයා පාරිසරික බලපෑම් ඇතිවේද? යන්න (EIA) පරීක්ෂාකර බලා නැත.

ඔවුන් කළ විමසීම්වලට 2005.10.25 දා තමන් පිළිතුරු ලිපියක් එවන ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවේ සභාපති එස්.එම්.එස්.ඩී. නියංගොඩ ප්‍රකාශ කර ඇත්තේ “කොමිෂන් සභාව සතු සිංහරාජ වන භූමියට අයත් ඉඩම වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට පවරාදීමට කටයුතු කරගෙන යන බවයි.”

මෙම ලිපියෙන් ලොකු රහසක්ද හෙළිදරව් වේ. එනම් හෝටලය ඉදිවන භූමිය සිංහරාජ වනයට අයත් එකක් බවයි.

ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව මතුරට වැවිලි සමාගමට බදුදී ඇත්තේ හරි හැටි මායිම් වැටක් පවා යොදා නැති සිංහරාජයට අයත් ඉඩමක්ද? යන අතුරු සැකයක් එයින් පැන නගී.

පරිසරවේදීන් පවසන්නේ හිටපු ජනාධිපතිවරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ කැබිනට් සංදේශ නිර්දේශ සහ තිරණ කාගේ චුම්බනවකට හෝ යටගතා ඇති බවයි.

වනයෙන් පිටත ඉදිකෙරුණද හෝටලය නිසා සිංහරාජයට බරපතල ගැටළු මතුවන බව පැහැදිලිය. පරිසරවේදීන් පවසන්නේ එක්කෝ රජය මැදිහත්වී හෝටලය ඉදිකිරීම නතර කළයුතුය කියාය. එසේ කළ නොහැකිනම් හිටපු ජනාධිපතිවරයාගේ කැබිනට් සංදේශයේ සඳහන් වන හෙක්ටයාර් 436ක වනභූමිය වහාම වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට පවරාදී සිංහරාජ වනයේ මායිම පාදා කම්බි ගැනීම වඩාත් සුදුසු විසඳුම වන බවයි.

හෝටල් ව්‍යාපෘතියට අදාළව පාර්ශව කිහිපයකින්ම අපි කරුණු විමසුවෙමු. ඔවුහු මෙසේ කීහ.

□ වන සංරක්ෂණ ජෙනරාල් සරත් ප්‍රනාන්දු :-

“ඔය හෝටලය ඉදිවන්නේ සිංහරාජ වන මායිමෙන් පිටස්තර ස්ථානයකයි. ඒ නිසා අපට ඊට කෙලින්ම මැදිහත්වන්නට බැ. මේ භූමියත් වනයක්. එය අපේ දෙපාර්තමේන්තුවට පවරාදෙන්නට කැබිනට් අනුමැතිය පවා ලැබුණු භූමියක්. අපි දිගින් දිගටම ඉල්ලීම් කළා. මේකත් සිංහරාජය වටේ තිබෙන රජයට අයත් අනෙක් ඉඩම් ටිකත් අපිට පවරාදෙන ලෙස.

ඒත් තවමත් අපේ ඉල්ලීම ඉටුවී නැ. හෝටලය ගැන තියෙන උදේගත මණ්ඩලයේත් අපේ නියෝජනයක් තියෙනවා. ඔය කොටසේ සිංහරාජයේ මායිම ලකුණු කර නැතැයි කීම අසත්‍යයක්. මායිම තියෙනවා. අපි ඔය ඉඩම් ටික පවරා ගන්න දිගටම කටයුතු කරමින් සිටිනවා.”

□ කොටපොල ප්‍රාදේශීය සභාවේ සභාපති ඒ.පී. දයානන්ද:-

වර්ෂ 2003 අගෝස්තු 01වෙනිදා ශ්‍රී ලංකා සංචාරක මණ්ඩලය මගින් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරයෙන් කළ ඉල්ලීමට අනුව “රේන්ජ් ෆොරෙස්ට් ඉකොලොමි පෞද්ගලික සමාගම” යටතේ හෝටල් ඉදිකිරීම සඳහා එන්සල්වන්ත කොටසින් භූමියක් ලබාදී තිබෙනවා. මෙම බිම් ප්‍රමාණයෙන් හෙක්ටයාර් 463ක් මතුරට වැවිලි සමාගමට අයත් ද්විතියික වනාන්තරයි.

මෙම ද්විතියික වනාන්තරය රජයට පවරා ගැනීමට ගරු ජනාධිපතිවරයා වන්දනා මැතිණිය අමාත්‍ය මණ්ඩල සන්දේශයක් ඉදිරිපත් කර අනුමැතිය ලබා ගත්තා. එවකට වන සම්පත් සහ පාරිසරික අමාත්‍ය ඒ.එම්.එම්. ආලුසි මහතා මතුරට වතු සමාගමකට පසුව වන්දී ගෙවීමේ පදනම මත මේ ඉඩම සිංහරාජ වනාන්තරයට විධිමත්ව පවරාදීමට ඇමැති මණ්ඩල අනුමැතිය ඉල්ලුවා. ඒත් ඒ ක්‍රියා මාර්ගවලට සිදුවූයේ කුමක්ද? අද වනතුරුත් “අභිරහසක්.”

මෙය පරිසර හිතකාමී ලෙස ඉදිකරනවා නම් මොරටක් කෝරළයටත්, දෙණියාය පුරවරයටත් මහත් ආලෝකයක්. මෙහි ආරම්භක රාමුව වන්නේ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරය සහ අනෙකුත් විෂය භාර ආයතනවල නිර්දේශයන්ට යටත්ව හෝටලය ඉදිකිරීමයි. අද කටයුතු කරන්නේ ඒ නීති රාමුවෙන් පිට පැනලා. ඒ නීති සීමාවන් උල්ලංඝනය කිරීම කනගාටුදායක තත්ත්වයක්.

“කිසිදු නිර්දේශයකින් තොරව ව්‍යාපෘති සීමාවේ තිබූ ගස් කපා විනාශ කරලා. භූමියට ප්‍රවේශ වන මාර්ගය හරහා ඇති දොළ ජනනා ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැකි පරිදි කටයුතු කර තිබෙනවා.”

“දිගටම මේ තත්ත්වයෙන් කටයුතු කළොත් අයහපත් ප්‍රතිඵල වලට මුහුණුපෑමට සිදුවෙනවා. හෝටල් ව්‍යාපෘතිය අර්බුදකාරී තත්ත්වයකට පත්වුණේ බලධාරීන් මඬිය තර කර ගැනීමට දොළ පිදේනි අරගෙනද යන්න ගැන ජනතාව තුළ සැකයක් පවතිනවා. මෙය පරිසර හිතකාමී අයුරින් නිවැරදිව කරනවා නම් සංචාරක ව්‍යාපාරය තුළින් පුංචි නුවරඑළියක් බවට පත්කරලා ආදායම් උපයන්නත් පුළුවන් වේවි.”

සිංහරාජයේ පැවතිරිය

පිහිටීම

□ ශ්‍රී ලංකාවේ තෙත් කලාපයේ ගාල්ල, මාතර සහ රත්නපුර යන දිස්ත්‍රික්ක තුළ පිහිටා තිබේ. එහි වර්තමාන භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 11,187කි.

යටගියාව

□ වර්ෂ 1656-1796 කාලයේදී මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ පාලනය කළ ලන්දේසිහු සිංහරාජය අවට ගම්වලින් අයබදු එකතු කර ඇත.

□ වර්ෂ 1789දී ලන්දේසින් විසින් සිංහරාජයේ ප්‍රථම මානක සිතියම සකසා ඇත.

□ වර්ෂ 1849දී එවකට ජේරාදෙනියා උද්භිත උද්‍යානයෙහි අධ්‍යක්ෂකවරයා වූ පී.එස්.කේ. ත්වේට්ස් සිය "Enumerato Plantarum Ceylania" නම් ග්‍රන්ථයේ සිංහරාජයෙහි ඇති පැළෑටි ගණනාවක තොරතුරු ඇතුළත් කර ඇත.

□ 1875 වසරේ මැයි මස 08වැනිදා නිකුත්වූ 4046 දරන ගැසට් නිවේදනය මගින් ඉංග්‍රීසිහු මෙහි අක්කර 6000ක් (හෙක්ටයාර් 2723) සිංහරාජ මුකලාන ලෙස නම් කළහ.

□ වින්සන්ට් ලෝ 1880 වසරේදී මෙහි සිටින පක්ෂීන් පිළිබඳව පර්යේෂණ කළේය.

□ 1896 වසරේදී ෆෙඩ්රික් ඌවිස් නම් විද්‍යාඥයා සිංහරාජයේ ගාක පිළිබඳව පර්යේෂණ පැවැත්වීය.

□ 1907 වසරේදී මෙන්ඩිස් ලියු වාර්තාවලදී මෙම වනය ගැන සඳහන්වේ.

□ 1909දී හෙක්ටයාර් 3595.5ක කොටසක් රජය සතු බව ප්‍රකාශ කෙරිණි.

□ 1926 වසරේ මැයි මස 26වැනිදා මෙම වනය (හෙක්ටයාර් 4183) සංරක්ෂිත වනබිමක් බවට පත් කෙරිණි.

□ පසුව 1936 වසරේදී “සංරක්ෂිත වන බිමක්” යන්න රජය මගින්ම ඉවත් කෙරිණි.

□ 1937 වසරේදී ජෝන් ආර් බේකර්ගේ වාර්තා අනුව, සිංහරාජය හෙක්ටයාර් 23,000ක් පුරා පැතිර තිබිණි.

□ 1957දී මෙම ප්‍රදේශය ගුවන් ඡායාරූපගත කෙරිණි. ඒ සිංහරාජයෙහි ඇති දැව කපා, කොස්ගම තුනිලැලි කමිහලෙහි ලැලි නිපැයුම් කිරීම පිණිසය.

□ 1972-1975 කාලය තුළ සිංහරාජයේ හෙක්ටයාර් 2025ක් පමණ තුනිලැලි නිපදවීම සඳහා දැව කපා ඉවත් කෙරිණි. ඊට එරෙහිව මහජනයා සහ පරිසරවේදීහු විරෝධය පළ කළහ.

□ 1975 වසරේදී දැව කැපීම නතර කෙරිණි.

□ 1978 වසරේදී සිංහරාජය මිනිසා සහ ජෛවගෝල රක්ෂිතයක් බවට පත්විය.

□ 1988 වසරේදී එය ජාතික උරුම වන භූමියක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කෙරිණි.

□ සිංහරාජය 1989 වසරේදී ලෝක උරුම වනබිමක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්විය. එබඳු සම්මානිත පිළිගැනීමක් ලද, ලංකාවේ ප්‍රථම වනාන්තරයද සිංහරාජය වේ.

□ වර්තමානයේදී එය පාලනය වන්නේ වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව යටතේය.

භූගෝලීය විස්තර

□ සිංහරාජ වනය කිලෝමීටර් 21ක් දිගය. අවම පළල කිලෝමීටර් 03කි. එහි උසම ස්ථානය වූ හිනිපිටිගල (බටහිර) කඳු මුදුන, මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 1170ක් උසය. මෙම වනයෙහි අවම උස මීටර් 90කි.

□ සිංහරාජය. කළු ගඟේ සහ ගිං ගඟේ ජල පෝෂක වන පියසකි. එයට වාර්ෂිකව මිලිමීටර් 3000-6000ක වර්ෂාපතනයක් ලැබේ. ඒ නිරිත දිග මෝසමෙහි.

හැඳින්වීම

□ එය නිවර්තන, තෙත් සදාහරිත වනාන්තරයක් (Tropical Wet Evergreen Forest) ලෙසද, “ප්‍රාථමික පහත්බිම්, නිවර්තන වර්ෂා වනාන්තරයක්” (Primary Lowland Tropical Rainforest) ලෙසද හඳුන්වති.

ජෛව විවිධත්වය

ශාක

□ සිංහරාජයෙහි භූමියෙන් වර්ග හෙක්ටයාර් එකක ශාක 2,40,000ක් ඇති බව ගණන් බලා තිබේ.

□ එහි සමස්ත ශාක සංහරණිය ගත්විට මුළු ශාක විශේෂ අතරින් සියයට 75-92 පමණ ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණිකය.

□ ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික ශාක ගණ 18න් 13ක්ම සිංහරාජයේදී දැකින්නට පුළුවන.

□ ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්තාවන සපුෂ්ප ශාක විශේෂ සංඛ්‍යාව 3365කි. එයින් ශාක විශේෂ 840ක් ලංකාවට ආවේණිකය. එයින් විශේෂ 495ක්ම සිංහරාජයේදී දැකින්නට ලැබේ.

සත්ව අගය

□ ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික කෘමිපායී විශේෂ 16න් විශේෂ 10ක්ද, ආවේණික මීටිදිය මත්ස්‍ය විශේෂ 44න් විශේෂ 10ක්ද, සිංහරාජයේදී දැකිය හැකිය.

□ ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික උභය ජීවි විශේෂ 70ක් අතරින් විශේෂ 25ක්ම සිංහරාජයේදීද හමුවේ.

□ ලංකාවට ආවේණික උරග විශේෂ 85ක් අතරින් විශේෂ 35ක්ද, ලංකාවට ආවේණික පක්ෂි විශේෂ 33ට අයත් සියලුම පක්ෂින්ද සිංහරාජයේ සිටිති.

□ පොදුවේ ගත් කල ලංකාවේ නිවසන සත්ව විශේෂ 664න් 320ක්ම එහිදී දැකගත හැකිය. ලංකාවට ආවේණික සත්ව විශේෂ 248 අතරින් විශේෂ 113ක්ම සිංහරාජයේදී දැකින්නට පුළුවන. මේ වනය, මිමිත්තා, ඕලු මුවා, ගෝනා, දියබල්ලා, ගල්මුගටියා, කලවාද්දා, ඊළුවා, දඬුල්ලෝනා, දිවියා, කළු වඳුරා, දොමලිවිවා, කොට්ටෝරුවා, වල් ඇටිකුඳුළා, කැහිබෙල්ලා ආදී සතුන්ටද මත්ස්‍යයන් උභයජීවීන්, උරගයන් ආදී සතුන් විශාල සංඛ්‍යාවකටම නිවසන වෙයි.

මූලාශ්‍ර

1. දූයේ හදවත බඳු සිංහරාජය - වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව.
2. Guide to Sinharaja : A Biodiversity Hotspot of the World - IUCN
3. සිංහරාජ සංරක්ෂණය - හර්ෂ පෙරේරා

- **ක්‍රිස්ණ විජේබණ්ඩාර සහ ජේ.ඩබ්ලිව්. පියදාස**
(කර්තෘ මාණ්ඩලික සහ ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
ලක්බිම පුවත්පත
2006 ඔක්තෝබර් 27වන සිකුරාදා

නිදහස් ජල අයිතිය !

ජීවයේ උල්පත ජලයයි. ජලය නොමැතිකල ජීවයක් දක්නට නොමැත. මුළු ලෝකයම ගොඩනැගුණේ ජලය මත මිස අන් යමක් හරහා නොවේ. අපගේ ජාතියද ගොඩනැගුණේ ජලය මතිනි. සෑම සුභකටයුත්තකදීම අදටත් අපි පිරිසිදු ජලය භාවිතයට ගන්නෙමු. නැවුම් දෙයකට නිවසින් එළියට බසින පුද්ගලයාගේ ඉදිරියට පැමිණෙන්නේ පිරිසිදු ජල විදුරුවක් රැගත් අයෙකි. එමෙන්ම විවාහ බන්ධනයකදී මනාලියගේ සහ මනාලයාගේ දැනිලි ක්‍රියාකින් බැඳ වත්කරනු ලබන්නේද පිරිසිදු ජලයයි. අතීතයේද සුසැඳි වැව් බැඳි රාජ්‍යය පුමුඛව ඒ මහා සංස්කෘතිය ගැනද අපි දනිමු.

අහසින වැටෙන එකම දිය බිඳක්වත් ප්‍රයෝජනයට නොගෙන මුහුදට එක්වීමට ඉඩ නොතබමු යැයි එදා යෝජනා කරන ලද්දේ මහා පරාක්‍රමබාහු රජු විසිනි. අතීතයේ සිටම ජාතියක් ලෙස අප ජල කළමනාකරණය කළබව එම ප්‍රකාශයෙන් ගම්‍යමාන වේ.

එහෙත් අදීන් දශකයකට පමණ පෙර සිට අපට අලුත් ජල කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තියක් හඳුන්වා දීමට පසුගිය කාලයේ බලයේ සිටි රජයන් කටයුතු කළබව පෙනේ. මේ සියලු රජයන් විසින් හඳුන්වා දෙනු ලැබූ ජනියා ජල කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තියගේ මූලික සැලැස්මෙහිදී තවමත් නිදහස් අයිතියක් ලෙස පවතින ජල අයිතිය අහෝසි කිරීමය. නැත්නම් ජලය විකිණීමය.

1998දී ලෝක ආහාර සහ කෘෂිකර්ම සංවිධානය විසින් එවකට බලයේ සිටි චන්ද්‍රිකාගේ රජයට ජලය විකිණීමේ සැලසුම්වලට සම්බන්ධ උපදේශන ලියවිල්ලක් සකසාදෙනු ලැබීය. එම ලියවිල්ල හඳුන්වාදීම

සඳහා 1998 නොවැම්බර් 12වැනිදා උතුරු කඵතර සුපීරී හෝටලයක වැඩමුළුවක්ද පවත්වනු ලැබූ අතර WATER LAW POLICY ADVISORY PROGRAMME ලෙස එය නම් කර තිබිණි.

ඉන් අනතුරුව 2000 වර්ෂයේ අප්‍රේල් මාසයේදී තවත් ලියවිල්ලක් එළි දැකින ලදී. National Water Resources Policy and Institutional Arrangements ලෙසින් නම්කර තිබූ එම ලියවිල්ලට කැඩිනටි අනුමැතිය පවා ලැබී තිබිණි. නිදහස් ජල අයිතිය විකිණීම, බදුදීම හෝ පැවරීම සිදුකළ හැකිබව එම ලියවිල්ලේ කදිමට දක්වා තිබුණු අතර එයට අනුමැතිය ලබාදුන් කැඩිනටි මණ්ඩලයේ මහින්ද රාජපක්‍ෂද අසුන්ගෙන සිටිබව මතක් කරදිය යුතුව තිබේ.

එම ලියවිල්ලෙන් පසුව තවත් ලියවිල්ලක් කරලියට පැමිණියේය. එම ලියවිල්ල කරලියට පැමිණියේ 2001 නොවැම්බර් 26වැනිදාය. PROPOSED REVISIONS FOR THE NATIONL WATER RE-SOURCES POLICY AND INSTITUTIONAL ARRANGEMENTS ලෙසින් නම් කර තිබූ එම ලියවිල්ලද නිදහස් ජල අයිතියට හානිකර වගන්ති ඇතුළත්ව තිබිණි.

මෙහිදී මෙම ලියවිලි ප්‍රථමයෙන්ම කරලියට පැමිණියේ ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් පමණි. පසුකාලීනව මෙමලියවිලි සිංහල භාෂාවට නැගුණු අතර ඇතැම් කොටස්වල සැර බාල කිරීමක්ද දක්නට ලැබිණි. මෙම ලියවිලි සියල්ල සැකසීමේ ක්‍රියාවලිය පිටුපස සිටියේද එක්තරා සංවිධානයකි. එම සංවිධානය ලබාගෙන තිබූ කොන්ත්‍රාත්තුව වූයේ ලංකාවේ ජලය විකිණීමට අදාළ පසුබිම සැකසීමය.

නිදහස් ජල අයිතිය විකිණීමේ කුමන්ත්‍රණයට එරෙහිව සුවිශාල විරෝධයක් රටතුළ ගොඩනැගුණු බැවින් මේ සියලු ලියවිලි සහ ප්‍රයත්නයන් තාවකාලිකව හෝ හකුළා ගැනීමට පාලකයන්ට සිදුවිය. මෙම ඇතැම් ලියවිලි හරහා නිවෙස්වල ලිංවල තිබෙන ජල කඳුලටත් බද්දක් ගෙවන්නට යෝජනා කර තිබිණි.

බොහෝ සාධනීය මිනිසුන්ගේ සහ සංවිධානවල නොසිඳෙන ජවයෙන් එම කුමන්ත්‍රණය පැරවූ බව නැවත ලියා තැබිය යුත්තේ එම ශ්‍රේෂ්ඨ ජනතාවට කරන ගෞරවයක් වශයෙනි.

සෙසු විරෝධතාවල නියැලී මිනිසුන්ගෙන් බහුතරයක් පසුගිය ජනාධිපතිවරණයේදී මහින්ද රාජපක්‍ෂට උදව් කළ බවද ප්‍රකාශ කළ

යුතුය. ඔවුන් එසේ මහින්දව බලයට පත්කරනු ලැබුවේ පොද්ගලික වාසි අපේක්ෂාවෙන්ම නොවේ. මහින්ද බලයට පැමිණීම හරහා මෙවැනි තත්වයන් සිදුනොවන බවට ඔවුන් විශ්වාස කරනු ලැබීය. එහෙත් ඒ සියලු විශ්වාසයන් පලද කරමින් මහින්දගේ රජය යටතේද ජලය විකිණීමේ ක්‍රියාවලිය ඇරඹී තිබේ.

මෙය ප්‍රථමයෙන් ඇරඹියේ නවමී යන නාමයෙනි. කිසිවෙකුත් මෙම නම දුටු සැණින් එය ජලය විකුණන තැනක් ලෙස නොසිතන පරිද්දෙන් මෙම නාමය යොදන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතියට යොදන ලදී. National Water Resources Management Project ලෙස යෙදෙන හරහා නාමය කෙටි කිරීම සඳහා මෙම නවමී යන වචනය සකසා තිබේ. කෘෂිකර්ම, වාරිමාර්ග සහ මහවැලි සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාවට නැගෙන මෙම ව්‍යාපෘතිය පිටුපස සිටින්නේ ලෝක බැංකුව බවද හෙළිවී තිබේ.

පසුගිය 09වැනිදා ලංකාවේ දිනපතා පළවන ජාතික පුවත්පත්වල ඉහත අමාත්‍යාංශය විසින් මහින්ද රජය යටතේ ක්‍රියාවට නැංවීමට යෝජිත ජාතික ජල සම්පත් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ විශාල ප්‍රමාණයේ දැන්වීමක් පළ කෙරිණි. මහජන අදහස් විමසීම සඳහා පලකරන ලද එම දැන්වීමේ සඳහන් ජල ප්‍රතිපත්තිය තුළද පැහැදිලිව නිදහස් ජල අයිතිය විකිණීමට අවශ්‍ය කරැණු දක්වා තිබේ.

මේ පිළිබඳව අපි පරිසර නීතිඥ ජගත් ගුණවර්ධන මහතාගෙන් විමසීමක් කළෙමු.

මේක අලුත් දෙයක් නෙවෙයි. පැරණි ජල සම්පත විකුණන ප්‍රතිපත්තියම තමයි වචන වෙනස් කරලා මේකෙන් දාලා තියෙනනේ. ජල සම්පත් ප්‍රභවයන් බෙදා වෙන්කිරීම පිළිබඳවත් මෙහි දක්වා තිබෙනවා. ඒ වගේ සෘතු වෙනසක් දක්නට නැහැ. මේකෙන් පැහැදිලිව ගමන් වන්නේ එක්කෝ මේ ප්‍රතිපත්තිය හදලා තියෙන්නේ විදේශිකයකු බවයි නැතිනම් විදේශීය ප්‍රතිපත්තියකින් මේ කැල්ල හොරකම් කරලා තියෙන බවයි. ඒ වගේම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව පිළිබඳව මේකේ සඳහන් කරැණුත් වැරදියි. ජගත් ගුණවර්ධන මහතා එසේ පවසන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා හරිත ව්‍යාපාරයෙන්ද අපි මෙම නව ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳව විමසීමක් කළෙමු. ඔවුන්ද මේ ප්‍රතිපත්තිය හරහා නැවතත් ජල සම්පත විකිණීම සිදුවෙන බව අපට ප්‍රකාශ කළේය.

පසුගිය 9වැනිදා පුවත්පත්වල සඳහන්වූ ජාතික ජල සම්පත් කළමනාකරණ මහත්වරුන්ට අපේ ජල සම්පත රැකගැනීමේ අරමුණක්

ඇත්තේ නැත. ඔවුන්ට තිබෙන එකම ඉලක්කය අපේ නිදහස් ජල අයිතිය විකිණීමය.

පසුගිය දශක භාගයක පමණ කලායක සිට ඇළවේලි කොන්ක්‍රීට් කරමින් ඒ ඒ රජයන් සැරසුණේ මේ මහා අහස පොළොව නුහුලන ජාතික ප්‍රතිපත්තියේ 5.11, 6.2, 6.3.1 යන අංක දරන කාරණා පිළිබඳව අපටද බරපතල ගැටලුවක් පැන නැගී තිබේ. එමගින් නිදහස් ජල අයිතිය නැතිවෙන බව සිතා ගැනීම අසිරැ නැත.

මේ සියල්ල සිදුවන්නේ මහින්ද රාජපක්ෂ වැනි ගැමිකම් හඳුනන මහත්මයකුගේ රජයක් තුළුවීම කනගාටුවට කරැණකි. එමෙන්ම මෙහිපාල සිරිසේන වනී ගැමියකුගේ යටතේ තිබෙන අමාත්‍යාංශයකින් විමද ගැටලුවකි.

අප කැමැති වුවද අකැමැති වුවද නිදහස් ජල අයිතිය අහෝසි වෙන තැනට වැට කඩුලු ඉදිවෙමින් තිබේ. එය හද කකියවන ඇත්තකි.

මේ සියල්ල සිදුවන්නේ ලංකාවේ විශාල ජල මූලයන්ට විනාශයක් අත්වන යුගයකදී බවද සඳහන් කළයුතුය.

අද මධ්‍යම කඳුකරයේ වගාවන් සංවර්ධනයේ රුදු බැලපෑමෙන් සුනුවිසුනුවී යමින් තිබේ. මධ්‍යම කඳුකරයේ ජල උල්පත් සිඳී ඉරිතලෙද්දී මේ ජල ප්‍රතිපත්ති හදන්නට ඒවා නොපෙනෙන්නේ මන්ද?

වන ගහණය හිඟවී විශාලෙන් මහාවේලි පිළිබඳව මේ පිළිබඳව මේ ඊනියා මහත්වරුන්ට නොපෙනෙන්නේ මන්ද?

කොළඹ නගරය ප්‍රමුඛ සුපිරිසිදු ජල මූලාශ්‍ර වලට කොම්පැනිවලින් දිනකට හෙළන විෂ ජලය ලිට්ටි ලඝ්‍ය ගණන මේ අයට නොපෙනෙන්නේ ඇයි?

ජල උල්පත් සිඳී යන ආකාරයත්, උල්පත් ජලය බෝතල් කර විකුණන ආකාරයත් මේ අයට නොපෙනෙන්නේ මන්ද?

මේ සියල්ල අපට නම් පැහැදිලිය. විජාතික පදයට නටන මේ ඊනියා අපරාධ සිදුකිරීමටය.

දැන් මහින්දගේ රජයද එයට ලැහැස්තිය. අපි එදා මෙන්ම අදද නිදහස් ජල අයිතිය වෙනුවෙන් දිවි පරදුවට තබා සටන් කිරීමට සූදානම්ය.

සියල්ල විකඳෙන්නේ අනාගතයේදීය. අපි එදෙස විමසිල්ලෙන් බලා සිටිමු. නිදහස් ජල අයිතිය වැනසීමේ කුමන්ත්‍රණය පරාජය කළ යුතුම බව නැවතත් අපි වගකීමෙන් ලියා තබමු.

● **නගනක රන්වැල්ල**

රිවිර පුවත්පත
2006 ඔක්තෝබර් 15වන ඉරිදා

● **පාරිසරික විශේෂාංග - 2006,නොවැම්බර්**

1. සේනාරත්න, වමින්ද
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
ත්‍රිලාපියා මාළු, නෙළුම් අලු කැමෙන් වකුගඩු රෝග සැදෙන බව කීම ටින් මාළු සමාගම්වල උප්පරවැටිටියක්
ලංකා ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 නොවැම්බර් 26වන ඉරිදා
2. විජේබණ්ඩාර, ක්‍රිෂ්ණ
(ප්‍රදේශීය ප්‍රවෘත්ති කර්තෘ)
ජල කළමනාකරණය හෙවත් ලෝක බැංකුවේ දියරකුසු වත
ලක්බිම, 2006 නොවැම්බර් 03වන සිකුරාදා
3. අබේරත්න, දයා
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
වකුගඩු යක්ෂයා රැඳිරය උරාබීම පටන් අරන්
ලක්බිම, 2006 නොවැම්බර් 08වන බදාදා
4. ගුණතිලක, ජගත්
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
ජලය විකුණන මර උගුල යළිත් කරළියට
ලංකා, 2006 නොවැම්බර් 05වන ඉරිදා
5. උඩවත්ත, අමල්
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
වාටෙන් අවාටෙන් ගොඩ ගොවිතැන සරැකරන බිංදු ජල තාක්ෂණය
දිවයින, 2006 නොවැම්බර් 07වන අඟහරුවාදා
6. ජයසේන, ඉන්දුමති
මිනීමරු අලු ඇතුන් ජනතාවට විකිණීමෙන් අලු පරපුර රැකගත කැකිද?
ලක්බිම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 නොවැම්බර් 19
7. නානායක්කාර, බියංකා
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
බේරේ බේරා ගැනීමට නම්....
රිවිර, 2006 නොවැම්බර් 05වන ඉරිදා
8. නිමල්සිරි, රංජිත්
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
කෙරවලපිටිය ස්වාභාවික ගැස් බලාගාරයට අවසර පමා ඇයි?
මව්බිම, 2006 නොවැම්බර් 26වන ඉරිදා
9. රණසිංහ, සුනිල්
(නිදහස් ලේඛක)
විස ජලයේ ලියැවුණු මරණ සහතිකය
දිනමිණ, 2006 නොවැම්බර් 17වන සිකුරාදා

● **විශිෂ්ඨතම පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති - 2006, නොවැම්බර්**

1. කෙහෙල්ගමුව, නන්දන සී.
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
බාල පොහොර ටෙන්ඩරයෙන් ආනයනය කරන වකුගඩු රෝග **වේඩ්ම**, 2006 නොවැම්බර් 05වන ඉරිදා
2. ධර්මවර්ධන, මලික් වමින්දා
දරට විකිණෙන වතුපිටිවල බෙහෙත් වත්ත **දිනමිණ**, 2006 නොවැම්බර් 10වන සිකුරාදා
3. උඩුවර, ශිලා
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
පරිසර විනාශයට තිත්ක - ගඟේ වැලි වෙනුවට මුහුදු වැලි **දිනමිණ**, 2006 නොවැම්බර් 24වන සිකුරාදා
4. වන්දුපාල, ඇම්.පී.
(තංගල්ල ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
කින්තියා උණු වතුර ළිං නැරඹීමට ඇදී එන සංචාරකයන්ට පහසුකම් නෑ **දිනමිණ**, 2006 නොවැම්බර් 15වන බදාදා
5. මාතර විශේෂ, මාතර සමූහ, අම්බලන්තොට
ප්‍රතිකාර ලබාගෙන ගතවූ වසර 19ක කාලය ඇතුළතදී ඒඩ්ස් රෝගීන් 789ක් **දිනමිණ**, 2006 නොවැම්බර් 16වන බ්‍රහස්පතින්දා
6. රාජනායක, සුරංග
(ගම්පොළ ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
හත්තානේ වත්තකින් උමං ගඟක් හමුවෙයි **ලංකාදීප**, 2006 නොවැම්බර් 29වන බදාදා

**කිලාපියා මාළු, තෙළුම් අලු කැරමින්
වකුගඩු රෝග කැරදෙන බව කීම
වත් මාළු සමාගම්වල උපපරවැටීම්**

විනෝද ගමන ගිය වැන රට පරාක්‍රම සමුද්‍රයට පහළින් පිහිටි කඩ පේළිය අතර නතර කෙරීණි. සංචාරයේ පැමිණි අයගෙන් කිහිපදෙනෙක් වැන රටයෙන් බැස වැව් බැම්මට ගොඩවී අවට සිටි නරඹන්නට වූ අතර තවත් පිරිසක් සොරොවි ඇළට පැන දිය නාන්නට වූහ. ඇතැමෙක් වැන රටය තුළ සිටම තමන් නිවසින් රැගෙන ආ බත්මුල් කන්නට පටන් ගත්හ. මේ අතර සිටි එක් තරුණයෙක් දහවල් ආහාරය ගැනීමට සුදානම්වී කලබලයෙන් මෙන් එය නතරකර වහ වහා ඒ අසලවූ හෝටලයකට වැදුණේය. ගතවූයේ නිමේෂයකි. ගිය පයින් ඔහු ආපසු බස් රටයට දිව ආවේය.

“මරු වැඩේනේ. ඉස්සර නම් අපි මෙහෙ ආවොත් අනිවාර්යයෙන් බැඳපු වැව් මාළු කනවා. වන්දනාවේ එන වානනවලට බැඳපු මාළු විකුණන අය ඉන්නවා. මාත් බැඳුවා අද එහෙම නැත්තේ ඇයි කියලා. ඒ බැඳපු මාළු කුටියෙක් ඉන්නවා එක්ක බත් කන්න තියෙනවා නම් නියම ටේස්ට් එක. ඒකයි බත් ටික ලිහා දාලා දව්වේ හෝටලයට”

තරුණයාගේ කතාව මැදට තවත් තරුණයෙක් පැමිණෙමින්,

“ඉතින් තිබුණද බැඳපු කුටියෝ” ඇසීය.

“දැන් මාළු ගේන්නේ නැතිලූ. ඒ මාළු කුටි කැවම වකුගඩු රෝග කැරදෙන නිසා මාළු කන්නේ නැතැලූ කියලා හෝටලයේ මුදලාලි කිව්වා” තරුණයා පැවසීය.

මේ තත්ත්වය පොළොන්නරුව, අනුරාධපුරය පමණක් නොව අද මුළු රටම මුහුණදී සිටින ගැටළුවක් බවට පත්වී ඇත. වකුගඩු රෝගයට මීට පෙර “ෆ්ලෝරයිඩ් සහ ඇළමිනියම්” භාණ්ඩ භාවිතය බව පැවසිණි. මේ තත්ත්වය මත වැඩියෙන්ම වකුගඩු ආසාදනයන් ප්‍රමාණයක් හමුවී ඇත්තේ උතුරු මැද පළාතෙහි.

පදවිය, කැබිනිගොල්ලුව, මැදවව්විය, වැලිඔය සහ මැදිරිගිරිය යන ප්‍රදේශවලින් වැඩි වශයෙන් රෝගීන් හමුවී තිබේ.

ඊට හේතුව එම ප්‍රදේශවල බීමට ගන්නා ජලයේ ෆ්ලෝරයිඩ් අගය වැඩිවීම බව වෛද්‍යවරුන්ගේ නිගමනය විය. ඊට පසුව වකුගඩු රෝගයට කෘෂි රසායනික භාවිතයෙන් ද යම් බලපෑමක් එල්ල වන බවට මත පළවූ අතර එය සනාථ කිරීමට මේවන තෙක් සමත්වී නැත. එහෙත් පසුගියදා පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂිකර්ම පීච විද්‍යා අංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය සරත් බණ්ඩාර මහතා විසින් බළකරන ලද මතය සමඟ මේ තත්ත්වය උඩුයටිකරු විය.

එයින් කියැවුණේ වැව්වල සිටින කොරළියා හෙවත් තිලාපියා ආහාරයට ගැනීමෙන් වකුගඩු වලට හානි සිදුවන බවයි. වැඩිදෙනකුගේ ජනප්‍රියම ආහාරය බවට පත්වී ඇති තිලාපියාගේ කැඩිමියම් සාන්ද්‍රණය වැඩිවීම හේතුවෙන් එම මාළු ආහාරයට ගැනීම නුසුදුසු බව ඔහු විසින් පෙන්වා දෙන ලදී. මෙය මාධ්‍ය මගින් ප්‍රචාරය වීමත් සමඟම රටතුළු ඇති මීරිදිය ධීවර කර්මාන්තය බලාගෙන සිටියදීම කඩා වැටුණේ ජනතාව මාළු කෑම නතර කිරීමත් සමඟය. ගරීරයට අවශ්‍ය ප්‍රෝටීන් ලැබෙන ක්‍රමයක් ලෙස වෛද්‍යවරුන් හඳුන්වා තිබූ වැව් මාළු කෑම නවතා දැමීමත් සමඟ ඉන් දිවි රැකගත් දහස් ගණනක් පිරිස කබලෙන් ලීපට වැටීම සිදුවිය.

මීට හේතු ලෙස සරත් බණ්ඩාර මහතා පෙන්වාදුනු ලබන්නේ වැව් ජලයට එක්වී ඇති කැඩිමියම් සාන්ද්‍රණය වැඩිවී ඒවා රොන්මඩ සමඟ මිශ්‍රවී ඇති බවයි. එලෙස මිශ්‍රවූ රොන්මඩ ආහාරයට ගන්නා මාළු ගරීරයට අහිතකර බවයි.

තත්ත්වය එසේ වුවත් ඔහු පරීක්ෂාවට ලක් කර ඇත්තේ අනුරාධපුර නගරය අවට පිහිටි කුඩා වැව් පහකි. එහෙත් දැනට වැඩිම වකුගඩු රෝගීන් ප්‍රමාණයක් වාර්තාවී ඇත්තේ පදවිය, ශ්‍රී පුර, වැලිඔය ප්‍රදේශයෙහි. ඒ ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන ජල මූලාශ්‍රය වන්නේ පදවිය වැවයි.

මහාචාර්යවරයා පවසන ආකාරයට පදවිය වැවට ඉහළින් විශාල ප්‍රමාණයේ වගාබිම් පිහිටා නැත. වැවට මහවැලි ජලය ගලා එන්නේද

නැත. වැවට වැසි ජලය ගලායන්නේ වනාන්තරය හරහාය. එසේ නම් කැඩිමියම් වැවට එක් වන්නේ කෙසේද යන්න ගැටළුවකි.

මැදිරිගිරිය මිගස්වැව ප්‍රදේශයෙන්ද වාර්තාගත රෝගීන් ප්‍රමාණයක් හමුවී ඇත. ලියුම්කරු හොඳින් දන්නා කාරණයක් වන්නේ එම වැවට ඉහළින්ද වගාබිම් නොමැති බවයි. ඊට අමතරව එම වැවේ තිලාපියා මාළු නොමැති අතර ප්‍රදේශයේ වැඩිදෙනකු ආහාරයට ගන්නේ පැරැණි කාලයේ සිටි හුංගා, ලුලා, කාවයියා වැනි මාළුන්ය.

මේ තත්ත්වය මත මාළු කෑම තුළින්ම වකුගඩු රෝග ආසාදනය වනබව පැවසීම ප්‍රශ්නයකට තුඩුදෙයි. මේ තත්ත්වය නිසා ටින් මාළු අලෙවිය ශිඝ්‍ර ලෙස ඉහළ ගොස් ඇත. එහෙත් ටින් මාළුවල ඇති ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ සෞඛ්‍ය අංශ කිසිවක් නොකියයි.

තත්ත්වය එසේවුවත් මීට පෙර වකුගඩු රෝග සඳහා ෆ්ලෝරයිඩ් සහ ඇළමිනියම් වලින් බලපෑමක් සිදුවන බවට කරුණු අනාවරණය කළ මහනුවර මහ රෝහලේ වකුගඩු පිළිබඳ විශේෂඥ වෛද්‍ය තිලක් අබේසේකර සහ පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ රසායන විද්‍යා අංශයේ මහාචාර්ය බී.ඒ. ඉල්ලේපෙරුම යන මහත්වරුන් පවසන්නේ පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂිකර්ම පීච විද්‍යා අංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය සරත් බණ්ඩාර මහතා ඉදිරිපත් කළ මතය එකහෙළා පිලිගැනීමට වඩා ඒ පිළිබඳ පරිච්ඡේදකර සනාථ කර බලා පිළිගැනීම සුදුසු බවයි.

මම පරිභෝග කළේ වෙලඳු අරමුණකින් නොවෙයි

- පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ කෘෂිකර්ම පීච විද්‍යා අංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය සරත් බණ්ඩාර අදහස් දක්වයි.

වකුගඩු රෝග ආසාදනය වෙන්නේ ඇළමිනියම් සහ ෆ්ලෝරයිඩ් වලින් කියලා මෙතෙක් කල් කිව්වේ. ඒත් අලුත් මතයක් ඔබ ඉදිරිපත් කළා. තිලාපියා මාළුවාගෙන් ඊට බලපෑමක් තියෙනවා කියලා.

අපි අනුරාධපුරේ සිට මැදවව්විය දක්වා ඇති වැව් පහක් පරීක්ෂණයට ලක් කළා. කුම්බිවිවන් කුලම, අලංකුලම, තුරුවිල, මැදවව්වියේ තියෙන කරපි, උළුක්කුලම කියන වැව් පහ. ඊට අමතරව කලා වැව ආශ්‍රිතව

තියෙන මිගල සහ කලාවැව පරීක්ෂණයට භාජනය කළා. අපට අවශ්‍ය වුණේ ජලයේ කෘෂිකර්මාන්ත නැත්පත් වෙලා තියෙනවාද කියලා බලන්නයි. බලාගෙන යනකොට පෙනුණා ජලයේ බර ලෝහ තියෙනවා කියලා. එතැනදී කැඩිමියම්, කොබෝල්ට්, තඹ, යකඩ, මැන්ගනීස්, ලෙඩ් සහ ඊයම් කියන මේ හැම බර ලෝහයක්ම සාමාන්‍යයෙන් වතුපේ තියෙන මට්ටමට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් තියෙනවා කියලා ඊට අමතරව දැනගන්න ලැබුණා වැව්වල රොන් මඩවල මේ බර ලෝහ තිබිය යුතු මට්ටමට වඩා විසිගුණයක් විතර තැන්පත් වෙලා තියෙනවා කියලා.

වතුගඩු රෝගවලට විශේෂයෙන් හේතුවන බර ලෝහ තමයි රසදිය, කැඩිමියම් සහ ඊයම් වැව්වල රොන් මඩවල තැන්පත් වෙලා තිබුණු මේවා අතරින් වැඩියෙන්ම තියෙන හයානකම ලෝහය කැඩිමියම්. විශේෂයෙන් සමීක්ෂණයක් කළා පොළොන්නරුවේ සහ අනුරාධපුරයේ වැඩියෙන්ම වතුගඩු රෝග තියෙන ප්‍රදේශවල. එහිදී දැනගන්නට ලැබුණා වතුර පාලනය කිරීමෙන් පමණක් නොවෙයි මේ දේ වෙන්ගේ කියලා. අපි එහිදී ආහාර ගන්නා රටාව පිළිබඳ විශ්ලේෂණය කළා.

විශේෂ කාරණය තමයි 100%ක්ම වැව් මාළු අනුභව කරනවා. ඒ නිසා අපි බැඳුවා වැව්වල කැඩිමියම් ප්‍රමාණය කොපමණද කියලා. වැව්වල පහළ කොටසේ තමයි තණකොළ වැවෙන්නේ. එහෙ තමයි හරක් දාන්නේ. ඒ නිසා අපි කිරිත් පරීක්ෂාවට ලක් කළා.

හැම ගෙදරකම තමන් වගාකරන විවල සහල් ආහාරයට ගන්නේ. ඒ නිසා හාල්, කිරි සහ වැව් මාළු පිළිබඳව පරීක්ෂණ කළා. එකේදී සොයා ගන්න ලැබුණා සම්මතයට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් කැඩිමියම් හැමදේකම තියෙනවා කියලා. ලෝකයේ දැනට පිළිගත් මතය තමයි දිනකට ඇතුළු විය හැකි කැඩිමියම් අවම මට්ටම ඒකක මයික්‍රෝග්‍රෑම් එකක් පමණයි කියලා.

නමුත් අපි දිනකට මයික්‍රෝ ග්‍රෑම් 50ක් විතර ගන්න තත්ත්වයක් තියෙන්නේ. මීට හේතුව අපේ ආහාර වේලකට කැඩිමියම් අධික ලෙස තිබීමයි. එහිදී අපි මුලිකවම සොයා බැඳුවා කැඩිමියම් එන්නේ කෙහෙන්නද කියලා. එතැනදී තේරුණා අපි කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා යොදන කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය වලින් කියලා. මුලික වටහනයන් පොස්පේට් පොහොර නිසා තමයි හැදෙන්නේ. අපි දැනට භාවිත කරන පොස්පේට් පොහොරවල තියෙනවා කි.ග්‍රෑ. එකකට මිලිග්‍රෑම් 7ක් විතර කැඩිමියම්. සන්සන්දනය කලොත් ඇමෙරිකාව, ජර්මනිය වගේ ලෝකයේ අනෙක් රටවල් සමඟ ඒක මහා විශාල ප්‍රමාණයක්. මොකද යුරෝපයේ දැනට පිළිගත් සම්මතය තමයි

කි.ග්‍රෑ එකකට මිලිග්‍රෑම් 40කට වඩා තිබිය යුතු නැහැ කියන එක. ඒ නිසා අපි හිතුවා රෝගී නිරෝගී අයගේ මුත්‍ර පරීක්ෂා කරන්න ඕනෑ කියලා. ඒ බැඳුවම තේරුණා රෝගී සහ නිරෝගී ලක්ෂණ නොපෙන්වන හැමදෙනාම වගේ මුත්‍රවල කැඩිමියම් අධික ලෙස තියෙනවා කියලා.

මේකෙන් නිගමනයකට ආවා. අපි ගන්නා ආහාරත් සමඟ කැඩිමියම් අධික ලෙස ඇතුළු වුණාම වකගඩු අක්‍රීය වන්නේ කියලා. ඔය ප්‍රදේශවල ෆ්ලෝරයිඩ් තියෙනවා. ඒ නිසාම කැඩිමියම් උරාගැනීම වැඩියි. වතුපේ ෆ්ලෝරයිඩ් තිබුණම කැඩිමියම් ඉතාම ඉක්මනින් උරාගන්නවා. මේවා ගොවීන් විසින් කළ වැරදි නොවෙයි. අපි කළ වැරද්දක් තමයි 1980 ඉඳලා වැව්වල තැන්පව් තියෙන රොන් මඩ ඉවත් නොකිරීම. කෘෂි රසායනික පොහොර සමඟ පිටකරන කැඩිමියම් වතුර සමඟ මිශ්‍රවෙලා ඒවා වැව්වල රොන් මඩට ගිය පසු ඒවා ආහාරයට ගන්නා තිලාපියා මාළුවාට ඇතුළු වෙනවා.

එතකොට තිලාපියා කියන මාළු වර්ගයට විතරද කැඩිමියම් ඇතුළු වෙන්නේ.

තිලාපියා තමයි පරීක්ෂණයට ලක් කළේ. වැඩිදෙනෙක් ආහාරයට ගන්නේ ඒ මත්ස්‍යයන් ඒකයි තිලාපියා කැමෙන් වළකින්න කිව්වේ. මේ ගැටළුවට තියෙන එකම පිලියම තමයි ඊළඟට එන විශ්ලි කාලයේදී අපි ඉස්සර කළා වගේ නැවත වරක් මේ වැව් පිරිසිදු කිරීම.

කුම්බිවිවන් කුලම සහ පදවිය වගේ වැව්වල ඉහළ කිසිම ගොවිබිත්ත හැහැ. එතකොට කොතොමද මේ වැව්වලට කෘෂි රසායන එක්වෙනවා කියන්නේ. ඒත් පදවියෙන වැඩිම වතුගඩු රෝගීන් සංඛ්‍යාවක් ඉන්නේ.

මට ඒගැන කියන්න බැහැ. ඒ වැව් දැකල නැති නිසා. කුම්බිවිව කුලම ගැන ඔයා කියන එක හරි. ඒකෙ කැඩිමියම් මට්ටම අනික් ඒවට වඩා ටිකක් අඩුයි. අපිට එකහෙළාම කියන්න බැහැ මේකට හේතුව. මේක එක දවසින් ආව එකක් නෙවෙයි. මේ තත්ත්වය ආරම්භ වෙලා තියෙන්නේ අවුරුදු 20ක පමණ කාලයක ඉඳලා.

වැඩිම කෘෂි රසායන ප්‍රමාණයක් භාවිත කෙරෙන්නේ කන්ද උඩරට එළවළු වගා ආශ්‍රිතව. එයින් වැඩි ප්‍රමාණයක් ජලය බැසයන්නේ මහවැලි ගඟට. ඇයි ඒ ප්‍රදේශවල මේ තත්ත්වය නැත්තේ?

උඩරට ප්‍රදේශවල පස ආම්ලිකයි. ඒවායේ පී.එච්. අගය 4.5 විතර තියෙන්නේ. ඒවායේ රැඳෙන්නේ නැහැ. කෙලින්ම පහලට මහවැලි ගඟ හරහා ගලා එනවා. ඒවා ජලාශවල තමයි තැන්පත් වෙන්නේ. ජල මට්ටම පහත ගියොත් තමයි දියවෙන්නේ. රොන් මඩ සමඟ විවෘත වුණොත් තමයි කැඩීම්යම් දියවෙන්නේ.

වැඩියෙන්ම වී වගාවට පොහොර භාවිත කෙරෙන නිසා භාල්වලත් කැඩීම්යම් තියෙනවානේ.

ඔව් තියෙනවා. මට කියන්න පුළුවන්ද ඒ අයට සහල් කන එක අඩු කරන්න කියලා. බැහැනේ. ඒත් මාවලට විකල්පයක් සොයන්න පුළුවන්. භාල්වලට බැහැනේ.

මේ ප්‍රතිඵලය සමස්තයක් හැටියට මුළු රටටම බලපානවාද? නැත්නම් උතුරුමැද පළාතට විතරද?

මගේ අදහස නම් උතුරු මැද පළාතේ ෆ්ලෝරයිඩ් වැඩි නිසා කැඩීම්යම් උරාගැනීම අධිකයි. ඒත් රටපුරාම කැඩීම්යම් ප්‍රමාණය වැඩිවෙලා. රට පුරාම අධික පොහොර ප්‍රමාණයක් භාවිතා කරනවා. ඉදිරි වසර පහ දහය තුළ මේ ගැලපිවට මුළු රටම මුහුණ දෙන්න වෙනවා.

ඔබගේ මේ ප්‍රකාශයත් සමඟ රටේ මීට්ටිය මත්ස්‍ය කර්මාන්තය දැඩි අවදානමකට ලක්වෙලා තියෙනවා. වැඩිදෙනෙකු කියන්නේ ඔබට ටික් මාවල කාර්යන්ගෙන් මොනවා හරි ලැබිලා නිසා මේ ප්‍රකාශය කරනවා කියලා.

මම කවුද කියලා හොයලා බලන්න. මා ගැන හොඳට ජනතාව දන්නවා. අපි මොනවා හරි දෙයක් කිවුවොත් අපේ අය ඉක්මනට කලබල වෙනවානේ. ඒකට විසඳුමක් හොයන්නේ නැහැ. විසඳුම තමයි පසුගිය කාලයේ කළා වගේ වැටිවල තියෙන රොන් මඩ ගුද්ධ කිරීම. එතකොට වැටි පිරිසිදුයි. පිරිසිදු ජලය එහෙම වෙන්නේ නැහැ. අපි ඉන්දියාවට යවා කළ පරීක්ෂණවල තියෙනවා තිලාපියාගේ කැඩීමයිම් තියෙනවා කියලා. ඕනෑම වේලාවක වෙළෙඳුන් ප්‍රයෝජන ගන්න එක ස්වභාවයක්. ඔය කරන චෝදනාව මට අදාළ නැහැ. මම පරීක්ෂණ කරලා තියෙන්නේ කාගෙවත් වෙළෙඳු අරමුණක් වෙනුවෙන් නෙවෙයි. හුදෙක්ම රෝගයට හේතුවූ කාරණය සෙවීමටයි.

මස් මාවල නොකන උපාසක අම්මලාවත් වකුගඩු රෝග හැඳෙනවා

- ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ රසායන විද්‍යා අංශයේ මහාචාර්ය ඩී.ඒ. ඉලේපෙරුම අදහස් දක්වයි

වැටි මාවල නිසා වකුගඩුවලට බලපෑමක් තියෙනවා කියලා අඟුන් පරීක්ෂණයකින් හෙළි වුණා. ඒ ගැන ඔබගේ අදහස කුමක්ද?

වකුගඩු රෝග පිළිබඳව මාධ්‍යයෙන් හෙළිවුනාට පසුවයි 2002දී විතර පරීක්ෂණ ආරම්භ කළේ. ඊට පසුව අපි විද්‍යාත්මකව විශ්ලේෂණය කළාම පෙනුණු දෙයක් තමයි මේක තියෙන්නේ උතුරු මැද පළාතේ කියලා. ජලය පරීක්ෂා කළාම තේරෙනවා එහි හැම තැනම “ෆ්ලෝරයිඩ්” සාන්ද්‍රණය අධිකයි කියලා. ඊට අමතරව අපි දැනගත්තා ඒ ප්‍රදේශවල ජනතාව වැඩි වශයෙන් ඇළුම්නියම් භාණ්ඩ භාවිත කරනවා. එතකොට ඔය දෙකම සම්බන්ධ වුණාම කරනලද ලෝකයේ තියෙන වෙනත් පරීක්ෂණවලින් හෙළිවුණා ඒවා තනි තනිව තියෙනවාට වඩා එකට එකතු වුණාම මෙයින් බලපෑම වැඩියි කියලා. “ෆ්ලෝරයිඩ්” සාන්ද්‍රණය නිසයි මේක ඇතිවෙන්නේ. ඒ වගේ ඇළුම්නියම් භාණ්ඩ භාවිතයෙන් මෙය තවදුරටත් උග්‍ර වෙනවා කියලා මම තවදුරටත් සොයා ගත්තා.

මේකට හේතු ගොඩක් තියෙනවා. අනුරාධපුර නගරයේ අයට මේක හැඳෙන්නේ නැහැ. මොකද ටවුමේ අය පාවිච්චි කරන නළු ජලයේ ෆ්ලෝරයිඩ් සාන්ද්‍රණය අඩුයි. මොකද මහවැලි ජලය ඇවිල්ලා එයි අගය අඩුයි. පදවියෙන් අපි පරීක්ෂණ කළා. වැටි අසබඩ ඉන්න අයට එම රෝග ව්‍යසනය අඩුයි. වැටට සැතපුම් කිහිපයක් දුර ගිය පසුව ළිංවල ෆ්ලෝරයිඩ් අගය වැඩියි. එතකොට අපිට කියන්න පුළුවන් මේකට විද්‍යානුකූලව බලපාන්නේ ෆ්ලෝරයිඩ්වල අධිකවීම කියලා. පොහොර භාවිතය නිසා කැඩීම්යම් සාන්ද්‍රණය වැඩි නිසා මේ රෝගයට බලපෑම් එල්ල වෙනවා කියනවා. අපට වැඩිම රෝගීන් පිරිසක් පදවිය ජනපදයෙන් වාර්තා වෙනවා. ඒත් පදවිය වැටට ඉහලින් කිසිම වගාබිමක් නැහැ. තියෙන්නේ විශාල වනාන්තර.

ඒක ගැන හොඳම නිරීක්ෂණයක් කරලා තියෙන්නේ. ඒකෙන් කැඩීම්යම් එනවා කියලා කියන්න බැහැ. කැඩීම්යම් සුළු වශයෙන් තිබුණත් ඒවා යන්නේ මඩවලට. ජලයෙහි දියවීම අඩුයි. නගරයේ අයත් තිලාපියා කනවා. ඇයි ඒ අයට හැඳෙන්නේ නැත්තේ. ඔය පොහොර වර්ග හැමතැනම

භාවිත කරනවා. ඒකයි විද්‍යාත්මක නොවන සාධකයන් කියන්නේ. එක පාරටම මේ ගැන කියන්න බැහැ. මේක ජාතික මට්ටමෙන් පරීක්ෂණ කළ යුතුයි.

ඒ ප්‍රදේශවල පිටත්වූ මුතුන් මිත්තන් මුහුදු මාළු කැවේ සුළු වශයෙන් වැඩි වශයෙන් කැවේ වැඩි මාළු. ඒත් ඒ අයටත් මේ රෝගය වැළඳුණාද?

අන්න ඒක තමයි ප්‍රශ්නය. මම කළ පරීක්ෂණවලින් එහෙම වෙනසක් දකින්න ලැබුණේ නැහැ. වකුගඩු රෝගය වැළඳුණු අයගේ වකුගඩු පරීක්ෂා කළාමත් ඔය කියන ආකාරයට කැඩීම්යම් එකතුවීමක් දකින්න ලැබුණේ නැහැ.

නෙළුම් අලු කන්නේ ඔය ප්‍රදේශයේ අය විතරයක් නෙවෙයි. කුරුණෑගල, හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්වලත් වැඩි තියෙනවා. වැඩි තියෙන පළාත්වල නෙළුම් අලු කනවා. ඒ අයටත් හැදෙන්නේ ඕනෑම. මොකද ඒ පැතිවලත් පොහොර භාවිත කරනවානේ.

ඇයි මේක හැදෙන්නේ ඔය පළාත්වල විතරක්. කිසිම විද්‍යානුකූලව සාධාරණ සාධකයක් නෙවෙයි. අනුරාධපුරය, පොළොන්නරුව ප්‍රදේශවල තිලාපියා මාළු බහුලව කනවා. එතකොට වයසක උපාසක අම්මලා, තිලාපියා තියා මස් මාළු නොකන අය තිබුණවා. ඒගොල්ලන්ටත් වකුගඩු රෝග හැදෙනවා. එහෙම නම් ඒක විශ්වාස කරන්න බැහැ. සමහරු කියනවා කෘෂි රසායන මිට බලපානවා කියලා. ඒක විශ්වාස කරන්න බැහැ. වැඩිම කෘෂි රසායන පරිහරණයක් උඩරට පළාත්වල තියෙනවා. ඒ පැත්තේ නැහැ. ඒ නිසා ඇළුම්නියම්, ෆ්ලෝරයිඩ් නිසයි වකුගඩු රෝග හැදෙන්නේ.

ඔය වගේ දෙයක් කියන කොට ටිකක් වගකීමෙන් කියන්න ඕනෑ. මෙයින් වෙන්වෙන්නේ චෝනි ආහාර සඳහා යොමුවීම. විශේෂයෙන් ටින්මාළු වගේ ඒවට. තව එකක් මාළුන්ගේ ඒ කැඩීම්යම් එකතුවෙන තැන් තියෙනවා. අක්මාවේ, වකුගඩුවල, හමේ තමයි තැන්පත් වෙන්නේ. ඕව තමයි ජනතාව නොකන දේවල්. මාළුන්ගේ කන්නේ මාංශ පේෂි. ඒවායේ කැඩීම්යම් තැන්පත් වෙන්නේ අඩුවෙන්. අක්මාව, පිත්, හම, මාළුවාගෙන් ඉවත් කරනවා. ඒ නිසා ඔය මතය පිළිගන්න අමාරුයි.

වකුගඩු රෝගය හැදෙන්නේ කැඩීම්යම් නිසාමද කියලා කියන්න බැහැ

- වකුගඩු රෝග පිළිබඳ විශේෂඥ වෛද්‍ය තිලක් අබේසේකර අදහස් දක්වයි

වකුගඩු රෝගයට මුල් වෙන්නේ වතුරවල ෆ්ලෝරයිඩ් කියලා මුලින් කිව්වා. ඊට පසුව ඇළුම්නියම් කිව්වා. තව මතයක් ආව කෘෂි රසායනික භාවිතයේ වැඩිවීම කියලා. දැනට සිදුකර ඇති පරීක්ෂණ අනුව වාර්තාවී ඇති රෝගීන්ගෙන් ඒ තත්ත්වය ඔප්පු වෙනවාද?

අපි කළ පරීක්ෂණ විශේෂයෙන් යොමු කළා කෘෂි රසායනික නිසා මේ වකුගඩු රෝගය හැදෙනවාද කියලා සොයන්න. අපේ පරීක්ෂණවලින් හෙළිවුණේ ඒවායේ බලපෑමක් නැහැ කියලා. ඒත් වකුගඩු රෝගය හැදෙන්න මුලිකව බලපාන්නේ උතුර මැද පළාතේ ජලයේ තිබෙන ෆ්ලෝරයිඩ් අධික ජලයයි. දැනට මෙම ප්‍රදේශවල 5.8%ක ප්‍රමාණයකට රෝගය හැදීමේ ප්‍රවාහනාවය තිබෙනවා. වකුගඩු රෝගය හැදෙන්නේ කැඩීම්යම් නිසාමද කියලා කියන්න බැහැ. ඒ ගැන ඉදිරියේදී පරීක්ෂණ පවත්වනවා.

ඒත් අඹුත්ම හෙළිදරව්වෙන් තිලාපියා නිසා වකුගඩුවලට බලපෑමක් ඇතිවෙනවා කියලා කියනවා. ඒත් දැනට වැඩිම රෝගීන් ප්‍රමාණයක් හමුවෙලා ඉන්න මැදවර්ගීය, කැඩීම්ගොල්ලුව, පදවිය, වැලිඔය, මැදිරිගිරිය ප්‍රදේශවලට මහවැලි වතුර යන්නේ නැහැ. ඒවාට කොහොමද මෙමගින් බලපෑමක් ඇති වෙන්නේ.

අපිට ඒ දැනුම ලබාදුන්නේ මහාචාර්ය බණ්ඩාර මහත්තයා. මාධ්‍යයෙන් ප්‍රචාරය වුණා. අපි යොදන පොස්පේට් පොහොරවල කැඩීම්යම් සාන්ද්‍රණය වැඩියි. කාලයක් තිස්සේ මේ පොහොර පැළෑටිවලට යෙදව්ව ඒවා සේදලා ඇවිත් ජලාශවල තැන්පත් වෙනවා. ඒ තැන්පත් වෙන කැඩීම්යම් ජලාශවල ඇති ටොන් මඩ සමඟ මිශ්‍ර වෙනවා. ඒවා තමයි මත්ස්‍යයන් කැමට ගන්නේ. ඒ නිසා මත්ස්‍යයාගේ ශරීරයට ඒවා ඇතුළු වෙනවා. ඒක තමයි සරත් බණ්ඩාර මහතා කරන පැහැදිලි කිරීම. මහවැලි වතුර නිසා නෙවෙයි.

ඒ මහාචාර්යවරයා කියන ආකාරයට නෙළුම් දැඬුවලට හැකියාවක් තියෙනවා කැඩීම්යම් අවශෝෂණය කරන්න. ඒක හැම ශාකයකම තියෙන දෙයක් නෙවෙයි. නෙළුම්වලට පුළුවන් කියලා හොයාගෙන තියෙනවා.

මේවා අනුභව කළාම කැඩිමියම් ශරීරයට ඇතුළු වෙනවා කියලා තියෙනවා. අපි වෛද්‍යවරුන් හැටියට කියන්න තියෙන්නේ දැනට තියෙන තොරතුරු මදි. තවත් පරීක්ෂණ කරලා තමයි වැඩිදුර ප්‍රකාශයක් කළයුත්තේ.

පැරැණි මුතුන් මිත්තන් වැඩියෙන්ම මේ වැව්වල මාළු, හෙළමී අල අනුභව කළා. එතකොට ඒ අයටත් මේ වකුගඩු රෝගය තිබුණාද?

අපිත් මේ පිළිබඳ දැනගත්තේ අර මහාචාර්යවරයාගේ ප්‍රකාශයෙන්. නමුත් අපි දන්න හැටියට ඉස්සර මේ වැව් නඩත්තු කළා. වැව් වසරකට වරක් පිරිසිදු කරලා ඒවායේ රොන් මඩ එළියට යවලා වැව් යම් විදිහකට පාලනය කළා. දැනට පසුගිය වසර 15-20 තුළ එවැනිදේ සිදුනොවීම නිසයි මේ ප්‍රශ්නය වෙන්නේ කියලා මේ මහාචාර්යවරයා දැනුම් දෙන්නේ.

මේ වැව් මාළු ප්‍රශ්නය උතුරු මැද පළාතට පමණක්ද බලපාන්නේ. මුළු ලංකාවටම බලපාන ප්‍රශ්නයක්ද?

මේ ප්‍රශ්නය උතුරු මැද පළාතේ විතරයි. මහනුවර කොළඹ දකින්න නැහැ. ඒ තැන්වලටත් රෝගීන් එනවා. ඒ නිසා හැම ජලාශයක්ම පිළිබඳව පරීක්ෂණ කරලා තමයි නිගමනයකට එන්න හැකි වෙන්නේ.

● **වමින්නේ සේනාරත්න**

ලංකා පුවත්පත
2006 නොවැම්බර් 26වන ඉට්ටු

ජල කළමනාකරණය ගෙවත් ලෝක බැංකුවේ දියරකුණු වග

ධනවතුන්ගෙන් අයබදු ගෙන ඒ මුදල් දුප්පතුන්ගේ සුඛ සාධනයට යෙදවීම ලොව පැරණිතම රාජ්‍ය පාලන පිළිවෙතකි. පසු කාලීනව එය තවදුරටත් ඉදිරියට ගියේ ධනවතුන් සතු මුදල් විවිධ කේෂ්ත්‍රවල ආයෝජනය කරවා දුප්පතුන්ට රැකියා අවස්ථා ජනනය කරදීමෙනි. එහෙත් ආණ්ඩුවේ යෝජිත ජල කළමනාකරණ වැඩපිළිවෙළෙහි රෝද කරකෙන්නේ නොපිටටය. එනම් දුප්පතුන්ගේ “ජල පංගුව” විවෘත වෙළෙඳපොළේ විකිණෙන්නට සලස්වා, ධනවතුන්ට ඒවා මිලදී ගන්නට දොර හැරදීමෙනි. මෙය හරියට “දුප්පතුන්ගේ ඛන්පත උදුරාගෙන ගොස් පොහොසතුන්ට හෝජන සංග්‍රහ පැවැත්වීම” වැනි අරුම පුදුම වැඩපිළිවෙළකි.

ජල සම්පත කළමනාකරණය කිරීමේ යෝජනාව, ලෝක බැංකුවෙහි. එයට අනුබලදීම, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල(IMF) සහ ආසියානු සංවර්ධන(ADB) බැංකුවෙහි. ඔවුන් කියන හැටියට ජල කළමනාකරණය සැලසුම් කළේ ලංකාවේ පිහිටුවා තිබෙන ජාත්‍යන්තර ජල කළමනාකරණ(IWMI) ආයතනයයි. ඒ සැලසුම තව නොබෝ කලකින්ම ක්‍රියාත්මක කරන්නට යන්නේ අපේ රටේ කෘෂිකර්ම වාරිමාර්ග සහ මහවැලි සංවර්ධන අමාත්‍යාංශ යටතේයි.

“IWMI යන කෙටි නමින් හඳුන්වන ජාත්‍යන්තර ජල කළමනාකරණ ආයතනය පිහිටුවා ඇත්තේ 1985 අංක 06 දරන පනත යටතේය. එහිදී කෘෂිකර්ම, වාරිමාර්ග සහ මහවැලි සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේද, මූලිකත්වයෙන් “ජල සම්පත් ලේකම් කාර්යාලය” දැනටමත් පිහිටුවා තිබේ. ජල

කළමනාකරණය අරඹයා දැනට කෙරෙන සියලුම මෙහෙයුම් කටයුතු කරන්නේ එමගිනි.

ලෝක බැංකුව, ලංකාවේ ජල සම්පත කළමනාකරණය කරන්නට යෝජනා කරන්නේ ගහකොළ සතා සිපාවා සහ මිනිස් සංහතිය කෙරෙහි උපන් මහා කරුණාවෙනි. ඔවුන් පවසන අන්දමට ජලය වූ කලී හිඟ සම්පතකි. එබැවින් වර්තමාන සහ අනාගත පරම්පරාවන්හි සමාජ ආර්ථික සහ පාරිසරික අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූලව සාධාරණ සහ කාර්යක්ෂම අයුරින් ජලය පරිහරණය කළ යුතුවේ. මෙහිදී මහජනතාවට නිත්‍යානුකූල “ජල හිමිකම්” ලබාදීමත්, ඒවා “අත්සතු කරන්නට” සහ “අලෙවි කරන්නට” සැලැස්වීමත්, සුදුසු බව ලෝක බැංකුව යෝජනා කර තිබේ.

මෙයින් “මහත් සෙතක්” සැලසෙන්නේ මහජනතාවයටය. ඒ තමන් පරිහරණය කරන සෑම වතුර පොදක් වෙනුවෙන්ම මුදල් ගෙවන්නට සිදුවීමෙනි. ජල කළමනාකරණ වැඩපිළිවෙලේ සම්පාදකයන් මේ කාරණය එළියට දමා ඇත්තේ මහත් උපක්‍රමශීලීවය. එනම් “ජලය සම්පාදනය කිරීමේදී දරන්නට වන පිරිවැය ජලය පරිහරණය කරන්නන් අතර බෙදාහැරීම” යන අලංකාර වචන ඇතුළේ එහි සැබෑ අරුත සඟවාලමිනි.

දුප්පත් ජලය බහවතුන්ව විකිණීම

ජල කළමනාකරණය අරඹයා මහජන අදහස් දැනගැනීමේ අරමුණින් කෘෂිකර්ම, වාරිමාර්ග සහ මහවැලි සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය ඉකුත් ඔක්තෝබර් 09වැනිදා පුවත්පත් දැන්වීමක්ද ප්‍රසිද්ධ කළේය. යෝජිත ජල සම්පත කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තියේ සාරාංශයක්ද එහි ඇතුළත් කර තිබිණි. පුවත්පත් දැන්වීමෙහි “6-2 ” වගන්තියෙහි දැක්වෙන්නේ මහජනතාව “ජල හිමිකමක්” දෙන බවය. එය කලාපීය සහ අනෙකුත් නීති රීති වලට යටත්ව “අත්සතු කළ හැකිබව”, “6-2-2” වගන්තියෙහි සඳහන් වේ.

වචන ඇතුළේ අලංකාරව සඟවමින් මේ කියන්නේ මහජනතාව දෙන “ජල හිමිකම” හෙවත් “ජල පංගුව” අලෙවි වන්නට සලස්වන බව නොවේද? 2000 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේදී ජල සම්පත් සඟවා සහ ජල ලේකම් කාර්යාලය මගින් නිකුත් කෙරුණු “ජාතික ජල සම්පත් ප්‍රතිපත්තිය සහ ආයතනික සැකැස්ම” යන ලියැවිල්ලේ මේ කාරණය වඩාත් පැහැදිලිව දක්වා තිබේ.

එහි 05 පිටුවෙහි “ප්‍රතිපත්ති මූලධර්ම” යන ඡේදයෙන් මෙබඳු සඳහනක් එයි.

“ජල හිමිකම්පත් ක්‍රමයක් මගින් ජලය පරිහරණය කරන්නට ජලය ලැබීමේ අඩන්තිච්චාප සුරකිනු ඇත. ඒ සමගම එම හිමිකම්පත් අත්සතු කළ හැකිවනු ඇත. ඒ අනුව ජලය වැඩි අගයක් සහිත කර්තව්‍යයන් සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගතහැකි වන්නේය.”.

මෙයින් අදහස් කරන්නේ දුප්පත් මිනිසුන්ගේ ජල පංගුව විකිණෙන්නට සලස්වා එම ජලය ආර්ථික වශයෙන් වැඩි දායකත්වයක් සහිත කටයුතු සඳහා අවශ්‍යවන බවය. වැඩි “ආර්ථික දායකත්වයක්” හෙවත් “සල්ලි උල්පත්” එබඳු මහා පරිමාණ ව්‍යාපාර පවත්වන්නේ යන්තමට එදා වේල සරිකර ගන්නා හුදු ජනයන් නොවේ. එක්කෝ දේශීය ධනවතුන්ය. නැතිනම් විදේශික ධනවතුන් හෝ බහුජාතික වෙළෙඳ සමාගම්ය. වැඩි වැඩියෙන් මුදල් ඉපයිය හැකි මහා පරිමාණ කර්මාන්ත, නවීන පන්නයේ කෘෂිකාර්මික ව්‍යාපෘති ආදිය පවත්වා ගෙන යාහැක්කේ ඔවුන්ටය.

මහජනතාවට ජල හිමිකමක් දෙනබව සහ එය අත්සතු කළ හැකිබව තවදුරටත් විස්තර කර ඇත්තේ එම ලියැවිල්ලෙහි 43 වැනි පිටුවේ 2-4 ඡේදයේය.

“ජල අයිතිභාවිකම් සහ වෙන්කර දීමේ ප්‍රතිපත්තියෙන් පෙන්වාදී ඇති පරිදි වාරි ජලය සඳහා ඇති හිමිකම් අත්සතු කළ හැකිය. මේ අනුව ජලය හිඟ ප්‍රදේශවල ජලය සංරක්ෂණය කිරීමෙන්” ගොවිත්ගේ ජල වෙළෙඳපොළක්” නිර්මාණය වනු ඇත. බලලා මල්ලෙන් එළියට පනින්නේ මෙතැනදීය. ගාමිහිර වචන මාලාවකින් මෙසේ කියන්නේ ගොවිත්ගේ වාරි ජල පංගුව ජල වෙළෙඳපොළක විකිණෙන්නට සලස්වන බවයි. ඉකුත් ඔක්තෝබර් 09වැනිදා පළවූ පුවත්පත් දැන්වීමෙහිද එම අදහස සැඟවුණු අරුත් සහිතව පළකර තිබුණේය. මේ බලන්න.

“කාලීන ජාතික අවශ්‍යතාවය අනුව ජලය වෙන්කිරීමේ පුමුඛතාවන් හඳුනාගත යුතුය. (04 කොටස)

ජල පංගු වෙන් කිරීම “කාලීන ජාතික අවශ්‍යතා” අනුව සිදුවන බව මෙහි තේරුමයි. කාලීන ජාතික අවශ්‍යතාවය “ගර්කින්” සිටුවා ඩොලර් ඉපයීම නම්, වතුර ලැබෙන්නේ වී වගාවට නොව “ගර්කින්” වැවීමටය. කාලීන ජාතික අවශ්‍යතාවය විර්වල ඉදිවන නව ගුවන්තොටුපොළට වතුර

සපයා ගැනීම නම් වෙරෙගල ජලාශයේ වතුර ටකි ලැබෙනු ඇත්තේ ලුණුගම්වෙහෙර දිළිඳු ගොවීන්ට නොව නව ගුවන්තොටුපොල පරිශ්‍රයටය. කාලින ජාතික අවශ්‍යතාවය මෙහා නගර සඳහා විදිල බලය සැපයීම නම් වාරි ජලය නිකුත් නොකර, විදුලි බලය පමණක් ජලය හරවනු ඇත. වචන ඇතුළේ සභවා ඇති කාරණා තෙරැම් ගතයුත්තේ මෙබඳු මන:කල්පිත උදාහරණද සමඟ ගලපා බැලීමෙනි.

ආණ්ඩුව ඉකුත් වසර කිහිපය මුළුල්ලේම වාරිමාර්ග සංවර්ධන වැඩ කළේ ගොවීන්ගේ ජල වෙළෙඳපොළ ඉලක්ක කර ගනිමිනි. ඔවුහු මල් පෙළේ ගොවි ජනපද බොහොමයකම වාරි ඇළවල් කොන්ක්‍රීට්වලින් ආස්තරණය කළහ. ඔවුන් මේ කාරණය ගොවීන්ට හඳුන්වා දුන්නේ “යළි කවදාවත් කාන්දු නොවන ලෙස ඇළවල් පිළිසකර කරනවා” යනුවෙනි. මෙහි සැබෑ අරමුණ එය නොවේ. ඇළට නිකුත් කෙරෙන මුළු ජල ධාරිතාවය, පොළොවට උරාගන්නේ නැතිව, වාෂ්පීකරණයෙන් තොරව, කුඹුරටම ගෙනයාමයි. ඔවුන් ගොවීන්ට ජලයදීම පිණිස කෙත් ඇළවලට “ජල මීටර්” සවි කිරීමටද අදහස් කරගෙන සිටිති.

රජය තමන් සතු ජල සම්පත “ජල හිමිකම්පතක්” මගින් “ජල පංශු” වශයෙන් රටවැසියන්ට ප්‍රදානය කරයි. එවිට සෑම කෙනෙකුටම තමන්ට අවශ්‍ය ජල ප්‍රමාණය සඳහා නිත්‍යානුකූල අයිතියක් ලැබේ. ඒ අයිතිය මුදලට හෝ වෙනයම් ක්‍රමයකට අත්සතු කරන්නටද පුළුවන. ජල හිමිකමක් ගැනීමේදී එක් එක් පුද්ගලයා තමන්ට ලැබෙන ජල පංශුව, එසේ කලින් දැනුම් නොදුන් කාර්යයක් සඳහා භාවිතා කිරීම නීතිවිරෝධී කටයුත්තකි.

යමෙක් ජල හිමිකම් ලබාගෙන ඇත්තේ ගෙදර දොරේ කටයුතු සඳහා පමණකැයි සිතමු. එවිට ඒ ජලය ගෙවතු වගාවට හෝ බල්ලන් නැවීමට භාවිතා කිරීම තහනමයි.

ජල කළමනාකරණ වැඩපිලිවෙළ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සුවිශේෂ ආයතන තනක් පිහිටුවීමට යෝජිතය. එයින් ප්‍රධාන ආයතනය වන්නේ “ජාතික ජල සම්පත් කළමනාකරණ සභාවයි. අනෙක “ජාතික ජල සම්පත් කළමනාකරණ අධිකාරියයි.” තුන්වැනි ආයතනය “ජල සම්පත් කළමනාකරණ විනිශ්චය සභාවයි. ජල සම්පත් කළමනාකරණ කටයුත්ත සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ සියළුම මිටිදිය, කිවුල්දිය, හුගන ජල සම්පත සහ සියළුම වැසි ජලයද අදාළ වේ. ජලය අරබයා පැන නගින සියලුම

ආරවුල් විසඳන්නේ ජල සම්පත් විනිශ්චය සභාව මගිනි. ලෝක බැංකුවේ උපදෙස් පරිදි මහජනයාට හඳුන්වා දෙන්නට යන “ජල හිමිකම” එක් අතකට “දිය රකුසකු” වන්න.

දිග රකුහු වෙස්ගත් ජල හිමිකම

පුවත්පත් දැන්වීමෙහි “6-2” ඡේදය මගින් අනාගත ජල භාවිතයෙහි සමාජ තල දෙකක් අති කරන බවද සඳහන් කර තිබේ. එපමණක්ද නොව “මහා පරිමාණ ජල භාවිතාකරුවන්ද” බිහිවන බව එයින් පවසා ඇත.

එම ඡේදය මෙසේය. “සුළු පරිමාණයෙන් ජලය පරිහරණය කරන අයගේ අයිතිය ආරක්‍ෂා කිරීමට මහා පරිමාණ ජලය භාවිතා කරන්නන් පාලනය කිරීමට යාන්ත්‍රණයක් සකස් කෙරේ.”

ජලය කළමනාකරණය කළ පසුව “ජල ආරවුල්” ඇතිවිය හැකි බව ජල කළමනාකරණ සැලසුම් කළ උදවියම පිළිගනිති. ඔවුන් මහා පරිමාණ ජල භාවිතාකරුවන් පාලනය කරන්නට යාන්ත්‍රණයක් සකස් කරන්නේ එබැවිනි.

2000 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේදී නිකුත්වූ “ජාතික ජල සම්පත් ප්‍රතිපත්තිය සහ ආයතනික සැකැස්ම” ගොවීන්ට තනි තනි වශයෙන් ජලය ලබානොදෙන බවයි. එහිදී ජල හිමිකම් ලැබෙන්නේ ගොවි සංවිධානයට හෝ ගොවි සමාගමටය.

“වර්තමාන මිල නියම කිරීමේ, අලෙවි කිරීමේ සහ වෙනත් තත්ත්වයන් යටතේ මෙරට වි ගොවිතැන සාමාන්‍යයෙන් සුළු ලාභයක් පමණක් ගෙන දෙන ව්‍යාපාරයක් වුවද, ඊට ආදාය ජල සැපයුම සඳහා කෙරෙන ආයෝජනය නම් විශාලය. මෙම තත්ත්වයන් යටතේ වි ගොවීන්ගෙන් සැලකිය යුතු ජල ගාස්තු අයකර ගැනීමත් හිදුකළ නොහැකිය. එහෙත් සීමිත ප්‍රමාණයකින් ඔවුන්ගෙන් සහභාගිවේයැයි බලාපොරොත්තු විය හැකිය.”

ගොවීන් (යම් යම් විශේෂ ගණයේ එළවළු වර්ග වගා කිරීම, බිත්තර, වී, කෙසෙල් වැනි) වැඩි අගයක් ඇති වගාවන්ට මාරු වනවිට ජලය සැපයීම වෙනුවෙන් ඔවුන්ගෙන් ගාස්තුවක් අය කළ හැකිය. මෙවැනි වගාවන් සඳහා නිතරම ජල ඉල්ලුමක් ඇති

හෙයින් සහ විශේෂිත ජල සේවා අවශ්‍ය හෙයින්ද, ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය ප්‍රතිඵල ඉන් ලැබෙන හෙයින්ද, මෙය ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය. මේ නිසා වැඩි අගයක් සහිත අඩු ජල සැපයුමක් ඇති වගාවන් වෙත යොමුවීම සුඵ වශයෙන් හෝ අධේර්ශමත් විය හැක. වඩාත් හොඳ ජල සැපයුමක් සහ වැඩි බලාපොරොත්තුවක් තැබිය හැකි සැපයුමක් සඳහා මුදල් ගෙවීමට ගොවීන් පෙළඹෙනු ඇත.”

ගෙදර ශ්‍රීදාවත් ගාස්තුවක්

මේ ප්‍රකාශ කරන්නේ කුමක්ද? නව ජල කළමනාකරණ වැඩපිළිවෙළ යටතේ වී ගොවීන්ට ජලය දීම කෙරෙහි අඩු සැලකිල්ලකුත්, ආර්ථික වශයෙන් වැඩි ප්‍රයෝජනයක් ඇති වී නොවන බෝග සඳහා වැඩි සැලකිල්ලකුත් දක්වන බවයි. වී වගාව උපක්‍රමිකව කුඹුරෙන් උදුරා දැමීමට කරැණු යෙදෙන බවයි.

ඔක්තෝබර් 09වැනිදා පළවූ පුවත්පත් දැන්වීමෙහි 6-5 වගන්තිය මේ කාරණය පැහැදිලි කරන්නේ උගුරට හොරා බෙහෙත් කමිනි. මේ බලන්න.

“ජල පරිහරණයේ ආර්ථික ඵලදායිතාව සහ වගකිවයුතු බව ප්‍රවර්ධනය කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.”

ජලය සැපයීමේ සහ ජලය වෙන් කිරීමේ මූලික පදනම වන්නේ ආර්ථික ඵලදායිතාවය බව මෙම වගන්තිය මගින් පැහැදිලි වේ. එහි සැඟවුණු අරුත වන්නේ වී වගාව ප්‍රධාන ධාරාවේ ජල සැපයුම්වලින් ඇත්තර දමන බවය.

ජල කළමනාකරණ ක්‍රියාදාමය සඳහා පෞද්ගලික අංශයද එක්කර ගන්නා බව පුවත්පත් දැන්වීමෙහි 5.11 වගන්තියෙහි සඳහන් වේ. ඒ අනුව දේශීය සහ විදේශීය සමාගම් මෙයට හවුල්වන බව පැහැදිලියි. ජලය සම්පාදනය, බෙදා හැරීම, ජලය අලෙවි කිරීම ආදී කටයුතු පෞද්ගලික අංශය අතට පත්වන බවද එයින් තේරුම් ගත හැකිය. කඳුකරයේ පිහිටුවා ඇති මහා ජලාශ සහ වාරි පද්ධති වැව්, ඇළවල් ආදිය පෞද්ගලිකරණය වීමේ අවදානමක්ද එයින් පහිත වේ.

ජල කළමනාකරණ වැඩපිළිවෙළෙහි ඇති තවත් අපූර්ව කාරණයක් වන්නේ ගෘහස්ථ ලිං භාවිතා කිරීම සඳහාද විශේෂ ලියාපදිංචියක් සහිතව

වෙනමම බද්දක් හෝ ගාස්තුවක් ගෙවන්නට සිදුවීමයි. ඊට අමතරව නිසියාකාරව මිලක් නොගෙවා වැව්, ගංඟ සහ ඇළ දොළවලින් ජලය පරිහරණයද කිරීමද නීති විරෝධී බව යෝජනා කර තිබේ.

අලුත්ම යුනිසෙෆ් වාර්තාවට අනුව ශ්‍රී ලංකාවල කලී වයස අවුරුදු පහට අඩු දරුවන්ගෙන් සියයට 14ක්ම මන්දපෝෂණයෙන් පෙළෙන, උපදින දරුවන්ගෙන් සියයට 20ක්ම අඩුබර සහිතව උපදින, රටවැසි මුළු පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 23ක්ම දරිද්‍රතාවයෙන් පෙළෙන රටකි. එබැවින් ලෝක බැංකුව කියන ජල කළමනාකරණය දරාගන්නට රටවැසියන්ට හැකිවේද? යන්න ප්‍රශ්නයකි. යෝජිත ජල කළමනාකරණය දිළිඳු ජනයා වෙත ඉලක්ක කළ අධිබල ක්ලේමෝ බෝම්බයක් නොවේදැයි සමහරු ප්‍රශ්න කරති.

● **ක්‍රිෂ්ණ විජේ බණ්ඩාර**
ලක්බිම පුවත්පත
2006 නොවැම්බර් 03වන සිකුරාදා

● **පාරිසරික විශේෂාංග - 2006,දෙසැම්බර්**

1. ජයතිලක, නුවන්
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
ආර්පිකෝ ගින්නේ තිරය පිටපස
වේඩ්ම, 2006 දෙසැම්බර් 24වන ඉරිදා
2. කුරුප්පු, එච්.ආර්.
දෙනෙහි ඇල්ල වැනසෙන ලකුණු !
රිච්ට්, 2006 දෙසැම්බර් 24වන ඉරිදා
3. ආරියසේන, සම්පත්
අලි බබාලගේ ප්‍රතිපත්තියට අනුව වල් අලි වෙන්දේසි කිරීම ඇරඹීමේ
රාවය, 2006 දෙසැම්බර් 10වන ඉරිදා
4. ප්‍රේමසිරි, ජේ.ඒ.
මස් වෙනුවට ප්‍රෝටීන් බහුල වැව් මාළු
ලංකාදීප, 2006 දෙසැම්බර් 02වන සෙනසුරාදා
5. ලලිත් වාමන්ද, රාමවික්‍රම පසන්
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
වැලිගම නගර සභාවට කුණු ඕනෑකර තිබේ
ලක්විම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 දෙසැම්බර් 24වන ඉරිදා
6. ආරියදාස, කාංචන කුමාර
සිගිරියේ කුරුඳු ගි දෙවැනි වරටත් ලොවට දායාද කළ
මහා පඬිවරයා
ලංකාදීප ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 දෙසැම්බර් 24වන ඉරිදා
7. ගමගේ, විනිතා එම්.
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
පොලිතින් තහනමෙන් පරිසරය සුරැකේද?
ඉරිදා ලංකාදීප, 2006 දෙසැම්බර් 10වන ඉරිදා
8. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර (පාරිසරික සංස්කාරක)
ජනවාරි 1වැනිදා සිට පොලිතින් තහනම්, නමුත් නොවිසඳුණු
ගැටලු රැසක්
ලක්විම, 2006 දෙසැම්බර් 17වන ඉරිදා
9. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(පාරිසරික සංස්කාරක)
රජරට ගොවීන් වකුගඩු රෝගීන් කරන කැඩිමියම්
ලක්විම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 දෙසැම්බර් 10වන ඉරිදා
10. අත්තනගොඩ, සුනිල්
(බලංගොඩ සංචාරක ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
වේලි ඔය ව්‍යාපාරයෙන් ජනතා සිහිනය සැබෑ වෙයි
දිනමිණ, 2006 දෙසැම්බර් 01වන සිකුරාදා

● **පාරිසරික ප්‍රවෘත්ති - 2006,දෙසැම්බර්**

1. සුඛි, සමන්ත
(ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
දූදුරුවී යන දූදුරු ඔය
ලක්විම, 2006 දෙසැම්බර් 09වන සෙනසුරාදා
2. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(පාරිසරික සංස්කාරක)
රජරටට වකුගඩු රෝග බෝකළ රසායනික පොහොර භාවිතය
ලක්විම, 2006 දෙසැම්බර් 15වන සිකුරාදා
3. කොඩිතුට්ටි, නෙල්සන්
(ගාල්ල දිසා අතිරේක: ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
මාදු ගත රක්ෂිතය කළුගල් ගොඩටම විකිණෙයි
දිනමිණ, 2006 දෙසැම්බර් 16වන සෙනසුරාදා
4. ගුණසේකර, සාලිය කුමාර
(පාරිසරික සංස්කාරක)
රක්ෂිතවල අනවසර ඉදිකිරීම් නිසා මහවැලි ව්‍යාපාරය අනතුරේ!
ලක්විම ඉරිදා සංග්‍රහය, 2006 දෙසැම්බර් 17වන ඉරිදා
5. අත්තනායක, ගුණපාල
(බිබිල ප්‍රාදේශීය ජනමාධ්‍යවේදී)
වේවත්ත-මොරාන රජයේ කැලෑ හේන් වගාවට කපා දමලා
ලංකාදීප, 2006 දෙසැම්බර් 19වන අඟහරුවාදා
6. අබේසිංහ, නිහල් පී.
(කර්තෘ මාණ්ඩලික)
මුහුදු රළ බලයෙන් රටටම විදුලිය
සිටමිණ, 2006 දෙසැම්බර් 17වන ඉරිදා
7. ගුණතිලක, තිස්ස
කුඩා ජල විදුලි බලාගාර මගින් මෙගාවොට් 100ක වාර්තාගත
ධාරිතාවක් ජාතික පද්ධතියට එක් කරයි
දිවයින, 2006 දෙසැම්බර් 9වන සෙනසුරාදා

ආර්ථිකයේ ගින්නේ තීරය පිටුපස

කර්මාන්ත ශාලාවක් ඉදිකිරීමට ඉදිරියේ ඇති වගකීම් සහ අභියෝගයන් බොහෝය. පවතින ආර්ථික තත්ත්වයන් වලට සියුම් හෝ හානියක් සිදුනොකොට කර්මාන්ත ශාලාවක් ස්ථාපන කිරීම සහ පවත්වාගෙන යාම සෑම කර්මාන්ත හිමියකුම ඉදිරියේ අති මහත්වූ අභියෝගයකි. ඒ ස්වභාව ධර්මයේ නියමයනට අනුව මිනිස් පැවැත්ම වෙනුවෙන් හිතකර ආර්ථික වටපිටාවක් අදට මෙන්ම හෙටත් අවැසිවන නිසායි. අප මේ කියන්නට යන්නේද කර්මාන්ත ඉදිකිරීමක් නිසා කලක පටන් ඇතිවී පවතින මිනිස් පරිසර ගැටලුක වත්මන් කතා පුවතකි.

පසුගිය ඔක්තෝබර් මස 31වැනි දින උදෑසන පොල්ගස්ඔව්ට පිහිටි රිචඩ් පිරිස් (ආර්පිකෝ) ජලාස්ටික් ෂෙල්ස් කම්හල හදිසියේ ඇතිවූ ගින්නකින් දැවී අළුවී ගියේය. හදිසියේ ගින්න ඇතිවූ අවස්ථාවේ සිට ගින්න නිවාදමනතෙක් ප්‍රදේශයේ ඇතිවූ දැඩි නොසන්සුන්තාවයකි. ඒ අනුව ප්‍රදේශය භාර පොලිසිය සහ අසල හමුදා කඳවුරේ ප්‍රධානීන් විසින් කර්මාන්තශාලාව අවට පදිංචි පිරිස් එම ස්ථානයෙන් බැහැර කරන ලදී. ඒ කම්හල් බිමේ ස්ථාපිත කර ඇති අති විශාල ගැස් ටැංකි දෙක ගින්න නිසා පුපුරා යාමේ අවදානම දැඩිව උත්සන්න වෙමින් තිබීම නිසාය. එදින උදෑසන සිට රාත්‍රිය වනතුරුත් මහා ගිනිදැල් කළු දුමාරය සමග අහස උසට නැගෙමින් ආර්පිකෝව ගිනි ගනිමින් තිබුණි. සිදුවීම වන අතරතුර එහි සිටි බොහෝ පිරිස් කියා සිටියේ අදාළ ගැස් ටැංකි ද්විත්වය පුපුරා ගියේ නම් ඇතිවන්නට තිබුණු දේපොල සහ පිවිත හානි ගොන්න සිතාගන්නටත් නොහැකි බවයි. සියල්ලන්ගේම වාසනාවට එවැන්නක් සිදුනොවීය. පොලිසිය විසින් කළ දැනුම්දීමිවලට සහ නැගෙන ගිනිදැල් තම නිවාස වෙතටත් පැමිණෙතැයි බියෙන් ප්‍රදේශවාසීන් බොහෝදෙනා තම නිවාස සහ බඩුමුට්ටු අතහැර සිසිකඩ පලා ගියහ. අතදැරවත් කුඩා ළමයින්, වයෝවෘද්ධ වැඩිහිටියන්, ගැබිගත් කාන්තාවන් ඇතුළු ලොකු

කුඩා බොහෝ අය එලෙස තම ගම්බිම් දමා දිවගියේ යුද්ධයෙන් බේරීමට පලායන සරණාගත වැසියන් සිතිගන්වමින්ය. ඔවුන් සිය නිවාස සහ දේපල දමාගියේ හිතේ මනාපයකින් නොව තමන්ගේත් තම පවුල්වල අයගේත් පිවිතවලට තිබෙන ආශාව නිසාය. ආයතනය විසින් කළ දැනුම් දීමකට අනුව ගිනි නිවන හටගත් එහි එනවිටත් සම්පූර්ණ ගොඩනැගිල්ලම ගිනි ඇවිලෙමින් තිබුණි. එහෙත් පැවති තත්ත්වය තරමක් දුරට පවා පාලනය කිරීමට අවශ්‍ය ජල පහසුකම් එහි නොමැතිවූණු හෙයින් ගිනි නිවන ඒකකය පවා පත්වූයේ මහත් අසිරිතාවයකටය. අවසානයේදී ඔවුන් ගෙනා ජලය විශාල වශයෙන් යොදාගත්තේ ගින්න නිවීමට නොව අසල තිබෙන ගැස් ටැංකි රත්වීමෙන් ආරක්ෂා කරගැනීමටය. ගුවන් හමුදා හෙලිකොප්ටරයක් යොදාගනිමින් ජලය දමා ගින්න සම්පූර්ණයෙන්ම නිවාදැමීය. ගතවූයේ දින කිහිපයකි. ආර්පිකෝ ගින්නේ අතුරු වලද ගින්නෙන් දින කිහිපයකට පසු මතු වන්නට විය. ඒ ඇතිවූ මහා ගින්නත් සමඟ ප්‍රදේශවාසීන් විසින් කර්මාන්තශාලාවට එරෙහි තවත් ගින්නක් දැල්වීමය. ප්‍රදේශවාසී පිරිස් තම ගම් දහව්වල සහ ආශ්‍රිත පිරිස් පවා පෝස්ටර් සහ අත්පත්‍රිකා කඳු ගණනින් යොදාගනිමින් දැනුවත් කිරීම් කළහ. ඔවුන් හඬ නඟා දැඩිව සිද්ධිය හෙළාදකිමින් කර්මාන්තයට එරෙහි විරෝධතා දියත් කළහ. දෙවන ගින්න ඇවිලී ගියේ එලෙසිනි. අපි සිද්ධියට අදාළ බොහෝ අයගෙන් ප්‍රශ්න කිරීම් කළෙමු. මේ ඒ අනුව ඔවුන් අප සමඟ බොහෝ කතා කිහි.

අද වනවනිට තත්ත්වය නරක අතකට හැරෙමින් ඇත. ප්‍රදේශවාසීන් පවසන්නේ මේ කර්මාන්තශාලාව නිසා තමන්ට සිදුවන හානිය සම්බන්ධයෙන් මීට වසර කිහිපයකට ඉහතතදී සිට හිතීමය පියවර ගනිමින් සිටින බවයි. ආර්ථික සමට මධ්‍යස්ථානය හරහා දෙපිරිස අතර උද්ගත වුණු තත්ත්වයකට විසඳුම් ලෙස යෝනාවලියක් කර්මාන්ත හිමියා වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ මීට බොහෝ කලකට ඉහතදීය. ඒ අනුව කර්මාන්ත හිමියා එකඟවී ඇති කිසිවක් මේ වන විටත් ඉටුකර නොමැතිවීම නිසාවෙන් දෙපිරිස අතර ගැටුම් වර්ධනය වෙමින් පවතී. ආතොරක් නැතුව පැමිණී සියඔලාගොඩ, කුඩාමදුව, පොල්ගස්ඔව්ට ආශ්‍රිත ප්‍රදේශවාසීන් බොහෝදෙනා කියාසිටියේ මේ කර්මාන්තශාලාවෙන් තමන්ට සිදුවන අසාධාරණ ගැන සොයා බලන්නට සිටින පරිසර ගැටලු සොයා බලන රාජ්‍ය ආයතනවල ප්‍රධානීන් අද කර්මාන්ත හිමියාගේ මුදලට යටවී නිහඬව සොක්කන්ව සිටින බවය. එසේ නමුත් මේ වූ වෝදනා හමුවේ කර්මාන්ත හිමියන් හේතු කාරණා දක්වන්නේ වෙනස්වූ ආකාරයකටයි. අප අදාළ කර්මාන්තශාලාවේ කළමනාකරු හේමන්ත පෙරරාගෙන් මේ පිලිබඳ විමසීමක් කළෙමු. අපට පිළිතුරු සැපයූ එහු කියාසිටියේ මෙසේය. “පොලිසිය ගින්න ඇතිවන

අවස්ථාවේ අවට ප්‍රදේශවාසීන් එම ස්ථානයෙන් ඉවත් කළේ ඇයි කියලා අප දන්නේ නැ. එ තරම් ලොකු අවධානයක් ඒ වේලාවේ තිබුණේ නැහැ. ඒ ලොකු අවධානයක් ඒ වේලාවේ තිබුණේ නැහැ. එහෙම පිරිස් ඉවත් කිරීමේ කටයුතු නම් ඒ දේ අප විසින් කළ යුතුයි. ඒ වගේම ගැස් ටැංකි පුපුරා යාමේ අවදානමක් තිබුණේ නැ. එදා ගිනි නිවන හමුදාව ඒ නොකඩවා සිසිල් කළේ අපි ඔවුන් සමඟ ඇති කරගෙන තියෙන ගිවිසුම්වලට අනුවයි. ඔය කරන තරම් භානියක් කර්මාන්තශාලාවෙන් නැහැ. ප්‍රදේශවාසීන්ගේ ගැටළු කතාකරන්න අපි පසුගිය සතියේ සෙනසුරාදා රැස්වීමක් කැඳවුවා. ඔය පෝස්ටර් ගහපු පටිසර සංවිධානවල කිසිකෙනෙක් එතෙක්ට ආවේ නැහැ. එදා ඇවිත් ප්‍රශ්න තියෙන අයට ඒවා ඉදිරිපත් කරන්නට තිබුණා. ඒත් එහෙම දෙයක් වුණේ නැහැ. පසුගිය කාලේ සමඟ කරන වැඩවලට මම සම්බන්ධ වුණේ නැහැ. ඒවට සම්බන්ධ වුණේ වෙන කළමනාකාරවරයෙක්. ඒව ගැන දන්නේ එයා. ඒ වගේම කර්මාන්ත ශාලාව සම්බන්ධයෙන් කිසිම ක්‍රියාමාර්ගයක් ගන්නා කියලා පටිසර අධිකාරියවත් ප්‍රාදේශීය සභාවත් මේ වනතුරුත් අපට දැනුම්දීම් කරලා නැහැ. “ඔවුන්ටද කියන්නට කතා ඇත. ව්‍යසනය ඉදිරියේ අප මේ පිලිබද මෙසේ සටහන් තබමු. මේ ජනාවාසයක් ආශ්‍රිත පිහිටා තිබෙන ලංකාවේ එක් කර්මාන්තශාලාවක් ආශ්‍රිතව මතු වූ ගැටලුවක් පමණි. මෙවැනි කර්මාන්තශාලා බොහොමයක් මුළු රට පුරාම ස්ථානගත කොට ඇත. බලධාරීන් ආර්ථිකේ කර්මාන්තශාලාව සහ ප්‍රදේශවාසීන් අතර ගැටුම් ලියලා තිබේ. එය මේ ගැටළු වර්ධනයවී මිනිසුන්ගේ ජනපිටික විනාශ වන්නට පෙර විසඳුම් ලබාදිය යුතුව තිබේ.

ගැස් ටැංකි රඳක පිපුරුවානම් සිදුවන්නේ මහා විනාශයක්

- ප්‍රාදේශීය ගිනි නිවන නිලධාරී (මෙහෙයුම්) ආර්.ඒ.එම්. ජයරත්නගේ අදහස් දැක්වීමක්.

උදෑසන නවය වෙනකොටත් සම්පූර්ණයෙන්ම ගොඩනැගිල්ල ගිනි අරන් තිබුණේ. 10.30 - 11.00 වෙනකොට අපිට බේරගන්න ඉතිරිවෙලා තිබුණේ ගැස් ටැංකි දෙකයි, දකුණු පැත්තේ බිල්බිමයි විතරයි. එතනින් මතු වූ කළු දුමාරය ගිනි නිවන හටයෙකුටවත් දරාගන්න අමාරුයි. ඒවා ගර්ථයට විශාල වශයෙන් අහිතකරයි. මොකද ජලාස්ථික් ආශ්‍රිත ක්ෂණිකව ගිනිගත්තදේ තමයි එතන තිබුණේ. මගේ අත්දැකීම්වල හැටියට ඒ වේලාවේ ගැස් ටැංකි දෙක සිසිල් කරන්න කොච්චර ජල ප්‍රමාණයක් වැයකලත් කමක් නැහැ. මොකද ඒ දෙක පිපුරුවා නම් ඇතිවෙන්න තිබුණු විනාශය අහිමගන්. අපි ගැස් ටැංකි දෙක සිසිල් කරන්න වතුර සඳහා වෙනමම

වාහන දෙකක් යෙදවුවා. බැට්ටේලා හරි එතන උෂ්ණත්වය සෙන්ටිග්‍රේට් 45 විතර වුණානම් ඒවයිත් ගැස් ලික් වෙනවා. එහෙම වුණානම් ඇත තියෙන ගින්නක් වුණාත් එතනට ඇදී ඒමේ අවදානම තිබුණා. ගෙදරක පාවිච්චි කරන ගැස් සිලිඩරයක් පිපුරුවාම වුණත් විශාල විනාශයක් වෙනවා. ඒ ගැස් ටැංකි දෙක පිපුරුවා නම් විනාශය වෙනයෙන් කිව යුතු නැහැ.

මෙවැනි කර්මාන්තශාලාවක් ආරම්භකරද්දී ගිනි නිවන සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ කොන්දේසිවලට යටත්ව බලපත්‍රයක් ගත යුතුයි. අපේ ගිනි නිවන හටයින් එතෙක්ට කිටුටු වහාම එයාලගේ ගිනි නිවීම සඳහා තියෙන ජලනල පද්ධති (හයිඩ්‍රන්) සොයා බැලුවා. අවාසනාවකට ඒව ක්‍රියාත්මක වන මට්ටමේ පැවතියේ නැ. විශේෂයෙන් මෙවැනි අයායතනවල ඒවා මනාව නඩත්තු කළ යුතුයි. අන්තිමට අපිට වතුර මදි වුණා. අපි කි.මී. 3 දුරින් එතෙක්ට වතුර ඇද්දේ. ඒකත් අසාර්ථකයි කියලා දැනගත් ගමන් ගුවන් හමුදාවේ සහාය අරන් හෙලිකොප්ටර් ආධාරයෙන් ගින්න නිවා දැමුවා.

ඒ වේලාවේ පැවතුනු කාලය සහ වාහන තදබදයත් එක්ක අඩුම ගානේ ගිනිනිවන හමුදාව එතෙක්ට එන්න විනාඩි 30ක් වත් ගතවෙනවා. ඒත් ඒ එතනම් එම කර්මාන්තශාලාවේ සිටින විශේෂ පුහුණු කණ්ඩායමක් තත්ත්වය යම් දුරකට මර්දනය කිරීමට උත්සාහ ගතයුතුයි. එවැනි කණ්ඩායමක ක්‍රියාකාරීත්වයක් අප දුටුවේ නැහැ. අපි එතෙක්ටත් සම්පූර්ණ ගොඩනැගිල්ල ගින්නෙන් දැවී අවසන්.

ගිනිගෙන දැවුණු කර්මාන්ත ආශ්‍රිත කිසිදු නව ඉදිකිරීමක් කරන්න ප්‍රාදේශීය සභාවෙන් මේතැන් පටන් ඉඩදෙන්න නැ

- හෝමාගම ප්‍රාදේශීය සභාවේ සභාපති මංජු ශ්‍රී අරංගල අදහස් දැක්වීමක්.

ගින්න ඇතිවෙන කොටම මම එතෙක්ට ගියා. ප්‍රදේශයේ තත්ත්වය, ජන පිටිතය ගැන සොයා බැලීමේ කළා. ඇත්තටම මම ගැස් ටැංකි දෙක ගැන කිසිවක් දැනගෙන හිටියේ නැ. එතරම් ලොකු අවදානම් තියනවා කියලා දැනගත්තේ එතෙතදී. ප්‍රදේශයේ ජනතාව අපෙන් ඉල්ලුව සභාව හරහා මේ ඇතිවන ගැටලුවට විසඳුමක් දෙන්න කියලා. ඒ අනුව අපි පසුගිය මහ සභාවේදී ඒකමතිකව තිරණය කළා මේ කර්මාන්ත ශාලාව

ආශ්‍රිත කිසිම නව ඉදිකිරීමකට ප්‍රාදේශීය සභාවේ අනුමැතිය දෙන්නේ නැතැ කියලා. අපි ඒක ඉදිරියේදී කර්මාන්ත හිමියන්ට දැනුම් දෙනවා. අනික විශේෂයෙන්ම කිවයුතුයි ඔය කර්මාන්ත ශාලාවෙන් වෙන නානි ගැන මට කිසිකෙනෙක් මිට කලින් පුද්ගලිකව කියලා නැ. එහෙම වුණානම් අපි මිට කලින් ඉදන් මේවා ගැන හොයනවා. ඒ වගේම පරිසර අධිකාරියට මේ වේලාවේ මිට වැඩිය ලොකු කාර්යභාරයක් තියෙනවා. එයාලා මෙවැනි කර්මාන්ත ස්ථාන ගත කරන්න අනුමැතිය නොදිය යුතුයි. අපි සභාව විදිහට මේවට විරුද්ධයි. ප්‍රදේශයේ වැසියන්ගෙන් විරෝධතාවයන් මතු වෙමින් තියෙනවා. ඇත්තටම අපි එයට සහාය දෙනවා.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය රම්පහේදී රලාකු වරදක් කරලා තියෙනවා

- සීමාසහිත පාරිසරික පදනමේ පරිසර නිලධාරී සජීව වාමිකර අදහස් දැක්වීමක්.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය වැනි රාජ්‍ය ආයතන පිහිටවලා තියෙන්නේ මෙවැනි අක්‍රමිකතා සිදුවෙනවා නම් ඒව ගැන හොයල බලලා හිතීමය පියවර ගන්න. අපි මුල ඉඳලා එම ආයතනයට දැනුම්දීම් කරලා තියෙනවා. ඒවගේම මේ පිඩාවට ලක්වෙන ප්‍රදේශවාසීන් ඒ පිළිබඳ එම ආයතනය දැනුවත් කරලා තියෙනවා. එයාලට මේ වෙල්ලාවකදී පැහැදිලි වගකීමක් තියෙනවා. මෙවැනි කර්මාන්තශාලාවක් පවත්වාගෙන යද්දී අනිවාර්යයෙන්ම පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රයක් ගන්න ඕනි. ඒක හිමිවන්න අධිකාරියේ කොන්දේසිවලට යටතේ, ඉතින් ඒ අදාළ කොන්දේසි ගැන අධිකාරිය සොයා බැලිය යුතුයි. මේ කර්මාන්තශාලාව ස්ථාන ගතකරල තියෙන ඉඩමේ ප්‍රමාණය අක්කර 1 1/2යි. එතකොට ඒකේ මායිම් එකක් හැර අනිත් සියල්ල අද්දර පිහිටල තියෙන ජනාවාස. ඉතින් එයාලට පැහැදිලි වගකීමක් තිබුණ අදාළ අවසරයන් නොදී ඉන්න, එහෙම නැතිව නීති විරෝධී යමක් වෙනවානම් නීතිමය කටයුතු කරන්නත් එයාලට පරිසර පනත යටතේ ප්‍රතිපාදන ලබනවා. ඒ වගේ මෙවැනි තැනක “ෆයිබර්” බෝට්ටු හදන්න අවසර දෙන්න කිසිම සුදුසු වටපිටාවක් නැ. අපි මේ අක්‍රමික තත්වයන් සිදුවන මුල් අවදියේ ඉදන් දෙපිරිස මෙම එකඟතාවයෙන් සමඟ කරන ක්‍රියාවලින් කිහිපයක්ම කළා. එතෙන්දී දෙපාර්ශ්වයම යම් එකඟතාවයන්වලට ආවා, ඒත් අදාළ ආයතන එම එකඟතා පැහැර හැරිය. නමුත් අද අපට හිතීමය විසඳුමකට යන්න බැරි තත්වයක් තියෙන්නේ.

මොකද? අදාළ ආපදාවට ලක්වන ප්‍රදේශවාසීන්ට කිසිම උනන්දුවක් නැ. එක පුද්ගලයෙකු පමණයි උනන්දුවෙන් කටයුතු කරන්නේ. අපි කළ සම්පූර්ණවලින්ම ගොඩක් අක්‍රමික තත්වයන් හෙළිවුණා. කර්මාන්තයෙන් පිටවන ශබ්ද දිවා රෑ දෙකේම සම්මත බෙසිබල් සීමාවන් ඉක්මවා යනවා. ඒ වගේ කර්මාන්තය අභ්‍යන්තරයේ කරන දහන ක්‍රියාවලින් පිටවන කළ දැලි අංශු අවට ගෙවල්වලට පතිත වෙනවා. ඒ වගේ එදා ගින්නෙන් පස්සේ ගැස් ටැංකි දෙක පිළිබඳ දැඩි අවදානමක් තියෙනවා. අපි පරිසර අධිකාරිය හරහා එයාලා කළ සම්පූර්ණ වාර්තාත් ගත්තා. ඒවත් බොහෝ වේලාවට අපේ එකටම සමානයි.

රම් කර්මාන්ත ශාලාව ඇත්තවම් එතෙක්ව නුසුදුසුයි

- එකමුතු පරිසර සම්බන්ධ ලේකම් ප්‍රදේශවාසී බඩ්ලිවි. ඒ. සුනන්ද විරසිංහගේ අදහස් දැක්වීමක්.

හුඟක් කාලෙක ඉදන් මේ ප්‍රදේශයේ ඉන්න හැමෝම දන්නවා මේ කර්මාන්ත හිමියා කිසිම පරිසරයට හිතකර ක්‍රියාවක් කරලා නැ. එදා ඉඳන්ම කල් පරිසර හානියයි. එයාලා මෙතන ජලාස්ථික් පුවිවනවා. තව තව නෙයෙක්දේ කරනවා. ඒවයිත් පිටවන විෂවායු දැන් අපේ ශරීරවලටත් පිරිණය වෙලා. එතරම් ප්‍රමාණයක් දැවසකට නිකුත් කරනවා. දැනට තුන්වතාවක් ඔය කර්මාන්තශාලාව ගිනිගන්න. ඒත් නිසි වැඩපිළිවෙලක් නැ. අපිට ආරංචියක් තියෙනවා එයාලට බලපත්‍රයක් නොමැති නිෂ්පාදන නීති විරෝධීව මේ ස්ථානයේ නිෂ්පාදනය කරනවා කියලා. පරිසර අධිකාරිය ඒවා සොයා බැලිය යුතුයි. මේ කර්මාන්ත ශාලාව වටේම තියෙන්නේ පර්ච්ස් 10 -15 ඉඩම් එයාලගේ අපවිත්‍ර ජලය බැහැර කරන වළවල් නිරාවරණයි. දැන් ළඟදී ඉදන් එයාලා ඒ ජලයට තෙල් දානවලු. එදා ගැස් ටැංකි දෙක පිපුරුවනම් මුළු පළාතම ඉවරයි. පොලිසියෙන් ඇවිත් අපිට කි.මී. 3ක් විතර ඇතට යන්න කිව්ව. අපි ඒ වේලාවේ ගෙවල් දාලා දිව්ව. සයිරන් පද්ධතියක්වත් ඒ කර්මාන්තශාලාවේ නැ. අඩුම ගානේ ගින්නක් ඇතිවීමකදී නාද කරන්න. ඇත්තටම මේ කර්මාන්තශාලාව මෙතනට නුසුදුසු එකක්. ඒක මෙතනින් ඉවත් කළොත් මේ වන පරිසර හානියයි ජනතාව ඉදිරියේ ඇති අවදානම් තත්වයනුයි ඇතුළු සියළු ගැටලු විසඳෙනවා.

පැනව නිෂ්පාදනයන් කරන්න ඉඩදීම නිසා බලපත්‍ර විනාශි තහනම් කරනවා

- මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ප්‍රධාන පරිසර නිලධාරී ඒ.පී. ප්‍රියන්තගේ අදහස් දැක්වීමක්.

කාලයක් තිස්සේ අපටත් මේ පිළිබඳ පැමිණිලි වාර්තා වෙලා තියෙනවා. මෑතකදී ඇතිවුණු ගින්න නිසා මමත් ඒ ස්ථානයට ගොස් පරීක්ෂා කළා. උද්ගත වෙලා තියෙන තත්ත්වයන් අනුව අපි පරීක්ෂණ කටයුතු කරගෙන යනවා. අපි මීට ඉහතදීත් අවස්ථාවක පරීක්ෂණ කටයුතු කරලා තියෙනවා. ඒ අනුව කර්මාන්ත ශාලාවෙන් නිකුත් වන ශබ්දය ඒ නියමිත සීමාවන් ඉක්මවා වාර්තා වුණා. අපි ඒ පිළිබඳව ක්‍රියාමාර්ග ගන්නට අදාළ ආයතනයට දැනුම්දීම් කළා. ඒත් ඔවුන් ඒ වෙනුවෙන් ක්‍රියාමාර්ග අරගෙන නැහැ. පවතින තත්ත්වයන් සමඟ අපි එයාලට දැනට නිෂ්පාදනයන් සිදුකරන්න ඉඩදීම තියෙන බලපත්‍ර තහනම් කරනවා. ඒවාගේ ඉදිරියේදී ඇතිවන තත්ත්වයන් පිළිබඳ සලකලා බලනවා. එයාලා අප සමඟ එකඟතාවයකට ආවොත් කිසියම් කොන්දේසි කිහිපයක් යටතේ කටයුතු කරන්න ඒ අයට ඉඩ දෙනවා. ඒත් එතන ෆයිබර් ග්ලාස් බෝට්ටු හදන්න නම් අපි අවසර දීම නැහැ.

ගින්නක් නිවීමට අවශ්‍ය ජල පහසුකම් එම කර්මාන්ත ශාලාවේ තිබුණත් නැහැ

- ස්වාභාවික නිලධාරී විමලසිරිගේ අදහස් දැක්වීමක්.

අපි එතෙක්ට යනකොට වතුර ලිටර් දහදාහක් විතර තමයි ගෙනිව්වේ. සාමාන්‍යයෙන් අපි ඕනිම තැනක ඕනෑම ගින්නකට ගෙනියන්නේ එව්වරයි. එහෙත් මදි ප්‍රමාණය අපි ඒ කර්මාන්ත ශාලාවේ ගිනි නිවීම සඳහා භාවිතා කරන ජලනළ පද්ධතියෙන් ගන්නවා. ඒත් එවැනි දෙයක් එම කර්මාන්ත ශාලාවේ තිබුණේ නැහැ. අනික වතුර ගන්න තිබුණු ලීදුටවත් අපිට කිට්ටු විය නොහැකි තත්ත්වයක් තිබුණේ. ඒ ආශ්‍රිත ඇති රබර්වත්තෙන් වාහනය පවා ගත නොහැකි වුණා. පස්සේ අපි වතුර පාරෙන් එහා පැත්තේ ලීදුකින් ගත්තා. ඒකත් හිඳුන අන්තිමට කි.මී. 3 දුරකින් තිබුණු ඇලකින් තමයි වතුර ගෙනාවේ.

මෙය විනාශි සුදුසු කර්මාන්ත පුරයක් වෙත ගෙන යායුතුයි

- එකමුතු පරිසර සමීතයේ සභාපති ආර්.එල්.එම්. රත්නායකගේ අදහස් දැක්වීමක්.

මේ කර්මාන්ත ශාලාවෙන් නිකුත්වන ශබ්ද පිළිබඳ පාරිසරික පදනම ගණනය කිරීම් (ශබ්දය මැනීම) කළා. එතනදී සනාට වුණේ ටාක්‍රියේදී සමීමත බෙසිබල් ගණනකට වැඩියෙන් ශබ්දය නිකුත් වෙනවා. මොකද මොහොලා පැය 24ම වැඩ. දවල්ටත් විශාල ශබ්දයක් එනවා. අනික උදේ පාන්දට වැකුම් අරනවා වගේ විශාල හඬකින් ලොකු දුමක් මුදාහරිනවා. ඒවයිත් එන ගඳ? ඒව මොන කෙමිකල්ද දන්නැ. ඒවයි ලෙඩ රෝග ඇතිවෙන්න දැමීම නෙවෙයි. තව අවුරුදු ගණනකින් වෙන්න පුළුවන්. අපි ඉන්න මේ ඉඩම් වෙන්දේසි දැමීමේ එයාලා ෆැක්ටරිය හදන්නත් කලින්. මුලින්ම වතුර ටැංකියි, ගෘහ භාණ්ඩයි විතරයි හැදවේ. එතකොට කිසි කරදරයක් තිබුණේ නැ. පස්සේ ටික ටික බෝට්ටු සැදීම, පොලිතින් ප්‍රතිවක්‍රීකරණය වැනිදේ කරන්න පටන්ගත් නිසයි මේ ප්‍රශ්න ඔක්කෝම. අනික එයාලගේ අපවිත්‍ර විෂ රසායන සහිත වතුර සියල්ල පාර දිගේ තමයි යවන්නේ. වැනි කාලෙට වැඩියි. එක කාලයක් ඒවා මිශ්‍ර වෙලා පහළ දෙනියපාරේ කුඹුරුවල මාළු සැහෙන ප්‍රමාණයක් මැරුණා. දැන් අපිටත් ලිංවලින් වතුර බිමේ අවදානමක් තියෙනවා. අනික කන්ටේනර් ලොරිවලින් නිතරම පාර අවහිර වෙන ඒවායේ වැදිලි විදුලි රැහැනුත් කැඩෙනවා. අපි කියන්නේ මෙවැනි විශාල කර්මාන්ත ශාලාවක් සුදුසු කර්මාන්ත පුරයකට ගෙන යායුතුයි. මේ නිවාස අද්දර තිබීම අනතුරුදායකයි.

● **නුවන් ජයතිලක**
මව්බිම පුවත්පත
2006 දෙසැම්බර් 24වන ඉරිදා

දේශපාලකයන්ගේ අමත තීරණ හමුවේ දෙහෙන ඇල්ල වැනගෙන ලොකු !

මෙරට විදුලි අර්බුදයට කිසිදාක ස්ථිර විසඳුමක් සෙවීමට උත්සුක නොවූ දේශපාලකයෝ විටින් විට ගල් ඇඟරු බලාගාර ගැනත් ඉහළ කොත්මලේ ජලය විදුලි බලාගාරය ගැනත් ප්‍රකාශ නිකුත් කරති. මෙයට තාවකාලික පිළියම් ලෙස ඔවුන් හැමදාම කළේ පෞද්ගලික තාප බලාගාරවලින් සහ පෞද්ගලික කුඩා ජල විදුලි බලාගාරවලින් වැඩි මිලකට විදුලිය මිලදී ගැනීමයි. හතු පිපෙන්නාක් මෙන් කුඩා ජල විදුලි බලාගාර ඉදිවූයේ මේ නිසාමය. කෙසේ නමුත් 2005 වර්ෂයේදී රජයේ ප්‍රබල දේශපාලනඥයකුගේ බිරිඳක් නායකත්වය දරන එක්තරා පෞද්ගලික සමාගමක් “ගිලිමලේ රක්ෂිතය” ආශ්‍රිතව ඉදිකළ කුඩා ජල විදුලි බලාගාරයත් එයින් නිපදවෙන විදුලිය ජාතික පද්ධතියට එකතු කිරීමට රක්ෂිතය හරහා විදුලි රැහැන් ඇදීමත් මහත් ආන්දෝලනයට තුඩුදුන් සිදුවීමක් විය. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට අයත් ඕනෑම බිම් කඩක සංවර්ධන කටයුත්තක් සිදුකිරීමේදී අනුගමනය කළ යුතු යම් ක්‍රියා පටිපාටියක් වෙයි. එහිදී වැදගත්ම කරුණක් වන්නේ පරිසරය පිළිබඳ ඇගයීම් වාර්තාවක් ලබා ගැනීමයි. නමුත් ඉහත ව්‍යාපෘතිය සඳහා නිසි පරිසර ඇගයීම් වාර්තාවක් ලබාගත්තාදැයි යන්න බරපතල පැහැයකි.

මෙරට වැඩි වනාන්තර කලාපයේ අද්විතීය වනාන්තර කොටසක් විනාශ කර දමමින් මෙම බලාගාරය ඉදිවීම පුදුමයට කරුණකි. මෙහිදී නැගී එන ජනතා විරෝධය යටපත් කරගැනීමට මෙම ව්‍යාපෘතිය අදියර දෙකකින් නිමාකළ අදාළ සමාගම පළමු අදියරේදී ජල විදුලි බලාගාරය ඉදිකරන විට එයනි නිපදවන විදුලිය ජාතික පද්ධතියට එක් කරන්නේ

කෙසේදැයි හෙළි කළේ නැත. දෙවන අදියරේදී මෙම අවශ්‍යතාව ඉටුකිරීමට රැහැන් පද්ධතියක් ඇදිය යුතුයැයි (රක්ෂිතය හරහා) ප්‍රකාශ කෙරුණි. අදාළ ආඥාපනට අනුව වන සංරක්ෂක ජනරාල්වරයාට මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා මේ වනාන්තර කොටස නිදහස් කළ නොහැකි නමුත් සමාගම විසින් සිය දේශපාලන බලය උපරිමයෙන් යොදා ගනු ලැබීය. ඒ අනුව කැබිනට් පත්‍රිකාවක් මගින් උක්ත සමාගමට අවශ්‍ය ඉඩම් ගිලිමලේ රක්ෂිතයෙන් නිදහස් කරදෙන ලදී.

මෙය වටිනා ආදර්ශයක් කරගත් රත්නපුර ප්‍රාදේශීය සභාවේ ප්‍රබලයෙකු ගිලිමලේ රක්ෂිතයටම නැකම් කියන ශ්‍රී පාද රක්ෂිතය මායිමේ පිහිටි දෙහෙන ඇල්ල සහ අවට වන කලාපයට සංරක්ෂණ මුළාවෙන් මහා අගතියක් කිරීමට සැරසෙයි.

මෙහිදී පළමුව දෙහෙන ඇල්ල ආසන්නයේම (දෙහෙන ඇල්ල ඇඳ හැලෙන ගල් තලාවත් එයට ඉදිරියෙන් ඇති රත්නපුර වේවැල්වත්ත මහා මාර්ගයත් අතර බිම් තිරුවෙහි) පිහිනුම් තටාකයක් සහ ගිමන් හලක් ඉදිකිරීම ඔහුගේ අරමුණයි. දෙවන අදියරේදී රක්ෂිතයට අයත් ඉඩමකම හෝටල් සංකීර්ණයක් ඉදිකෙරෙයි. රක්ෂිතයේ ජල විදුලි ව්‍යාපෘතියට එරෙහිව ආ ජනතා විරෝධය මෙන්ම ප්‍රදේශවාසීන්ගේ විශාල විරෝධයක්ද දෙහෙන ඇල්ලේ කරන්නට යන මේ ව්‍යාපෘතියට එරෙහිව පවතී. නමුත් තම පෙර ගමන්කරුවන් ගත් මගකම යමින් මෙම ප්‍රාදේශීය දේශපාලකයින් මෙම ව්‍යාපෘතිය අදියර දෙකකදී නිමකිරීමට බලාපොරොත්තු වෙන්නේ ජනතා අසට වැලි ගසමිනි. එසේම පරිසරයට ආදරය කරන පරිසරවේදීන්ට සරදම් සිනාපාමිනි.

දෙහෙන ඇල්ල පාමුල ඉදිකෙරෙන පිහිනුම් තටාකයේ ඉදිකිරීම් සඳහා මුලික කටයුතු මේ වනවිටත් ආරම්භ කර ඇති අතර බැංකෝ යන්ත්‍ර යොදා ගනිමින් බිම සකස් කරන අයුරුත් එයට බාධාවක් වන විශාල කළු ගල් බොර දමමින් කඩා දමන අයුරුත් පසුගිය දිනක එහි ගිය අපට දැකගත හැකිවිය. එහිදී පරිසරවේදීන් සහ මාධ්‍යවේදීන් හමුවේ අදාළ දේශපාලකයා කෙළින්ම කියා සිටියේ ගිලිමලේ රක්ෂිතයේ ජල විදුලි බලාගාර ඉදිකළ හැකි නම් තමන්ට මෙවැනි දෙයක් කළ නොහැකි මන්ද යන්නයි.

අප රටේ දියඇලි අතරින් උසින් 27වන තැනට පත්ව ඇත්තේ දෙහෙන ඇල්ලයි. බඹරබොටුව ගඟේ අතු ගංගාවකින් නිර්මාණය වී ඇති දෙහෙන ඇල්ල උසින් අඩි 222ක් පමණ වේ. ජෛව විවිධත්වයෙන් ඉහළ ජලපෝෂණ රක්ෂිත කලාපයක් වන ගිලිමලේ රක්ෂිතය ආශ්‍රිතව මෙම

ඇල්ල පිහිටා ඇත. ගිලිමලේ රක්ෂිතය ආශ්‍රිතව කුඩා ජල විදුලි බලාගාරයක් ඉදිකිරීමේදීත් එයින් පිටතට විදුලි රැහැන් ඇදීමේදීත් විරුද්ධව කටයුතු කළ පරිසරවේදීන් පෙන්නුම් කළ ප්‍රධාන කරුණක් වූයේ මෙයින් පසු මෙම වටිනා පරිසර පද්ධතිය ආශ්‍රිත මෙවැනි ක්‍රියාකාරකම් පැතිරී යාහැකි බවය. අද කනගාටුවෙන්වූත් ඒ කටුක යටාර්ථයට මුහුණදීමට සිදුව තිබේ.

ගිලිමලේ රක්ෂිතය සහ ශ්‍රී පාද රක්ෂිතයක් ඒ අවට අනෙක් රක්ෂිත කලාපන් අතර අන්තර් සබඳතාවලින් යුතු, වඳවී යාමේ තර්ජනයට පවා මුහුණපා ඇති ජීව විශේෂවලට මේ පරිසර කලාපය ස්වභාවික වාසස්ථානයකි. තවද ප්‍රාදේශීය සභාවේ වගකිව යුත්තන් අත තබන්නට යන්නේ අධ්‍යාපනික, විද්‍යාත්මක, සෞන්දර්යාත්මක මෙන්ම සංස්කෘතික වටිනාකම්ද බහුලව සුවිශේෂී දිය ඇළි වලින් යුතු වැසි වනාන්තර කලාපයකටය.

මෙහි පුදුමයට කරුණ නම් කෙම් පිළිබඳව කිසිදු කෙනෙකුගෙන් නොවීමට අදාළ ප්‍රාදේශීය දේශපාලනඥයා කටයුතු කිරීමය.

මෙම තිරණයට විරුද්ධ පක්ෂයේ පමණක් නොව ඔහුගේම පක්ෂයේ මන්ත්‍රීවරුන් පවා විරුද්ධ බව පැවසේ. අනුමත කර ගත යුතුය. නමුත් එය සිදුකර නොමැත.

යම් හෙයකින් මෙම ව්‍යාපෘතිය සාර්ථක වුවහොත් ප්‍රදේශය ගැටළු රැසකට මුහුණ පානු ඇත. අද දෙනෙහි ඇල්ලට එල්ලවී ඇති තර්ජනය හෙට මෙම කලාපයට අයත් අනෙක් දියඇලි වන මාපලාන, ඉඳරුව, බේරවත්ත සහ දළපොළ ඇල්ල සහ අවට වනාන්තර කලාපයට ආවේණික සත්ත්ව විශේෂ සිය ගණනක් දැකගත හැකිය. ඒ අතර අතීතය දුර්ලභ සත්ත්ව විශේෂද ඇත.

එම සත්ත්වයන්ගේ ස්වභාවික වාසස්ථානය විනාශ වනු ඇත. ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර වන හෝටල් සංකීර්ණද ඉදිකළ හොත් ඉහළ ජෛව විවිධත්වයකින් යුතු ශ්‍රී පාද අභය භූමියේ ජෛව සම්පත් මංකොල්ල කන්නට බලා ඉන්නවුන්ට පනින රිලවුන්ට ඉතිමං බැඳීමක් වනු ඇත. තවද මේ ආසන්නයේම පාසල සහ පන්සල පිහිටා ඇති බැවින් සදාචාර ගුණාත්මක බව අතින්ද දැඩි බලපෑමක් ඇති විය හැකි අතර අව්‍යාජ ගැමි සංස්කෘතිය දෙදරා යනු ඇත. දිය ඇල්ලේ ස්වභාවික පාෂාණ නිසා නායයැම් සිදුවිය හැකි අතර ගබ්ද දූෂණයක්ද සිදුවේ.

කෙසේ වෙතත් ප්‍රදේශවාසීන් මෙන්ම ප්‍රදේශයේ පරිසර සංවිධාන මෙයට විශාල විරෝධයක් දක්වති. වැසි වනාන්තර සහ ස්වභාවික සම්පත් සුරැකීමේ ජාතික ව්‍යාපාරයේ සභාපති ප්‍රසාද් මංජුල මහතා අප සමග

පැවසුවේ ඔවුන්ගේ සංවිධානය මෙම විනාශයට එරෙහිව අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ගයකට යන බවයි.

අප රටේ ස්වභාවික දියඇලි අතරින් දෙනෙහි ඇල්ලට හිමිවන්නේ සුවිශේෂී ස්ථානයකි. උසින අඩි 222ක් වන මෙම දැකුම්කළු දියඇල්ල පිහිටා ඇත්තේ රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේය. රත්නපුර සිට වේවැල්වත්තට යන මාර්ගයට කදිමට දිස්වන මෙම දිය කොමළිය වසාගෙන ඇත්තේ කිසිදු මිනිස් පහසු නොලද නොයිඳුල් වැසි වනාන්තර පද්ධතියකි. සිංහරාජය සහ සමානව ජෛව විවිධත්වයකට උරුමකම් කියන මෙම වන පද්ධතිය රැකගැනීම ජාතියේ වගකීමකි. එහෙත් දේශපාලන මධ්‍යගොභොරුවේ දැහලන තුට්ටු දෙකේ හෙන්වයියලාට මෙම පරිසර පද්ධතිවල වටිනාකම් දැනෙන්නේ නැත. එවැනි එක් මුර්ධයකුගේ ක්‍රියාකාරකම් අපි මෙම ලිපියෙන් අනාවරණය කරන්නෙමු. මෙම අනතුර දෙනෙහි ඇල්ලට අද පැමිණියද හෙට මෙවැනි අනතුරු මාපලාන, දුම්පුස්, බොරුවත්ත, අළුපොල වැනි ඇලිවලටද පැමිණිය හැක. එහෙයින් මෙම අනතුර වළක්වා ගතයුතුය. ජාතියේ හදවත් බඳු මෙවැනි සුන්දර වන පෙත් වනසා දමන්නට දියයුතු වන්නේ රජ කාලයේ දැඩුවමීය. මේ පිළිබඳව රට ගැන සිතන සියල්ලගේම අවධානය යොමු වේවා !

● **එච්.ආර්. කුරුපු**
රිච්ට් පුවත්පත
2006 දෙසැම්බර් 24වන ඉට්දා